

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

ანოტირებული ბიბლიოგრაფიული საძიებელი

წიგნი 1-3

(მეორე შევსებული გამოცემა)

თბილისი
2012

UDC (უაკ) 016: 908 (479..22)
ს-322

საძიებელზე მუშაობდნენ: ე. იმნაძე
ლ. ლორთქიფანიძე
ლ. მარინაშვილი
ნ. მაჭავარიანი
ფ. წარიტოვა
თ. სიზამბარელი

გამოცემის რედაქტორი: ვ. კიკილაშვილი
რედაქტორი: უ. ქვათაძე
ბიბლიოგრაფიული რედაქტორი: ვ. თაყნაშვილი
კონსულტანტი კლასიფიკაციის საკითხებში: ლ. კაკულია
კომპიუტერული უზრუნველყოფა: შ. პაპალაშვილი, ნ. ბანტაძე

საქართველო : ანოტ. ბიბლიოგრ. საძიებელი / საქ. პარლამენტის ეროვნ. ბიბ-კა [რედ. უ. ქვათაძე] . – თბ. , 2011 . – 20 სმ. წ. 1-3 / [საძიებელზე მუშაობდნენ : ე. იმნაძე, ლ. ლორთქიფანიძე, ლ. მარინაშვილი და სხვ. გამოც. რედ. ვ. კიკილაშვილი] . – 292 გვ.

ISBN 978-9941-0-2019-3 (ყველა წიგნის)
ISBN 978-9941-0-3466-4 (წიგნი 1-3)

რედაქტორისაგან

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ქართველოლოგიის განყოფილების ერთ-ერთი ძირითადი საქმიანობაა შეაგროვოს, ფართოდ წარმოაჩინოს და საქართველოს საკითხებით დაინტერესებულ პირებს მიაწოდოს ინფორმაცია საქართველოს შესახებ გამოქვეყნებულ ლიტერატურაზე.

განყოფილება ამჯერად მკითხველს სთავაზობს საინფორმაციო საძიებელ „საქართველოს“ № 1, 2 და 3-ის (2000–2002 წწ.) მეორე შევსებულ გამოცემას, რომელიც საქართველოსმცოდნეობით დაინტერესებულ პირებსა და სამეცნიერო დაწესებულებებს მიაწვდის ინფორმაციას ბიბლიოთეკაში 2000 წლიდან შემოსულ წიგნებზე, ჟურნალებსა და კრებულებში გამოქვეყნებულ სამეცნიერო თუ პოპულარული ხასიათის საინტერესო სტატიებზე.

საძიებელში წარმოდგენილი მასალა განლაგებულია უნივერსალური ათწილადი კლასიფიკაციის მიხედვით. იგი ანოტირებულია, რაც მკითხველს დასახელებული ლიტერატურის შინაარსისა და ძირითადი მონაცემების გაცნობის საშუალებას მისცემს.

მაჩვენებელს ერთვის პირთა ანბანური საძიებელი.

საინფორმაციო საძიებელზე მომუშავე თანამშრომლები სიამოვნებით მიიღებენ დაინტერესებულ პირთა შენიშვნებსა და წინადადებებს. აქვე გთავაზობთ აღწერილი ჟურნალებისა და კრებულების სიას.

აღწერილი ჟურნალებისა და კრებულების ნუსხა

1. აღმნიანი და კონსტიტუცია
2000 №1, 2
2. აია
2000 №8
3. აღმნიანი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია
2000 №13, 14
4. ამარტა
2000 №1
5. ამირანი
2000 №2, 3
6. ანალები
2000 №1
7. არილი
2000 №2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18
8. არტანუჯი
2000 №10
9. არქეოლოგიური ჟურნალი
2000 №1
10. აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე:
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია
2000 №1
11. ახალი დროება
2000 №2(8)
12. ახალი დროება: ლიტერატურული აღმნიანი
2002 №1, 2

13. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები
2000 ტ. 1
14. ბანკი
2000 №4
15. ბურჯი ეროვნებისა
2000 №3, 6-7, 8-9, 10-11, 12
16. დროშა
2000 №8-10, 11-12
17. ეკოლოგიის პრობლემები
2000 ტ. 2
18. ეკონომიკა
2000 №5-6, 7-8, 9-12
19. ენა და კულტურა
2000 №1
2001 №2
20. ენათმეცნიერების საკითხები
2000 №1
21. ენერგია
2000 №2, 4
22. ეპოქა: საზოგადოებრივი მეცნიერებები
2002 №2
2003 №3
23. ვაზი და ღვინო
2000 №1-2, 3
24. თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები
2000 კრ. 2
25. თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები
2001 კრ. 1
2003 კრ. 4

26. თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები
2000 ტ. 7
27. თეატრი და ცხოვრება
2000 №3, 4
28. თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები
2000 ტ. 2(11)
29. ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი
2001 ტ. 6
2002/2003 ტ. 8-9
30. იმიჯი
2000 №13-14
31. ინტელექტი
2000 №1(7), 2(8)
32. ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი
2000 ტ. 1, 2
33. იურიდიული ჟურნალი
2000 №4
34. კაკასიის მაცნე
2000 №1, 2
35. კერამიკა
2000 №1(3)
36. კვალი
2000 №3-4, 11-12
37. კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა
2000 №3
38. კლიო
2000 №1(7), 8
39. კრიტიკრიუმი
2000 №1

40. ლიტერატურა და სხვა
2000 №1(2)
41. ლიტერატურული აჭარა
2000 №1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
42. ლიტერატურული ძიებანი
2000 ტ. 21
43. მაკრო მიკრო ეკონომიკა
2000 №1-2, 5-6, 10, 11, 12
2002 №1, 2, 3, 4, 5-6, 7-8, 9, 10, 11, 12
44. მეცნიერება და ტექნიკა
2000 №1-3, 10-12
45. მნათობი
2000 №1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12
46. მუდმივი კავშირის სამყარო
2000 №2
2002 №1(13), 2(14), 3(15), 4(16)
2003 №1(17), 2(18), 3(19), 4(20)
47. ნოსტალგია
2000 ივლისი, დეკემბერი
48. ნუგეში
2000 №2
49. ომეგა
2000 №1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12
50. ორბეთი
2000 №3-4
51. პერსპექტივა-XXI
2002 ტ. 4
2003 ტ. 5
52. პირველი სხივი
2000 №28

53. პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული-2002
54. რელიგია
2000 №1-2-3, 4-5-6
55. რიწა
2000 №1-2, 3-4
56. რწმენა და ცოდნა
2000 №2, 3
57. საზრისი
2000 №3
58. საისტორიო მაცნე
2000 №9
59. საისტორიო შტუდიები
2000 ტ. 1
60. სამართალი
2000 №1, 2, 3, 4-5, 6-7
61. სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა
2000 [ტ. 1]
62. სამთო ჟურნალი
2000 №1(4), 2(5)
63. საქართველო, ევროპა, ამერიკა
2000 №4
64. საქართველოს გეოგრაფია
2002 №1
65. საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები
2002 №3

66. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია
2000 ტ. 8 №3-4
67. საქართველოს ნავთობი და გაზი
2000 №2
68. საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები
2000 ტ. 2, 3
69. საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი
2000 №39, 40, 41, 44, 45
70. საქართველოს ქალი
2000 №1-2, 9-10
2003 №1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12
71. საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები
2000 ტ. 6
72. სკოლა და ცხოვრება
2000 №1-6
73. სოციალური ეკონომიკა
2000 №1, 2, 5
74. სჯანი
2000 ტ. 1
75. ფილოსოფიური ძიებანი
2000 ტ. 4
76. ქართველოლოგი
2000 №7
77. ქართული დიპლომატია
2000 №7

78. ქრისტიანული დემოკრატია
2000 №1
79. ქუთაისის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები
2000 №8
80. ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორი-
ულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია
2003 ტ. 3(37)
81. შოთა რუსთაველი
2000 ტ. 1
82. ცივილიზაციური ძიებანი
2003 №1
83. ცისკარი
2000 №1, 2, 3, 4, 5, 7-8
84. ძეგლის მეგობარი
2000 №1, 2, 3, 4
85. ძიებანი
2000 №5
86. წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგ-
ლთა დაცვის დეპარტამენტი
1999-2001 ტ. 4-5
2002-2003 ტ. 6-7
87. ხატაური
2000 №1
88. ხელოვნება
2000 №1-2, 3-4, 5-6
89. Научные труды: Серия: Филология
2001 т. 1, 2, 3
2002 т. 4, 5

მეცნიერება

1. პარიზის საერთაშორისო კოლოკვიუმი (1998): მასალები. - თბ., 2000. - 122 გვ.

1998 წელს, საფრანგეთში, საქართველოს საელჩოს ინიციატივითა და იუნესკოს ეგიდით ჩატარებული პარიზის საერთაშორისო კოლოკვიუმის მასალები, რომლის თემატიკა მოიცავდა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სხვადასხვა სფეროს, კერძოდ: ქართულ ენასა და ლიტერატურას, ქართულ და ფრანგულ ისტორიულ სკოლებს, მასალებს ქართველი ებრაელების შესახებ და სხვა.

2. მამულაშვილი გ. მრავალფეროვანი სპარსეთი // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 55-62.

ირანსა და საქართველოს შორის ბოლო წლებში მიმდინარე სამეცნიერო და კულტურული ურთიერთობები.

ანბანი

3. ბერთლანი ა. ქართული ანბანის ახალი მოდელი კავკასიური ენების საჭიროებისათვის // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - ტ. 2(11). - 2000. - გვ. 23-28.

თანამედროვე დიზაინის მოთხოვნები გათვალისწინებით, მეცნიერებისა და ტექნიკის თანამედროვე მიღწევების გამოყენებით.

4. კუჭუხიძე გ. „ხელით წერილი“ ანბანი // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №12. - გვ. 27-28.

ქართული ანბანის ისტორიის კვლევა თეიმურაზ ბაგრატიონთან შემორჩენილი ერთი ცნობის მიხედვით, რომელიც მას 1822 წელს პეტერბურგში ყოფნისას უნახავს ანტონ II კათალიკოსის წიგნში, რომელსაც „მატიანე შემეცნებათა“ რქმევია.

5. ჩხენკელი თ. ქართული ანბანი და მეფეთა ცხოვრება // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 13-38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კრიპტოგრაფია ანუ იდუმალდამწერლობა ქართულ ანბანში.

კულტურა

6. ბაქანიძე ო. უკრაინული კულტურის პირველი დეკადა საქართველოში. - თბ., 2000. - 53 გვ.

გაანალიზებულია 1931 წ. ზაფხულში საქართველოში გამართული უკრაინული კულტურის დეკადასთან დაკავშირებით გამოქვეყნებული მასალა.

7. სირაძე რ. ქართული კულტურის საფუძვლები. - თბ., 2000. - 352 გვ.

მითოსური და აღმოსავლური (სპარსული) საფუძვლების გათვალისწინებით განხილულია ქართული კულტურის ბიბლიურ-ქრისტიანული წანამძღვრები.

8. კომახიძე თ. ქალაქ ბათუმის კულტურის, ისტორიის საკითხები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 121-130.

განათლებისა და კულტურის ცენტრის გახსნა ბათუმში.

9. კურტანიძე ლ. პეტრე ხარისჭირაშვილი და ქართული საგანმანათლებლო კერები საზღვარგარეთ // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 39-43.

ქართველ კათოლიკე მოძღვართა, მათ შორის პეტრე ხარისჭირაშვილის საქმიანობა მე-19 ს.-ის კონსტანტინოპოლსა და საფრანგეთის ქალაქ მონტობანში არსებულ ქართული კულტურის კერებში.

10. შათირიშვილი ზ. თარგმანების ხელოვნება // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №2. - გვ. 296-301.

თბილისის კულტურა, ძველი თბილისის ესთეტიკური ხიბლი ვასილ ბარნოვის, ზურაბ ქარუმიძის, აკა მორჩილაძის ნაწარმოებებში, სერგო ფარაჯანოვის ფილმებში; კავკასია – ადგილი, სადაც ერთმანეთს ერწყმიან აღმოსავლური და კავკასიური კულტურები უცხოელ მწერალთა ნაწარმოებებში.

11. ჩიხრაძე მ. თბილისის კულტურული ცხოვრება 1910-1920-იან წლებში // ამირანი. - 2000. - №3. - გვ. 88-105.

აღნიშნული პერიოდის მხატვრულ-ლიტერატურული გაერთიანებები; ქართული და რუსული ხელოვნების ახალი ტრადიციების შერწყმა.

ინფორმაციული ტექნოლოგიები

12. მეცხოვრიშვილი გ. ინტერნეტ-კაფეების ბიზნესი საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №41(53). - გვ. 50-52. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

საუბარი თბილისის ერთ-ერთ ინტერნეტ-კლუბის წარმომადგენელთან – გ. მეცხოვრიშვილთან საქართველოში დაწყებულ კომპიუტერიზაციის პროცესზე, თბილისის ინტერნეტ-კლუბების მუშაობის ძირითად მიმართულებებსა და მასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე / ესაუბრა ნ. კირცხალია.

13. Кикилашвили В. Проект создания базы данных по статистике и картографии Кавказа // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 274-276. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

14. Kikilashvili V. Computer Search System of Caucasian Administrative Units: (Data Base) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 216-228. რეზ. რუს. და ქართ. ენებზე.

კავკასიის ადმინისტრაციულ ერთეულთა საძიებო კომპიუტერული სისტემა: (მონაცემთა ბაზა) – კავკასიის დასახლებულ პუნქტთა დემოგრაფიული მონაცემები, ეთნოლინგვისტური დახასიათება.

ენციკლოპედიები. ლექსიკონები

15. ქურდაძე რ. ქართული ჟარგონის ლექსიკონი // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №3. - გვ. 18-20.

წერილი წარმოადგენს 1999 წელს გამოცემული ლევან ბრეგაძის ნაშრომის – „ქართული ჟარგონის ლექსიკონი“ – მიმოხილვას.

საბიბლიოთეკო საქმე

16. ქართული სახელმწიფოებრიობის სამი ათასი და ქრისტეშობის ორი ათასი წლისთავისადმი მიძღვნილი გამოფენა: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდებში დაცული პირველი ქართული წიგნები (XVII-XIX სს.) და პირველი ურნალ-გაზეთები (XIX ს.): კატალოგი. - თბ., 2000. - 40 გვ.

17. Berdzenishvili L. The National Parliamentary Library of Georgia // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 65-68.

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკისა და ქართველოლოგიის განყოფილების ისტორია.

ჟურნალისტიკა. პუბლიცისტიკა

18. ნადარეიშივილი მ. საფეხურები: (პუბლიცისტური კრებული). - თბ., 2000. - 140 გვ.

კრებული მოიცავს მ. ნადარეიშივილის, ნ. ნათაძის, ო. ცისკარიშივილის, მ. ტორაძის, დ. ოსევაშივილისა და ნ. ნუცუბიძის პუბლიცისტურ წერილებს.

19. ორჯონიკიძე ი. მოდი, სიყვარულით დავიწყეთ. - თბ., 2000. - 447 გვ.

სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული ესკიზები, ჩანახატები, წერილები, სიტყვები და ინტერვიუები ლიტერატურისა და საზოგადოებრივი ყოფის საკითხებზე.

20. ფურცელაძე ა. პუბლიცისტური წერილები. - თბ., 2000. - 640 გვ.

პუბლიცისტური ნაწერების ყველაზე სრული კრებული, რომელშიც ნათლად ჩანს ანტონ ფურცელაძის მსოფლმხედველობა.

21. Ананиашвили Н. Очерки из истории русскоязычной журналистики Грузии конца XIX - первой трети XX века.- Тб., 2000.- 224 с.

Обзор русскоязычной периодической печати Грузии конца XIX - первой трети XX века: “Новое обозрение”, “Закавказье”, “Феникс”, “Орион” и др.

22. ბარბაქაძე თ. ქართული ლექსმცოდნეობის საკითხები მე-20 ს. 30-40-იანი წლების პრესაში: (წერილი პირველი) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 402-408. რეზ. ინგლ. ენაზე.

23. გოგოლაშვილი მ. არტემ ახნაზაროვი და ილიას „ივერია“: (ესკიზები პუბლიცისტის პორტრეტისათვის) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 150-153. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პუბლიცისტ ა. ახნაზაროვის მოღვაწეობა „ივერიაში“.

24. გოჩქლეიშვილი ი. პირველი ქართული გაზეთი „საქართველოს გაზეთი“ // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 46-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„საქართველოს გაზეთის“ დაარსების ისტორია (1819 წ. 8 მარტი). გაზეთი 1920 წლიდან „ქართული გაზეთის“ სახელწოდებით გამოდიოდა და მასში, ძირითადად, ოფიციალური ცნობები ქვეყნდებოდა.

25. დოლიძე მ. ჟურნალი „ერი“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 144-149.

დაარსების ისტორია და მისი მნიშვნელობა (1909-1910).

26. თამაზაშვილი ი. საინგილო გაზეთ „დროების“ ფურცლებზე 70-იან წლებში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 329-333. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დიმიტრი ჯანაშვილის პასუხი („დროება“, 1866, №39 (25. XII) რუსი მწერლის – ა. პოსერბსკის ცილისმწამებლურ წერილზე ინგილოების შესახებ. ასევე განხილულია გაზეთში დაბეჭდილი იმ პერიოდის საინგილოს პრობლემები.

27. ირაკლი ბოლქვაძის ხსოვნას // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 189-190.

ჟურნალ „ძეგლის მეგობრის“ მთავარი რედაქტორის მოადგილე ირაკლი ბოლქვაძე.

28. ნიკოლეიშვილი ო. სერგეი მესხი და საქართველოში რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის ზოგიერთი საკითხი // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 176-186. რეზ. რუს. ენაზე.

XIX ს.-ის II ნახევრის პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის – სერგეი მესხის ეროვნული პრინციპები და შეხედულებები რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებზე.

29. ოსეფაშვილი დ. ანგარიშის ტრანსფორმაცია თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 140-142. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ინფორმაციული ჟანრის ერთ-ერთი სახეობის – ანგარიშის ტრანსფორმაციის ძირითადი ტენდენციები: ანალიტიკური ელ-

მენტების ზრდა და სხვა ჟანრთა (რეპორტაჟი, ინტერვიუ და ა.შ.) ელემენტების მძლავრი შემოჭრა.

30. ოსეფაშვილი დ. პუბლიცისტიკის ჟანრთა ურთიერთხემოქმედება: (თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით) // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 109-114.

31. პატარიძე ნ. ნიკო მარისა და მიხეილ ნასიძის პოლემიკის გამო // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 359-364. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1898 წელს მ. ნასიძე ჩაერთო აკაკისა და ნ. მარის პოლემიკაში, რომელიც გამოწვეული იყო ნ. მარის სომხებისადმი დამოკიდებულების საკითხით.

32. სარალიძე ე. „დროება“ და თეატრალური საქართველო 1880-1885 წლებში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 377-383. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გაზეთის პუბლიკაციები თეატრალური ცხოვრების შესახებ.

33. სურმანიძე რ. იოსებ იმედაშვილი: (ქართული მწერლობა და აჭარის ადგილობრივი განვითარება) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 72-78.

აჭარისადმი მიძღვნილი წერილები იოსებ იმედაშვილის მიერ გამოცემულ ჟურნალში – „თეატრი და ცხოვრება“.

34. ჩიტაური ნ. ევროპელი ქართველის ხელმოწერელი მეთაურები // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 131-134.

1879 წ. უცხოეთიდან ჩამოსული ივანე მანაბლის პუბლიცისტური წერილების (გაზ. „დროება“, „ივერია“: 1880-1885 წწ.) მიმოხილვა.

35. ჯავახია ბ. GEORGICA // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 122-123.

მიმოხილულია გერმანიაში ჰაინც ფეინრისის რედაქტორობით გამოშვებული ქართველოლოგიური და კავკასიოლოგიური ჟურნალის 22-ე ტომი.

36. ჯავახიშვილი ლ. მეორე ინტერნაციონალის დელეგაციის ვიზიტი საქართველოში და ქართული პრესა 1920 წელს // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 480-488. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვიზიტის მომზადების ისტორია და ქართულ ოფიციალურ პრესაში დაბეჭდილი მასალების მიმოხილვა.

37. ჯანელიძე ო. ქართული ემიგრანტული პრესის ისტორიიდან: (ჟურნალი „თავისუფალი საქართველო“) // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 176-188. რეზ. გერმ. ენაზე.

ემიგრანტის, ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის წევრის, ისტორიკოს პეტრე სურგულაძის მოღვაწეობა 1913 წელს ჟურნალში „თავისუფალი საქართველო“. ჟურნალის როლი ეროვნულ მოძრაობაში.

მუზეუმები

38. დოლაბერიძე ლ. ტორომანოვის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმი თბილისში // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 125-131. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

საფრანგეთის მოქალაქე გიორგი ტორომანოვის მიერ კერძო მუზეუმის სახით დაარსებული XX ს.-ის დასაწყისში.

39. კახიძე ა. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმი / ა. კახიძე, თ. ლომთათიძე // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 4-8. ტექსტი ქართ., რუს. და ინგლ. ენებზე. მუზეუმის დაარსება, საქმიანობა, ექსპოზიციები.

40. საღირაძე ა. ერთი მუზეუმის ისტორია // ომეგა. - 2000. - №8. - გვ. 67-69.

თინათინ თუმანიშვილის სახელობის თოჯინებისა და სათამაშოების მუზეუმი.

41. ქარუმიძე ნ. ხელოვნების მუზეუმში დაცული კარავაჯოს სკოლის მხატვრის ერთი სურათის ატრიბუცია // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 120-128. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს ხელოვნების მუზეუმში დაცული ერთ-ერთი სურათის – „მკითხავი“ – მიჩნევა XVII ს.-ის კარავაჯოს მიმდევარი მხატვრის – ბარტოლომეო მანფრედის ნამუშევრად.

42. შოშიტაიშვილი ნ. საგანძურის ახალი გამოფენა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმში // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3(110). - გვ. 51-53. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გაიხსნა 2000 წლის 26 მაისს.

43. წარსულის დაღატი მომავლის დაკარგვას // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №2(14). - გვ. 40-43. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1937 წელს, თბილისში, თინათინ თუმანიშვილის თაოსნობით დაარსებული სათამაშოების მუზეუმის უნიკალური ექსპონატები და მათი დღევანდელი სავალალო მდგომარეობა.

ხელნაწერები

44. ჭუმბურიძე ზ. ქართული ხელნაწერების კვალდაკვალ. - თბ., 2000. - 395 გვ.

ნაშრომი აშუქებს ქართული დამწერლობის განვითარების გზებს, გვაცნობს ძველ საწერ მასალას, იარაღებს, ძველ გადამწერებსა და მათ მიერ შექმნილ ხელნაწერ წიგნებს.

45. ოსეფაშვილი ღ. ტექსტისა და სიუჟეტურ სახედაო ასოთა ურთიერთმიმართების საკითხისათვის ბასილი დიდის ჟამისწირვის გრაგნილზე // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 160-169. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პირველი ქართული მხატვრულად გაფორმებული გრაგნილი (დაცულია ხელნაწერთა ინსტიტუტში S-4980 ნომრით. XII ს.).

46. Наврозашвили Е. К вопросу о понимании «Жениха» в «Песни песней» // Научные труды: Серия: Филология.- 2002. - т. 4. - с. 164-171. Рез. на англ. и немец. яз.

Символика «Жених – Невеста» в древнейших грузинских рукописях «Песни Песней» в текстах Ошкинской библии 978 года и Мцхетской рукописи «Похвала Похвал, сказанная Соломоном» и «Похвала Похвал Соломона», которая есть благословение – благословения, именуемое евреями Сир Асирин.

ფილოსოფია. ფსიქოლოგია

47. იონა ხელაშვილის ეპისტოლური არქივი: (1809-1835 წ.წ.). - თბ., 2000. - 680 გვ.

თეოლოგის, ფილოსოფოსისა და მქადაგებლის წერილებში, გარდა ყოფითი ამბებისა გადმოცემულია სოლომონ დოდაშვილის, დავით, იოანე, ილია, ოქროპირ, თეიმურაზ, მიხეილ ბატონიშვილების, მარიამ და ანა დედოფლების ფილოსოფიური, რელიგიური, ეთიკური და თეოლოგიური შეხედულებები.

48. ფილოსოფია, კულტურა, ისტორია: [კრებული]. - თბ., 2000. - 226 გვ.

ადამიანის რაობის, სიკვდილის ფენომენის, კულტურისა და პიროვნების, ადამიანისა და ზნეობის, სახელმწიფოს მოწყობისა და მართვის საკითხები.

49. ქართველ ფილოსოფოსთა ლექსიკონი: პერსონალია. - თბ., 2000. - 240 გვ.

ლექსიკონი გვაცნობს მოღვაწეებს, რომელთაც ფილოსოფიურ-თეორიული კვლევის მაღალი დონით გარკვეული როლი შეასრულეს ახალი ფილოსოფიური მიმართულებებისა და დარგების დაფუძნებაში (ალექსანდრე ამილახვარი, არსენ იყალთოელი, ზაქარია გაბაშვილი და სხვ.). მე-20 ს.-ის ფილოსოფოსთაგან წარმოდგენილი არიან ისინი, ვინც უცხო ენებზე გამოცემებით ან საერთაშორისო მასშტაბის ღონისძიებებსა და სამეცნიერო ცენტრებში აქტიური მონაწილეობით გამოიხინეს თავი (შალვა ნუცუბიძე, მერაბ შამარდაშვილი, გელა ბანძელაძე და სხვ.).

50. ალადაშვილი ი. სოლომონ დოდაშვილის ფილოსოფიური მსოფლმხედველობა // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 286-290. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ს. დოდაშვილის ფილოსოფიური ნააზრვეის შეფასება მეცნიერების (შ. ნუცუბიძე, თ. კუკავა, აღ. ქუთელია, არქიმანდრიტი გაბრიელი...) მიერ და შედარებითი ანალიზი კანტისა და არისტოტელეს მსოფლმხედველობასთან.

51. ბარათელი ბ. არეოპაგიტული მოძღვრების ფილოსოფიურ-ესთეტიკური სისტემის არსების შესახებ // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 133-137.

არეოპაგიტული მოძღვრების როლი შუა საუკუნეების ფილოსოფიასა და ესთეტიკურ პრინციპებში პეტრე იბერიელის (ფსევდოდონისე არეოპაგელის) ნაშრომის მიხედვით.

52. ბარათელი ე. არსენ იყალთოელი – ქართველი მოღვაწე და მოაზროვნე // მნათობი. - 2000. - №7-8. - გვ. 119-123.

53. ბარათელი ე. ფილოსოფიური მწერლობა ათონის მონასტერში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 88-97.

ექვთიმე და გიორგი ათონელების (მთაწმინდელების) როლი ქართველთა განათლებისა და სულიერების განვითარების სფეროში.

54. ზაქარაძე ლ. შადვა ხიდაშელი – რუსთაველოლოგი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 83-87.

ფილოსოფოსის დვაწლი რუსთაველის მსოფლმხედველობის საფუძვლების ძიებაში.

55. კორაშივილი ზ. სოლომონ დოდაშვილი ორატორული ხელოვნების შესახებ // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 48-50. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

განხილულია ს. დოდაშვილის ნაშრომი „რიტორიკა“.

56. კოტეტიშვილი თ. დასავლეთი ქართულ ცნობიერებაში // ენა და კულტურა. - 2000. - №1. - გვ. 47-55. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაშრომში განხილულია ქართველთა მისწრაფება დასავლეთისაკენ და მასთან დაკავშირებული საკითხები.

57. სიფრაშვილი ა. დმერთის წვდომის პრობლემა სოლომონ დოდაშვილის ნააზრევში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 169-172.

დმერთის არსებობის დასაბუთება ფილოსოფოს ს. დოდაშვილის ნაშრომის – „ლოგიკისა“ და პუბლიცისტური წერილების მიხედვით.

58. ჩაჩუა ნ. სულის გადარჩენა სიყვარულს შეუძლია // საქართველოს ქალი. - 2003. - №7-8. - გვ. 6-8.

საუბარი ფსიქოლოგ ნანა ჩაჩუასთან – საქმიანობა, ფსიქოთერაპიული რჩევები / ესაუბრა ნ. ბუკია.

59. ჩერქეზიშვილი გ. ვარიაციები ერთი სიმბოლოს თემაზე // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 178-181. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცეცხლის სიმბოლოს გააზრება ფილოსოფიურ ასპექტსა (მ. მამარდაშვილი – „ჰუმანიზმი და ტექნიკა“) და ქრისტიანულ რელიგიაში (სახარება).

60. ჯავახიშვილი ე. სოლომონ დოდაშვილი – პიროვნული ტრაგედია და ფსიქოლოგიური შეხედულებები // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 322-328. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ს. დოდაშვილის ბიოგრაფიული მონაცემები და მეცნიერული საქმიანობა.

რელიგია

61. ბიბლიის ლექსიკონი (მასალები): 2 ტომად. - [თბ., 2000]. ტ. 1 [ა-ნ]. - 448 გვ; ტ. 2 [ო-ჰ]. - 447 გვ.

ნაშრომი წარმოადგენს ბიბლიის საკითხთა საგნობრივ განხილვას. ანბანის რიგზე გააწობილი სტატიები ქვეთავებადაა დაყოფილი. თითოეულ სიტყვასა და გამოთქმაზე მოცემულია ძველი და ახალი აღთქმის წიგნებიდან მოყვანილი მოძღვრებანი.

62. განმარტება სამოციქულოსი: გამოკრებილი იოვანე ოქროპირისა და სხვა წმიდა მამათა თხზულებებიდან. ტ. 1. / ტექსტი გამოსაც. მოამზ. ე. კოჭლამაზაშვილმა. - თბ., 2000. - 478 გვ.

სადმრთო სამოციქულოს თითოეული ძნელად გასაგები ადგილის შინაარსის განმარტება.

63. ეკლესია, სახელმწიფო და რელიგიური უმცირესობები საქართველოში: გვემუქრება თუ არა რელიგიური ფუნდამენტალიზმის საფრთხე?. - თბ., 2000. - 108 გვ.

1999 წ. 18 დეკემბერს მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიური ინსტიტუტის მიერ ჩატარებული საჯარო დისკუსიის – „რელიგიური უმცირესობები (ნახევრად) დემოკრატიულ საზოგადოებაში“ – მასალები.

64. ვარაზაშვილი ა. ქართველი ისტორიკოსები საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიისათვის ბრძოლაში: (XX ს. დასაწყისში, 1917 წლამდე). - თბ., 2000. - 144 გვ.

ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის საკითხი და ივანე ჯავახიშვილის, ნიკო მარის, თედო ჟორდანიას, მიხეილ თამარაშვილის, სერგი გიორგაძის, ალექსანდრე ცაგარელისა და სხვათა საქმიანობა ამასთან დაკავშირებით.

65. ვარდოსანიძე ს. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1927 წლებში. - თბ., 2000. - 152 გვ.

66. ვარდოსანიძე ს. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ლეონიდი: (1918-1921 წწ). - თბ., 2000. - 46 გვ.

67. ვარდოსანიძე ს. სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ეფრემ II: (1960-72 წწ). - თბ., 2000. - 28 გვ.

68. თოდუა მ. ბიბლია და X საუკუნის ქართული პიმნოგრაფია. - თბ., 2000. - 71 გვ.

ნაშრომში გააშუქებულია ბიბლიისა და ქართული სასულიერო პოეზიის ურთიერთმიმართების მნიშვნელოვანი საკითხები.

69. თოდუა მ. ბიბლიური მოტივები X საუკუნის ქართულ პიმნოგრაფიაში. - თბ., 2000. - 95 გვ.

გამოკვლევაში, ქართული სასულიერო პოეზიის ნიმუშთა გათვალისწინებით, განხილულია სამი უმთავრესი ქრისტიანული დღესასწაულის (შობა, ნათლისღება, ჯვარცმა) რაობა და საღვთისმეტყველო შინაარსი.

70. ნაოში (მღვდელ-მონაზონი). მიტროპოლიტი გრიგოლი (ცერცვაძე). - თბ., 2000. - 34 გვ.

ალავერდელი მიტროპოლიტის ცხოვრება (1910-1990) და მოღვაწეობა.

71. პავლიაშვილი ქ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917-1921 წლებში. - თბ., 2000. - 302 გვ.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გამოცხადებასთან დაკავშირებული რუსეთის დროებითი მთავრობის პოლიტიკა;

კავკასიის სამიტროპოლიტოსა და ქართული ეკლესიისაგან სოხუმის ეპარქიის გამოყოფის მიზეზები და შედეგები.

72. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქები. - თბ., 2000. - 219 გვ.
ნაშრომში წარმონეწილია ქართლის, აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს (აფხაზეთი), სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქთა ქრონოლოგიური რიგი და მოღვაწეობის არეალი.

73. ქრისტიანობა: წარსული, აწმყო, მომავალი. საერთაშორისო სიმპოზიუმი (2000, თბილისი). - თბ., 2000. - 108 გვ.

კრებულში ისტორიული, წყაროთმცოდნეობითი, ეთნოლოგიური, ლიტერატურათმცოდნეობითი, ხელოვნებათმცოდნეობითი, ფილოსოფიური, სამართალმცოდნეობითი კუთხით გაშუქებულია სამი პრობლემა: ქრისტიანობა და სახელმწიფო, ქრისტიანობა და საზოგადოება, ქრისტიანობა და კულტურა.

74. ქრისტიანობა საქართველოში: ისტორიულ-ეთნოლოგიური გამოკვლევები. - თბ., 2000. - 137 გვ.

ქართული შუასაუკუნეობრივი ქრისტიანული კულტურის, ეკლესიისა და სახელმწიფოს, ეკლესიისა და საზოგადოების ურთიერთობის საკითხები.

75. ჯაჯანიძე ი. ქრისტეს ეკლესია მებრძოლი ეკლესიაა, ანუ „ოქროს გალიაში“ გამომწვევეული მრევლი. - თბ., 2000. - 35 გვ.

მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმსარებლობა საქართველოში.

76. არაბული ა. ენა და ღვთისმეტყველება // არილი. - 2000. - №7. - გვ. 27-29.

საღვთისმეტყველო ლიტერატურის თანამედროვე ქართულზე გადმოტანის საკითხები.

77. ასლანიძე ა. მონოგრაფიული გამოკვლევა ქრისტიანობის გავრცელების ისტორიაზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 144-146.

ნაშრომში განხილულია ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პრორექტორ ბიჭიკო დიასამიძის მონოგრაფია „ქრისტიანობის ისტორიისათვის დასავლეთ საქართველოში“ (ბათუმი, 1999).

78. ბალახაშვილი ბ. „სამოთხე ესე სიტყვიერი“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 53-58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ანტონ I კათოლიკოსის ნაწარმოების – „მზამეტყველების“ განხილვა.

79. ბასილაძე ი. გაბრიელ ეპისკოპოსის დიდაქტიკური შეხედულებები // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 170-171.

პედაგოგის, ფსიქოლოგისა და მოაზროვნის (ერისკაცობაში გერასიმე ქიქოძე: 1825-1896) აღმზრდელობითი სწავლების მეთოდიკა.

80. ბასილაძე ი. მშობლიურ ენაზე სწავლების საკითხები გაბრიელ ეპისკოპოსის თვალთახედვით // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 167-169.

81. ბურჭულაძე ნ. ხატი და ხატწერა საქართველოში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 161-164. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

82. გაბაშვილი გ. წმინდა ნინო და ჯვარი ვაზისა // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 30-31.

83. გეგეშიძე დ. რელიგიური კონფესიები და დენომინაციები საქართველოში: (ისტორია და თანამედროვეობა) // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 218-234. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი რელიგიური მიმდინარეობები.

84. გეთია მ. გაბრიელ ეპისკოპოსის წერილები / მ. გეთია, ს. მიქავა // აია. - 2000. - №8. - გვ. 107-110.

მწერალ გრიგოლ დადიანისადმი (1818-1902 წწ.) მიწერილი წერილები.

85. გნოლიძე მ. კავკასიაში მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების საქმიანობა საქართველოს მაჰმადიან მოსახლეობაში // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 36-45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„კავკასიაში მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმდგენელი საზოგადოების“ დაარსების ისტორია (1860 წ. 9 ივლისი) და მთავარი მიმართულებები.

86. გოილაძე ვ. IV-V სს. ქართული ქრისტიანული კულტურის ფესვები // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 106-113.

ისტორიული საქართველოს ტერიტორიაზე ძვ. წ. XII ს.-ში შექმნილი დიაოხისა და კოლხას გაერთიანებებიდან მომდინარე კულტურული ტრადიციები, არამეული კულტურის გავლენა ქართულ კულტურაზე, ქართული ბიბლიის უძველესი თარგმანის წარმომავლობის საკითხი.

87. დიასამიძე ბ. ქართული სახელმწიფოებრიობა და ეკლესია // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 3-9.

ქართული სახელმწიფოებრიობისადმი მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ გაწეული სამსახურის მოკლე ექსკურსი. სტატია ეძღვნება ქართული სახელმწიფოებრიობის 3000 და ქრისტეშობის 2000 წლისთავს.

88. დულაშვილი ე. კოზმა იერუსალიმელის ძლისპირთა და ღვთისმშობლისათა ქართული თარგმანები // რელიგია. - 2000. - №1-2-3. - გვ. 33-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

X ს.-ის ჰიმნოგრაფიული კრებულები.

89. დულაშვილი ე. II ოდის (მოიხილესას) საკითხისათვის // ცისკარი. - 2000. - №2. - გვ. 135-136.

X ს.-ში მოღვაწე ჰიმნოგრაფ კოზმა იერუსალიმელის ჰიმნოგრაფიული კანონების ქართული თარგმანები.

90. დულაშვილი ე. VIII ს.-ის ბიზანტიელი ჰიმნოგრაფის კოზმა იერუსალიმელის კანონთა თარგმანები X საუკუნის ქართულ იადგარებში // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2000. - №10-12. - გვ. 128-131.

91. ვარდოსანიძე ს. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია დამოუკიდებელ საქართველოში: (1918-1921 წწ) // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 122-137. რეზ. რუს. ენაზე.

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის – კირიონ II-ისა და მიტროპოლიტ ლეონიდეს მოღვაწეობა.

92. ზვიადაძე გ. ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხარებისადმი მიძღვნილი საკითხავები ქართულ საეკლესიო ტრადიციაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 71-74. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მიმოხილულია ძველ ქართულ ხელნაწერებში დაცული ჰომილიები და ჰიმნები.

93. თორაძე ე. შებრაღებისა და მიტევების პრინციპი ახალ აღთქმაში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 197-217.

ი. გოგებაშვილის თეოლოგიური მსოფლმხედველობა.

94. თორია მ. ქართული საზოგადოება: დისკუსია ფასეულობითი ორიენტაციის ზოგიერთ საკითხზე // ცივილიზაციური ძიებანი. - 2003. - №1. - გვ. 42-44. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეკლესია და ქართულ საზოგადოებაში მიმდინარე პროცესები, დემოკრატიული საზოგადოების ჩამოყალიბება.

95. იაკობაშვილი ი. სინოდალური კანტორის დაფუძნება საქართველოში: გორის ეპისკოპოს დოსითეოსის პროექტი საქართველოში საეკლესიო საქმეთა მოწყობის შესახებ: (მასალები XIX საუკუნეში ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის მართვის სტრუქტურის ცვლის ისტორიისათვის) // ეპოქა. - 2003. - №3. - გვ. 59-69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

96. იოანე პეტრიწი. განმარტება პროკლე დიადოხოსის „ღმრთისმეტყველების საფუძვლებისა“ / თანამედრ. ქართ. ენაზე გადმოიღო, გამოკვლევა, ლექსიკონი და შენიშვნ. დაურთო დ. მედიქიშვილმა. - თბ., 1999. - 336 გვ.

რეც.: ალექსიძე ლ. // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 22-23.

97. კათალიკოს კირიონ მეორის მიმოწერიდან // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 485-496.

ეპისტოლარული მემკვიდრეობა.

98. კაღანდია გ. ეპისკოპოსობა და ოდიშის საეპისკოპოსოები // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 489-506. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ოდიშის სამთავროს ტერიტორიაზე არსებული შვიდი საეპისკოპოსო კათედრის (ცაიში, ბეღია, მოქვი, დრანდა, ჭყონდიდი, ხობი, წაღენჯიხა) ისტორია. ეპისკოპოსობის ინსტიტუტის თავისებურებანი.

99. კაპანაძე ი. ფშავ-ხევსურეთის ტრადიციული სალოცავები: ჯვარ-ხატი – სიცოცხლის ხე // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1 (208). - გვ. 27-28.

100. კოჭლამაზაშვილი ე. ვინაა ავტორი წმინდა ნინოს „დაუჯდომელისა“? // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 154-167. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნინოწმინდელი მიტროპოლიტის – საბა ტუსიშვილის ნაცვლად „დაუჯდომელის“ ავტორად მიჩნეულია არქიმანდრიტი ექვთიმე.

101. კოჭლამაზაშვილი ე. ლიტურგიკული შენიშვნები: 10. ეფრემ მცირის ერთი ლიტურგიკული კომენტარი // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 8-3. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XI ს.-ის ღვთისმეტყველის ეფრემ მცირის ნაშრომზე – „სამოციქულოს თარგმანება“ – დართული ლიტურგიკული ხასიათის კომენტარი, რომელშიც გვერექსის რაობა და ეტიმოლოგიაა ახსნილი.

102. კუჭუხიძე გ. ქართული არმაზიანები ქრისტიანული ეპოქის ზღურბლზე // რელიგია. - 2000. - №1-2-3. - გვ. 69-90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არმაზული რელიგია ქართლში და მისი შინაარსი, დამოკიდებულება სხვა წარმართული რელიგიებისა და ახლო პერიოდის ქრისტიანობისადმი.

103. მასიაია ვ. ვაჰაბიზმი კავკასიაში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 22-28.

ვაჰაბისტური მოძრაობის იდეოლოგია და ორგანიზაციული სტრუქტურა კავკასიაში. ვაჰაბიზმის პირველი თემების გაჩენა XX ს.-ის 70-იან წლებში, მისი არეალის თანდათანობითი გაფართოება, გავრცელების მიზეზები, პირობები და გზები.

104. მამულაშვილი მ. რეფორმისტული ძიებანი ქართულ ეკლესია-მონასტრებში: (IX-XI სს.) // ცივილიზაციური ძიებანი. - 2003. - №1. - გვ. 45-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს რელიგიურ-სახელმწიფოებრივი იდეალები და სოციალურ-პოლიტიკური მოვლენები, რომლებიც უკავშირდებოდა ქართულ ეკლესია-მონასტრებში მიმდინარე პროცესებს (გრ. ხანძთელის, გიორგი მთაწმინდელის, დავით აღმაშენებლისა და თამარის ეპოქები).

105. მარგველი მიტროპოლიტი კონსტანტინე // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №2. - გვ. 32.

მეუფე კონსტანტინეს (მელიქიძე. 1926-2000 წწ.) ეკლესიური ცხოვრება და მღვდელმსახურება.

106. მაჭარაშვილი გ. შამილი და ქრისტიანობა // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 72-77.

შამილის დამოკიდებულება ქრისტიანულ სარწმუნოებასთან, ვაინახთა ყოფაში გავრცელებული ქრისტიანული წესები, ქართული ქრისტიანული სალოცავებისადმი პატივისცემა, მეტყველებაში დამკვიდრებული ქართული სიტყვები და სხვა.

107. მაჭარაშვილი ტ. 1054 წლის საეკლესიო განხეთქილება და საქართველოს ეკლესია // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 129-140. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

მსოფლიო ქრისტიანობის ორ ბანაკად – „რომის კათოლიკეზად“ და „ბერძენ კათოლიკეზად“ გაყოფა; რომის ეკლესიასთან ურთიერთობა XI-XIV სს.-ში; მეცნიერთა მოსაზრებები ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის რომის კათოლიკური ეკლესიისგან გათიშვის თარიღის დაზუსტებასთან დაკავშირებით.

108. მახარაშვილი ს. სადღესასწაულო ჰომილიათა თეოფილესეული თარგმანები // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 75-88. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თეოფილე ხუცესმონაზონი – XI ს.-ის II ნახევრისა და XII ს.-ის დამღვდის მწერალი და მთარგმნელი.

109. გველაძე ვ. თავდაპირველი ქრისტიანობის გავრცელება აჭარაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 125-127.

110. მელიქიშვილი დ. გელათი – სხუა ათინა და მეორე იერუსალიმი // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №6-7. - გვ. 6-8.

გელათის სამონასტრო ლიტერატურული და ფილოსოფიურ-თეოლოგიური სკოლის სამეცნიერო და მთარგმნელობითი საქმიანობა და კავშირი იმდროინდელი ბიზანტიის მოწინავე კულტურულ-მეცნიერულ სამყაროსთან.

111. მინდელი ლ. უფლის სასწაული // ნოსტალგია. - 2000. - დეკემბერი. - გვ. 32.

მცხეთის სამთავროს დედათა მონასტერში დაკრძალული მამა გაბრიელისა და მის საფლავზე დანთებული კანდელის ზეთის სამკურნალო ძალის შესახებ.

112. მოსეშვილი ი. მიტროპოლიტი დავითი // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 82-83.

ფრაგმენტები დავით წერეთლის ცხოვრებიდან (მოღვაწეობდა XVIII-XIX სს.-ის მიჯნაზე).

113. მუქთიაშვილი ქ. ი. ჭავჭავაძე და საქართველოს ეკლესიის ზოგიერთი საკითხი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 297-299. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანული სარწმუნოების მნიშვნელობა მწერლის შემოქმედებაში. ბრძოლა ქართული ეკლესიის ავტოკეფალიის მოპოვებისა და ეროვნულობის შენარჩუნებისათვის.

114. ნიაური მ. დიდუბის ღმრთისმშობლის შობის ეკლესია // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 21-24.

ეკლესიის ისტორია.

115. პავლიაშვილი ქ. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიის გაყვალბების მცდელობის შესახებ // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 20-22.

1917 წელს სოხუში გამოცემული მ. ტარნავას წიგნის – „აფხაზეთის ეკლესიის ისტორიის მოკლე ნარკვევი“ – შექმნის ისტორიული გარემო და მიზანი.

116. როგავა გ. აფხაზების ხელმეორედ გაწარმართების საკითხისათვის // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: პუბლიცისტურ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 213-217. რეზ. რუს. ენაზე.

XII-XV სს.-ში ჩრდილოეთიდან აფხაზთა ტომების გადმოსახლების გამომწვევი მიზეზები.

117. საღაღაია ქ. იოანე დამასკელის ღვთისმშობლის მიძინების ჰომილიები და მათი ძველი ქართული თარგმანები // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 7-11.

წმინდა მარიამის მიძინებისადმი მიძღვნილი სამი ქადაგება, რომლებიც დაუწერია დიდ ღვთისმეტყველ იოანე დამასკელს VIII ს.-ის შუა წლებში.

118. სამების ტაძარი ერთიანი საქართველოს სიმბოლო // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №4(20). - გვ. 5-13. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

სამების საკათედრო ტაძრის მშენებლობის შესახებ.

119. სიმონიშვილი თ. ბოდბის ეპარქიის ტერიტორიაზე არსებული წმინდა ადგილები, საეპისკოპოსოს თანამედროვე მდგომარეობა // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 25-30. რეზ. რუს. ენაზე.

ბოდბის ეპარქიის მოქმედი ეკლესია-მონასტრების – წმ. ნინოს მონასტერი (IV-VI სს.), წმ. სტეფანე ხირსელის მონასტერი (VII ს.), ვაქირის წმ. იოანე ნათლისმცემლის ეკლესია (XVI ს.), ანაგის მთავარანგელოზ მიქაელის ეკლესია (IX-X სს.), ოზაანის ამაღლების ეკლესია და მათი წინამძღვრები.

120. სიხარულიძე ფ. იოანე ხინოწმინდელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 114-117.

ხინოს მონასტრის წინამძღვრის – იოანე ხინოწმინდელის როლი ქობულეთელთა განთავისუფლებისათვის ბრძოლაში თურქი დამპყრობლების წინააღმდეგ (XVII ს.-ის ბოლო და XVIII ს.-ის დასაწყისი).

121. სიხარულიძე ფ. ქართველთა საორიენტაციო ინიციატივა ამიერკავკასიაში: (XVIII ს.-ის I ნახევარი) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 30-35.

მოსკოვის ქართული ახალშენიდან გამოსულ სასულიერო პირთა დვაწლი ჩრდილო კავკასიაში ქრისტიანობის აღდგენის საქმეში; „ოსეთის სასულიერო კომისიის“ მისიონერული მოღვაწეობა XVIII ს.-ის 40-50-იან წლებში.

122. სულავა ნ. ნიკოლოზ გულაბერისძის საგალობლები // რელიგია. - 2000. - №4-5-6. - გვ. 10-15. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XII ს.-ის მეორე ნახევარში მოღვაწე საქართველოს კათოლიკოს ნ. გულაბერისძის – „საკითხავი სუეტისა ცხოველისაი“, „ჟუართისა საუფლოსა და კათოლიკე ეკლესიისაის“ – განხილვა.

123. სუხიაშვილი მ. ქართული საეკლესიო გალობა: წერილი პირველი // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №2. - გვ. 16-20.

საეკლესიო გალობის ისტორიული განვითარება: ლიტურგიკულ-ჰიმნოგრაფიული კრებულები, ქართული ნევმირული (სანოტო ნიშნები) ხელნაწერები.

124. სხირტლაძე ზ. სინას მთის საწელიწდო ხატის შედგენილობისათვის // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 197-221. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხატი შექმნილია XI ს.-ში სინას მთის ქართული სამოსათვის ქართველი ბერის – იოანე იოქაბის მიერ.

125. ტოლიაშვილი კ. რუსეთის სინოდის საეკლესიო პოლიტიკა აფხაზეთში XIX საუკუნის მიწურულსა და XX საუკუნის დასაწყისში // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 64-68.

126. უმიკაშვილი ე. „ქეთევანობა“ მუხრანში // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 65-67.

მუხრანისა და გრემის მოსახლეობის მიერ ქეთევან წამებულის ხსოვნისადმი მიძღვნილი დღესასწაულის აღნიშვნა ყოველი წლის 26 სექტემბერს.

127. ფირალიშვილი ზ. ქვეყნის უახლესი ისტორია და ეკლესია // არილი. - 2000. - №7. - გვ. 30-32.

ეკლესიის როლი და ადგილი თანამედროვე საზოგადოებაში.

128. ქავთარია ნ. კათალიკოს დომენტი IV-ის ჯვარი ბალტი-მორის ვოლტერის გაღერებაში // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 20.

ამერიკაში, ვოლტერის გაღერებაში დაცული მოჭკედილი ჯვარი ქართული ასომთავრული წარწერით.

129. ქათამაძე ც. ჯვრის მამათა ქრონოლოგია XVII-XIX საუკუნეებში იერუსალიმის ჯვრის მონასტრის მამულების ისტორიისათვის // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 99-109.

მოცემულია ჯვრის მამათა ქრონოლოგიური სია.

130. ცერცვაძე გ. აფხაზეთის საკათალიკოსო // სამართალი. - 2000. - №6-7. - გვ. 150-155.

აფხაზეთის საკათალიკოსოს დაარსებისა (VIII ს.) და მისი საეკლესიო-სამართლებრივი მდგომარეობის განსაზღვრის შესახებ.

131. წმინდანი და ცხოველი // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №3. - გვ. 16-17.

წმიდა მამები: გერასიმე, დავითი, ლუკიანე, ანტონ მარტყოფელი, შიო მღვიმელი და მათი დამოკიდებულება ცხოველებსადმი.

132. ხინჩიგაშვილი შ. რელიგიის ფაქტორი კავკასიის კონფლიქტებში: (1990-იანი წლები) // ცივილიზაციური ძიებანი. - 2003. - №1. - გვ. 30-33. რეზ. ინგლ. ენაზე.

133. ხუციშვილი ღ. მოლოკნები (სიდნაღის რაიონის სოფ. ულიანოვკის ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით) // კლიო. - 2000. - №1(7). - გვ. 133-147.

საქართველოში ჩამოსახლებული რელიგიური სექტის – მოლოკნების კულტურული და ყოფითი ელემენტები.

134. ჯუკაშვილი ი. რეისლამიზაცია და ეთნიკური ტრადიციები // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 36-44. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ისლამის ისტორიული და თანამედროვე ასპექტები, ვაჰაბიზმის ჩანასახები პანკისის ხეობაში, ქისტების რელიგიური და ყოფითი ტრადიციები.

სოციოლოგია

135. ბერეკაშვილი თ. საქართველოს მოსახლეობის ცხოვრების სოციალურ-ეკონომიკური პირობები და სოციალური განწყობები // ეპოქა. - 2003. - №3. - გვ. 19-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოსახლეობის მატერიალურ-ეკონომიკური მდგომარეობისადმი მიძღვნილი, 2001 წელს განხორციელებული გამოკითხვის შედეგად მიღებული ზოგიერთი მონაცემის ანალიზი.

136. ზურაბიშვილი თ. „ქვეკლასის“ თეორია და მისი გამოყენების შესაძლებლობა საქართველოში // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 76-84.

სტატიაში გაანალიზებულია აშშ-ის პროექტის ფარგლებში – „სიღარიბე, ეთნიკურობა და გენდერი აღმოსავლეთ ევროპაში“ – საქართველოში ჩატარებული კვლევის შედეგად მიღებული სტატისტიკური ინფორმაცია.

137. კაჭკაჭიშვილი ი. ენტონი გიდენსის სტრუქტურაციის თეორია და ქართული სოციუმის ზოგიერთი თავისებურება // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ.48-52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიაში ენტონი გიდენსის თეორიული სქემა, კერძოდ, „სოციალური პრაქსისისა“ და „სტრუქტურის ორობითობის“ კონცეფცია გამოყენებულია ქართული სოციუმის ანალიზისათვის, მოყოლებული გასული საუკუნის 80-იანი წლებიდან დღემდე.

138. მოკვდავობა და სიცოცხლის ხანგრძლივობა საქართველოში: (1960-2000) / გ. წულაძე, ნ. მაღლაფერიძე, ნ. კობალეიშვილი, თ. ქუთათელაძე // ეპოქა. - 2003. - №3. - გვ. 27-53. რეზ. ინგლ. ენაზე.

139. შუბითიძე ვ. ნიკო ნიკოლაძე და საქართველოს აღორძინების გზების ძიება // ომეგა. - 2000. - №2. - გვ. 40-46.

140. წულაძე ლ. ინდივიდუალისტური ტენდენციები კოლექტივისტურ საზოგადოებებში // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 70-75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოციოლოგიურმა გამოკვლევებმა აჩვენა, რომ თანამედროვე პირობებში საგრძნობლად შესუსტდა ტრადიციების ძალა და გაძლიერდა ინდივიდუალისტური ტენდენციები. სტატიაში თურქი მკვლევარის – C. Kagitcibasi-ის მიერ შემუშავებული ოჯახის ტიპოლოგიის გამოყენებით დადგენილია თანამედროვე ქართული ოჯახის ტიპი.

141. წულაძე ლ. სოციალიზაცია ტრადიციულ და თანამედროვე საზოგადოებებში // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 64-69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიის მიზანია განმარტოს, თუ როგორ იცვლებოდა სოციალიზმის მიზნები, აღზრდის სტილი და მშობლებსა და შვილებს შორის არსებული ურთიერთობები ისტორიული განვითარების კვალდაკვალ და რა ცვლილებები განიცადა ამ მხრივ თანამედროვე ქართულმა საზოგადოებამ.

142. ჯგერენაია ე. სოციალურ-ეკონომიკური და ქართველთა ფსიქოლოგიური კრიზისი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №5-6. - გვ. 8-10. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

საუბარი სოციოლოგ ემზარ ჯგერენაიასთან სოციალურ-ეკონომიკური კრიზისის გავლენის როლზე საზოგადოების ფსიქო-

ლოგიაზე, ქართულ ხასიათზე, თანამედროვე პოლიტიკურ პროცესებსა და ქართველი კაცის მენტალიტეტზე.

143. Tsuladze L. Adolescents in Changeable Society // ეპოქა. - 2003. - №3. - გვ. 54-58. ტექსტი ფრანგ. ენაზე; რუს. ქართ. ენაზე.

სოციოლოგიური გამოკვლევის შედეგები, რომელმაც მოზარდებს შორის დამოუკიდებლობის დონის ამაღლება გამოავლინა.

დემოგრაფია

144. ვარსკენელიძე ი. „ჩვენი ფესვები მიწაშია...“. - თბ., 2000. - 40 გვ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.

ახალციხის რაიონის სოფ. ტობას მკვიდრის, შუა აზიაში გადასახლებული და ბოლოს თბილისში მცხოვრები პიროვნების ორი ავტობიოგრაფიული ჩანაწერი და ბოლო ინტერვიუ.

145. თოფჩიშვილი რ. სად წავიდა ჯავახეთის ქართული მოსახლეობა: (ჯავახეთის მოსახლეობის მიგრაცია XII-XIX სს.). - თბ., 2000. - 72 გვ.

ჯავახეთიდან ქართული მოსახლეობის აყრა-გადასახლების, ამ ტერიტორიაზე უცხო ეთნიკურ ერთეულთა ჩასახლებისა და ამ პროცესებთან დაკავშირებული საკითხები.

146. აბესაძე ნ. ეთნიკური პროცესები ქ. ქუთაისში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 19-29.

მმაჩის ბიუროს რესპუბლიკური არქივის მასალების ანალიზი შერეულ ქორწინებებთან დაკავშირებით.

147. აბესაძე ნ. საქართველოს ქალაქებში მიმდინარე ეთნიკური პროცესების თავისებურებანი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 16-25.

შერეულ ქორწინებათა ტიპები საქართველოს ქალაქების მოსახლეობაში მმაჩის ბიუროს რესპუბლიკური არქივის მონაცემებით.

148. დავითაშვილი ზ. ეთნოდემოგრაფიული და ეთნოსოციალური პროცესები ქვემო ქართლში // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 65-76.

ეროვნებათაშორისი ურთიერთობები.

149. დუმბაძე ს. აჭარის მთიანი რაიონების პრობლემები 40-50-იან წლებში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 86-87.
მიგრაციული პროცესების დარეგულირება მთიან აჭარაში.

150. ეკალაძე ე. ქსნის ხეობის მუზეუმ-ნაკრძალში დაცული დაბაკნეთის მთავარანგელოზის ეკლესიის მრევლის სიის დემოგრაფიული ანალიზი // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 194-199.

სოფ. დაბაკნეთის (ახალგორის რ-ნი) მთავარანგელოზის ეკლესიაში აღსარების მთქმელი მრევლის სიები: 1830, 1981, 1901 და 1915 წლები.

151. ზურიკაშვილი ფ. გენდერი და პოლიეთნიკური საზოგადოება: (საზოგადოებრივ-გეოგრაფიული ანალიზი) // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ.73-77. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
ეთნიკურ უმცირესობებში გენდერული უთანასწორობის პრობლემების შესწავლა და მათი გადაჭრის გზების ძიება.

152. ითონიშვილი ვახტანგ. დვალთა მიგრაციის საკითხისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 82-96.
არდონის ხეობის სათავეებსა და მის მომიჯნავე ქართულ რეგიონებს შორის გამოვლენილი ტოპონიმიკური დამთხვევების შეჯერებით დვალთა მიგრაციის სამი უმთავრესი მიმართულების გამოვლენა: 1. დიდი ლიახვის; 2. თერგისა და 3. რიონის ხეობებისკენ.

153. იოსელიანი ხ. სვანი ებრაელები? // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 212-213.
ამერიკული „ლინგვისტიკის საზაფხულო ინსტიტუტის“ მიერ ინტერნეტის მეშვეობით სვანეთის მოსახლეობის შესახებ გაცემული მცდარი მოსაზრება: სვანების დაყოფა რელიგიური მრწამსის მიხედვით – ქრისტიანებად და ებრაელებად.

154. კვაშილავა ი. სამურზაყანოს მოსახლეობის ეთნიკური ვინაობა // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 170-190.
სამურზაყანოს ისტორიის მიმოხილვა დასამტკიცებლად იმისა, რომ ადგილობრივი მოსახლეობის ძირითად მასას ოდითგანვე ქართველები, კერძოდ, მეგრელები შეადგენდნენ.

155. კობახიძე თ. ქალაქ ბათუმის დემოგრაფია // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 106-117.

XIX და XX საუკუნეებში ჩატარებული აღწერების მიხედვით.

156. ლაბაძე მ. კოლხები აძიუბუადან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 181-183.

მე-19 ს.-ში, სოფ. აძიუბუაში (ონამხირის რ-ნი) მცხოვრები ზანგების წარმომავლობის შესახებ.

157. ლორია მ. საქართველოში მცხოვრები ებრაელები // ლიტერატურული აჭარა. - №4. - გვ. 90-96.

ისტორიული მიმოხილვა.

158. ლუტიძე ბ. საქართველოს მოსახლეობის კლასობრივი სტრუქტურა // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №5. - გვ. 34-44.

ეკონომიკური ფაქტორის, კერძოდ, შემოსავლების რაოდენობის უპირატესი მნიშვნელობა დაბალი, საშუალო და ნაწილობრივ მაღალი კლასებისა და კლასშიდა ფენების ფორმირებისათვის.

159. მარუაშვილი ე. სქესთა მეორეული თანაფარდობა საქართველოში / ე. მარუაშვილი, გ. წულაძე // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 59-63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცოცხლად დაბადებულთა შორის ბიჭებისა და გოგონების რაოდენობის თანაფარდობა საქართველოში 1960-2000 წლების მონაცემებით.

160. მელაძე გ. საქართველოს მოსახლეობის გარე მიგრაციის თანამედროვე ტენდენციები და მისი დემოგრაფიული შედეგები // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 30-34. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მოსახლეობის მიგრაციული ნაკადების სტატისტიკური მონაცემები 1990-2000 წლებში.

161. მენაბდიშვილი ლ. შვილიანობა ბიეთნიკურ ოჯახებში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №2(51). - გვ. 42-46. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

შვილიანობის სტატისტიკური მონაცემები ისეთ ოჯახებში, სადაც მეუღლეები სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები არიან.

162. მერკვილაძე ვ. ეროვნული უმცირესობები – ჩვენი საიმედო თანამემამულენი // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №2. - გვ. 18-30. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოში მცხოვრები ეროვნული უმცირესობების უფლებრივი მდგომარეობის განმტკიცება საერთაშორისო სამართლით აღიარებული ნორმებისა და პრინციპების შესაბამისად.

163. მიბჩუანი თ. აფხაზეთის მოსახლეობა XVII საუკუნემდე // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: პუბლიკარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 176-186.

164. სონღულაშვილი ა. ქურთები საქართველოში: (1921-1941 წწ.) // ანალები. - 2000. - №1. - გვ. 58-63. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

165. ფუტყარაძე თ. მიგრაციის პრობლემები: განსახლების პერსპექტივები // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 55-60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბოლო წლების მონაცემების მიხედვით.

166. ქავთარაშვილი ი. პანკისის ხეობის მოსახლეობის რელიგიური მრწამსი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 300-303. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქისტების ჩამოსახლება ახმეტის რაიონში და ურთიერთობა ადგილობრივ მოსახლეობასთან. ისლამური სექტები და ვაჰაბიზმი, როგორც ისლამის რელიგიურ-პოლიტიკური მოძღვრება.

167. ჩარკვიანი დ. თვითშეფასება, ღირებულებითი ორიენტაცია, ეთნიკური სტერეოტიპი და სოციალური ადაპტაციის პროცესი კრიზისულ სიტუაციაში / დ. ჩარკვიანი, ნ. სარჯველაძე // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 53-58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი გვაცნობს 1995-1998 წლებში ჩატარებულ დევნილთა სოციალურ-ფსიქოლოგიური მახასიათებლების გამოკვლევათა შედეგებს.

168. ცაგარეიშვილი თ. მიგრაციისა და ეკოლოგიური კულტურის ურთიერთმიმართების საკითხისათვის // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 96-100.

ჩამოსახლებული მოსახლეობის დამოკიდებულება ადგილობრივი ხალხის სამეურნეო-ყოფითი კულტურისადმი ქვემო ქართლისა და სამცხის მოსახლეობის მაგალითზე.

169. ჯანიაშვილი ლ. სამცხე-ჯავახეთში სომხების ჩამოსახლების რამდენიმე ასპექტი // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 59-67. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1829 წელს, ადრიანოპოლში, რუსეთსა და თურქეთს შორის დადებული საზავო ხელშეკრულების ძალით ქართული პროვინციების დენაციონალიზაცია.

170. Чикава Л. Обострение демографической ситуации в Грузии за последнее десятилетие // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 247-257. რეზ. რუს. და ქართ. ენებზე.

Снижение рождаемости, рост смертности, внешнемиграционный процесс.

პოლიტიკა. ეროვნული საკითხი. პოლიტიკური პარტიები

171. ბაქრაძე ა. გაბაასება. - თბ., 2000. - 422 გვ.

კრებულში თავმოყრილია პრესაში გამოქვეყნებული აკაკი ბაქრაძის დიალოგები, რადიო და ტელეინტერვიუები, რომლებშიც ეროვნული საკითხია წინ წამოწეული.

172. ბაქრაძე ა. წერილები. - [ად. არ.], 2000. - 495 გვ.

პუბლიცისტური და კრიტიკული წერილები, რომლებშიც გამოთქმულია მოსაზრებები საქართველოს პოლიტიკური მდგომარეობის შესახებ თანამედროვე ისტორიულ ეტაპზე.

173. გრძელიძე რ. საქართველოს განთავისუფლების ლიგა: (1890-1895). - თბ., 2000. - 60 გვ.

ნაშრომში საარქივო მასალების შესწავლის საფუძველზე ახლებურადაა გაშუქებული გასული საუკუნის 90-იან წლებში მოქმედი ახალგაზრდული ეროვნულ-პოლიტიკური ორგანიზაციის ისტორია, ნაჩვენებია მისი როლი და მნიშვნელობა ქართველი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში.

174. გურული ვ. სტალინის დიდი ექსპერიმენტი: მასალები პოლიტიკური პორტრეტისათვის. - თბ., 2000. - 104 გვ.

175. დაუშვილი ალ. საეროვნებათაშორისო ურთიერთობა საქართველოში 1921-1941 წწ.: (სამრეწველო საწარმოთა მასალების მიხედვით). - თბ., 2000. - 212 გვ.

176. დაუშვილი ალ. სოსო ჯუგაშვილის ამბავი: წ. 1. სოსელო. - თბ., 2000. - 168 გვ.

სამეცნიერო ლიტერატურისა და ახლადგამოგენილი საარქივო მასალების შესწავლის საფუძველზე წარმოჩენილია ი. ბ. სტალინის ბავშვობისა და ყრმობის წლები, ნაჩვენებია მისი პიროვნების ფორმირების პროცესი.

177. ეტიენი ჟ. ედუარდ შევარდნაძე: საქართველოს მისეული ხედეა. - თბ., 2000. - 144 გვ. / წიგნი ფრანგულიდან თარგმნა მ. დოხტურიშვილმა.

ავტორი მკითხველს აცნობს საქართველოს პრეზიდენტს – პიროვნებასა და პოლიტიკურ მოღვაწეს, აღწერს ედუარდ შევარდნაძის მიერ განვლილ გზას.

178. ვადაჭკორია შ. საქართველო-სომხეთის ურთიერთობის საკითხი ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებაში: (1918-1920 წწ.). - თბ., 2000. - 144 გვ.

საარქივო მასალებზე დაყრდნობით ნაშრომში ნაჩვენებია საქართველოში შემოხიზნული ლტოლვილი სომხებისადმი საქართველოსა და სომხეთის მთავრობის მესვეურთა პოზიცია. დასაბუთებულია, რომ სომხური ეროვნული საბჭოსა და დაშნაკცუთიუნის პარტიის საქმიანობა საქართველოს დამოუკიდებლობის დასამხობად იყო მიმართული.

179. კალანდაძე რ. დემოკრატია, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის იდეოლოგია. - თბ., 2000. - 30 გვ.

ნაშრომი ეძღვნება საქართველოს სახელმწიფოებრიობის 3000 წლისთავს.

180. კირთაძე ნ. ეროვნული იდეოლოგიის ორიენტირები / ნ. კირთაძე, დ. შველიძე. - თბ., 2000. - 160 გვ.

ეროვნული იდეოლოგიის წარმოშობისა და რაობის საკითხები.

181. ნადირაძე გ. სტალინი – ქართველი კაცი?. - თბ., 2000. - 192 გვ.
ნაშრომში გაშუქებულია შემდეგი საკითხები: სტალინი – ქართველი კაცი? ლევ ტროცკი სტალინის შესახებ, ნიკიტა ხრუშჩოვი სტალინის „მრჩეველი“, შვილები ბოლშევიკი მამის შესახებ და სვეტლანა ალილუევა – შვილი და ავტორი.

182. პოლიტიკური პრაგმატიზმი თუ პოლიტიკური იდეალიზმი: უნიდაგო მეოცნებეები ოპორტუნის ჭაობში. - თბ., 2000. - 80 გვ.
მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიური ინსტიტუტის მიერ 2000 წლის 28 მაისს ჩატარებული საჯარო დისკუსიის მასალები – ლ. ბერძენიშვილის, დ. უსუფაშვილის, რ. საყვარელიძის, დ. ზურაბიშვილის, გ. ნოდიას მოხსენებები.

183. პოლიტოლოგიის საკითხები. ნაწ. 2. - თბ., 2000. - 59 გვ.
წიგნში წარმოდგენილია: ა. ტუკვაძისა და დ. ლობჯანიძის „პოლიტიკური ელიტა“, პ. კუპრაშვილის „ადამიანის უსაფრთხოების ზოგიერთი ასპექტი გლობალიზაციისა და პოლიტიკური მოდერნიზაციის პროცესში“, რ. ტუკვაძისა და ა. ტუკვაძის „საქართველოს პოლიტიკური კულტურა“ – ნაშრომების სადექცო კურსები.

184. პოლიტოლოგიის საკითხები. ნაწ. 3. - თბ., 2000. - 71 გვ.
რ. და ა. ტუკვაძეების, პ. კუპრაშვილის, გ. აბესაძის, ვ. მაისიაის, ს. შარიქაძისა და ლ. შალუტაშვილის გამოკვლევები პოლიტიკური კულტურის ტიპოლოგიის, კავკასიის რეგიონის მიმართ ნატოს ახალი ამოცანების, ინფორმაციის ცნების გნოსეოლოგიური ასპექტისა და სხვა საკითხებზე.

185. როგორი ქვეყანა ვართ ამ არჩევნების შემდეგ: 1999 წლის 31 ოქტომბრის პარლამენტის არჩევნები საქართველოში და ქართული დემოკრატია / მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკას. ინ-ტი. - თბ., 2000. - 91 გვ.
ბროშურა მომზადდა საჯარო დისკუსიის საფუძველზე, რომელიც 1999 წ. 27 ნოემბერს ჩაატარა მშვიდობის, დემოკრატიისა და განვითარების კავკასიურმა ინსტიტუტმა.

186. ქართული სახელმწიფო აღმშენებლობისათვის. - თბ., 2000. - 113 გვ.
კრებული ეძღვნება პირადობის დოკუმენტებში ეროვნული ვინაობის დამადასტურებელი გრაფის არსებობა-არარსებობის პრობლემას.

187. ჩხენკელი ა. ერი და ჩვენ. - თბ., 2000. - 96 გვ. იბეჭდება 1915 წლის გამოცემის მიხედვით.

პოლიტიკური და სახელმწიფო მოღვაწის – აკაკი ჩხენკელის ნაშრომში მოცემულია რსდმპ ეროვნული პროგრამის კრიტიკა, უარყოფილია ნოე უორდანიას ზოგიერთი დებულება და გამოთქმულია ახალი მოსაზრებები ეროვნულ საკითხთან მიმართებაში.

188. ჩხენკელი ა. ერი თუ კაცობრიობა?!: [B. Baton-ის წიგნის გამო]. - თბ., 2000. - 68 გვ.

ესება მისაკო წერეთლის 1910 წელს გამოქვეყნებულ ნაშრომს „ერი და კაცობრიობა“.

189. ცომაია ა. რჩეული თხზულებანი. - თბ., 2000. - 383 გვ.

პოლიტიკური ემიგრანტისა და პუბლიცისტის წერილები საქართველოს საჭირობოროტო საკითხებზე.

190. Lynch D. Russian Peacekeeping Strategies in the CIS: The Cases of Moldova, Georgia and Tajikistan. - [London: Macmillan, New York: St. Martin, 2000]. - XI, 265 p.

ლონდონის უნივერსიტეტის ლექტორის დოკ ლინჩის წიგნში – „რუსეთის სამშვიდობო სტრატეგია დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში“ – საქართველოსადმი მიძღვნილი თავი ეთმობა აფხაზურ კონფლიქტსა და მის გამომწვევ მიზეზებს.

191. ავალიშვილი ი. საქართველოს უმნიშვნელოვანესი ფუნქცია // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 541-545. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს ფუნქციისა და ინტერესების განსაზღვრის ზოგადი მოდალური კვლევა.

192. ალავიძე შ. საქართველოს ელექტორული გეოგრაფიის თანამედროვე საკითხები: (საქართველოს 1999 წლის საპარლამენტო არჩევნების მაგალითზე) // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 95-99. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თბილისისა და საქართველოს სხვა რეგიონებში ჩატარებული არჩევნების შედეგების ანალიზი.

193. ახალაძე პ. აფხაზეთის კონფლიქტის დასაწყისი // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 23-24.

1989 წლის 16 ივლისი.

194. ბაქრაძე ა. აფსუებთან კუდის ქიციანი და „ძმობაზე“ ფარისეველური ლაპარაკი არავითარ ნაყოფს არ გამოიღებს // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 24-26.

აკაკი ბაქრაძის თვალსაზრისი აფხაზეთის კონფლიქტთან დაკავშირებით; აფხაზეთის ქართველი ერის შემაღგენელ ნაწილად, ხოლო აფსუების ჩერქეზული მოღვმის ხალხად მიჩნევა.

195. ბაქრაძე ა. სტალინიადა // არილი. - 2000. - №18. - გვ. 34-37.

მწერლის დაუმთავრებელი წიგნის – „გადარჩენის“ ფრაგმენტები, რომლებიც სხვადასხვა დროის მონახაზების, ტექსტის ვარიანტებისა და სხვა ფრაგმენტების სახით შემორჩა.

196. ბოჭორიშვილი თ. ახალი მსოფლიო წესრიგი და კავკასიის მომავალი: (რეკონალური უსაფრთხოება და ფედერალიზმი) // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 59-64.

197. გადაწყვეტილებას მე ვიღებ! // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №1(17). - გვ. 4-9. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ელუარდ შევარდნაძის პოლიტიკური მოღვაწეობა საქართველოში – დაბადების 75 წლის იუბილესთან დაკავშირებით.

198. გაეროს რეფორმა და საქართველოს თანამშრომლობის შესაძლებლობები / რ. აფციაური, მ. კომახია და სხვ. // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №39. - გვ. 2-27.

გაეროში მიმდინარე რეფორმები და საქართველოს როლი და პერსპექტივები რეფორმირების მიმდინარე პროცესში.

199. გახოკიძე ჯ. კავკასია და საქართველო ევრაზიულ ინტეგრაციულ პროცესებში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 11-21.

კავკასია XXI ს.-ის დასაწყისში: კონფლიქტები, რომელთა დარეგულირება ჭიანჭურდება სეპარატისტული და მისი მხარდამჭერი გარეშე ძალების მიერ; ტერორიზმი და ნარკობიზნესი; კავკასიური ერთობა – „კონალობა“ ანუ კავკასიური სოლიდარობის აუცილებლობა.

200. გერგაია პ. პოლიტიკური პარტიები: პოლიტიკური ტერორის ისტორიიდან // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და ძველთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 168-175. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

XIX ს.-ის ბოლოს ანარქისტების მიერ გაჩაღებული ტერორისტული კამპანია; ტერორის ფაქტორი ძმები გოგელიებისა და წერეთელ-ჩერქეზიშვილების ჯგუფებში; 1905-1907 წწ. საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი ანარქისტულ-ტერორისტული დაჯგუფებები: „ლასტოჩკა“, „ავანგარდი“, „მუშათა ანარქისტული ჯგუფი“ და სხვა.

201. გიგიაძე გ. ურთიერთობა გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასა და საქართველოს შორის // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 10-25. რეზ. გერმ. ენაზე.

დიპლომატიური, კულტურული, პოლიტიკური და ეკონომიკური ურთიერთობები XIX-XX საუკუნეებში.

202. გიორხელიძე გ. გარდამავალი საზოგადოება – კოორდინაციის პრობლემები // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 7-8.

ახალი ქართული სახელმწიფოს მომავალი შექმნილი სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური დაძაბულობის ფონზე.

203. გოგატიშვილი მ. საქართველო გაუკუღმართებული ზნეობრიობის სივრცეში // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 150.

მტრისები ეროვნული ხასიათისათვის.

204. გოგოლიშვილი ო. ახალი დოკუმენტები იოსებ სტალინის ბათუმში მოღვაწეობის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 97-100.

205. გორდაძე თ. ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოწესრიგების მორალურ-იდეოლოგიური წინააღმდეგობანი // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 31-50.

აფხაზებსა და ქართველებში მტრობისა თუ ერთმანეთის მიმართ ნეგატიური დამოკიდებულების გაჩენის მიზეზებსა და კონკრეტულ ღონისძიებებზე, რომელთა გათვალისწინებითაც შესაძლებელია ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარება.

206. გრიგოლ ლორთქიფანიძის წერილი მარიამ ორახელაშვილს // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 138-141.

XX ს.-ის ოციანი წლების სამხედრო და განათლების მინისტრ გრ. ლორთქიფანიძის წერილი რევოლუციონერისა და განათლების მუშაკ მ. ორახელაშვილისადმი, მიძღვნილი აჭარაში ქართული

ენისა და ქართველი ერის, ეროვნული სახისა და მეობის პრობლემებისადმი / წინასიტყვაობა და შენიშვნები გრ. ზარქუასი.

207. დარჩიაშვილი დ. დაბრუნება ევროპაში: საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების ასპექტი / დ. დარჩიაშვილი, თ. პატარაია // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №44. - გვ. 38-51.

თანამედროვე ვითარებაში ქართული საგარეო პოლიტიკის მიმართულებები და უსაფრთხოების პოლიტიკა.

208. ვადაჭკორია შ. უნიტარული დემოკრატიული სახელმწიფოს შექმნის საკითხი და ქართული სინამდვილე // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 103-116. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

1918-1920 წლებში ეროვნული საბჭოს მუშაობა სახელმწიფოს მოწყობის ახალი მოდელის მისაღებად. უნიტარული დემოკრატიული რესპუბლიკის ნოე უორდანიასეული მოდელი.

209. ზოსიძე ნ. ქართული სოციალ-დემოკრატიის ისტორია: (1892-1918) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 112-115.

1999 წელს თბილისში გამოცემული ვახტანგ გურჯულისა და მერაბ ვაჩნაძის ნაშრომის – „ქართული სოციალ-დემოკრატიის ისტორია: (1892-1918 წწ.)“ – მიმოხილვა.

210. ზღაპარი, რომელიც რეალობად იქცა // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №3(19). - გვ. 4-13. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოს სახელმწიფოებრივ-პოლიტიკური ურთიერთობები აზიისა და ევროპის ქვეყნებთან; პროექტის – „აბრეშუმის გზა“ – განხორციელება.

211. იბერი პეტრე [ჯანრი კაშია]. კავკასიის ერთიანობა // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 7-29.

დიდი სახელმწიფოების დაინტერესება კავკასიის გეოპოლიტიკური მდგომარეობითა და მნიშვნელობით. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ კავკასიაში არსებული ვითარება და მისი უახლესი ისტორიის მოკლე მიმოხილვა.

212. ილია II. მილოცვა // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №1(17). - გვ. 10-11. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ედუარდ შევარდნაძეს დაბადების 75 წლის იუბილეს ულოცავს საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი ილია II.

213. ირემაშვილი ნ. თედო ღლონტი – დამფუძნებელი კრების წევრი // კლიო. - 2000. - №1(7). - გვ. 55-72. რეზ. რუს. ენაზე.

XX ს.-ის I ნახ. საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწე, სამეურნეო მუშაკი, სოციალისტურ-ფედერალისტური პარტიის ერთ-ერთი ლიდერი, მემარცხენე ფედერალისტური მოძრაობის თავკაცი თედო (თევდორე) ზურაბის ძე ღლონტი (1888-1937 წწ.).

214. კალანდაძე რ. გერმანიის პოლიტიკის ისტორიიდან კავკასიაში // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 52-60. რეზ. გერმ. ენაზე.

ლაშა ბაქრაძის მიერ გერმანიაში მოძიებული 1898-1926 წლებში საქართველო-გერმანიის პოლიტიკურ-ეკონომიკური ურთიერთობების ამსახველი დოკუმენტის – „ღირექტივა თურქეთსა და ამიერკავკასიის რესპუბლიკებს შორის მშვიდობის დამყარების შემდეგ კავკასიაში გასატარებელი გერმანული პოლიტიკის შესახებ“ – პუბლიკაცია.

215. კალანდაძე რ. ცნობები 1918-1921 წწ. საქართველოს ზოგიერთი პოლიტიკური პარტიისა და მიმდინარეობის შესახებ // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 112-121. რეზ. რუს. ენაზე.

პოლიტიკურ ორგანიზაციებზე – შოთა რუსთაველის პარტია, ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაცია და „სხივისტთა ჯგუფი“ – საბჭოური იდეოლოგიის შესაბამისად შედგენილი საარქივო ცნობები.

216. კაშია ჯ. მიჯაჭვული კავკასია: გეოპოლიტიკური პრობლემები // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 11-25. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კავკასიის რეგიონალური სისტემა, შიდაპოლიტიკური და სოციალური სიტუაცია, ევრაზიული სატრანსპორტო დერეფნის (ტრასეკა) და კასპიის ნავთობის გატანის პროექტები.

217. კახიძე ჯ. მე ვიცი, თუ რა არის მისი ოცნება // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №4(16). - გვ. 9-11. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოს პრეზიდენტ ე. შევარდნაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის გზა.

218. კედია ს. ყველაფერი მარტოობას // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 5-6.

სპირიდონ კედიას 1920 წლის ბოლოს დაწერილი სტატია მიმართულია ბოლშევიზმის წინააღმდეგ ეროვნული ძალების მაქსიმალური მობილიზებისკენ.

219. კიკნაძე ზ. ფიქრი, ისტორია და მოწოდება // არილი. - 2000. - №14. - გვ. 1-2.

თვალსაზრისი ერის მოწოდებასთან დაკავშირებით – ფილოსოფოს მერაბ მამარდაშვილის დაბადების 70 წლისთავის გამო.

220. კუპატაძე ბ. რუსეთის IV სახელმწიფო სათათბირო და ქართულ პოლიტიკურ ძალთა ტრანსფორმაცია 1912-1917 წლებში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 87-90. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

221. კუპატაძე ბ. რუსეთის IV სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატის არჩევნები საქართველოს შავიზღვისპირეთში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 61-65. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ემიგრაციაში მყოფი ქართველი მოღვაწეების – ვლადიმერ ჩუბინიძისა და ვასო წულაძის მოგონებები რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატად სოციალ-დემოკრატიული აკაკი ჩხენკელის არჩევასთან დაკავშირებით.

222. კუპატაძე ბ. საქართველოს პოლიტიკური პარტიებისა და ჯგუფების სტრატეგია და ტაქტიკა რუსეთის IV სახელმწიფო სათათბიროს არჩევნებისას // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 50-60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოციალ-ფედერალისტთა, კონსტიტუციურ-დემოკრატიული და სოციალ-დემოკრატიული პარტიების წინასაარჩევნო კამპანია და ქართული პრესა – „სახალხო გაზეთი“, „თემი“, „სამშობლო“, „კლდე“, «Закавказье», როგორც სააგიტაციო საშუალება.

223. მამარდაშვილი მ. „დემოკრატია ნაციონალისტურ ღოზუნგებს ვერ დაეფუძნება“ // არილი. - 2000. - №14. - გვ. 5.

ფრანგულ ჟურნალ „Le Nouvel Observateur“-ში გამოქვეყნებული ინტერვიუ. ფილოსოფოს მერაბ მამარდაშვილს საქართველოს პოლიტიკურ ვითარებაზე ესაუბრა ფრანსუა შლოსერი / ფრანგულიდან თარგმნა დ. ლაბუჩიძე-ხოფერიამ.

224. მაცაბერიძე მ. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის საგარეო პოლიტიკის კონსტიტუციური საფუძვლები // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 7-13.

225. მახარაძე მ. დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მშენებლობის სიძნელეები გარდამავალ პერიოდში: (საქართველოს მაგალითზე) // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 87-95. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

226. მგალობლიშვილი გრ. აშშ-ის ინტერესები და პოლიტიკა სამხრეთ კავკასიაში // პერსპექტივა-XXI. - 2003. - ტ. 5. - გვ. 78-84. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამხრეთ კავკასიის რეგიონში აშშ-ის მხარის ინტერესთა სფეროების განსაზღვრა და მათი რეალიზაციის პროცესში გადადგომული ნაბიჯების ანალიზი. აშშ-ის როლი ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის პროექტის განხორციელებაში, აგრეთვე საზღვრებისა და შიდასახელმწიფოებრივი უსაფრთხოების საქმეში.

227. ნადარეიშვილი თ. დღეს თუ არა, მაშ როდის? და ვინ, თუ არა შარვაშიძეების შთამომავალმა // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 3-10.

ინტერვიუ აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე თამაზ ნადარეიშვილთან აფხაზეთის პრობლემების შესახებ / ესაუბრა მ. ბულისკერია.

228. ნადირაშვილი შ. საქართველოს თავისუფალ, ეროვნულ და დემოკრატიულ სახელმწიფოდ ჩამოყალიბების სოციალურ-ფსიქოლოგიური პრობლემები // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 181-192. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

229. ნარიშკინი ე. სტუდენტობის დემონსტრაცია 1922 წლის 26 იანვარს ქ. თბილისში // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 103-111. რეზ. რუს. ენაზე.

230. ნიქაბაძე ა. ფარაჯაზე მინაწერი ლოცვა: (დოკუმენტური ჩანაწერები აფხაზეთის ომზე); ეძღვნება საშა იოსელიანს, მალხაზ ცისკაძეს, ირაკლი ამირეჯიბს და სხვებს // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 63-74.

231. პაიჭაძე დ. 1918 წლის 28 მაისს ფოთის შეთანხმებანი გერმანიასა და საქართველოს შორის // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 27-42. რეზ. გერმ. ენაზე.

საერთაშორისო სამართლის ნორმების საფუძველზე შექმნილი პირველი დიპლომატიური დოკუმენტები საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობისა და საზღვრების შესახებ.

232. პაიჭაძე დ. მიხაკო წერეთლის „საქართველოს უფლებები“ // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 108-112.

1917 წელს ბერლინში გერმანულ ენაზე გამოცემული წიგნის – „საქართველოს უფლებები“ – განხილვა.

233. პაიჭაძე დ. საქართველოს პირველი რესპუბლიკის დაარსების პოლიტიკურ-დიპლომატიური წინამძღვრები // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 50-78. რეზ ინგლ. ენაზე.

პოლიტიკური სიტუაცია საქართველოში 1917-1918 წლებში.

234. რაჭველიშვილი ბ. რაც მომაგონდა // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 77-84.

მოგონებები სოციალისტ-ფედერალისტ ქრისტეფორე რაჭველიშვილზე; მისი პოლიტიკური და პუბლიცისტური მოღვაწეობა.

235. საითიძე გ. სოციალისტ-ფედერალისტთა მოღვაწეობა ჟანდარმერიის თვალთ: (1909 წელი) // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 25-46.

საქართველოს ცენტრალურ სახელმწიფო საისტორიო არქივში დაცული თბილისის გუბერნიის სამმართველოს ჟანდარმერიის მოხელის, როტმისტ პოკროვსკის მიერ შედგენილი ნარკვევის – „საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა რევოლუციური პარტია“ (რუსულ ენაზე) – პუბლიკაცია.

236. სვანტე კ. რელიგია, როგორც ფაქტორი კავკასიურ კონფლიქტებში / ინგლისურიდან თარგმნა დ. მაცაბერიძემ // ცივილიზაციური ძიებანი. - 2003. - №1. - გვ. 60-74.

სტატიაში განხილულია კავკასიაში მიმდინარე ეთნოკონფლიქტების (მთიანი ყარაბაღი, აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი, ჩეჩნეთი, ქვლადიკავკაზის პრიგოროდნის რ-ნი) ხასიათი, რომლის მიხედვითაც რელიგია უმნიშვნელო როლს თამაშობს და ძირითადი ფაქტორი არის ეთნოპოლიტიკური და ტერიტორიული დაპირისპირება.

237. სიხარულიძე ფ. ძალისხმევა კავკასიელთა სახელმწიფო-პოლიტიკური კავშირისათვის // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 11-15. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სოციალ-დემოკრატიული პარტიის სწრაფვა კავკასიის ხალხების კონფედერაციის შექმნისა და კავკასიის გამთლიანებისათვის 1918-1921 წლებში.

238. სონღულაშვილი ა. ინტელიგენცია და პოლიტიკა XX საუკუნის 20-30-იანი წლების საქართველოში // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 158-183.

239. სულაბერიძე ი. საქართველოს პოლიტიკური ელიტა: (ხასიათი, ღირებულებანი, ფორმირების პირობები) // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 40-58. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ქართული სახელმწიფოსა და სამოქალაქო საზოგადოების ჩასახვა-განვითარების ამსახველი მცირე ისტორიული ექსკურსი; პოსტსაბჭოთა პერიოდის საქართველოს პოლიტიკური ელიტარიზაციის პროცესის პრინციპები და პრობლემები.

240. ტაბაღუა მ. საქართველო-იტალიის ურთიერთობების შესახებ 1919 წელს // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 91-95.

იტალიის საგარეო საქმეთა მინისტრ კარლო სფორცასა და პოლკოვნიკ გაბას წერილები (იტალიურ და ქართულ ენებზე).

241. უსენაშვილი ნ. არჩევნები და პოლიტიკური კულტურა საქართველოში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 164-169. რეზ. ინგლ. ენაზე.

242. უტიაშვილი შ. კავკასიის უსაფრთხოების პერსპექტივები: „მწვიდობიანი კავკასია“ // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №41. - გვ. 37-60.

სამხრეთ კავკასიის სახელმწიფოების გეოგრაფიული არეალი, მათი ზოგიერთი საერთო პრობლემა, კონფლიქტებისა და დაძაბულობების მიმოხილვა, მილსადენის სტრატეგიის ზოგიერთი ასპექტი, სატრანსპორტო დერეფანი, სტაბილურობის პაქტი.

243. ფრიდონაშვილი ქ. ომბუდსმენის როლი და მნიშვნელობა საქართველოს პოლიტიკურ რეჟიმში. // სამართალი. - 2000.- №3. - გვ. 22-26.

244. ქერქაძე დ. ეროვნული სახელმწიფო და მისი მშენებლობის სიძნელეები საქართველოში // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 117-127. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატია ეხება ეთნიკური სეპარატიზმის პრობლემას.

245. შვეარდნაძე პ. ამ სვლას ჩვენ ვერც შევაჩერებთ და ვერც დავაჩქარებთ // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №3(19). - გვ. 16-21. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ინტერვიუ საქართველოს წარმომადგენელთან იუნესკოში პაატა შვეარდნაძესთან. ბიოგრაფიული ცნობები, დიპლომატიური საქმიანობა.

246. შველიძე დ. საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტია და საგარეო ორიენტაციის საკითხი // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 123-132. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პირველი მსოფლიო ომის (1914–1918 წწ.) პერიოდი.

247. შუბითიძე ვ. ნოე ჟორდანიას დესპოტიის შესახებ // ეპოქა. - 2003. - №3. - გვ. 17-18. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დესპოტიის ფორმებისა და პრინციპებისადმი მიძღვნილი პარაგრაფების მიმოხილვა ნ. ჟორდანიას პოლიტოლოგიური გამოკვლევიდან – „პოლიტიკა“ (1926 წ., პარიზი).

248. ჩარკვიანი გ. საქართველო აუცილებლად მიადწევს საწადელ მიზანს // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №2(14). - გვ. 6-8. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საუბარი დიპლომატ გელა ჩარკვიანთან. ბიოგრაფიული ცნობები. საქართველოსა და ევროკავშირის ურთიერთობების პერსპექტივა.

249. ჩიტაია დ. აფხაზეთის სამართლებრივ-პოლიტიკური სტატუსის საკითხისათვის: ისტორიის გაკვეთილები (1918-1921) // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 133-135.

აფხაზეთის ავტონომიის ფორმით მოწყობის საკითხი საქართველოს პირველი რესპუბლიკის არსებობის პერიოდში.

250. ჩიქავა ი. გაეროს და უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებათა როლი აფხაზეთის კონფლიქტის გადაჭრაში // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 311-325.

251. ჩიქავა ი. საერთაშორისო ორგანიზაციების ძალისხმევა აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიან გადაჭრაში (1995-1996) // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 83-90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1995-1996 წლებში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციისა და უშიშროების საბჭოს სხდომებსა და სესიებზე მიღებული რეზოლუციები ქართულ-აფხაზურ კონფლიქტთან დაკავშირებით.

252. ხეიჩია ე. ქართველი ერი და კავკასია // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 16-20. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სეპარატიზმის გენეზისის ეთნო-ფსიქოლოგიური მექანიზმი საქართველოში.

253. ჯონსი ს. თანამედროვე საქართველოს პოლიტიკური პროცესები // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 34-39. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

პოსტსაბჭოურ საქართველოში 90-იანი წლების განმავლობაში ჩატარებული რეფორმებისა და მიმდინარე პროცესების შეფასება.

254. Алексидзе М. Из наблюдений над дипломатической лексикой документов «Грузинских дел» // Научные труды: Серия: Филология.- 2001.- т. 2.- с. 13-21. Рез. на англ. яз.

Наименование международных обязательств, термины дипломатического этикета и посольского права, а также названия дипломатического ведомства Московского государства по данным документов «Грузинских дел».

255. Бибилашвили А. Некоторые аспекты внешней политики Грузии в свете борьбы с терроризмом // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 68-86. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

256. Давиташвили З. Грузия в современной международной системе // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 59-67. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Вопрос политической ориентации Грузии, определение своей международной функции и места в международной системе.

257. Кешелава В. Идея федерализма в координатах грузинской научной мысли и массового сознания // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 159-180. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Вопросы административно-территориального устройств Грузии.

258. Леквешვილი Г. Политика управления процессами межнациональных отношений в Грузии // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 141-148. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

259. Мацаберидзе М. Грузия: проблемы и перспективы демократизации // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 8-16. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Некоторые выводы о пройденном пути, сущности современного грузинского государства и проблемы утверждения государственности за десять лет с периода восстановления независимости Грузии.

260. Мухелишвили Д. Формирование национально-государственной территории Грузии // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 96-102. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Целью данной статьи является попытка показать, что государственная территория исторической Грузии является творчеством грузинского народа и, тем самым, представляет собой национально-государственную территорию.

261. Хоштария-Броссе Э. Абхазская проблема – нынешнее состояние ее решения и перспективы // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 149-158. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

ეკონომიკა. მრეწველობა. ფინანსები

262. გიორგი ადგი შვილი: ცხოვრება, მოღვაწეობა, მოგონებები. - თბ., 2000. - 106 გვ.

კრებულში საარქივო და დოკუმენტური მასალის, კოლეგების, მეგობრებისა და აღზრდილების მოგონებების საფუძველზე გაშუქებულია ეკონომიკური მეცნიერების თვალსაჩინო წარმომადგენლის მიერ განვლილი საინტერესო და რთული გზა.

263. საერთაშორისო თანამეგობრობა და საქართველო, 1992-2000: დახმარების მიმოხილვა, თბილისი, მარტი. - თბ., 2000. - 151 გვ.

ნაშრომის მიზანია მიაწოდოს მკითხველს ინფორმაცია იმ ეკონომიკური დახმარების შესახებ, რომელიც საერთაშორისო თანამეგობრობამ გამოუყო საქართველოს დღიდან მისი დამოუკიდებლობისა.

264. ალვარიძე გ. აღმოჩენილია უცნობი ქართული მეტალის ბონები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №10. - გვ. 7.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პერიოდის ნუმიზმატიკური ძეგლები.

265. ალხანიშვილი მ. არ გვაქვს ჩვენ მოცდის დრო და არ აქვს მოცდის უფლება დასავლეთს: საერთაშორისო თანამეგობრობა და საქართველოს განვითარების პრიორიტეტები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8. - გვ. 10-12.

საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტების მისია საქართველოში; მსოფლიო ბანკთან და სავალუტო ფონდთან თანამშრომლობა.

266. ანთაძე ც. ქალთა დასაქმება საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის პირობებში // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №2. - გვ. 21-30.

საბაზრო ეკონომიკის განვითარების გზები და ქალთა დასაქმების პრობლემები საქართველოში.

267. ახალაია ვ. თანამედროვე საქართველოს ეკონომიკური განვითარების თავისებურებანი // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 25-37. რეზ. რუს. ენაზე.

268. ახვლედიანი კ. საბაჟო საქმის ისტორია // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №12. - გვ. 25-26.

საქართველოს საბაჟო საქმიანობა ისტორიული წყაროების მიხედვით; საბაჟო სამსახურის ფორმირება, საბაჟო სისტემის განვითარება ახალ ეტაპზე.

269. ბაბუნაშვილი გ. მსცოვანი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, პროფესორი ფილიპე გოგიჩაიშვილი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №9(58). - გვ. 50-51.

მეცნიერ-ეკონომისტის ცხოვრება და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა.

270. ბაკაშვილი ნ. ეკონომიკის როგორი მოდელი სჭირდება საქართველოს / ნ. ბაკაშვილი, დ. მესხიშვილი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2009. - №12(61). - გვ. 24-25. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატიაში მოცემულია სამეწარმეო კონკურენციაში სახელმწიფოებრივი ჩარევის რეგულირების ვარიანტები საბაზრო ურთიერთობებზე გარდამავალ პერიოდში.

271. ბარკალაია გ. მარკეტინგის მართვის ორგანიზაცია საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №3(52). - გვ. 41-42. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ქართული მარკეტინგული სკოლის ჩამოყალიბების მნიშვნელობა ქვეყნის ეკონომიკის სტაბილიზაციისა და აღმავლობისათვის.

272. ბეჟუაშვილი გ. ვისია ეკონომიკური უსაფრთხოების მისია? // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №4(53). - გვ. 12-14. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ინტერვიუ თავდაცვის მინისტრის მოადგილე გელა ბეჟუაშვილთან საქართველოში ამერიკელ სამხედრო ინსტრუქტორთა ჩამოსვლასთან დაკავშირებით, მათ მისიასა და პროგრამაზე / ესაუბრნენ ქ. მელაძე და ლ. ეპიშევა.

273. ბურკაძე ვ. საქართველოს ეკონომიკაში აგრარული სექტორის როლი და მისი განვითარების ძირითადი მიმართულებები // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 262-272. რეფერატი რუს. ენაზე.

274. გამსახურდია თ. პრივატიზაციის პროცესის მნიშვნელობა ბიუჯეტის შემოსავლების გადიდების თვალსაზრისით // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №3(52). - გვ. 47-51. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

ციფრობრივი მასალების ანალიზის საფუძველზე ავტორი ჩამოთვლის გარკვეულ ღონისძიებებს, რომელთა ჩატარება ხელს შეუწყობს ბიუჯეტის შემოსავლების ზრდას.

275. გამსახურდია თ. საბიუჯეტო კლასიფიკაციის სტრუქტურის სრულყოფის აუცილებლობა და მიმართულებები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №12(61). - გვ. 26-30. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ავტორის აზრით, საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის პირობებში არსებითი ცვლილებები უნდა განიცადოს ბიუჯეტის როგორც ხარჯების, ასევე შემოსავლების კლასიფიკაციის სტრუქტურამ.

276. გელაშვილი დ. ექნება თუ არა საქართველოს ევექტიანი ფასიანი ქაღალდების ბაზარი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №11(60). - გვ. 34-37.

277. გენგაშვილი დ. საინვესტიციო კრიზისი საქართველოში და მისი დაძლევის გზები // ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 77-81.

278. გვიმრაძე ა. „აბრეშუმის დიდი გზა“ და საქართველოს პერსპექტივა // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 81-83.

სავაჭრო-საქარავნო გზის მნიშვნელობა და პერსპექტივა.

279. გოგოხია მ. საქართველოს საბანკო სისტემის განვითარების პერსპექტივები // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №1. - გვ. 107-114.

280. გოდერძიშვილი თ. კომერციული ბანკების როლი კორპორაციული ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბებაში // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 32-36. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს მაგალითზე.

281. დაუშვილი რ. სუნამოების პრინცი „პრინცი მანაბელი“ // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 23-33.

ქართველ დიპლომატ გიორგი მანაბლის (1885-1935 წწ.) საზოგადო და სამეწარმეო საქმიანობა საზღვარგარეთ.

282. დვალიშვილი ლ. დასაქმების საკითხისათვის საქართველოს მრეწველობაში / ლ. დვალიშვილი, გ. ფსუტური // ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 101-106.

283. ელიზბარ ერისთავი, როგორც მრეწველი // ომეგა. - 2000. - №1. - გვ. 65-69.

პოლიტიკოსისა და საზოგადო მოღვაწის (1810-1870 წწ.) სამეწარმეო საქმიანობა.

284. ეკონომიკური და დემოგრაფიული ტერმინოლოგია: (რუსულ-ქართული და ქართულ-რუსული) / შემდგ.: პ. გუგუშვილი, ვ. ჩანტლაძე, ლ. ჩიქავა, ა. კოშკელიშვილი. - თბ., 2001. - 636 გვ.

რეც.: გოგოხია რ. ეკონომიკური მეცნიერების მნიშვნელოვანი შენაძენი // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 374-380.

285. ვარდიაშვილი მ. კერძო მეწარმეობის განვითარების მასტიმულირებელი საგადასახადო მექანიზმის ფორმირების საკითხებისათვის // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №3(52). - გვ. 43-44. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

თანამედროვე საგადასახადო პოლიტიკა საქართველოში და მისი სრულყოფის ღონისძიებები.

386. ვეკუა დ. ქვეყნის განვითარებისა და სოციალური სტაბილურობისათვის სახელმწიფოს როლი მაკროეკონომიკურ რეგულირებაში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №12(53). - გვ. 31-32. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

287. ზარანდია ჯ. მრეწველობის განვითარების ტერიტორიული პროპორციები სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარეში // ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 69-76.

288. თოფაძე გ. „არ შეიძლება შენი ქვეყანა და ხალხი აცხოვრო ეროვნული წარმოების გარეშე“ // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 39-47.

ინტერვიუ პარლამენტართან, ბიზნესმენ გოგი თოფაძესთან მიმდინარე პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ვითარებაში ბიზნესის, კერძოდ, ქართული ლუდის წარმოების შესახებ.

289. თურნავა ნ. ფარული ეკონომიკური საქმიანობა და ეკონომიკური უსაფრთხოების პრობლემები // ეპოქა. - 2002. - №2. - გვ. 41-47.

ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბები და ფორმები 1996-2001 წლების მონაკვეთში; საფინანსო-საგადასახადო და ეკონომიკური პოლიტიკის მიმდინარე ამოცანები.

290. თურნავა ნ. ჩრდილოვანი ეკონომიკის ფუნქციონირების ზოგიერთი სოციალური ასპექტი // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №44. - გვ. 3-10.

საქართველოს ჩრდილოვანი ეკონომიკის წარმოშობისა და განვითარების მიზეზების ანალიზი და ლეგალიზაციის საკითხი.

291. კაკულია მ. 1998-99 წლების სავალუტო კრიზისი საქართველოში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2000. - ტ. 8. №3-4. - გვ. 75-99. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ღარის დევალვაციის პროცესი.

292. კაკულია მ. სავალუტო სისტემის განვითარების პრობლემები საქართველოში. - თბ., 2001. - 282 გვ.

რეც.: თუთბერიძე გ. ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორ მერაბ კაკულიას წიგნი „სავალუტო სისტემის განვითარების პრობლემები საქართველოში“ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №9(58). - გვ. 44-46. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

293. კაკულია მ. სავალუტო ურთიერთობათა ლიბერალიზაცია საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 51-54.

294. კაპანაძე კ. ფასიანი ქაღალდების განვითარების საკითხისათვის // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8. - გვ. 42-44.

ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ინსტიტუტის ჩამოყალიბება და მოქმედება; საქართველოს პარლამენტისა და სამინისტროების მიერ მიღებული შესაბამისი კანონებისა და დებულებების მიმოხილვა.

295. კოვზაძე ი. კომერციული ბანკების საინვესტიციო საქმიანობის სრულყოფის პრობლემა საქართველოში // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 20-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

296. ლეკაშვილი ე. საქართველო შავი ზღვის ქვეყნების ეკონომიკური თანამშრომლობის ფარგლებში // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №2. - გვ. 120-124.

ბისეკის ფარგლებში საქართველოს ამიერკავკასიის ქვეყნებთან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარების შესაძლებლობა.

297. ლეჟავა ა. საქართველოს ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთობა ადიღესა და ყარაჩაი-ჩერქეზეთთან: (1921-1925 წწ.) // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 138-148.

298. მაისაშვილი მ. საქართველოს ეროვნული ბანკი, როგორც ბოლო ინსტანციის კრედიტორი // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 12-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

299. მანაგაძე ი. ინფლაციის რეგულირება, როგორც მაკროეკონომიკური სტაბილურობის საკვანძო პრობლემა // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8(56-57). - გვ. 36-39. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ინფლაციური პროცესების გამომწვევი მიზეზები და მათი დაძლევის გზები.

300. მაჭავარიანი ნ. აბრეშუმის მრეწველობის განვითარება და მისი მდგომარეობა საქართველოში // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 55-56.

301. მესხია ი. საქართველოს ეკონომიკური განვითარების გრძელვადიანი პროგნოზები და პიპოტეზები // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 68-79. რეფერატი რუს. ენაზე.

302. მესხია ი. საქართველოს საგადასახადო სისტემის ოპტიმიზაციის ძირითადი მიმართულებები // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №2. - გვ. 31-47.

303. მიქაძე მ. სავაჭრო ურთიერთობა სამცხე-ჯავახეთში XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 105-109. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

საგლეხო რეფორმის გატარების შემდეგ.

304. მიქელაძე ქ. ქაღალდის წარმოებისა და იმპორტის აბლაბუდა // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №11. - გვ. 26-27.

ქაღალდის წარმოება საქართველოში: ენგურის ცელულოზის ქაღალდის კომბინატი და თბილისის ქაღალდის ფაბრიკა.

305. მიხანაშვილი ნ. ბორის ნანიტაშვილი [ეკონომისტი]: სამეცნიერო და ლიტერატურული მონაწილეობა // კვალი. - 2000. - №11-12. - გვ. 43-44.

306. ნადირაშვილი ქ. საქართველოს საგარეო სავაჭრო ურთიერთობების პერსპექტივები / ქ. ნადირაშვილი, რ. კრიჭინაშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 204-209. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში გაწევრიანების მნიშვნელობა და პერსპექტივები.

307. ნაკაშიძე რ. წარმატების ჯადოსნური ფორმულა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 104-111.

ნაშრომში საუბარია საქართველოში ბიზნესის განვითარების პრობლემებსა და სამეწარმეო საქმიანობის განვითარებისათვის მიზანმიმართული პოლიტიკის გატარებაზე.

308. ნანობაშვილი გ. საქართველოს საინვესტიციო გარემო და უცხოური ინვესტიციები // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №40. - გვ. 29-52.

309. პავლიაშვილი ს. ეკონომიკური ეფექტიანობის საკითხები ქართულ ეკონომიკურ ლიტერატურაში // სოციალური ეკონომიკა. - 2000. - №2. - გვ. 116-118.

90-იან წლებში საქართველოში ჩამოყალიბებული კვლევის ახალი მიმართულება – ეკონომიკური ეფექტიანობის კვლევა საბაზრო ეკონომიკის პირობებში.

310. პაპავა ვლ. ფრიტრედერული პოლიტიკის უპირატესობანი პოსტკომუნისტურ საქართველოში / ვლ. პაპავა, ვ. კაკაბაძე // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №5-6 (54-55). - გვ. 42-45. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს მრეწველობაში არსებული პრობლემებისა და ქვეყნის სამრეწველო-ტექნოლოგიური პოლიტიკის სწორად განსაზღვრა-ხორციელებისთვის ჩასატარებელი ღონისძიებების შესახებ.

311. პატეიშვილი ვლ. პოპულარობის საიდუმლო // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 2-3.

ინტერვიუ „საქართველოს ბანკის“ პრეზიდენტ ვლ. პატეიშვილთან მის პროფესიაზე, ოჯახსა და პირად საკითხებზე / ჩაიწერა თ. ნინიძემ.

312. სანთელაძე ნ. საქართველოს ეკონომიკური პოლიტიკის საკითხისათვის // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 37-67. რეფერატი რუს. ენაზე.

სტატიაში მოყვანილი ფაქტები წარმოაჩენს ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის კორექტირების აუცილებლობას. ავტორის აზრით, მსოფლიო ეკონომიკაში საქართველოს ინტეგრირებისთვის განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ეკონომიკური ზრდის მექანიზმებისა და შიდა რესურსების გამოყენებას.

313. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება საქართველოს 2001 წლის ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების შესახებ // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 50.

314. საქართველოს საბანკო სისტემა: საზოგადოებრივი აზრი და რეალობა // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 46-49.

315. საღარეიშვილი ჩ. საქართველოს ეროვნული ბანკის ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი პრიორიტეტები 2001 წლისათვის // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 3-4. რეზ. ინგლ. ენაზე.

316. სოფრომაძე ბ. საქართველოს საგარეო ვაჭრობა თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №2(51). - გვ. 49-50. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

317. ფხაკაძე ს. სავალუტო დილინგი და მისი განვითარების პერსპექტივები საქართველოში // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 27-31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

318. ქანდარია მ. ენერგეტიკული სტრატეგია, საქართველოს ენერგეტიკული პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებანი 2020 წლამდე პერიოდისათვის // ენერჯია. - 2000. - №2. - გვ. 16-18.

319. შალამბერიძე ხ. საგადასახადო პრეფერენციები და მათი გამოყენების მიმართულებები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №9(58). - გვ. 39-43. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

საქართველოს საგადასახადო სისტემის სრულყოფის საკითხები.

320. შენგელია რ. დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე // ეკონომიკა. - 2000. - №9-12. - გვ. 123-124.

აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის მოღვაწეობის შესახებ ჟურნალ „ეკონომიკაში“.

321. შენგელია ფ. სამეგრელოს რეგიონის ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურა XX-XXI საუკუნეების მიჯნაზე // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №3(52). - გვ. 45-46.

სტატიაში შესწავლილია სამეგრელოს რეგიონის მთლიანი პროდუქციის დარგობრივი სტრუქტურის მანკვებლები 1999-2000 წწ. პერიოდში.

322. შერგელაშვილი თ. სახელმწიფო ქონების მართვა / თ. შერგელაშვილი, დ. ნარმანია // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №44. - გვ. 11-37.

90-იანი წლების ბოლოდან საქართველოში მიმდინარე ეკონომიკური ტრანსფორმაციის პროცესები: ძირითადი სახელმწიფო ქონების პრივატიზაცია, ყოფილი სახაზინო საწარმოების შეზღუდული პასუხისმგებლობისა (შ.პ.ს.) და სააქციო საზოგადოებებად გარდაქმნა (ს.ს.).

323. შუბლაძე გ. ტურისტული ბიზნესი და მისი მნიშვნელობა საქართველოს ეკონომიკაში // საქართველოს ეკონომიკური მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 248-261. რეფერატი რუს. ენაზე.

324. ჩიქავა ლ. პაატა გუგუშვილი – ქართული ეკონომიკური მეცნიერების პატრიარქი // ეკონომიკა. - 2000. - №9-12. - გვ. 112-122.

ბიოგრაფია და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

325. ჩუკოვსკი ი. სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის დაფინანსება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ 1996-1999 წლებში // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 5-11.

326. წერეთელი ალ. რეფორმა და ტრანსფორმაციის ზოგიერთი შედეგი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №11(60). - გვ. 30-34. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

სტატიაში გაშუქებულია პრივატიზების ზოგიერთი შედეგი, აგრეთვე აქციონერებაში მოსახლეობის ფართო ფენების მონაწილეობა.

ილეობისა და სააქციო საზოგადოებათა კორპორაციული მმართველობის საკითხები.

327. წერეთელი გ. აკადემიკოს ავთანდილ გუნიას 90 წელი შესრულებოდა // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №9(58). - გვ. 43-44.

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის ცხოვრება და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა.

328. წერეთელი გ. საქართველოს ეკონომიკის გარდაქმნის სტრატეგიული მიზნები და მათი რეალიზაციის ძირითადი გზები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №1-2. - გვ. 34-35.

329. წერეთელი გ. საქართველოში მიმდინარე ეკონომიკური რეფორმის შედეგები და პერსპექტივები // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 235-246. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მე-20 ს.-ის 90-იან წლებში ეკონომიკური რეფორმების მიმდინარეობისა და შედეგების შეფასება.

330. წიკლაური მ. მცირე ბიზნესის ფუნქციონირების პერსპექტივები რუსეთსა და საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8(56-57). - გვ. 33-34.

მცირე და საშუალო ბიზნესი საქართველოში და მისი წარმატებული წარმართვისათვის საჭირო ღონისძიებები.

331. ჭელიძე მ. საკონდიტრო საქონლის წარმოების განვითარების პერსპექტივები საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №1(50). - გვ. 47-48. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

332. ჭითანავა ნ. სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დაგეგმვის რეგიონული თავისებურებები გარდამავალ პერიოდში: (კონცეპტუალურ-მეთოდოლოგიური მიდგომა) // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 80-91. რეფერატი რუს. ენაზე.

ავტორის აზრით, გარდამავალ პერიოდში სტრატეგიული პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური ამოცანაა თანამედროვე საბაზრო პრინციპებზე დაფუძნებული ეფექტიანი ეკონომიკის ფუნქციონირების ხელშემწყობი გარემოს შექმნა, ეკონომიკის სტრუქტურული სრულყოფა, დასაქმების მწვავე პრობლემების გადაწყვეტა.

333. ხადური ნ. საქართველოს ახალი ეკონომიკური აზროვნების დამკვიდრების ხელისშემშლელი ფაქტორები და მათი დაძლევის გზები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №10(59). - გვ. 34-37. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

334. ხუბულური ჯ. კოლხური თეთრიდან დავით აღმაშენებლის ზარაფხანამდე // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 145-148. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ისტორია.

335. ხუციშვილი მ. საქართველო საერთაშორისო ბიზნესის ასპარეზზე // ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 88-91.

336. ჯავახიშვილი ნ. 1919 წლის ფულადი რეფორმა საქართველოში // სამართალი. - 2000. - №1. - გვ. 85-88.

მეფისდროინდელი რუსული ქალაქის ფულის შეცვლა საქართველოს რესპუბლიკის ბონებით.

337. ჯავახიშვილი ნ. ამიერკავკასიის უნიფიცირებული ფინანსური სისტემა: (1918 წლის იანვარი – 1919 წლის 11 ივლისი) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 453-456. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამიერკავკასიის ერთიანი ბონის შესანარჩუნებლად ჩატარებული ფინანსურ-ეკონომიკური ღონისძიებები.

338. ჯავახიშვილი ნ. აფხაზეთის ქალაქებში გამოშვებული ქალაქის ფულადი სუროგატები: (1918-1923) // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 3. - გვ. 44-45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

339. ჯავახიშვილი ნ. ბათუმში გამოშვებული ქალაქის ფულადი სუროგატები: (1918-1922 წწ.) // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 38-40. რეზ. ინგლ. ენაზე.

340. ჯავახიშვილი ნ. ბონებით დაწერილი ისტორია // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 91-93; №7. - გვ. 68-69; №8. - გვ. 90-95.

ქართული ქალაქის ფულის ისტორია.

341. ჯავახიშვილი ნ. ბონებით დაწერილი ისტორია: ამიერკავკასიის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკის ბონები: (1923-1924 წწ.) // ომეგა. 2000. - №9. - გვ. 96-101; №10. - გვ. 56-57.

342. ჯავახიშვილი ნ. დასავლეთის მოხალისეთა არმიის ფული // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 438-452. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავალიშვილთა საგვარეულოს ისტორია, ეპიზოდები გენერალ პავლე ავალოვ-ბერმონდტის (ავალიშვილი) ცხოვრებიდან და 1919 წ. ლატვიაში მისი ხელმოწერით დამშვენებული დასავლეთის მოხალისეთა არმიის ფულადი ნიშნების გამოშვების წინაპირობები და შემდგომი ბედი.

343. ჯავახიშვილი ნ. სამართლებრივი წარწერები ქართულ ბონისტიკურ ძეგლებზე // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 105-109.

ქართული ბონისტიკური ძეგლების შვიდ ძირითად ჯგუფში შემავალ ბონებზე დაფიქსირებული სამართლებრივი წარწერები, დაწყებული ამიერკავკასიის კომისარიატის ბონებით (1918-1919 წწ.) და დამთავრებული საქართველოს ბანკის საბანკო ბილეთებით (1995 წ.).

344. ჯავახიშვილი ნ. სოჭში გამოშვებული ქალაქის ფულის სუროგატები: (1918-1919) // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 3. - გვ. 46-47. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოჭის ოლქის ანუ ისტორიული ჯიქეთის საქართველოს შემადგენლობაში შემოსვლის პერიოდში საქალაქო თვითმმართველობის მიერ რუსულენოვანი წარწერით გაცემული სხვადასხვა ნომინალის მქონე ბონები.

345. ჯავახიშვილი ნ. ქუთაისის საქალაქო ხაზინის ჩეკები (1921 წ.) // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 40-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.

346. ჯგერენაია ე. მსოფლიო ეკონომიკა და საქართველოს ეკონომიკური ტენდენციების ფონზე, 2002 წლის პროგნოზი / ე. ჯგერენაია, ლ. ეპიშევა // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №1(50). - გვ. 25-28.

საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის ძირითადი მაჩვენებლების 1995-2001 წლების სტატისტიკური მონაცემები.

347. ჯეჯელავა ა. „ონ ლაინ ბენკინგი“ – ელექტრონული სამომხმარებლო საბანკო ოპერაციების წარმოების ტექნოლოგია საქართველოში // ბანკი. - 2000. - №4. - გვ. 42-45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

348. ჯვარშიშვილი ა. ტყიბულის შახტების რეაბილიტაციის საკითხისათვის // ენერჯია. - 2000. - №2. - გვ. 118-120. რეზ. ინგლ. ენაზე.

349. ჯიბუტი ა. საქართველოს სახელმწიფო საგარეო ვალი // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 218-236. რეფერატი რუს. ენაზე.

სახელმწიფო ვალის მართვისა და ეფექტიანად გამოყენების პრობლემის კვლევა.

350. ჯიბუტი მ. საქართველოს ფინანსური ბაზარი ეკონომიკის რეფორმების პროცესში // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 116-133. რეფერატი რუს. ენაზე.

ვასიანი ქაღალდების ბაზრის მნიშვნელობა ეკონომიკის ტრანსფორმაციის პერიოდის დასრულების საქმეში.

351. ჯინჯოლავა დ. საქართველოს საგარეო ვაჭრობის რეგულირება მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (მსო-ს) ფარგლებში // ეკონომიკა. - 2000. - №5-6. - გვ. 111-117.

352. Асатиани В. Конверсия промышленности Грузии в конце второй мировой войны // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 207-217.

253. Церетели Б. Внешние экономические связи Грузии: проблемы и перспективы // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 85-90. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

Импорт и экспорт Грузии по основным товарным группам за 1995-2000 гг.

სახელმწიფო და სამართალი. სამართლის ისტორია

354. საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი: (მიღებულია 1999 წლის 25 ივნისს); საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი: (მიღებულია 1999 წლის 23 ივლისს), ცვლილებითა და დამტკიცებით 2000 წლის 20 ნოემბრამდე. - თბ., 2000. - 97 გვ.

355. საქართველოს ორგანული კანონი საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შესახებ; საქართველოს ორგანული კანონი საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების შესახებ; საქართველოს კონსტიტუცია არჩევნებისა და რეფერენდუმის შესახებ. - თბ., 2000. - 75 გვ.

356. სურგულაძე ი. ქართული სამართლის ისტორიის ნარკვევები. წ. 1. - თბ., 2000. - 261 გვ.

ნაშრომში განხილულია საქართველოს სახელმწიფოსა და სამართლის ისტორიის საერო და საეკლესიო ძეგლები: დავით აღმაშენებლის ანდერძი შიომღვიმის მონასტრისადმი (1123 წ.), გიორგი III-ის 1170 წლის სიგელი, ხელმწიფის კარის გარიგება, ძეგლი ერისთავთა (1348-1400 წწ.) და სხვ.

357. ცერცვაძე კ. რამდენიმე დოკუმენტი საქართველო-ჩრდილო კავკასიას შორის არსებული სასაზღვრო რეჟიმის შესახებ 1918-1921 წლებში / კ. ცერცვაძე, მ. ბახტაძე. - თბ., 2000. - 44 გვ. დოკუმენტები ქართ. და რუს. ენებზე.

358. აბაშიძე ა. საქართველოს სახელმწიფოებრივ-კონსტიტუციური მოწყობის საკითხები კონსტიტუციაში // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №1. - გვ. 23-29.

359. გაზდელიანი ლ. შრომის უფლების სამართლებრივი გარანტიები და მათი რეალიზაციის პრობლემები საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8(56-57). - გვ. 44-47.

საქართველოს შრომის კანონთა კოდექსის ზოგიერთი მუხლის განმარტება.

360. გამყრელიძე ო. დასკვნა დოც. გ. ნაჭყებიას სადოქტორო დისერტაციაზე „სისხლის სამართლის მეცნიერების საგანი“ // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №13. - გვ. 7-21.

361. გარიშვილი მ. ქართული კონსტიტუციური სამართლის ისტორიიდან: (დავით ბაგრატიონი ადგილობრივი მმართველობის შესახებ) // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №2. - გვ. 37-46. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პოლიტიკური და საზოგადო მოღვაწის, ქართლ-კახეთის სამეფო ტახტის უკანასკნელი მემკვიდრის – დავით ბაგრატიონის (ბატონიშვილის) მიერ შექმნილი „სამართალი ბატონიშვილის დავითისა“ (XVIII ს.-ის ბოლო XIX ს.-ის დასაწყისი).

362. გოჩიაშვილი ქ. განკორწინება საქართველოს არქივისა და სამოქალაქო აქტების რეგისტრაციის მასალების მიხედვით // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 181-186.

363. ებრაელიძე თ. სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა საზღვარგარეთ ჩადენილი დანაშაულისათვის საქართველოს ახალი სისხლის სამართლის კოდექსის მიხედვით // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №13. - გვ. 47-56.

364. ვაჭრიძე გ. მიწების გამოჯენის კანონმდებლობა და დაწესებულებანი XIX საუკუნის საქართველოში // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 59-69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს.-ში ცარიზმის მიერ საქართველოში მიწათმფლობელობის რუსული წესის დამკვიდრება: მიწათმფლობელთა მამულების საზღვრების დადგენა, მიწების გამოჯენა, ტექნიკური და იურიდიული მხარეები.

365. ზამბახიძე ტ. საკუთრების მინდობა – საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ახალი ინსტიტუტი // სამართალი. - 2000. - №1. - გვ. 44-56.

საკუთრების მინდობის სახელშეკრულებო, ანუ სატრასტო ფორმა.

366. ზოიძე ო. სასამართლო ორგანიზაცია აჭარაში ჩვეულებითი სამართლის მიხედვით // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 12-20.

სახელმწიფო და საადათო სასამართლოების ურთიერთმიმართება; საადათო სასამართლოს ფორმები აჭარაში; წინათკაცთა სასამართლო, თვითგასამართლება.

367. თორდია ვ. საქართველოში მიმდინარე სასამართლო რეფორმა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მართლმსაჯულება // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 148-151.

368. ითონიშვილი ვალერიან. სჯულისკანონთა მონაცემები ქართველი ხალხის ტრადიციებისა და სუდიერი კულტურის შესწავლისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 3-18.

369. ითონიშვილი ვალერიან. საქართველო-ოსეთის საზღვარი დარიალის ხეობაში // მნათობი. - 2000. - №6. - გვ. 80-90.

ვახუშტი ბაგრატიონის, ი. ჯავახიშვილის, უცხოელ მოგზაურ შტედერის, ოს მეცნიერ გ. კოკიევისა და სხვათა ნაშრომებისა და რუკების მიხედვით.

370. კალანდაძე დ. შავი ზღვის სრუტეების სამართლებრივი რეჟიმი // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №39. - გვ. 40-47.

1923 წლის ლოზანისა და 1936 წლის მონტრეს კონვენცია შავი ზღვის სრუტეებში ნაოსნობის საერთაშორისო-სამართლებრივი რეჟიმის შესახებ.

371. კვარაცხელია ბ. დავით დადიანის სასამართლო-ადმინისტრაციული რეფორმები // სამართალი. - 2000. - №1. - გვ. 81-84.

სამეგრელოს მთავრის – დავით დადიანის მიერ ჩატარებული რეფორმები და მათი მნიშვნელობა.

372. ლეკიშვილი ა. ბექა აღბუღას სამართლის წიგნის წყაროების შესახებ // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ 158-163. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIII-XIV სს.-ის ძველი ქართული კანონმდებლობის ძეგლის ძირითადი წყაროების – ადათობრივი სამართლის, კანონმდებლობის, საეკლესიო სამართლისა და სასამართლო პრაქტიკის შესახებ.

373. ლომიძე ვ. განსაწმენდელი ფიცი, როგორც მტკიცებულება ქართული სამართლის მიხედვით // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №2. - გვ. 31-36.

ფიცის სახეობა ძველ ქართულ სამართალში (განსაწმენდელი ფიცი, ანუ ჯერი); „ჯერის“ სხვადასხვა მნიშვნელობა ძველ ქართულ ენაში და ტერმინის გამოყენება ბექა-აღბუდას სამართლის წიგნში.

374. მელქაძე ო. ქართული კონსტიტუციური სამართლის პრობლემები // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 193-204. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

375. მესხიშვილი მ. ათაბაგის საბჭო სამცხე-საათაბაგოში ბექა-აღბუდას სამართლის მიხედვით: (დარბაზი): [XII] // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 103-104.

376. ნადარეიშვილი გ. ადამიანის პატივისა და ღირსების დაცვა ქართული ფეოდალური სამართლის ძეგლებისა და სასამართლო პრაქტიკის მასალების მიხედვით // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 52-68.

377. ნადარეიშვილი გ. გირავნობა გვიანი შუა საუკუნეების ქართული სამართლის მიხედვით // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 83-99.

378. ნადარეიშვილი გ. კერძო და საჯარო სასჯელები ფეოდალურ საქართველოში // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 10-128.

379. ნადარეიშვილი გ. უძველესი სოციალური ნორმები საქართველოში // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 129-146.

ქცევის წესებისა და მათი აღმნიშვნელი სიტყვების – „წესი“, „რიგი“, „ჩვეულება“, „სჯული“, „ჯერი“, „სამართალი“ – მნიშვნელობა და წარმოშობა.

380. ნადარეიშვილი გ. „უჯვარობით დამტკიცება“ და მისი შესაძლო კავშირი „უჯერობით“ (უჯეროებით) დამტკიცებასთან // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 147-149.

ქართული ისტორიულ-იურიდიული საბუთებისათვის დამახასიათებელი გამოთქმების, საეკლესიო სასჯელის ტერმინების წარმოშობა და მნიშვნელობა.

381. ნადარეიშვილი გ. ქართული საბუთების იურიდიული კლასიფიკაცია „უჯვარობით დამტკიცება“ და მისი შესაძლო კავშირი „უჯვარობით“ დამტკიცებასთან // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 100-102.

XI-XVI სს. ქართული ისტორიული საბუთებისათვის დამახასიათებელი საეკლესიო-სამართლებრივი გამოთქმის – „უჯვარობით დამტკიცების“ შესაძლო კავშირი ძველი ქართული ენის ძეგლებში გამოქვეყნებულ გამოთქმასთან – „უჯვარობით დამტკიცება“.

382. ნათქვამაძე მ. საქართველოს ტერიტორიის ცვლილების საკითხისათვის XX ს.-ის 40-50-იან წლებში // ანალები. - 2000. - №1. - გვ. 70-77. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

383. ნიჟარაძე რ. ივანე ჯავახიშვილის თვალსაზრისი სიკვდილით დასჯაზე ძველ საქართველოში // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 153-154. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

384. საღვინაშვილი მ. ქალაქის ადვოკატის ინსტიტუტი საქართველოში / მ. საღვინაშვილი, ე. თვაური // სამართალი. - 2000. - №6-7. - გვ. 142-149.

385. სვანიძე გ. კანონმდებლობა და უმცირესობათა უფლებები საქართველოში: თანამედროვე ვითარების მიმოხილვა // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 19-30.

386. ფაცია მ. საქართველოს კონსტიტუცია და საქართველოს მოქალაქეობის შეწყვეტის სამართლებრივი საფუძვლები // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №2. - გვ. 11-17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

387. ფრიდონაშვილი ქ. სახალხო დამცველის დანიშვნის წესი საქართველოსა და საზღვარგარეთის ქვეყნებში // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 17-21.

388. ფუტყარაძე ი. ქონებრივი ქირავნობა ქართულ სამართალში // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 7-11.

ქონებრივი ანუ ნივთის ქირავნობის ეროვნული ინსტიტუტის ისტორიულ-იურიდიული თვალსაზრისით განხილვა.

389. ფუტყარაძე ი. „ღირს არს მუშაკი სასყიდლისა თვისისა“ // სამართალი. - 2000. - №6-7. - გვ. 105-110.

დავით ბატონიშვილის, ვახტანგ ბატონიშვილის, ვახტანგ VI-ის ნაშრომებსა და სხვა სამართლებრივ დოკუმენტებსა და ძეგლებში მოხსენიებული დაქირავებული მუშაკის შრომის საზღაურის ოდენობისა და მხარეთა შეთანხმებული ვალდებულებების შესახებ.

390. ყულიჯანიშვილი ა. სამართალცნობიერების დეფიციტი ქართულ მენტალობაში // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 51-58.

ქართული მასმედიის მაგალითზე ნაჩვენებია სამართალცნობიერების დონე დღევანდელ საზოგადოებაში.

391. შაიშმელაშვილი ლ. პრეზიდენტის ინსტიტუტი საქართველოში // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 8-9.

392. შალუტაშვილი ლ. პრეზიდენტის ინსტიტუტის თავისებურებანი საქართველოში // სამართალი. - 2000. - №6-7. - გვ. 14-23.

საპრეზიდენტო მმართველობის ფორმა.

393. ჩიტაია ლ. აფხაზეთის სახალხო საბჭო – აფხაზეთის პარლამენტი საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის არსებობის პერიოდში: (1918-1921 წწ.) // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერიი. - 2000. - №1. - გვ. 203-211. რეზ. რუს. ენაზე.

394. ჩიტოშვილი თ. კომლის ცნება. კომლის ქონება: (ისტორიული ასპექტი) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 270-278. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოფლად მცხოვრები ოჯახების, კომლისა და მის წევრთა უფლება-მოვალეობების სამართლებრივი რეგულირების თეორიული და პრაქტიკული საფუძვლები.

395. ცხვედიანი რ. საპრეზიდენტო არჩევნების თავისებურებები საქართველოში და მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში // სამართალი. - 2000. - №1. - გვ. 31-40.

პრეზიდენტის არჩევის წესი საქართველოში, ევროპის ქვეყნებსა და ამერიკაში.

396. ჭანტურია ლ. ჭანტურიამ თბილისში ევროპული სასამართლო პროცესი გამართა // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №3(52). - გვ. 6-9. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს სასამართლო რეფორმებზე ესაუბრა ს. სიჭინავა.

397. ჭილაძე გ. უფლებათა შეზღუდვა საქართველოს კანონით საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 63-67.

398. ხადური ნ. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის სრულყოფის ზოგიერთი ასპექტის შესახებ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №12. - გვ. 33-36. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

399. ხარშილაძე ი. ადმინისტრაციული გასაჩივრების ინსტიტუტი თანამედროვე საქართველოს კანონმდებლობით // სამართალი. - 2000. - №4-5. - გვ. 28-36.

400. ჯალაბაძე დ. შურისძიების ზოგიერთი სამართლებრივი ასპექტი ფშავის (ხალხურ) ჩვეულებით სამართალში // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 20-33.

შურისძიებით მკველლობის („სისხლის აღების“) და მასთან დაკავშირებული ზოგიერთი თავისებურების განხილვა ფშავ-ხევსურეთსა და საქართველოს სხვა რეგიონებში ექსპედიციების შედეგად მოპოვებული ეთნოგრაფიული მასალის მიხედვით.

401. ჯანჯღავა მ. საქართველოს პრეზიდენტის არჩევის წესი და მისი იმპიჩმენტი აშშ-ის კონსტიტუციასთან შედარებით // სამართალი. - 2000. - №2. - გვ. 7-11.

402. ჯიბლაშვილი ზ. საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების კონსტიტუციურ-სამართლებრივი საფუძვლები // აღამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №1. - გვ. 52-62.

ადმინისტრაციული მმართველობა

403. ვაჭრიძე გ. საქართველოში სახელმწიფო ქონების მართვის რუსული სისტემის ისტორიიდან: (სახელმწიფო ქონების ქუთაისის საგუბერნიო სამმართველოს შექმნა): [1868] // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 245-248. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

404. თევზაძე რ. ადგილობრივი თვითმმართველობის საკითხისათვის საქართველოში // მეცნიერება და ტექნიკა. - 2000. - №1-3. - გვ. 14-16.

ადგილობრივი თვითმმართველობის სისტემა დემოკრატიულ ქვეყნებში და მისი ჩამოყალიბების პროცესი საქართველოში.

405. შოშიკელაშვილი ა. ადგილობრივი თვითმმართველობა და მმართველობა საქართველოში // იურიდიული ჟურნალი. - 2000. - №4. - გვ. 22-25.

სამხედრო საქმე

406. დოლიძე ლ. გენერალსიმუსი, მარშლები, გენერლები, ადმირალები – ჩვენი თანამემამულეები. - თბ., 2000. - 208 გვ.

წიგნში თავმოყრილია ბიოგრაფიული მონაცემები საქართველოს მკვიდრ და მის ფარგლებს გარეთ მოღვაწე ყველა ქართველ გენერალზე. წარმოდგენილია სამხედრო, სახელმწიფო უშიშროების, სასახლერო სამსახურისა და შინაგან საქმეთა ორგანოების ყველა ხელმძღვანელი 1918-2000 წლების მანძილზე.

407. ბახტაძე გ. გენერალი ასლან აბაშიძე – მემედ აბაშიძის ძმა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 87-89.

დამოუკიდებელი საქართველოს გენერლის – ასლან აბაშიძის (1878-1924 წწ.) ცხოვრების ზოგიერთი დეტალი.

408. დოხნაძე გ. საქართველოს სამხედრო-გეოგრაფია და ეროვნული სამხედრო აღმშენებლობა / გ. დოხნაძე, გ. ლეფონავა // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 35-39. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოში სამხედრო გეოგრაფიული სამეცნიერო სკოლის ჩამოყალიბებისა და განვითარების აუცილებლობა.

409. კაციტაძე კ. არმია – ტექნიკური ინსტრუმენტი თუ ეროვნულ-სიმბოლო? // ომეგა. - 2000. - №4. - გვ. 2-8.

უსაფრთხოების პოლიტიკის, საგარეო ორიენტაციებისა და სამხედრო აღმშენებლობის საკითხების გარშემო საჯარო დისკუსიების გამართვის აუცილებლობა.

ქველმოქმედება. სოციალური უზრუნველყოფა

410. გაბედავა ო. თბილისის სოციალური ინფრასტრუქტურის განვითარება საბაზრო ურთიერთობათა პირობებში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №7-8(56-57). - გვ. 47-50. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ცალკეული დარგების განვითარების ტენდენცია ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში; საბინაო ფონდის კეთილმოწყობა, სანიტარული დასუფთავება, წყალსადენ-კანალიზაცია, ტრანსპორტი და სხვა.

411. მაღლი დვთისგანაც შეიწირვების // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №1. - გვ. 17-19. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოში ქველმოქმედების ისტორიის მოკლე მიმოხილვა. ზუბალაშვილების, დ. სარაჯიშვილისა და სხვათა ამაგი ქართული მწერლობისა და ხელოვნების განვითარებისათვის. კომპანია „მაგთი GSM“-ის საქველმოქმედო საქმიანობა.

412. პაპიაშვილი თ. იმ ნათელმოსილ ბილიკებს მივდექ // დროშა. - 2000. - №8-10. - გვ. 8-9.

ინტერვიუ თბილისში მცხოვრებ ინგილო პოეტ და საზოგადო მოღვაწე, პროფესიით ექიმ თ. პაპიაშვილთან მისი შემოქმედებისა და საქართველოში არსებული საინგილოსთან ურთიერთობის საქველმოქმედო საზოგადოებრივი ორგანიზაციის „ქურმუხის“ საქმიანობის შესახებ / ესაუბრა ზ. ნადარეიშვილი.

413. ჭიოტაშვილი დ. საქართველოს სადაზღვევო ბაზრის ფორმირებისა და განვითარების ძირითადი მიმართულებები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №5-6(54-55). - გვ. 48-50.

ქვეყნის სადაზღვევო სისტემის ჩამოყალიბებისა და განვითარების პროცესი.

414. ჯაფარიძე დ. ქართული მეცენატობის ისტორიიდან: დავით სარაჯიშვილი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №2(18). - გვ. 18-25. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საქართველოში კონიაკის წარმოების დამფუძნებლის, მეცენატ დავით სარაჯიშვილის ბიოგრაფიული ცნობები და საქველმოქმედო საქმიანობა.

415. ჯაფარიძე დ. ქართული მეცენატობის ისტორიიდან: ზუბალაშვილები // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №3(19). - გვ. 47-52. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

XIX ს.-ში მოღვაწე ზუბალაშვილების სხვადასხვა თაობის საქველმოქმედო საქმიანობა.

განათლება

416. ალავერდაშვილი გ. კვალი ნათელი: (ეძღვნება მიხეილ მანდარიას). - თბ., 2000. - 40 გვ.

მათემატიკოსის, სხვადასხვა დროს ლენტეხისა და საგარეჯოს საშუალო სკოლების დირექტორის, 1986 წლიდან თბილისის განათლების მთავარი სამმართველოს პედაგოგიური განათლებისა და საკადრო უზრუნველყოფის განყოფილების გამგის ცხოვრება და საქმიანობა.

417. იაკობ გოგებაშვილი და პედაგოგიური მეცნიერება საქართველოში / კრებული შეადგინა და რედაქცია გაუკეთა აკად. ნათელა ვასაძემ. - თბ., 2000. - 44 გვ.

სამეცნიერო სესიის მასალები მიეძღვნა ი. გოგებაშვილის დაბადებიდან 160 წლისთავს. მოხსენებებში გაშუქებულია მისი ღვაწლი პედაგოგიურ მეცნიერებაში.

418. ტაძარი: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი – ქართული საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ცენტრი / ტექსტის ავტორი: პარმენ მარგველაშვილი. - თბ., 2000 - 177 გვ. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

აღბომში მოცემულია მოკლე ცნობები ქართული დამწერლობის, ქრისტიანობისა და ქართული საგანმანათლებლო ცენტრების, უნივერსიტეტის დაარსებისა და დღევანდელი დღის შესახებ.

419. ჭუმბურიძე დ. განათლება 1918-1921 წლებში. - თბ., 2000. - 234 გვ.

ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობის მიერ გატარებული განათლების რეფორმა.

420. Reisner, Oliver. Die Georgische Alphaletisierung – Gesellschaft: Schule Nationaler Eliten u. Vergemeinschaftung. - Wiesbaden: Steiner, 2000. - [26] s.

გერმანელი ქართველოლოგის – ოლივერ რაისნერის ნაშრომი „თერგდალეულებზე“, ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების დაარსებასა და საქმიანობაზე.

421. აბაშიძე რ. მაჰმადიანური სასკოლო განათლება აჭარაში 1878-1921 წწ. // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 139-146.

422. ბასილაძე ი. პირველდაწყებითი სასულიერო განათლება და პედაგოგიური აზროვნება XIX ს.-ის პირველი ნახევრის დასავლეთ საქართველოში // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 155-168. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

423. ბასილაძე ი. სასულიერო განათლება მე-19 ს.-ის 80-90-იანი წლების დასავლეთ საქართველოში: (ქართული პრესის მიხედვით) /ი. ბასილაძე, ნ. ბლიაძე // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 159-161. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

424. ბასილაძე ნ. ქართული ენის მოჭირნახულე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 100-103.

იაკობ გოგებაშვილი განათლების მშობლიურ ენაზე მიღების აუცილებლობის შესახებ.

425. ბიბილეიშვილი ი. იაკობ გოგებაშვილი – ქართული საბავშვო მწერლობის ფუძემდებელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 92-96.

დაბადებიდან 160 წლის იუბილესთან დაკავშირებით.

426. გაბადაძე თ. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სილიკატების ტექნოლოგიის კათედრა 70 წლისა // კერამიკა. - 2000. - №1(3). - გვ. 4-9.

კათედრის დაარსებისა და სამეცნიერო მუშაობის შესახებ.

427. გაგნიძე თ. სახალხო განათლება XVIII საუკუნის კახეთში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 162-175.

კათოლიკოს ანტონ I-ის, ფილიპე ყადომაზაშვილის, გაიოზ რექტორისა და დავით რექტორის საგანმანათლებლო მოღვაწეობა ერეკლე II-ის მეფობის დროს.

428. გობრონიძე ა. იაკობ გოგებაშვილი ქართული სახელმწიფოებრიობისა და ეროვნული მოძრაობის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 55-78.

429. გუგუნავა ნ. ახალი სასწავლო წელი – სიახლეთა მიჯნაზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 88-96.

განათლების რეფორმის მიმდინარეობა აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში.

430. გუგუნავა ნ. განმანათლებელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 72-99.

იაკობ გოგებაშვილი – ქართული ეროვნული სკოლის ფუძემდებელი.

431. კვიციანი ნ. „ასი შექსპირიც ვერ ამოლევეს“... : იაკობ გოგებაშვილის ლიტერატურულ-ესთეტიკური შეხედულებანი // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 84-86.

432. კუპატაძე ბ. კავკასიაში პირველი უმაღლესი სასწავლებლის დაარსების მცდელობის ისტორიიდან // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 68-71. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

XIX ს. 80-იანი წლებიდან კავკასიაში უმაღლესი სასწავლებლის დაარსების სურვილი და ის პოლიტიკური ფონი, რამაც ხელი შეუშალა ამ იდეის განხორციელებას.

433. მაღალაშვილი შ. იაკობ გოგებაშვილის სახელმძღვანელობის შემეცნებითი მნიშვნელობა // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 189-191.

434. მეტრეველი მ. იაკობ გოგებაშვილის მემკვიდრეობა ენის სწავლების მეთოდის პრობლემებთან დაკავშირებით // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 181-183.

435. მეტრეველი მ. იაკობ გოგებაშვილის მოღვაწეობის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და მეცნიერული პრობლემატიკა // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 176-180.

436. მეტრეველი მ. იაკობ გოგებაშვილის სახელმძღვანელოს „რუსსკოე სლოვო“-ს სამეცნიერო-მეთოდური საფუძვლები // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 84-87.

437. მეტრეველი რ. კარგ პედაგოგს + ბეჯითი მოსწავლე = კარგი განათლება // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №1(50). - გვ. 16-17. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

საუბარი თსუ-ის რექტორ როინ მეტრეველთან უმაღლესი განათლების განვითარების ძირითად მიმართულებებსა და არსებულ პრობლემებზე.

438. ნაკაშიძე რ. მაღალკვალიფიციური კადრები ქვეყნის აღორძინების გარანტიაა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 106-114.

საგანმანათლებლო სტრუქტურაში არსებული პრობლემები.

439. რატიანი მ. საქართველოს განათლების სისტემის გეოგრაფიული და სოციალური თავისებურებანი // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 40-42. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიაში მოცემულია უმაღლესი და საშუალო სპეციალური დაწესებულებების რეგიონული განაწილების სურათი, შესწავლილია მოსწავლეთა და მასწავლებელთა დინამიკური მახასიათებლები 1990-1998 წლებში.

440. სონდულაშვილი ა. თბილისის უნივერსიტეტის როლი საქართველოს ინტელიგენციის ფორმირებაში (1918-1921 წწ.) // კლიო. - 2000. - №7. - გვ. 73-92.

უნივერსიტეტის შექმნა და მასში მიმდინარე პროცესები: მასწავლებელთა და პროფესორთა პირველი შემადგენლობა, უნივერსიტეტში დაცული პირველი დისერტაცია.

441. ტოტონავა კ. იაკობ გოგებაშვილი რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის შესახებ // სკოლა და ცხოვრება. - 2000. - №1-6. - გვ. 90-98.

442. ქართველოლოგიური საზაფხულო სკოლა – 2000 // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 69-75.

მიმდინარე წლის საზაფხულო სკოლის (10 ივლისი – 15 აგვისტო) მონაწილე უცხოელ მოქალაქეთა შთაბეჭდილებები, ჩაწერილი სკოლის დამთავრების დღეს.

443. ყველაშვილი გ. „სიხარულის კლასი“ // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 18-19.

ინტერვიუ თბილისის პირველი კლასიკური გიმნაზიის პედაგოგ გულიკო ყველაშვილთან / ჩაიწერა მ. ნაკაიძემ.

444. ყრუაშვილი ნ. ივანე გვარამაძის შეხედულებანი საოჯახო აღზრდის შესახებ // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 137-143. რეზ. რუს. ენაზე.

XIX ს.-ის განათლების სფეროს მოღვაწე, პედაგოგი.

445. ჩხარტიშვილი ღ. ბათუმის სამუსიკო სასწავლებლის ისტორიიდან // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 93-95.
დაარსება, ტრადიციები.

446. ძეგვის ბავშვთა სახლი ხუთი წლისაა // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №2. - გვ. 31.

მცხეთის რ-ნის სოფ. ძეგვის ფერისცვალების დედათა მონასტერთან არსებული ბავშვთა სახლის მოზარდების აღზრდის ეროვნულ-ქრისტიანული ტრადიციები.

447. ხარანაული ბ. სიღამაზის მხევალი // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 8-9.

ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის, პოეტ მირზა გელოვანის დის, რუსუდან გელოვანის გახსენება.

448. ხუციშვილი გ. თვითმპყრობელობის საგანმანათლებლო პოლიტიკის ისტორიისათვის საქართველოში // სკოლა და ცხოვრება. - 2000. - №1-6. - გვ. 99-105.

ცარიზმის რუსიფიკატორული პოლიტიკა საქართველოში: ბრძოლა სკოლებში ქართული ენის სწავლების წინააღმდეგ.

449. Кутелия М. Коммуникативность в обучении иностранным языкам и принципы составления учебника немецкого языка для студентов-медиков // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 3. - с. 97-103. Рез. на немец. яз.

В работе проанализированы учебники немецкого языка Ц. Мгалоблишвили, С. Н. Бондаря, В. А. Кондратьева и др., по которым в разное время проводилось обучение в Тбилисском государственном медицинском университете.

ეთნოგრაფია. მითოლოგია

450. თეხელიშვილი ს. სუფრის კოდექსი, მანიფესტი, თამაღის მისტერია და ინსტიტუტი ძველ საქართველოში. - თბ., 2000. - 190 გვ.

ნაშრომი გვაცნობს და აღარებს ძველი და დღევანდელი სუფრის კულტურას.

451. მელიქიშვილი ლ. ეთნოგრაფია თუ ეთნოლოგია. - თბ., 2000. - 68 გვ.

მოსაზრება საბჭოთა ეთნოგრაფიისა და დასავლური ეთნოლოგიის საგნის რაობისა და ამ ორი დარგის ურთიერთმიმართების შესახებ.

452. ქართული სუფრა და სამოქალაქო საზოგადოება. - თბ., 2000. - 80 გვ.

კავკასიურ ინსტიტუტში მოწყობილი დისკუსიის მონაწილეების – ლ. ბრეგაძის, ზ. შათირიშვილის, გ. ნიჟარაძისა და ე. ჯგერენაიას მოსაზრებები ქართული სუფრისა და მოღსენის წესების თაობაზე.

453. დლონტი თ. ქართველები, ვაზი და პურ-ღვინო / თ. დლონტი, ო. გოლიაძე. - თბ., 2000. - 96 გვ.

ნაშრომში წარმოჩენილია ჩვენს ცნობიერებაში მივიწვევებული წეს-ჩვეულებები და ტრადიციები.

454. ჩინჩაღაძე გ. ზოგიერთი ქართული ხალხური წეს-ჩვეულების ინტერპრეტაციისათვის. - თბ., 2000. - 84 გვ.

ხალხურ ჩვეულებათა ალგორითულ-ეტიმოლოგიური ინტერპრეტაცია მართლმადიდებლურ სახისმეტყველებასთან მიმართებაში.

455. Okinaschvili N. Gab es Eine Eidgenossenschaft in Hohen Kaukasus? Untersuchungen zur Schwureinung Anhand Svaischer Gedenkaufzeichnungen. - Gottingen: Vanenhoeck Ruprecht, 2001. - [30 s].

გამოკვლევა გვაცნობს შეფიცულთა (ძმადნაფიცთა) კავშირებს სვანეთში, მათ უფლება-მოვალეობებსა და წეს-ჩვეულებებს.

456. აბაკელია ნ. წინაპართაგან დაწესებული ერთი წეს-ჩვეულების შესახებ აფხაზეთში // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 33-38. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მსხვერპლშეწირვის რიტუალი წმ. გიორგისადმი.

457. აბაშიძე ბ. ქართული სიღრმისეული მითოსური სამყარო // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 129-136.

ცნობილ დეტაებათა (ამირანი, ელია, ალი...) ფუნქციების ევოლუციური ფორმირება.

458. არაბული გ. გველის კულტი ფშავ-ხევსურულ მითოსში // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 124-128.

459. აბრამიძე თ. ქორწინების ინსტიტუტი საინგილოში // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 134-139. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქორწინებასთან დაკავშირებული წეს-ჩვეულებები და ბავშვის დაბადებისა და აღზრდის წესები საინგილოში.

460. აფციური მ. კალმასობასთან დაკავშირებული წერილობითი ცნობები XVIII-XIX სს. საქართველოში // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 10-23.

კალმასობა, ანუ მონასტრისათვის პურის ჩამოსათხოვრად კარდაკარ, კალო-კალო სიარულის ჩვეულება, როგორც ყოფაცხოვრებითი მოვლენა ძველი საქართველოს სინამდვილეში.

461. ბახია-ოქრუაშვილი ს. აფხაზების დასახლების ფორმების საკითხისათვის // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 187-195.

ეთნოგრაფიული მასალები.

462. ბახია-ოქრუაშვილი ს. აფხაზთა ეთნოგენეზისის საკითხისათვის (საგვარეულო სალოცავები) // კლიო. - 2000. - №1(7). - გვ. 3-36.

აფხაზთა ეთნო-რელიგიური და მითოლოგიური სიმბოლოები.

463. ბუხრაშვილი პ. ქრისტემდე III ათასწლეულის შუა ხანების ცენტრალური ამიერკავკასიის მოსახლეობის სამეურნეო-ყოფითი სტრუქტურის განსახლებისათვის // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 19-35. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეთნოგრაფიული მონაცემებისა და არქეოლოგიური მასალის გამოყენება ეთნოგენეტიკური პროცესების კვლევაში, კერძოდ, ყოფისა და კულტურის საკითხებში.

464. გეგეჭკორი გ. საცხოვრებელ ნაგებობათა ერთი სახეობა საქართველოში: (ფაცხა) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 35-44.

ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მიმოხილვა.

465. გეგეჭკორი გ. ჯარგვალი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 30-46.

უძველესი საცხოვრებელი ნაგებობა კოლხეთში. მისი ფორმები ეთნოგრაფიული და არქეოლოგიური მასალების მიხედვით.

466. გორდეზიანი ლ. ბერძნული მითები და ისტორია // ენა და კულტურა. - 2001. - №2. - გვ. 36-41. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი ბერძნული თქმულებების საფუძველზე ახდენს ისტორიულ მოვლენათა რეკონსტრუქციას. ისტორიული ელემენტების შემცველ ლეგენდათა შორის განხილულია კოლხეთში არგონავტების ლაშქრობის ლიტერატურული ვერსია.

467. ებრალიძე ნ. თბილისური შეძახილები // არილი. - 2000. - №2. - გვ. 3-6.

შეძახილების – „ზადიკნუტ“, „სოროკ“-ის განმარტებისათვის. ცნობები სამგზავრო ტრანსპორტ „ფაეტონზე“.

468. ზოსიძე ნ. სისხლის ადების წესი აჭარაში და მისი ასახვა ლიტერატურაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 118-124.

469. ზურაშვილი მ. მონადირის განწმენდის რიტუალი და მისი სოციალური არსი მითო-რელიგიური რწმენა-წარმოდგენის მიხედვით // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 154-162.

სამონადირეო-სამარხვო აღკვეთები საქართველოს მთიანი რეგიონის ხალხთა ყოფაში.

470. თავდგირიძე ხ. მითოლოგიური გადმოცემები აჭარაში: 1. სამყაროს დასაბამი და დასასრული; 2. უკვდავების ძიება // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №7. - გვ. 95-101.

471. იველაშვილი თ. სყიდვითი ქორწინების საკითხისათვის საქართველოში // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 101-106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცოლის შერთვისა და მზითვის ინსტიტუტის წარმოშობის ისტორია.

472. იველაშვილი თ. ხალხური გადმოცემები, როგორც ქართველი ხალხის ეთნიკური ისტორიის შესწავლის ერთ-ერთი წყარო // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 65-68. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თქმულება-გადმოცემებში არსებული ცნობები საქართველოს მთის მოსახლეობის ერთი ნაწილის სამხრეთ-დასავლეთის მხრიდან გადმოსვლის შესახებ.

473. ითონიშვილი ვაღერიან. თედო სახოკიას დედაწლი ქართულ ეთნოგრაფიაში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 3-14.

მწერალ და მთარგმნელ თ. სახოკიას (1868-1956) პუბლიცისტურ-ეთნოგრაფიული სამეცნიერო გამოკვლევები.

474. ითონიშვილი ვაღერიან. სოლომონ დოღაშვილის ეთნოგრაფიული დაკვირვებები // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 100-104.

475. ილურიძე მ. ზედაშე – „ბუღობის“ ერთობის სიმბოლო სოფელ მარტყოფში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 146-156.

ოჯახის ერთიანობის („ბუღობა“) სიმბოლოდ წოდებული რელიგიური დანიშნულების მქონე შესაწირი ღვინო ზედაშე და მის შესანახად განკუთვნილი მარნის მშენებლობისა და ქვევრების ჩადგმის წეს-ჩვეულებები ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით.

476. იოსელიანი ხ. სტუმრის მიღების წესი სვანეთში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 117-127.

477. იოსელიანი ხ. ქცევის ნორმები სვანური „ჩვეულებითი მართლიერების“ აღსრულებისას // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 157-169.

სვანურ ხალხურ სამართალში ქცევის ნორმების დაცვასთან დაკავშირებული ეთნოგრაფიული წეს-ჩვეულებები მკვლევარების – ბ. ნიჟარაძის, მ. გუჯჯეიანისა და რ. ხარაძის მიხედვით.

478. კაკაშვილი მ. საქორწილო რიტუალი: პატარძლის ახალ ფუძეზე – ზედაშესთან ზიარება: (ქიზიყის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 87-88. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მკვლევარების – ვერა ბარდაველიძის, ნუნუ მაჩაბლისა და ზეპირგადმომცემლების – ენია ქშუტაშვილისა და ნინა შოლღაშვილის მასალების მიხედვით.

479. კაპანაძე ნ. ბავშვის აღზრდის ხალხური წეს-ჩვეულებანი რაჭაში: (ეთნოგრაფიული მასალების მიმოხილვა) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 57-67.

480. კახიძე ა. კოლხური კულტურის ისტორიიდან: (წალდი) / ა. კახიძე, ნ. კახიძე // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 16-23. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამ ტიპის იარაღის გენეზისი, ქრონოლოგიური ჩარჩოები, გავრცელების არეალი, ფუნქციური დანიშნულება და სახელწოდების ეტიმოლოგია.

481. კეკელიშვილი მ. ქაღის მოლოგინებასთან და ახალშობილ ბავშვთან დაკავშირებული წეს-ჩვეულებანი კავკასიაში "СМОМІІК"-ის მიხედვით // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 74-77. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

482. კიკვიძე ზ. სამყაროს მოდელი მითოსური წარმოდგენების მიხედვით // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 105-111. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამყაროს დაყოფა ზესკნელად, ქვესკნელად, შუასკნელად და ამ წარმოდგენების წარმოქმნის საერთო ძირი (ქართული, შუმერულ-აქადური).

483. კოტეტიშვილი ც. თბილისელ ქურთ-იეზიდთა რელიგიური მრწამსი და ყოფა-ცხოვრება // პერსპექტივა-XXI. - 2003. - ტ. 5. - გვ. 59-63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქურთ-იეზიდთა დასახლების ისტორია სომხეთსა და საქართველოში (XIX-XX სს.), მათი რელიგიური ტრადიციები და ადათ-წესები.

484. ლაფაჩი ც. ოჯახის წევრთა ურთიერთობა და სტატუსი სოფელ ბარალეთის მაგალითზე // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 107-116. რეზ. ინგლ. ენაზე.
მესხეთის რეგიონი.

485. ლეჟავა ს. ორნამენტის რაობის საკითხისათვის // ძეგლის მეგობარი. - 2000 - №3(110). - გვ. 35-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ორნამენტის მითოლოგიური საზრისი, მისი თვისობრიობის სხვადასხვა კუთხით გაანალიზება.

486. მაღაზონია დ. ეთნოგრაფიული წერილები გაზეთ „ივერიაში“ [1886-1906 წწ.] // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 119-121.

487. მაღაზონია დ. საქართველოს კუთხეების ეთნოგრაფია გაზეთ „ივერიაში“ [1886-1906 წწ.] // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 122-124.

488. მგელაძე ნ. ხალხური დემონოლოგიური აზროვნების ისტორიიდან აჭარაში: (ფერი – ფერები) // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 62-66.
ფერები აჭარის მოსახლეობის რწმენა-წარმოდგენებში.

489. მესხიშვილი ც. ლევირატის წესი ქართველ ებრაელებში // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 129-132. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ლევირატის, ანუ უშიფლო ქვრივის მაზლზე მითხვეების წესი; ლევირატული ქორწინება ეთნოგრაფიულ ლიტერატურაში ახალციხელ ებრაელთა მაგალითზე.

490. მიმინოშვილი ო. ეთნოგრაფიული მოგზაურობა საქართველოში. - თბ., 1998. - 189 გვ.
რეც.: ფრუიძე ლ. სამშობლოზე უზომოდ შეყვარებული კაცის წიგნი: ჩავწვდეთ ეროვნულ სულს // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 116-120.

491. მღებრიშვილი ლ. ბავშვის დაბადებასთან დაკავშირებული წეს-ჩვეულებები მესხეთში ჩამოსახლებულ სომხებში // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 124-128. რეზ. ინგლ. ენაზე.

492. რუხაძე ჯ. ქართული ეთნოლოგიის დიდი მოღვაწის ვერა ბარდაველიძის დაბადების 100 წლისთავი // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 89-95. რეზ. რუს. ენაზე. ცხოვრება და მოღვაწეობა.

493. სიხარულიძე ქ. კავკასიის ძველი მოსახლეობის მსოფლმხედველობა და ბრინჯაოს ცულების სარიტუალო ფუნქცია // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 126-128. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე. არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული, ფოლკლორული და სარიტუალო ტექსტების ანალიზის მიხედვით.

494. სულაძე მ. შელოცვათა რიტმული მოდელები // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 36-56. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე. შელოცვათა რიტმული მოდელების სამი ძირითადი ტიპის განხილვა.

495. სურმანიძე რ. თედო სახოკია – მკვლევარი და ეთნოგრაფი: (ციკლიდან „ქართველი მწერლები და აჭარის კულტურული აღდგენა-დაწინაურება“) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 68-80. ნაშრომში განხილულია მკვლევარ თ. სახოკიას წიგნი „მოგზაურობანი“ (თბ., 1950), რომელიც ეხება აჭარელთა ყოფა-ცხოვრებასა და ადათ-წესებს.

496. ღამბაშიძე ნ. ენკენის ხევისურული დღესასწაული // კლიო. - 2000. - №7. - გვ. 116-129. რეზ. ინგლ. ენაზე.

497. შალვაშვილი ლ. ქართული სოფელი: ყოფა-ცხოვრება და ტრადიციები: (გაკვეთილი-პანორამა) // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 107-111. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე. გაკვეთილის მიზანია სკოლის მოსწავლეებს გააცნოს ქართული სოფლის ძირითადი ტიპები, ყოფა-ცხოვრება, სამეურნეო საქმიანობა, ეროვნული კულტურის თავისებურებანი, წეს-ჩვეულებანი და სხვა.

498. შარაბიძე თ. სწორპოვერობისა და წაწლობის მისტერია // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 119-126.

ქალისა და ვაჟის ურთიერთობა ხევესურეთსა და ფშავეში; განხილულია ამ საკითხთან დაკავშირებული სამეცნიერო ლიტერატურა.

499. ჩეღებაძე ნ. ქალის ადგილი საოჯახო საქმიანობის ორგანიზაციაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8 - გვ. 93-97.
ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით აჭარის მაგალითზე.

500. ჩინჩაღაძე გ. ბუნებასთან მიმართების საზრისისათვის ხალხურ ტრადიციაში // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 5-18. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბუნებრივი გარემოსადმი დამოკიდებულების გამოხატვა საქართველოში არსებულ ხალხურ ტრადიციებსა და წეს-ჩვეულებებში.

501. ცერაძე თ. ხევესურული კოსტიუმი // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 27-32.

„ტალავარი“ – მისი ფორმები და შემადგენელი ნაწილები.

502. ცეცხლაძე გ. ოჯახის სტრუქტურა იმერეთში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 46-54.

ეთნოგრაფიული მასალა.

503. ცეცხლაძე გ. რამდენიმე საბუთი იმერეთის მოსახლეობის საოჯახო ყოფის შესწავლისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 131-145.

ოჯახის გაყრისა და ქონების განაწილების წესების შესწავლის მიზნით გამოქვეყნებულია ზესტაფონის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდში დაცული რამდენიმე საბუთი.

504. წიკლაური ი. აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელთა საბრძოლო იარაღები // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 24.

ჯაჭვის პერანგი, აბჯარი, ხმალ-ხანჯალი, სათითური, ჩაჩქანი და ფარი.

505. ჭითანავა დ. დასახლების ფორმა სოფელ ყულიშკარში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 143-156.

ეთნოგრაფიული მასალა სოფ. ყულიშკარში (ზუგდიდის რ-ნი) დასახლების ფორმებისა და ტიპების შესახებ.

506. ჯუკაშვილი ი. ეთნიკური დაპირისპირების ისტორიული ასპექტის განსახილველად: (ეთნოისტორიული ანალიზი ქვემო ქართლის მაგალითზე) // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 63-71. რეზ. ინგლ. ენაზე.

507. Меликишвили Л. Этнические аспекты развития постсоветского общества // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადუფი. - 2002. - გვ. 128-134. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Типологизация этнокультурных систем и этнокультурные типы самоопределения личности. Грузинская этническая культура.

ქალები

508. ბაგრატიონ-დავითაშვილი ნ. ბაბო დადიანი // საქართველოს ქალი. - 2003. - №11-12. - გვ. 20-22.

გადასახლებაში მყოფი და რეაბილიტირებული, საზოგადოებისათვის ცნობილი ქალბატონის – ბაბო დადიანის ბიოგრაფიული ცნობები.

509. ბეჭირიშვილი ი. დარეჯან ქობულეთელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 77-79.

ბეჭანიძეთა ასული, თავდგირიძეთა რძალი და ქობულეთის გამგებელი, აჭარის განთავისუფლებისათვის მოღვაწე პატრიოტი – დარეჯან ქობულეთელი (XVIII ს.).

510. თოფურია თ. მერი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 40-42. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

აფხაზეთის მთავართა შთამომავალ მერი შერვაშიძის ცხოვრება.

511. სიხარულიძე ნ. „კეთილი საქმის კეთება არასოდეს ყოფილა იოლი“ // ომეგა. - 2000. - №7. - გვ. 89-93.

პოეტ იზა ორჯონიკიძისა და საქველმოქმედო ორგანიზაციის – „ქალთა ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვის ფონდი“ – წარმომადგენელთა მიერ მოწყობილი XIX ს.-ისა და XX ს.-ის დასაწყისის ქველმოქმედ ქალთა საქმიანობის ამსახველი ფოტომასალის, ხელნაწერებისა და მემორიალური ნივთების გამოფენა.

512. შარაბიძე თ. ქართველი ქალის საზოგადოებრივი მდგომარეობა XIX ს.-ის ბოლოსა და XX ს.-ის დასაწყისში: (პრესის მონაცემების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 99-130.

გარემოს დაცვა. ეკოლოგია

513. გიგინეიშვილი გ. საქართველოს პარლამენტის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების კომიტეტის საკანონმდებლო მუშაობის ძირითადი შედეგების მოკლე მიმოხილვა: (1995-1999 წწ.) // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 21-26.

514. გუნია გ. ტრანსპორტით გამოწვეული ზოგიერთი ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ საქართველოში / გ. გუნია, ზ. სვანიძე // მეცნიერება და ტექნიკა. - 2000. - №1-3. - გვ. 90-93.

515. დვალიშვილი გ. ჭიათურის პლატოს გეოეკოლოგიური მდგომარეობა // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 115-117. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მანგანუმის მოპოვებით გამოწვეული გეოდინამიკური პროცესების, რელიეფის დეფორმაციისა და მდ. ყვირილას დაბინძურების აღმოსაფხვრელად სასწრაფოდ ჩასატარებელი ღონისძიებების ჩამონათვალი.

516. ელიზბარაშვილი ნ. ლანდშაფტთა დაგეგმარების სოციალურ-ეკონომიკური ასპექტები / ნ. ელიზბარაშვილი, მ. რატიანი // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 43-46. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ავტორი ასაბუთებს, რომ ჯანსაღი ბუნებრივი გარემოს შენარჩუნების აუცილებელი პირობა სწორად განსაზღვრული, ეკოლოგიურად გამართლებული ტერიტორიული დაგეგმარებაა.

517. თხილაიშვილი ა. გარემოს დაცვა მთავარი პრიორიტეტი // კვალი. - 2000. - №3-4. - გვ. 34-35. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აჭარის ბუნებრივი რესურსები და ეკოლოგიური მდგომარეობა.

518. რიგვავა ლ. აფხაზეთი და დაცული ტერიტორიების სისტემის ზოგიერთი საკითხი // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 140-146. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აფხაზეთის ლანდშაფტური ზონების შესწავლა თვითმყოფადი ბუნებრივ-კულტურული გარემოს დაცვისა და შენარჩუნების მიზნით.

519. ხარაზიშვილი ნ. ვისთვის – რეალური საშიშროება, ვისთვის – ქარის წისქვილები! // ომევა. - 2000. - №4. - გვ. 34-40.
პალიასტომის ტბის დღევანდელი მდგომარეობა.

520. ვარაზაშვილი ნ. Инженерно-экологические условия использования водных ресурсов Грузии / Н. Г. Варазашвили, Г. Н. Гобечия // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 91-104. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

Развитие отраслей водного хозяйства и смежных с ним отраслей производства, связанные с водными проблемами.

521. გიგინეიშვილი გ. Правовое обеспечение охраны биоразнообразия в Грузии // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 11-20.

Законы, принятые Парламентом Грузии в области охраны природы и рационального использования природных ресурсов.

522. ზაზანაშვილი ნ. Некоторые проблемы охраны биоразнообразия Кавказа / Н. Зазанашвили, М. Мачавариани, М. Цицкишвили // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 27-44.

Краткий исторический обзор заповедного дела на Кавказе; Физико-географическая характеристика Кавказа; Институциональное устройство в области консервации биоразнообразия в Грузии.

მათემატიკა. **საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი**

523. ალბერტ (ალეკო) თავხელიძე 70 / რედ.: ა. ხელაშვილი, რ. ჩიქოვანი. - თბ., 2000. - 43 გვ.

ფიზიკოს-თეორეტიკოსის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტ ა. თავხელიძის იუბილესთან დაკავშირებით კრებულში თავმოყრილია ვლ. ჭავჭავანიძის, ნ. ამალღობელის, თ. ებანოძის, ე. შვეარდნაძის მისასალმებელი წერილები.

524. თანაკურსელები / რედ.: თ. ებანოიძე, გ. ჩიმაკაძე. - თბ., 2000. - 115 გვ.

გამოცემა ეძღვნება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის 1953 წლის კურსდამთავრებულებს. გამოცემაში შესულია მასალები მხოლოდ მეცნიერებათა დოქტორებისა და სახელმწიფო პრემიის ლაურეატების შესახებ. ნაშრომი გვაცნობს მათ მოღვაწეობასა და ცხოვრების წესს.

525. საქართველოს გეოგრაფია: ნაწ. 1. ფიზიკური გეოგრაფია. - თბ., 2000. - 316 გვ.

ლიტერატურული წყაროებისა და ავტორის მიერ უშუალოდ მოპოვებული მასალების ანალიზის საფუძველზე ნაშრომში გრცლადაა მიმოხილული ბოლო დროს უჩვეულოდ გააქტიურებული ბუნების კატასტროფული მოვლენები; საუბარია გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების გონივრულ გამოყენებაზე.

526. ასლანიკაშვილი ნ. კავკასიის გიშრის ზოგიერთი თავისებურება / ნ. ასლანიკაშვილი, ზ. კილასონია // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №(4). - გვ. 54.

გიშრის საბადოები საქართველოში: წარმოშობა, ტექნიკური თვისებები.

527. ახალაია მ. საქართველოს ფიზიკური გეოგრაფიის სასკოლო სწავლების ისტორიიდან // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 123-125. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

528. ახვლედიანი ი. გიშერი // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 65-66. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოში გიშრის მოპოვებისა და დამუშავების ისტორია: გიშრის „მომჭრელები“, ნედლეულის მოპოვება, თანამედროვე მდგომარეობა.

529. გელაშვილი ნ. კუს ტბა // ომეგა. - 2000. - №8. - გვ. 53-59.

კუს ტბისა და მისი მიმდებარე ტერიტორიის დღევანდელი პრობლემები.

530. ბლიაძე მ. საქართველოს ტყის რესურსები // საქართველოს სტრატეგიული კვლევებისა და განვითარების ცენტრი: ბიულეტენი. - 2000. - №45. - გვ. 36-55.

ტყე და მისი მნიშვნელობა.

531. გობეჯიშვილი რ. ხევის თანამედროვე და ძველი მყინვარები / რ. გობეჯიშვილი, ლ. ქუთათელაძე, ო. დემეტრაშვილი // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 68-72. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მდ. თერგის აუზში განლაგებული თანამედროვე და ძველი მყინვარების მორფოლოგიური და მორფომეტრული დახასიათება.

532. თუშმაღიშვილ-გომელაურისა თ. სოლომონ თევზაძის გახსენება // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 56-57

ფრაგმენტები მეორე მსოფლიო ომის წლებში ანტისაბჭოთა მოძრაობაში მონაწილეობისათვის რეპრესირებული ფიზიკოსის ცხოვრებიდან.

533. იაქე მ. ახალციხის რაიონის რესურსული პოტენციალი // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 149-152. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რაიონში არსებული ბუნებრივი საბადოებისა და სამკურნალო წყლების მნიშვნელობა.

534. ინანაშვილი უ. ჭაღის მუხის (*Quercus pedunculiflora*) ბუნებრივი განახლება მდ. ალაზნის ჭაღის ტყის ბიოგენოცენოზებში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 220-224. რეზ. ინგლ. ენაზე.

535. კომახიძე ა. შავი ზღვის ბიომრავალფეროვნების მდგომარეობა და მისი რეაბილიტაციის პერსპექტივები / ა. კომახიძე, ნ. მაზმანიდი, რ. გორაძე // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 157-180.

თევისა და ზღვის სხვა ბინადართა მოშენების თანამედროვე მდგომარეობა და საზღვაო მეურნეობის დაჩქარებული განვითარებისთვის ჩასატარებელი ღონისძიებები.

536. პაპუნძე ვ. აჭარის ტყეების ბიომრავალფეროვნება და მათი ეკოლოგიური როლი / ვ. პაპუნძე, ზ. მანველიძე // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 119-131.

537. ღამბაშიძე ნ. ნიკო მუსხელიშვილი ეკრანზე // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 49-51.

მეცნიერ-მათემატიკოსი ნ. მუსხელიშვილი კინემატოგრაფისტთა თვალით: შერგილ შონიას ფილმი – „აკადემიკოსი მუსხელიშვილი“.

538. ჩიკვაიძე რ. ფერადი ქვების სიმფონია // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 90-92.

აჭარაში ფერადი ქვებისა და სამშენებლო მასალების მოპოვება-გამოყენება.

539. ხაჩიძე ო. სახელგანთქმული მეცნიერი, ჭეშმარიტი მამულიშვილი // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 49-51.

ბიოქიმიკოსის, აკადემიკოს სერგი ღურმიშიძის სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობა.

540. ჯიქია მ. ზუგდიდის რაიონის ბუნებრივი პირობებისა და რესურსების სამეურნეო შეფასება // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 112-114. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

541. Papyndze V. Biodiversity and Ecological Importance of Adjarian Forests / Vano Papunidze, Zurab Manvelidze // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 110-118.

აჭარის ტყეების ბიოლოგიურ-ეკოლოგიური მრავალფეროვნება: რელიეფის გეოლოგიური აღნაგობა, ნიადაგები, მცენარეული საფარი, ტყის ძირითადი ტიპები და სხვ.

სამედიცინო ლიტერატურა

542. გვენცაძე ლ. ბავშვთა პირველი საავადმყოფო სამოცი წლისა. - თბ., 2000. - 36 გვ.

თბილისის ბავშვთა პირველი კლინიკური საავადმყოფოს დაარსების ისტორია, შენობის უნიკალურობა და ექვსი ათეული წლის აქტიური ცხოვრება.

543. თვაური მ. კურორტი ბორჯომი და მისი უნიკალური მინერალური წყლები. - ბორჯომი, 2000. - 256 გვ.

მონოგრაფიაში წარმოდგენილია მასალა მე-19 ს.-ის 20-იანი წლებიდან 1912 წლამდე, გაშუქებულია ბორჯომის მინერალური წყლების სამედიცინო თვალსაზრისით შესწავლის საკითხი და მეფისნაცვლების როლი კურორტის განვითარებასა და პოპულარიზაციაში.

544. საქართველოს სამედიცინო კალენდარი: [2 ნაწილად] / ავტ. შემდგ.: ჯ. ქორჩილავა. - თბ., 2000. - 1082 გვ.

ნაშრომის პირველი ნაწილი – „ჩვენი სახელოვანი წარსული“ – წარმოადგენს ინფორმაციას გარდაცვლილ მედიკოსთა შესახებ; მეორე ნაწილში – „ჩვენი სახელოვანი თანამედროვენი“ – წარმოდგენილია ქართული სამედიცინო აზრის განვითარების უახლესი მიღწევები და თანამედროვე სახელოვანი ექიმები.

545. „ქრისტიანობა და მედიცინა: ბედია – 1000“, ბედიის ტაძრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია (2000, თბილისი). კონფერენციის მასალები. - თბ., 2000. - 206 გვ.

წიგნი წარმოაჩენს აფხაზეთის ექიმთა სამეცნიერო პოტენციას, გვაცნობს აფხაზეთისა და სამურზაყანოს სულიერ და კულტურულ წარსულს, მატერიალური კულტურის ძეგლებს, მის დღევანდელობას.

546. ბუკია ნ. ფონიატრიის უანგარო მსახური // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 9.

ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის ექიმი-ფონიატრი გუღნარა ჭარხალაშვილი.

547. ბურდული მ. ძველი ქართული მედიცინა არქეოლოგიური მასალის მიხედვით // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 117-123. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი სამედიცინო იარაღ-ჭურჭელი და მათი დანიშნულება ძველ ქართულ მედიცინაში.

548. დოლიძე ნ. სამი საუკუნის მომსწრე // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 20.

ჩოხატაურის რაიონის სოფ. ბუკნარში მცხოვრები, 100 წელს გადაცილებული ქალბატონი – ფედოსი ჯინჭარაძე.

549. ვეფხვაძე ნ. „მოსაცდელად არ მცალია“ // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 2-4.

ინტერვიუ მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორ ნ. ვეფხვაძესთან პირად ცხოვრებაზე, პროფესიულ საქმიანობასა და ოჯახზე / ესაუბრა მ. ნაკაიძე.

550. სანიკიძე მ. გაუთვალისწინებელი ნაცნობობა // ნოსტალგია. - 2000. - ივლისი. - გვ. 13-14.

თბილისის მე-4 სამშობიარო სახლის ახალშობილთა განყოფილების გამგის, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატ მარინე ჯაფარიძის ცხოვრების გზა.

551. ძაგნიძე ზ. ყოველგვარი ხატოვნების გარეშე // ნოსტალგია. - 2000. - ივლისი. - გვ. 28.

ვეტერინარი და მკურნალი ექიმი, ზოოვეტის სასწავლო-კვლევითი ინსტიტუტის უფროსი მასწავლებელი, კლინიკური დიაგნოსტიკისა და თერაპიის კათედრის დოცენტი თეიმურაზ მარხვაშვილი – ცხოვრების გზა.

ტექნიკური ლიტერატურა

552. ელიზბარ მინდელი: (ცხოვრება, მოღვაწეობა, მოგონებები). - თბ., 2000. - 352 გვ.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორის – ე. მინდელის ცხოვრება და საზოგადოებრივ-ორგანიზაციული საქმიანობა.

553. გაგუა თ. გაზმომარაგების აღდგენა საქართველოში / თ. გაგუა, ნ. ნებიერიძე // ენერჯია. - 2000. - №2. - გვ. 102-107. რეზ. ინგლ. ენაზე.

554. ვარამაშვილი მ. ცოტა რამ კახეთის რკინიგზის ისტორიისათვის: (გაზეთების „ივერიისა“ და „ხმა კახეთისას“ მიხედვით) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 31-35. რეზ. ინგლ. ენაზე.

555. ნიკოლოზ დანელია: (დაბადების 95 წელთან დაკავშირებით) // ენერჯია. - 2000. - №4. - გვ. 121-122.

ინჟინერ-მელიორატორის პედაგოგიური და სამეცნიერო-პრაქტიკული მოღვაწეობა.

556. ნიკოლოზ მოწონელიძე: (დაბადების 80 წელთან დაკავშირებით) // ენერჯია. - 2000. - №4. - გვ. 123.

ინჟინერ-მშენებლის ბიოგრაფია და სამეცნიერო-პედაგოგიური საქმიანობა.

ენერგეტიკა. ელექტროსადგურები

557. აბესაძე რ. რეფორმების მიმდინარეობა საქართველოს ელექტროენერგეტიკულ სექტორში // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწდეული. - 2002. - გვ. 270-276. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

558. ბრეგვაძე გ. მდინარეების – ენგურისა და რიონის აუზების ჰიდროენერჯის გამოყენების პრობლემები და პერსპექტივები / გ. ბრეგვაძე, ვ. ტრაპაძე // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 91-94. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

559. მაისურაძე შ. საქართველოს ელექტროენერგეტიკის სექტორში შექმნილი მდგომარეობისა და ამ მდგომარეობიდან გამოსვლის უახლესი ზოგიერთი სტრატეგიული ღონისძიების შესახებ // ენერგეტიკა. - 2000. - №2. - გვ. 9-13.

560. სვანიძე გ. საქართველოს ჰიდროენერგეტიკული პოტენციალი // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 181-193.

561. ქორიძე გ. აჭარისწყლის ჰიდროელექტროსადგურის საქართველოს ენერგოსისტემაში ჩართვის 60 წელი // ენერჯია. - 2000. - №4. - გვ. 30-36. რეზ. ინგლ. ენაზე.
აჭაქსის მშენებლობის ისტორია.

562. ჩომახიძე დ. საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკული ბალანსი // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 237-247. რეფერატი რუს. ენაზე.
ენერგეტიკული რესურსების წარმოებისა და მოხმარების ანალიზი 1990-2000 წლებში.

563. ჭუმბურიძე გ. ბ. ჭიჭინაძის სახელობის ლაჯანურის ჰიდროელექტროსადგურის საექსპლუატაციოდ გაშვების 40 წელი / გ. ჭუმბურიძე, ვ. ჯაფარიძე // ენერჯია. - 2000. - №4. - გვ. 37-45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცაგერის რაიონში მდინარე ლაჯანურზე არსებული ჰიდროელექტროსადგურის დაპროექტებისა და მშენებლობის ძირითადი ეტაპები, ნაგებობათა დახასიათება.

564. გვინჩიძე დ. Перспективы устойчивого развития, возобновляемые источники энергии ЮНЕСКО и Грузия // ეკოლოგიის პრობლემები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 70-90. რეზ. ინგლ. და ქართ. ენებზე.

История и практика применения некоторых типов возобновляемых источников энергии: гидроэнергия, солнечная энергия, энергия биомассы, энергия ветра и др. Подключение Грузии к программной деятельности ЮНЕСКО в этом направлении.

სამთო მრეწველობა

565. ბორის დემეტრაძე // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 75.

სამთო ინჟინრის ბიოგრაფია და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა.

566. ლობჯანიძე გ. საქართველოს სამთო მრეწველობა: თანამედროვე მდგომარეობა, პრობლემები, პერსპექტივები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №4(53). - გვ. 40-43. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

567. ლობჯანიძე გ. საქართველოში სამთო მრეწველობის განვითარების შესახებ // ეკონომიკა. - 2000. - №7-8. - გვ. 88-94.

568. მატარაძე ე. ირაკლი ზურაბიშვილი (1918-1921) // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №1(4) - გვ. 57.

სამთო ინჟინრის პრაქტიკული და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

569. მელიქიძე ი. ჭიათურის მანგანუმი // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №1(4). - გვ. 8-11. ქართულ-ინგლისური ტექსტი.

ჭიათურის საბადოს აღმოჩენისა და მისი ტექნოლოგიურად დამუშავების ისტორია.

570. მიქელაძე ა. საქართველოს ნახშირის მრეწველობის აღდგენა-განვითარების გზები / ა. მიქელაძე, უ. გურეშიძე, ა. ბოჭორიშვილი // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 4-5. რეზ. ინგლ. ენაზე.

571. ნადირაშვილი ნ. ელიზბარ მინდელი: (1910-1980) // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 73-74.

სამთო ინჟინრის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

572. რეხვიაშვილი ი. საქართველოს ნახშირის მრეწველობის თანამედროვე დარგად გარდაქმნის სტრატეგიული მნიშვნელობა // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 13-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

573. საქართველოს მანგანუმის მარაგები // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №1(4). - გვ. 18-19.

ჭიათურის, ჩხარიაჯამეთის, შქმერის საბადოები, თეთრიწყაროს ჯგუფი.

574. ფეხვიანიძე ა. ივანე ხუხუნიანიშვილი: (1900-1969) // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 71-72.

სამთო ინჟინერ ი. ხუხუნიანიშვილის ბიოგრაფია, პედაგოგიური და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

575. Гвинджилия В. К истории Ткварчельского угольного месторождения // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №2(5). - გვ. 10-12. რეზ. რუს. ენაზე.

576. Долидзе Д. Чиатурский марганец, история, геология / Д. Долидзе, А. Гавашели // სამთო ჟურნალი. - 2000. - №1(4). - გვ. 12-14. ტექსტი რუს. და ინგლ. ენებზე.

Публикуется отрывок из книги Д. Долидзе, А. Гавашели ..., «Чиатурское месторождение марганца» (М., 1964 г).

ნავთობი

577. ასათიანი გ. ქართულ-ამერიკული ნავთობგადამამუშავებელი კომპანიის მუშაობა და მისი განვითარების პერსპექტივები / გ. ასათიანი, ე. გვენცაძე // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 240-247.

578. ეპიშვეა ლ. ნავთობმოპოვების ზრდის ტენდენციები რუსეთსა და საქართველოში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №10(59). - გვ. 28-29.

579. ნიკურაძე გ. გურიის მხარის შუა ეოცენურ ნალექებში ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიების პერსპექტივების შესახებ / გ. ნიკურაძე, დ. პაპავა, თ. ებრაღიძე // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 124-131.

გურიისა და მის მოსაზღვრე ტერიტორიებზე ნავთობისა და გაზის ახალი საბადოების აღმოსაჩენად ვულკანოგენური ნალექების მაღალი პერსპექტიულობის დასაბუთება.

580. შაქარაშიელი თ. საქართველოს ნავთობების ნარევის პირველადი გადამუშავება და კვლევა / თ. შაქარაშიელი, მ. ანდლულაძე // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 253-258.

581. ხეცურიანი ნ. ნავთობის გადამუშავების განვითარების პერსპექტივები საქართველოში / ნ. ხეცურიანი, ე. გვენცაძე // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 249-250.

582. ჯაში თ. შპს „იორის ველი“ და მისი პარტნიორები / თ. ჯაში, ა. თაყაიშიელი // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 220-222.

საქართველო-შვეიცარიის ერთობლივი საწარმო „იორის ველის“ საქმიანობა, რომელიც განისაზღვრება ნავთობისა და გაზის საბადოების ძებნა-ძიებითა და მიღებული პროდუქციის მარკეტინგით.

583. Вахания Е. Нефтяные месторождения Грузии / Е. Вахания, З. Мгеладзе // საქართველოს ნავთობი და გაზი. - 2000. - №2. - გვ. 80-93.

სოფლის მეურნეობა

584. რამიშვილი რ. ქართული ვაზისა და ღვინის ისტორია: ისტორიულ-არქეოლოგიური და ამპელოგრაფიული გამოკვლევა. - [თბ., 2000]. - 240 გვ.

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის მევენახეობის კათედრის გამგის ნაშრომი ვერდნობა არქეოლოგიურ, ისტორიულ, პალეონტოლოგიურ, ეთნოგრაფიულ, ლინგვისტურ წყაროებს და ადასტურებს კულტურული ვაზის ფორმათა წარმოშობის კერის პირვანდულობას ამიერკავკასიის, კერძოდ საქართველოს ტერიტორიაზე.

585. ხსოვნა მადლისა: ნიკოლოზ იაშვილი – მეცნიერი და პიროვნება 100. - თბ., 2000. - 112 გვ.

მოგონებათა კრებული სხვა ქართველ მეცნიერებთან ერთად წარმოგვიდგენს სამამულო აგრარული დარგის წარმომადგენლის ცხოვრების გზას.

586. ახმეტელი ნ. საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობის საკითხისათვის // ამირანი. - 2000. - №3. - გვ. 34-40. რეზ. რუს. და გერმ. ენებზე.

ველური ვაზის მოშინაურება და კულტივირება, დარგის განვითარების ასპექტები, მევენახეობა-მეღვინეობასთან დაკავშირებული ტერმინოლოგია.

587. ბარდაველიძე ე. ვარდისფერი ღვინოების სანედლეულო ბაზა რაჭა-ლეჩხუმში // კვალი. - 2000. - №3-4. - გვ. 50-51.

588. ბასილაია ზ. ქართული ღვინის სახელით // იმიჯი. - 2000. - №13-14. - გვ. 41-42.

საქართველოს ღვინისა და ალკოჰოლური სასმელების კომპანია GWS -ს საქმიანობა. კომპანიის დირექტორ გ. მშივილობაძის საუბარი კომპანიის შექმნისა და სამომავლო მიზნების შესახებ.

589. გაფრინდაშვილი გ. რაჭა-ლეჩხუმის მევენახეობა // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 15-19.

რეგიონის გეოგრაფიული მდებარეობა, ნიადაგობრივი პირობები, მევენახეობა-მეღვინეობის მოკლე ისტორიული მიმოხილვა.

590. გელაშვილი თ. სოფლის მეურნეობის განვითარების ტენდენციები უცხოური კრედიტებისა და ინვესტიციების პირობებში: (საქართველოში) // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 144-148. რეზ. ინგლ. ენაზე.

591. გიგინეიშვილი ლ. საქართველოს აგროსამრეწველო კომპლექსის კორპორაციული ქსელი / ლ. გიგინეიშვილი, მ. ჯანელიძე // კვალი. - 2000. - №11-12. - გვ. 40-41.

592. ვადაჭკორია მ. ფერმერული მეურნეობა ეკონომიკური რეფორმების პირობებში // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 14-16. აგრარულ სფეროში ჩატარებული რეფორმები.

593. ვაშაკიძე ო. საქართველოს მიწის ფონდის რაციონალური გამოყენების მიმართულებები მეურნეობრიობის ახალ პირობებში // საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომები. - 2002. - №3. - გვ. 287-299. რეფერატი რუს. ენაზე.

აგრარული რეფორმის ცენტრალური პრობლემის – მიწის რეფორმის მიმდინარეობა, პრივატიზაციის შედეგები, მიწის რაციონალურად გამოყენების მნიშვნელობა – სოფლის მეურნეობის პროდუქციის მოსავლიანობის ამაღლებისათვის.

594. იაკობიძე ს. საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების პრივატიზებისა და არენდით გაცემის რეგიონული თავისებურებანი // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №9(58). - გვ. 46-49. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

მიწის რეფორმების სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ გამოქვეყნებული ცხრილის ანალიზის საფუძველზე ჩამოთვლილია რეგიონულ თავისებურებათა განმსაზღვრელი ფაქტორები: სასოფლო-სამეურნეო სპეციალიზაცია, მოსახლეობის რიცხოვნობა, დემოგრაფიული პროცესები და სხვა.

595. ილურიძე მ. მემინდვრეობის ისტორიიდან: (სოფელი მარტყოფი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 108-115.

596. კანდელაკი ი. საქართველოს მეღვინეთუხუცესი // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 53.

საქართველოს დამსახურებული მეღვინე გიორგი თუშმალიშვილი – ბიოგრაფია, პრაქტიკული და შემოქმედებითი საქმიანობა.

597. კოკაია ქ. სამეგრელოს რეგიონში მეჩაიეობის დარგის აღდგენისა და განვითარების საკითხისათვის // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №2(51). - გვ. 48-49. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

597ა. კორტავა ი. ს. ს. თბილისის I ღვინის ქარხანა „სავანე“ 103 წლისა // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 46-48.

საწარმოს (სააქციო საზოგადოება) დაარსებისა და საქმიანობის ამსახველი მოკლე ისტორიული ექსკურსი.

598. ლორთქიფანიძე ნ. გადივლის თვალწინ ამღვრეული დროის ტრიალი // ნოსტალგია. - 2000. - ივლისი. - გვ. 7-11.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორ ალ. ლილი-ვაშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა – დაბადების 70 წლისთავის გამო.

599. მიქელაძე გ. ამერიკის შეერთებულ შტატებში ღვინით ვაჭრობის მდგომარეობა და ქართული ღვინოების ექსპორტი და პერსპექტივები / გ. მიქელაძე, ნ. ფარსადანიშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 214-224. რეზ. ინგლ. ენაზე.

600. მიქელაძე გ. ქართული კონკურენტუნარიანი ცქრიალა ღვინოების წარმოების, ბაზრისა და სანედლეულო ბაზის დახასიათება / გ. მიქელაძე, თ. მენტეშაშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 202-212. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საშამპანურე ქართული ყურძნის ჯიშების – ციცქა, ჩინური, გორული მწვანე, ალიგოტე და სხვ. ტექნოლოგიური და ბიოქიმიური დახასიათება.

601. მოსულიშვილი უ. სარწყავი მიწების ეფექტიანობის ამაღლების საკითხები ალაზნის ველის პირობებში / უ. მოსულიშვილი, გ. შენგელია // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 216-220. რეზ. ინგლ. ენაზე.

602. მჭედლიშვილი დ. საქართველოს სოფლის მეურნეობის დაფინანსება მეფის რუსეთის მმართველობის პერიოდში // კვალი. - 2000. - №11-12. - გვ. 15-16.

603. სანთელაძე ნ. ერის სტრატეგია – საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის პრობლემები // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №6. - გვ. 40-42.

ჩაის მრეწველობა საქართველოში: პრობლემები, ქმედითი ღონისძიებები.

604. სირბილაძე ა. ქართული ღვინის ხარისხის გაუმჯობესების ძირითადი ღონისძიებები // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 39-41.

605. ქავთარაძე თ. აგრარული რეფორმა: იმედები და რეალობა // პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია: წელიწადეული. - 2002. - გვ. 258-269. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სოფლად მიმდინარე რეფორმების შედეგად აგროსამრეწველო კომპლექსში შექმნილი მდგომარეობის შეფასება.

606. დლონტი თ. ვაზი და ქართული ცნობიერება // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 90-95.

მევენახეობის კრიზისი, დეგრადაციის ამსახველი სტატისტიკური მონაცემები, მისი ხვალისდელი დღე.

607. ჩიჯავაძე ნ. ირაკლი ჩიჯავაძე // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 62-63.

აგრონომისა და მეღვინის – ი. ჩიჯავაძის (1882-1935 წწ.) ბიოგრაფია.

608. ჩუბინიშვილი ც. ნიკო ალექსიძე // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 52.

ეტიმოლოგის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორ ნ. ალექსიძის ბიოგრაფია და შემოქმედებითი ღვაწლი.

609. ჩხარტიშვილი ნ. მევენახეობა-მეღვინეობა აღორძინების გზაზე // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 36-38.

საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობის დარგის განვითარების უახლესი წარსულის ანალიზი; ქართული ღვინის ხარისხი და მასთან დაკავშირებული საექსპორტო მეღვინეობის ფუნქციონირება.

610. ცერცვაძე ნ. ქართული ვაზის გენოფონდი // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 22-23.

ვაზის ჯიშების ეკოლოგიურ-გეოგრაფიული ჯგუფები, დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები, რაიონებში ჩატარებული ექსპედიციის გამოკვლევები, აბორიგენული ჯიშების საკოლექციო ვენახები.

611. ცერცვაძე ნ. ჩვენი საუნჯე // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 19-21.

რაჭა-ლეჩხუმის რეგიონში მევენახეობის რაიონებში გავრცელებული ქართული შავყურძნიანი საღვინე ვაზის ჯიშების – ალექსანდროულის, უსახელოურისა და მუჯურეთულის მორფოლოგიური და სამეურნეო თვისებები.

612. ჯინჯიხაძე ზ. ვახტანგ კობეშავიძე – 75 // კვალი. - 2000. - №11-12. - გვ. 47.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

613. ჯომარდიძე გ. ამაგდარი მეცნიერი ნიკოლოზ ხომიჯურაშვილი // კვალი. - 2000. - №11-12. - გვ. 47.

საქართველოში მეხილეობის ფუძემდებლის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

კავშირგაბმულობა

614. კარბელაშვილი ა. დიდი ქართველი ინჟინერი „სიმენსის“ გენერალური დირექტორი გახდა იტალიაში // დროშა. - 2000. - №8-10. - გვ. 26-27.

ინჟინერ-ელექტრიკოს მიხეილ ყაუხჩიშვილის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

615. კომახიძე ი. ბათუმის სატელეფონო კომუნიკაციები და მისი განვითარების ტექნოლოგია // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 60-62. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქ. ბათუმის სატელეფონო ქსელის დაარსებისა და განვითარების ისტორია 1895 წლიდან დღემდე.

საგამომცემლო საქმე

616. გოლდმანი ე. რედაქციაში სტუმარი მოვიდა // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №1. - გვ. 269-272.

საუბარი მეტროპოლისის საგამომცემლო ცენტრის მთავარ ექსპერტ ედვარდ გოლდმან უმცროსთან საქართველოში მისი ვიზიტის მიზნებსა და ქართული საგამომცემლო ბიზნესის მდგომარეობის მისეულ შეფასებაზე / ჩაიწერა ლ. ჯგუბურიამ.

617. ხიდაშელი ლ. ქართული კულტურისათვის ფასდაუდებელი მოვლენა // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 48-50.

სტამბა „ომეგა-თევის“ საქმიანობა და წარმატებები.

ტრანსპორტი

618. კომახიძე თ. ქ. ბათუმის ტრანსპორტის განვითარების საკითხი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №12. - გვ. 102-118. ისტორია და დღევანდელი.

619. უზუნაძე რ. ნაოსნობის ტრადიციები ბათუმის ოლქში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 80-85; №10. - გვ. 108-113. ლაზური ნაგები და მათი სახეობები (ფათალია ნავი, ფელუკები, ლაზური მენექსილა, სანდალი); ლაზი გემთმშენებლების მაღალპროფესიული ოსტატობა და მათი საქმიანობა.

ხელოვნება

620. არველაძე ბ. ერთი ეპიზოდი ქართული ხელოვნებათმცოდნეობის ისტორიიდან, ანუ როგორ გაწირა აკად. გ. ჩუბინაშვილი რამდენიმე საბჭოთა მეცნიერმა. - თბ., 2000. - 74 გვ.

წიგნში წარმოდგენილი ახლად მიკვლეული საარქივო მასალებიდან ჩანს, რა მიუღებელი ხერხებით ებრძოდნენ აკად. გ. ჩუბინაშვილს აკად. ი. ორბელი, პროფ. ა. იაკობსონი და პროფ. ნ. ტოკარსკი, რათა არ გამოქვეყნებულიყო მისი მონოგრაფია – „ჯვრის ტიპის არქიტექტურული ძეგლები“.

621. ალადაშვილი ნ. გაიანე ალიბეგაშვილი – ქართული ხელოვნებათმცოდნეობის მკვლევარი / ნ. ალადაშვილი, ა. ვოლსკაია // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1(108). - გვ. 35-41. რეზ. ინგლ. ენაზე.

622. ბარათაშვილი გ. ბატონიშვილი თამარის დაფარნის იკონოგრაფიული თავისებურებანი // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 111-119. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1718 წელს ვახტანგ VI-ის ასულის – თამარის დაკვეთით შესრულებული დაფარნა – საეკლესიო ქარგვის ნიმუში სიმბოლოთა ენაზე გადმოცემული მრავალსიუჟეტოანი კომპოზიციით.

623. ბურჭულაძე ნ. თორმეტ დღესასწაულთა რიგის ხატები საქართველოში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხე-

ლონების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 29-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხატები, რომლებზეც წარმოდგენილია სახარების სცენები; მათი იკონოგრაფიულ-სტილისტური და ტექნიკურ-ტექნოლოგიური თავისებურებები.

624. ზაქარაია პ. მცირე მოგონებები აკად. შალვა ამირანაშვილზე // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 3-7. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვა, წარმოთქმული თსუ-ში შ. ამირანაშვილის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ საიუბილეო სხდომაზე (14. V. 1999 წ.).

625. თოიძე ქ. „ვიზრდებოდი მუსიკოსებისა და მხატვრების გარემოცვაში“ // საქართველოს ქალი. - 2003. - №5-6. - გვ. 20-21.

ინტერვიუ ხელოვნებათმცოდნე, პროფესორ ჟანა თოიძესთან; ბიოგრაფია; დედის – მსახიობ თამარ თოიძის გახსენება.

626. კაპანაძე მ. მოზაიკის ისტორიისათვის // კერამიკა. - 2000. - №1(3). - გვ. 15-18.

ქვის, მინისა და ფერადი სმალტების ნიმუშები საქართველოში.

627. კეცხოველი მ. ზოგიერთი საკითხი ქართული საეკლესიო ნაქარგობის ისტორიიდან // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 93-103. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ღვთისმსახურებისათვის განკუთვნილი სარიტუალო დანიშნულების ნაქარგობის ნიმუშებზე (გარდამოხსნები, ოლარები, ომოფორები, დაფარნები) შესრულებული სხვადასხვა ხასიათის წარწერები.

628. ლომიტაშვილი დ. დვაწლმოსილი მამულიშვილის გახსენება: პარმენ (ნაპო) ზაქარაია // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 187-188.

ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის – პარმენ ზაქარიას გახსენება.

629. ლორთქიფანიძე ი. პალეოლოგოსთა ხელოვნების ძეგლები საქართველოში და შალვა ამირანაშვილი // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 100-108. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბიზანტიის იმპერიის უკანასკნელი მმართველი დინასტიის წარმომადგენლების – პალეოლოგოსთა მიერ შესრულებული მოხატულობები ბიზანტიაში და მათი კვალი ქართულ მონუმენტურ ხელოვნებაში. ამ საკითხთან დაკავშირებით განხილულია შ. ამირანაშვილის მიერ გამოცემული ალბომი „უბისი“.

630. მამაიაშვილი ი. მეფე-დედოფლის კურთხევის კომპოზიცია გელათის მონასტრის მთავარი ტაძრის ჩრდილოეთის კარიბჭეში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 109-117. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რესტავრირებულია 1959 წელს და თარიღდება XV-XVI სს-ით.

631. მარსაგიშვილი გ. თინა ქარუმიძე (1909-1980) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 164.

სამუზეუმო საქმისა და ძველი ქართული ხუროთმოძღვრების მკვლევარის, კულტურის დამსახურებული მუშაკის – თ. ქარუმიძის მოღვაწეობა.

632. მანაბელი კ. საქართველო და ბიზანტიური სამყარო: (სახელოვნებათმცოდნეო ასპექტი) // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 154-163. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბიზანტია-საქართველოს ურთიერთობა ხელოვნების სხვადასხვა სფეროში; ქართული ხუროთმოძღვრების თავისთავადობა ბიზანტიურ არქიტექტურასთან მიმართებაში.

633. მანაბელი კ. ქართული ჭედური ხატების ზოგიერთი ასპექტი // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 118-131. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანობის როლი ქართულ ჭედურ ხელოვნებაში.

634. მელიქიშვილი ი. საბუხართა წყვილი დავით-გარეჯის უდაბნოს იოანე ნათლისმცემლის მონასტრიდან // საქართველოს ხე-

ლონების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 104-110. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XVII ს.-ის საეკლესიო ნაქარგობის ნიმუშები. იკონოგრაფიული თემა – „მსხვერპლის თაყვანისცემა“. ძეგლის იკონოგრაფიულ-სტილისტური ანალიზი, შესრულების ტექნიკური მხარე.

635. ნიკოლეიშვილი ი. რელიეფური ფილა მოქვის ტაძრიდან / ი. ნიკოლეიშვილი, ი. იაკობაშვილი // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 151-158. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღმოჩენილია 1986 წელს სარესტავრაციო სამუშაოების დროს; მხატვრულ-სტილისტური ანალიზი (XI ს.).

636. ოსეფაშვილი ლ. მესტიის ოთხთავის არქიტექტურული ფრონტისპისი (XI ს.) // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3(110). - გვ. 28-34.

დაცულია მესტიის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში.

637. ოსეფაშვილი ლ. სვეტიცხოვლისეული ბასილი დიდის ჟამისწირვის გრაგნილისა და სვეტიცხოვლის ტაძრის დასავლეთ ფასადის ურთიერთმიმართების საკითხისათვის // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 119-133. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნაშრომში განხილულია სვეტიცხოვლისეული წარმოშობის ბასილი დიდის ჟამისწირვის გრაგნილის იკონოგრაფიული პროგრამა, რაც ცალკეულ მინიატურებში, ორნამენტულ მოტივებსა და სახედაო ასოებში აისახა.

638. ოქროპირიძე ა. წითელი ფერის სიმბოლური გააზრების ზოგიერთი ასპექტი შუა საუკუნეების ქართულ მხატვრობაში // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №3. - გვ. 29-31.

ცეცხლისა და შესაბამისად წითელი ფერის საღმრთო წერილისეული ტრადიციის გააზრების ცდა და მისი მისადაგება ბოჭორმის წმ. გიორგის ეკლესიის მოხატულობასთან.

639. პრივალოვა ე. კვლავ ზოგი რამ ტაო-კლარჯეთის მოხატულობის შესახებ // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 22-31.

ოთხთა ეკლესიის, პარხლის სამნავიანი ბაზილიკისა და ტბეთის ტაძრის მოხატულობა.

640. სილოგავა ვ. ვულოცავთ იუბილარს: გამოჩენილი მკვლევარის გივი გაფრინდაშვილის დაბადებიდან 75 წლისთავის გამო // წელიწადუელი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 176-181.

ხელოვნებათმცოდნის, არქეოლოგიისა და არქიტექტურის ისტორიკოსის – გ. გაფრინდაშვილის 75 წლის იუბილე. მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

641. ქავთარია ნ. აგვაროზის ლეგენდის დასურათება შუა საუკუნეების ქართულ მინიატურაში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 241-250. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხელნაწერთა ინსტიტუტში დაცული ალავერდის ოთხთავისა (1054 წ.) და გელათის სახარების (XII ს.) აპოკრიფული ციკლის მინიატურული სცენები.

642. ჩიტეი შვილი მ. ქრისტიანული ხანის ქართული რელიეფური ქანდაკება // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 218-219.

შუა საუკუნეების ქართული მონუმენტური სკულპტურის მიმოხილვა.

643. ჭიჭინაძე ი. შუა საუკუნეების ხელნაწერი წიგნის ილუსტრაციის იკონოგრაფიული წყაროების საკითხისათვის // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 286-301. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხელნაწერთა ინსტიტუტში 902-ე ნომრით დაცული მოქვის სახარების (XIII-XIV სს.) მინიატურების იკონოგრაფიული რედაქციები.

644. ჭიჭინაძე ნ. „მთასა სინასა, სადა იხილეს ღმერთი, მოსე და ელია“ // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1(108). - გვ. 3-9. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სინას მთის წმ. ეკატერინეს მონასტერში დაცული ქართული ხატები.

645. ხუსკივაძე ლ. შალვა ამირანაშვილი და შუა საუკუნეების ქართული მინანქარი // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ

ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1].
- გვ. 315-322. რეზ. ინგლ. ენაზე.
მეცნიერის ღვაწლი ქართული მინანქრის კვლევის საქმეში.

646. ჯავახიშვილი გ. ადრე შუა საუკუნეების ქართული საკულტო მემორიალური ძეგლები // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 87-93.

სტელა-ჯვრების ზოგადი ფორმისა და შემკულობის ჩამოყალიბების თანამიმდევრული პროცესის განხილვა.

647. ჯავახიშვილი გ. ადრე შუა საუკუნეების სტელების გენეზისისათვის // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4(111). - გვ. 24-29. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქვის სტელების წარმოშობა და მათი მეშვეობით ქრისტიანული თემატიკის დამკვიდრება ქართულ ხელოვნებაში.

არქიტექტურა. ქალაქმშენებლობა

648. ბოჭორიძე მ. ხის საცხოვრებლები საქართველოში: სოფლების განაშენიანება და დაგეგმარება: საცხოვრებელი სახლის ძირითადი ტიპები: დარბაზული ტიპი // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 68-74.

649. ელიზბარაშვილი ი. სვანეთის საცხოვრებელი ხუროთმოძღვრება: უშგულის თემი – ჩაქაში: ზოგადი მიმოხილვა და მოსაზრებები // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 124-131.

მხოლოდ უშგულისათვის, კერძოდ, სოფელ ჩაქაშისათვის დამახასიათებელი საცხოვრებელი არქიტექტურის ტიპები.

650. თათარაშვილი ნ. არქიტექტურული ძეგლის სტატუსი – თბილისის, ბათუმის, ქობულეთის, ქუთაისის, ფოთის, დუშეთის, ასურეთისა და აბასთუმნის მნიშვნელოვან შენობებს // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 30-42. რეზ. რუს. ენაზე.

ისტორიულ-არქიტექტურული ღირსებებით ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტებად მიჩნეული შენობა-ნაგებობები: მოდერნის

სტილის შენობები თბილისში, ბათუმში, ქობულეთში, ფოთში, ქუთაისსა და დუშეთში; XIX ს.-ის რამდენიმე შენობა აბასთუმანში და გერმანელ კოლონისტთა მემკვიდრეობა ასურეთში.

651. თევზაძე თ. „ქალაქმა გამოიხედა“ // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 139-145.

რეკონსტრუქციისა და ქალაქშენებლობის საკითხები 60-80-იანი წლების თბილისში.

652. თუმანიშვილი მ. თბილისის რიყის განაშენიანება – პრობლემები და წინადადებები // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 43-46. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

რიყის უნიკალურობა, მისი ფუნქციური და ესთეტიკური დატვირთვა – განსაკუთრებული ხასიათის სპეციალიზებული ბაღის გაშენების პროექტი.

653. თუმანიშვილი მ. უშგულის თემის სოფ. ჩაქაშში ჩატარებული სოციალურ-ქალაქშენებლობითი გამოკვლევის შედეგები // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 75-86.

654. კალანდარიშვილი ო. როგორ დაიბადა რესპუბლიკის მოედანი // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 34-40.

პროექტის ავტორის მოგონება სასტუმრო „ივერიის“ წინ მდებარე მოედნის მოწყობაზე.

655. კილაძე ე. გიორგი ლეჟავას არქიტექტურული ფანტაზიები ანტიკური ხანისა და შუა საუკუნეების ქართულ ხუროთმოძღვრებაზე: (ანტიკური ხანა) // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1(108). - გვ. 19-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გ. ლეჟავას მიერ ტუშით, აკვარელით, ფანქრით, პასტელით შესრულებული ესკიზები და ნახატები მცხეთა-ბაგინეთის, ვანის, კოლხეთის, საირხისა და უფლისციხის თემატიკაზე.

656. კილაძე ე. გიორგი ლეჟავას არქიტექტურული ფანტაზიები ანტიკური ხანისა და შუა საუკუნეების ქართულ ხუროთმოძღვრებაზე: (შუა საუკუნეები) // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2(109). - გვ. 23-27. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია 1940-იან წლებში შექმნილი ოფორტის სერია – „შუა საუკუნეების საქართველო“ და „XII საუკუნე“.

657. კობაიძე თ. ბათუმის დაგეგმარებისა და განაშენიანების საკითხი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 104-107. 1921-1955 წწ. ბათუმში აგებული შენობების ნუსხა.

658. კობაიძე თ. ბათუმის გამწვანების სისტემის განვითარების ისტორია და პერსპექტიული დაგეგმარების ტექნიკური საშუალებები // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 63-65. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქალაქის გამწვანების სისტემის განვითარების ისტორიის მოკლე მიმოხილვა; პერსპექტიული დაგეგმარების თეორიული საფუძვლები.

659. ლეჟავა ს. ძველი თბილისი – განსაცდელი თუ უკვე კატასტროფა // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 115-123.

ქალაქის ძველი ნაწილის ხუროთმოძღვრული ღირსება და მისი სახის შენარჩუნებისა და გაცოცხლების აუცილებლობა.

660. ლეჟავა ს. ხალხური ხელოვნების თვისობრიობის ზოგიერთი საკითხისათვის // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2. - გვ. 28-32. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოფლის კულტურისა და ორიენტირების როლი ხალხური არქიტექტურის განვითარებაში.

661. ციციშვილი ი. პირველი ნაბიჯები: (გახსენება) // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 19-33.

არქიტექტორ გიორგი ლეჟავას (1903-1977 წწ.) შემოქმედებითი ბიოგრაფია და სამეცნიერო-კვლევითი მოღვაწეობა.

662. ძნელაძე მ. რესპუბლიკური მნიშვნელობის ახალი ისტორიული ძეგლი: გურული (კოლხური) ოდა-სახლი ოზურგეთიდან / მ. ძნელაძე, გ. საჯაია // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 164-167. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ჭკვიშილების „ოდა-სახლი“ – XIX ს.-ის მეორე ნახევრისა და XX ს.-ის პირველი ნახევრის საქართველოს სახლთმშენებლობის ნიმუში.

საერო და საეკლესიო ხუროთმოძღვრება

663. აბრამიშვილი ვ. უფლისციხე, ნადარბაზევი. - გორი, 2000. - 80 გვ.

ნაშრომში წარმოდგენილია კავკასიის ერთ-ერთი უძველესი დასახლებული ადგილის, კლდეში ნაკვეთი ნაქალაქარისა და მისი შემოგარენის ისტორიულ-გეოგრაფიული და არქიტექტურული მონაცემები.

664. ყიფიანი გ. კოლხეთისა და იბერიის წარმართული ტაძრები და ქართული ქრისტიანული ხუროთმოძღვრების წარმოშობის საკითხები. - თბ., 2000. - 127 გვ.

ნაშრომი მოიცავს ქართული საკულტო ხუროთმოძღვრების განვითარების ხანგრძლივ პერიოდს; შესწავლილია კოლხეთისა და იბერიის წარმართული ტაძარ-სამლოცველოები ანტიკური და ძველადმოსავლური არქიტექტურული ტრადიციების ფონზე.

665. ჩიჩუა თ. მცხეთის ჯვარი: არქიტექტურის კონცეპტუალური ანალიზი და ახალი დათარიღების საფუძველები. - თბ., 2000. - 308 გვ.

666. ხობის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის მიძინების მონასტერი / შემდგ.: ა. სიჭინავა, გ. ჩიტაია. - ხობი-თბ., 2000. - 53 გვ.

სამეგრელოში, ქალაქ ხობის სიახლოვეს, სოფელ ნოჯიხევის ტერიტორიაზე მდებარე, ძველი საბუთებით ხობის (ხოვის) ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის მიძინების მამათა მონასტრის ისტორია.

667. ასანიძე მ. რატომ ვივიწყებთ? // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4(111). - გვ. 3-10. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ყოფილი საბჭოთა კავშირის სივრცეში პირველად საქართველოში შექმნილი მატერიალური კულტურის ძეგლთა დაცვის საზოგადოების საქმიანობა; თან ერთვის ამ საზოგადოების თანხებით რესტავრირებულ ძეგლთა სია – გვ. 13-18.

668. გაფრინდაშვილი გ. დავით გარეჯის ღაღრისა და ვარძიანის ქვაბების კვლევისა და დაცვა-გამაგრების უპირველესი სამუშაოების მისაღები ღონისძიებანი // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 209-212.

669. გაფრინდაშვილი გ. ქრისტიანული პროტოეკლესიები, მათი გენეზისი და განვითარება დავით გარეჯელის ლავრის გამოქვაბულ კომპლექსებში // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 213-222.

დავით გარეჯელის ლავრაში გამოვლენილი ქრისტიანული პროტოეკლესიის ტიპები, გარეჯის „მარტივი ჯვრის“ გუმბათოვანი კლდის ეკლესიები და გარეჯის უდაბნო-მონასტრების კლდის საეკლესიო ხუროთმოძღვრებაში მიკვლეული პროტოეკლესიების ნაირსახეობები.

670. გვერდწითელი რ. წვეროდაბალის „წმ. გიორგის“ ეკლესია ჭერემში // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 33-42.

შიდა კახეთში, სოფელ ჭერემში მდებარე ეკლესიის სამეცნიერო კვლევა.

671. დავითაძე ე. კიდევ ცოტა რამ ელიას ციხე-ბასტიონზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 97-101.

სოფელ ჭახათში (ქობულეთის რაიონი) მდებარე ელიას ციხის ფორმა, დანიშნულება, აღწერილობა და ისტორია.

672. ზაქარაია პ. გვიანი შუა საუკუნეების აბანოები საციციანოში // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 44-51.

მოცემულია ცნობები აბანოების შენების ისტორიიდან საქართველოში, შესწავლილია XVI-XVII სს.-ის ძამის ხეობის ციხეებთან მდებარე აბანოების შენობების არქიტექტურა და მოწყობის ტექნიკა.

673. ზუხბაია ვ. ქართული კულტურის ძეგლები აფხაზეთში // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1(108). - გვ. 29-34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბედია, ილორი, მოქვი, დრანდა და სხვა – მოკლე ხუროთმოძღვრული დახასიათება.

674. თათარაშვილი ნ. ციხე ანაკოფიისა // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 164-174.

ახალ ათონში, ე. წ. ივერიის მთაზე განთავსებული ანაკოფი-ის ციხის კომპლექსის ისტორიული ცნობებით დადასტურებული მდიდარი წარსული და არქიტექტურა.

675. თვალჭრელიძე ზ. გარეჯის სამონასტრო კომპლექსის არქეოლოგიური გათხრების ახალი ასპექტი: (ნავთობი IX-X სს.-ის ჭრაქებში) / ზ. თვალჭრელიძე, ნ. ქებულაძე // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2(109). - გვ. 18-22. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოკლე ცნობები გარეჯის კომპლექსის ქვაბების მონასტერზე.

676. კვარაცხელია ი. „მიქელ-გაბრიელის“ ხის ეკლესიის ასლი სახელმწიფო მუზეუმში // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 182-186.

XIX-XX სს.-ის მიჯნაზე აგებული სამტრედიის რ-ნის სოფ. დიდი ჯიხაიშის მიქელ-გაბრიელის სახ. ეკლესიისა და თავად ექსპონატის შესახებ.

677. კვარაცხელია ი. ხის ეკლესიები საქართველოში // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2(109). - გვ. 33-38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

678. კუპრეიშვილი ბ. სოფელ კონჭკათის წმ. გიორგის დარბაზული ეკლესია // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 52-57.

ოზურგეთის რაიონის სოფელ კონჭკათში მდებარე ეკლესიის აღწერა.

679. ლექავა ს. ჩუქურთმიანი აივნები კახეთის საერო ხუროთმოძღვრებაში // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 97-106.

680. მინდიაშვილი ა. „2000 წლის შობას გიგანტური ცხრა ზარი მძლავრი გუგუნით შეგვაგებებს“ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №11. - გვ. 42-43.

ინტერვიუ საპატრიარქოს მთავარ არქიტექტორ არჩილ მინდიაშვილთან სატაძრო ხუროთმოძღვრების განვითარების შესახებ საქართველოში.

681. მირიანაშვილი ი. ბუზავრეთი // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 138-147. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახალქალაქის რაიონის სოფელ ბუზავერეთში მდებარე ეკლესიის (X ს.) მხატვრულ-სტილისტური ანალიზი.

682. მოსეშვილი ი. შუამთის მონასტერი // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 84.

მოკლე ცნობები ქობულეთის რაიონში მდებარე ძეგლზე.

683. მოსეშვილი ლ. ერთი თადიანი ხიდი // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 86.

მცირე ცნობები ზემო აჭარაში (ჭვანის ხეობა) არსებული ხიდის შესახებ.

684. მოსულიშვილი ი. „ვეჯინის ციხის“ კომპლექსი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 149-163.

შიდა კახეთში მდებარე ციხის ისტორია. ციხის კომპლექსში შემავალი ნაგებობების – ღვთაების ამადლების ეკლესია, ღვთისმშობლის ეკლესია, სამრეკლო №3, ეკლესია №4, მოძღვრის საცხოვრებელი, გენერალ შალიკაშვილის ეკვდერი, ქვედა ციხის გალანის კედლები, წყლის კოშკი – აღწერილობები.

685. მოსულიშვილი ი. კვეტერის ციხე-კომპლექსი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 140-163. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიაში მოცემულია კახეთში, ახმეტის რაიონში მდებარე X-XI სს.-ის კვეტერის ციხის კომპლექსზე შესრულებული სამუშაოების ანგარიში.

686. ნათიძე თ. ძეგლის მეგობრებს // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 11-22. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
ძეგლთა დაცვის თანამედროვე მეთოდები და პრობლემები.

687. ნინიძე დ. სამთავისის „მეორედ აღმშენებლის“ საკითხისათვის // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 3. - გვ. 39-43. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამთავისის ეკლესიის დასავლეთ ფასადზე არსებული წარწერიდან გამომდინარე ზოგიერთი დასკვნა ტაძრის „მეორედ აღმშენებლად“ მოხსენიებული გაიანეს, მისი ძმის – ბაგრატ VI-ისა და მათი მამის – გიორგი მეფეთ-მეფის შესახებ.

688. სანიკიძე თ. უფლისციხის შესწავლის ისტორიიდან // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. გვ. 170-187. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ძეგლის შესახებ არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა.

689. საქართველოს ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტის მიერ 2002-2003 წლებში შესრულებული სამუშაოს ანგარიში // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 191-208.

690. ტრაპიძე კ. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სისტემის რეფორმა ძლიერი ცენტრიდან – დეცენტრალიზაციამდე // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 3-10.

ძირეული რეფორმის გატარების აუცილებლობა კულტურული მემკვიდრეობის დასაცავად. რეფორმის ძირითადი ასპექტები: კულტურული მემკვიდრეობის ერთიანი სისტემა, ერთიანი საინფორმაციო ბაზა, მუზეუმებში დაცული ძეგლების ერთიანი სახელმწიფო რეესტრი და ფინანსური უზრუნველყოფა.

691. ქარცივაძე შ. ელიას ციხე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 83-86.

ქობულეთის რაიონში მდებარე ელიას ციხის აღწერილობა, ისტორიული ცნობები, ვახუშტისეული „აჭარის ციხისა“ და ელიას ციხის იგივეობის ვარაუდი.

692. ქვეანიშვილი ე. შენ ხარ სვეტიცხოველი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 36-37. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ლეგენდები ტაძარზე.

693. ჩიჩუა თ. ქართული საისტორიო წყაროები და ჯვრის ტაძარზე გამოსახული ადარნასე და სტეფანოზი // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 167-174.

ძეგლის დათარიღებისა და არქიტექტორთა ვინაობის საკითხი.

694. ციცხვაია ლ. დარბაზული ეკლესიის ტიპის განვითარების ეტაპები საქართველოში // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 67-76.

695. ციცხვია ლ. ესბეკის ხუროთმოძღვრული ანსამბლი // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 43-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტაო-კლარჯეთში მდებარე ძეგლის ხუროთმოძღვრული დახასიათება.

696. ციცხვია ლ. ოთხთა ეკლესიის მონასტრის ზედა სამლოცველო // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3(110). - გვ. 16-27.

მდებარეობს ისტორიულ ტაოში; მასალები ნაგებობის სრულფასოვანი შესწავლისათვის.

697. ციცხვია ლ. ხახულის მონასტრის სამლოცველო // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2(109). - გვ. 10-17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხუროთმოძღვრული დახასიათება.

698. ძნელაძე მ. გადავარჩინოთ გურიანთა-ვაშნარის ნაქალაქარი / მ. ძნელაძე, ი. მუჯირი // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 94-100. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

არქეოლოგები და ისტორიკოსები (დიუბუა დე მონპერე, ვახუშტი ბატონიშვილი, გურამ გრიგოლია, დავით ბაქრაძე, ნიკო ბერძენიშვილი) V-VIII სს-ით დათარიღებული გურიანთა-ვაშნარის ნაქალაქარის შესახებ. ძეგლის ამჟამინდელი საგანგაშო მდგომარეობა.

699. წულაია პ. ზოდიაქოს კავკასიური წრე / პ. წულაია, ქ. სოსაძე // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 219-223. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

უძველეს ქართულ ტაძართა ზოდიაქოს წრეზე განლაგების ვარაუდი.

700. ჭიჭიღეიშვილი მ. სხალთის ეკლესიის ხუროთმოძღვრება // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 90-114. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აჭარაში, ხულოს რაიონში, მდინარე სხალთის წყლის ხეობაში მდებარე X-XIII სს-ის არქიტექტურული ძეგლის ზოგად-სტილისტური და მხატვრული თავისებურებები.

701. ხოშტარია დ. მცხეთა – ადრექრისტიანული ეკლესიები // ქრისტიანული დემოკრატია. - 2000. - №1. - გვ. 113-123.

სვეტიცხოველი, სამთავრო, წმ. ჯვარი, გეთსიმანია, თაბორი, ანტიოქია – მოკლე ცნობები.

702. ჯაბუა ნ. ტრიკონქის ტიპის შესახებ სამხრეთ კავკასიის ხუროთმოძღვრებაში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 333-345. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მიმოხილულია საქართველოსა და სომხეთის ხუროთმოძღვრებაში ტრიკონქის ტიპის ძეგლების ტიპოლოგიური მახასიათებლები – ოშკი, ბაგრატი, ალავერდი და სხვ.

703. Беридзе И. Грузинский писатель Нико Ломоури о защите исторических памятников // Научные труды: Серия : Филология.- 2002.- т. 4.- с. 47-51.- Рез. на англ. и немец. яз.

Вопросы защиты исторических памятников, находящихся в Самачабло-Шида Картли, в публицистических статьях писателя Нико Ломоури, опубликованных в журнале «Мцкемси» («Пастырь») в 90-х годах XIX в.

სახვითი ხელოვნება

704. დავით გაბაშვილი: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, აბსტრაქცია, პლაკატი, წიგნის გრაფიკა: [ალბომი] / შემდგ.: ჟ. გაბაშვილი. - თბ., 2000. - 255 გვ.

მხატვრის ცხოვრება-მოღვაწეობა და ნახატების რეპროდუქციები.

705. ჯაფარიძე თ. ნიკო ფიროსმანი: ცხოვრება და შემოქმედება. - თბ., 2000. – 83 გვ.

706. აბულაძე ი. ნიკო ფიროსმანის პორტრეტი // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 187-188.

ნ. ფიროსმანის შემოქმედების პოპულარიზატორი იღია ზდანევიჩი; პაბლო პიკასოს მიერ ნ. ფიროსმანის პორტრეტის შექმნა.

707. ანდრიაძე დ. თეთრი კვადრატი: აბზაცები ირაკლი ფარჯიანის მედიტაციური ციკლისათვის // არილი. - 2000. - №10. - გვ. 27-29.

მხატვრის შემოქმედებითი თავისებურება.

708. ანდრიაძე დ. ნოსტალგიური ტოპოგრაფი, ანუ თემო მაჭავარიანის აღმართი, რომელიც ვერ იქცა ვაკედ // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 111-114.

მხატვრის შემოქმედება.

709. ანდრიაძე დ. ტრაგედიის დაბადება პლასტიკის სულიდან // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 42-57.

მოქანდაკე მერაბ ბერძენიშვილის შემოქმედებასთან დაკავშირებული ესეისტური მიზანსცენები.

710. არსენიშვილი ი. დავით კაკაბაძის ორი ავტოპორტრეტი: (მხატვრულ-სტილისტური ინტერპრეტაციის საკითხისათვის) // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. გვ. 22-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

711. არსენიშვილი ი. XX საუკუნის პირველი მეოთხედის ქართული დაზგური ფერწერის ზოგიერთი მხატვრულ-სტილისტური თავისებურება // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 8-17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოდერნის სტილი ევროპელ მხატვართა და ლ. გუდიაშვილის შემოქმედებაში.

712. ასათიანი ნ. ლადო გუდიაშვილის ფერწერისა და თეატრალური მხატვრობის ურთიერთზეგავლენა // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 82-96.

713. აფსუს, ბიჭო // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 10-11.

თეატრალური მხატვრის – პეტრე ოცხელის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე საუბრობენ მხატვრის დისშვილი მარინე ოცხელი და ჟურნალისტი მანანა იმესაშვილი.

714. გაჩეჩილაძე ე. პეიზაჟი გივი თოიძის შემოქმედებაში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 53-68. რეზ. ინგლ. ენაზე.

715. გაჩეჩილაძე ე. პეიზაჟი მამია ახობაძის შემოქმედებაში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 75-94. რეზ. ინგლ. ენაზე.

716. გურაბანიძე ნ. ესკიზი მოქანდაკე გია ჯაფარიძის პორტრეტისათვის // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 72-82.

717. დვალაძე ლ. ფიროსმანის კიდევ ერთი ქმნილება // ომეგა. - 2000. - №9. - გვ. 75-77.

ბ. ფიროსმანის ნახატის – „შავი დათვი“ – ისტორია.

718. დოლიძე ი. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და ნ. ფიროსმანაშვილის შემოქმედება // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 23-29. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბ. ფიროსმანაშვილის მემკვიდრეობის აღრიცხვა-პასპორტიზაციის მიმართულებით ჩატარებული სამუშაოების შესახებ.

719. „ვმუშაობ სინემეში, სიმარტოვეში“: (მხატვარი ნინო მალაქაძე) // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 154-155.

მხატვრის შემოქმედებითი ბიოგრაფია.

720. ზაალიშვილი ნ. რა ღირს მშვენიერება // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 70-76.

ქართული დეკორატიული გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშების (ოქრომჭედლობა, მინანქარი) გამოფენა სალონ „დიადემაში“: მხატვრები – ციალა და მიხეილ ცალქალამანიძეები, სოსო დოლიძე და სხვ.

721. თოჯინების უჩვეულო სამყაროში // ომეგა. - 2000. - №1. - გვ. 92-93.

მხატვარ-დეკორატორ თამარ კვეციანის თოჯინების გამოფენა.

722. იმესაშვილი მ. გაზაფხული ზამთარში ანუ ამღერებული თექა // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 8.

მხატვრის, გობელენზე მომუშავე თინა კლდიაშვილის შემოქმედებითი პორტრეტი.

723. იმესაშვილი მ. „ფრთები, ფრთები გინდა“... // საქართველოს ქალი. - 2003. - №8-10. - გვ. 18-19.

მხატვარ ლიანა ბარნაბიშვილის ბუმბულზე მუშაობის ხელოვნება.

724. კილაძე დ. დედაენის ზარები ქანდაკებაში: (ფიქრები მემედ აბაშიძის ძეგლის გამო) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 100-103.

მოქანდაკე ელგუჯა ამაშუკელის ნამუშევარი.

725. კოტეტიშვილი გ. გარინდებული ქალი და გრაფიკა რკინაში // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 109-114.

ინტერვიუ მხატვარ გუგა კოტეტიშვილთან მისი შემოქმედების შესახებ ფერწერაში, კინოს მხატვრობასა და ავეჯის დიზაინში.

726. კურტანიძე ე. სცენოგრაფიული ხერხების მრავალფეროვნება დაეით კაკაბაძის შემოქმედებაში // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 77-79.

727. კუხიანიძე ც. უცნობი ნამუშევრები ირაკლი გამრეკელის შემოქმედებიდან // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 132-137. რეზ. რუს. ენაზე.

გამოჩენილი სცენოგრაფი, მხატვარი.

728. ლდოკოვა მ. მაკას „ქალბატონები“ სტუმრად „საქართველოს ქალ(ბატონ)თან“ // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 14-15.

ინტერვიუ თვითნასწავლ მხატვარ მაკა ლდოკოვასთან მის პროფესიასა და შემოქმედებაზე / ჩაიწერა ც. ტერელაძემ.

729. ლებანიძე დ. მხატვარ ლალი ზამბახიძის პლასტიკური ხილვები // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 69-79.

დაზგური გრაფიკის ნიმუშების განხილვა.

730. ლეჟავა ს. პერსონაჟთა თანამდგომი // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 54-58.

მხატვარ კარლო კაჭარავას პიროვნული ხიბლი და შემოქმედებითი სამყარო.

731. მადრაძე ნ. აბა, მე ღღეს ვის რა ვარგე // დროშა. - 2000. - №8-10. - გვ. 17-18.

მხატვარ მურმან გელენიძის ცხოვრებისა და შემოქმედების შესახებ.

732. მგელაძე ნ. მთელ ჩემს სიცოცხლეს ვუძღვნი // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 6-8.

მხატვარ რენო თურქიას შემოქმედება.

733. მილორავა ი. „რადაც იყო ძალიან კარგი“ // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 12-17.

ეპიზოდები მხატვარ თემო ჯაფარიძის ცხოვრებიდან და მისი შემოქმედებითი კრედი.

734. მოსულიშვილი მ. რას ჩურჩულებენ თითობრის ფირფიტები // ცისკარი. - 2000.- №4.- გვ. 113-115.

ლითონმქანდაკებელ გივი სადალაშვილის შემოქმედება.

735. მხატვრის სახელოსნოში // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №1(13). - გვ. 38-41. - ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მერაბ აბრამიშვილის შემოქმედებითი ბიოგრაფია.

736. ნათიძე თ. დავით ციციშვილის გახსენება: საქართველოს სახალხო მხატვრის დავით ციციშვილის დაბადებიდან 100 წლის-თავის აღსანიშნავად // წელიწადული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 182-186.

737. ნინიძე თ. მხატვრის თვალით დანახული სამყარო // საქართველოს ქალი. - 2003. - №7-8. - გვ. 20.

მხატვარ-გობელენისტ ხათუნა პოპიაშვილის შემოქმედება.

738. ორჯონიკიძე ი. გენიალური ირაკლი ფარჯიანი: უპრეტენზიო ეპიზოდები // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 25-31.

მხატვრის პიროვნული და შემოქმედებითი პორტრეტი.

739. ორჯონიკიძე ი. „როგორც ბარტყი ეკაღდასხმულ ბუნქიდან“... // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 25-31.

მხატვარ ესმა ონიანის შემოქმედებითი პორტრეტი.

740. რობაქიძე გ. ბელა ბერძენიშვილის მონუმენტური მხატვრობა // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3(110). - გვ. 43-50. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია სასტუმრო „ივერიის“ რესტორნის კედლის მხატვრობა.

741. რობაქიძე გ. ნატურმორტი ბელა ბერძენიშვილის შემოქმედებაში // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 139-143.

742. სანტრო უაკ. გარდასულ დროთა შიკრიკი და მომავლის არქეოლოგი / უ. სანტრო, გ. ალექსიშვილი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №4(16). - გვ. 18-24. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მოქანდაკე გუჯი ამაშუკელის ბიოგრაფია და შემოქმედებითი ღვაწლი.

743. სტურუა ზ. გუდიაშვილის სარკე // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 17.

მოგონება მხატვარზე.

744. უთარილო, ბოლონაკლული... // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №2(14). - გვ. 16-22. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მხატვარ ქეთევან მაღალაშვილის არქივში დაცული მისადმი მიძღვნილი დიმიტრი შევარდნაძის წერილები.

745. შავგულიძე ქ. ნოვატორული მხატვრული საშუალებები ელენე ახვლედიანის სცენოგრაფიაში: (1929-1932) // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 13-16.

746. შერვაშიძე ნ. ედმონდ კალანდაძის ხელოვნების საწყისები // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 135-138. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მხატვრის შემოქმედება

747. ჭელიძე ი. ფრენა ცხადსა და სიზმარში // იმიჯი. - 2000. - №13-14. - გვ. 47-48.

მხატვარ ზურაბ გომელაურის შემოქმედება.

748. ხოშტარია გ. ესთეტიკური პოზიციის როლი მხატვრული ნაწარმოების წყობაში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 303-314. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თანამედროვე სახვითი ხელოვნების ორი საპირისპირო ტენდენცია.

749. ხუციშვილი თ. მხატვრის სახელოსნოში // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №2(14). - გვ. 34-35. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საუბარი თამაზ ხუციშვილთან მის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე.

750. ხუციშვილი ნ. უახლესი ქართული ხელოვნება N გალერეის „პრეზენტაცია 2-ზე“ // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 323-332. რეზ. ინგლ. ენაზე.

90-იანი წლების ქართველი მხატვრების გამოფენა N გალერეაში – ნიკო ცხვედაძე, უშანგი ხუმარაშვილი, მამუკა ცეცხლაძე, გურამ წიბახაშვილი, ილია ზაუტაშვილი, კოკა ცხვედიანი, ოლეგ ტიმჩენკო, თემურ ჯავახიშვილი.

მოდა

751. კაკაბაძე ლ. უსასრულო ფანტაზია // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 16-17.

ტანსაცმლის მხატვარ-დიზაინერის, მოდელიერ ნინო გოგიბერიძის პროფესიული წარმატებები.

752. ჩუბინიშვილი ნ. ხვლიკის ტყავიდან გაჩენილი სილამაზე // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 40-41.

საუბარი მხატვარ-დიზაინერ ნინო ჩუბინიშვილთან მისი შემოქმედების შესახებ / ესაუბრა თ. ჩიქოვანი.

753. ცქვიტინიძე ა. ავთო ცქვიტინიძემ კარიერა ტილოს ფარდებით დაიწყო // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №12. - გვ. 49-50.

ინტერვიუ დიზაინერ ა. ცქვიტინიძესთან – შემოქმედებითი ბიოგრაფია, სიახლეები ქართულ ბუტიკებში.

754. ჯაფარიძე ლ. შპიონაჟის „მსხვერპლი“: როცა გრძნობ, რა ცოტაა 24 საათი // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 100-102.

საუბარი მქარგავ-დიზაინერ ლელა ჯაფარიძესთან პარიზში ყოფნის დროს ცნობილ ბუტიკებში მის მიერ გაკეთებული ნაქარგების ჩვენების თაობაზე / ესაუბრა ს. ჩხაიძე.

კინოხელოვნება

755. ბაქრაძე ა. ქართული კინო – ტენდენციები // ლიტერატურა და სხვა. - 2000. - №1. - გვ. 88-103.

აკაკი ბაქრაძისეული ხედავ XX ს.-ის პირველი ნახევრის ქართული კინემატოგრაფიის გზასა და ქართული კინოს მომავლის საკითხებზე.

756. ბიბილეიშვილი ი. სულიკო ჟღენტის კინოდრამატურგია // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 78-88.

კინოსცენარების – „ჯარისკაცის მამა“, „დიმილის ბიჭები“, „წუთისოფელი“, „ნერგები“, „რაიკომის მდივანი“, „ციმბირელი პაპა“ და სხვ. – განხილვა-ანალიზი.

757. გვახარია გ. ჩოხაც, თეთრი საყვლოც // ლიტერატურა და სხვა. - 2000. - №1. - გვ. 82-87.

აკაკი ბაქრაძის, როგორც კინოს თეორეტიკოსისა და კინოს ისტორიკოსის ღვაწლი.

758. გოგოჭური ნ. ადამიანი ერთ მუხას უნდა ემსახურებოდეს / ნ. გოგოჭური, ზ. კოლეიშვილი // საქართველოს ქალი. - 2003. - №9-10. - გვ. 12-14.

ინტერვიუ კინორეჟისორ ზაზა კოლეიშვილთან და მსახიობ ნათია გოგოჭურთან – ბიოგრაფია, შემოქმედებითი ცხოვრება / ესაუბრა ნ. ბუკია.

759. თიკანაძე რ. ელდარ შენგელაია // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 135-143.

კინორეჟისორის შემოქმედებითი პორტრეტი.

760. იოსელიანი ო. ოთარ იოსელიანის ფილმი „მშვიდობით, სმელეთო“ // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 173-175.

ინტერვიუ კინორეჟისორ ო. იოსელიანთან შემოქმედებით საქმიანობაზე / ჩაიწერა ნინო ჯალაბაძემ (სორბონის უნივერსიტეტის სოციოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტი. პარიზი, 21.12.99).

761. კობერიძე ნ. დედას ნაკლი არ ჰქონია // საქართველოს ქალი. - 2003. - №11-12. - გვ. 12-14.

ინტერვიუ ღია ელიავასა და ოთარ კობერიძის ქალიშვილ ნანა კობერიძესთან მშობლების პიროვნულ თვისებებსა და შემოქმედებით ცხოვრებაზე / ესაუბრა მ. ნაკაიძე.

762. მანაგაძე ნ. მე დიდი სიამოვნებით გადავიღებდი თავიდან „ჰეი, მაესტროს“ // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 32-38.

ინტერვიუ კინორეჟისორ ნოდარ მანაგაძესთან მის მიერ გადაღებული ფილმებისა და საერთოდ ქართული კინოს შესახებ / ესაუბრა გ. არაგანაშვილი.

763. რობაქიძე ი. ხელოვანის ბედი გიორგი შენგელაიას შემოქმედებაში // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 4-12.

ფილმების – „დაღვერდობა“, „ფიროსმანი“, „ახალგაზრდა კომპოზიტორის მოგზაურობა“ – მიხედვით.

764. სიხარულიძე მ. მერაბ ელიოზიშვილის „დიდი მწვანე ველი“ // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 112-117.

მერაბ ელიოზიშვილის XX ს.-ის 60-იან წლებში შექმნილი კინოსცენარი „დიდი მწვანე ველი“, რომელშიც ერთი შეხედვით მარტივი ცხოვრების ფონზე იკვეთება ურთულესი ადამიანური დამოკიდებულება საზოგადოებასთან, ბუნებასთან, წარსულთან, აწმყოსა და მომავალთან.

765. ტაბლიაშვილი ვ. „ვეძებ ჩვენი ქართული სულის უკვდავებას“ // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 22-27.

ინტერვიუ კინორეჟისორ ვახტანგ ტაბლიაშვილთან მისი შემოქმედების შესახებ / ესაუბრა ლ. ოჩიაური.

766. ფოცხიშვილი ბ. და და და / ბ. ფოცხიშვილი, თ. ფოცხიშვილი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №3(15). - გვ. 46-51. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საუბარი დებთან – რეჟისორ ბასა ფოცხიშვილთან და მხატვარ თამარ ფოცხიშვილთან მათი პირადი ცხოვრებისა და შემოქმედების შესახებ.

767. ქარქაშაძე გ. აკაკი ხორავა კინოში // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 59-63.

მსახიობის კინემატოგრაფიული მოღვაწეობა მუნჯი კინოს პერიოდში; რეჟისორ კოტე მიქაბერიძის ფილმის – „ჩემი ბებია“ (1929 წ.) – მხატვრულ-პროფესიული ღირსებები.

768. შვეარდნაძე მ. მე ამ ქვეყნის მოქალაქე ვარ... // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №1(13). - გვ. 6-10. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საუბარი კომპანია „ქართული ტელევიზიის“ დირექტორ მანანა შვეარდნაძესთან მის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე.

769. შენგელაია გ. როგორ გადაიღეს „ახალგაზრდა კომპოზიტორის მოგზაურობა“, ანუ ამბავი ნათელს გარეშე დარჩენილი ადამიანებისა / გ. შენგელაია, ე. ახვლედიანი, ო. ჩხეიძე // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 59-71.

საუბარი რეჟისორ გ. შენგელაიასთან, კინოსცენარისტ ე. ახვლედიანთან და მწერალ ო. ჩხეიძესთან ფილმის გადაღებასთან დაკავშირებით / ჩაიწერა ნ. ჩხიკვიშვილმა.

770. ჩხიკვიშვილი რ. სერგო ფარაჯანოვი: (ბიბლიოგრაფია) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 263-271. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

771. ხატიაშვილი თ. ქართული კინოს დღევანდელი დღე // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 50-53.

ოთარ იოსელიანის – „მშვიდობით, ძროხის მდელოვ“, დიტო ცინცაძის – „გზაბნეული მკვლევები“, ოთარ შამათავას – „ძვირფასი“ – ფილმების ანალიზი.

მუსიკა

772. ქრისტეფორე არაქელოვი: მოგონებები, წერილები, მასალები. - თბ., 2000. - 135 გვ.

მუსიკოსის, პედაგოგისა და მეცნიერის, საქართველოს დამსახურებული მოღვაწის ცხოვრება და შემოქმედებითი საქმიანობა.

773. ხალხური მრავალხმიანობის პრობლემები: თბილისის ვ. სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დაარსებიდან 80 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენციის მასალები. - თბ., 2000. - 210 გვ.

1998 წელს ჩატარებული კონფერენციის მასალები. ქართველი მკვლევარების ნაშრომების გარდა წარმოდგენილია ინგლისელ ეთნომუსიკოლოგ ქეროლაინ ბიტელის მოხსენებაც.

774. Табукашвили М. Забытая легенда. Тамара Церетели: К 100-летию со дня рождения.- Тб., 2000.- 96 с.

О творческой жизни эстрадной певицы Т. Церетели.

775. აქ ყოფნა მომენტურება... // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №2(14). - გვ. 46-49. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მომღერალ მარიკა თხელიძის შემოქმედებითი მიღწევები.

776. ბერიძე ც. ლადო აღნიაშვილი და საქართველოს მუსიკალური კულტურა: (დაბადების 140 წლისთავის გამო) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 156-159. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

777. გამგებელი ნ. საუბარი ქართველ მომღერალთან მადრიდში // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 77-81.

ინტერვიუ ოპერის მომღერალ ნუგზარ გამგებელთან მისი შემოქმედებითი მოღვაწეობის შესახებ / ესაუბრა გ. ბათიაშვილი.

778. გვასალია ნ. მიდი, ლაზარე // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 2-3.

გერმანიაში, ბრანდენბურგის მხარეში მცხოვრები მუსიკოსის – მარიკა ლაბაურის მოღვაწეობა.

779. გულიაშვილი ნ. სევდა უდროოდ შეწყვეტილი სიცოცხლის გამო // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 21-22.

ინტერვიუ ნინო გულიაშვილთან მისი დის – კომპოზიტორისა და მომღერლის დარეჯან გულიაშვილის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე / ჩაიწერა მანანა იმესაშვილმა.

780. ზუმბაძე ნ. ქართველ ფოლკლორისტთა ღირსეული წარმომადგენელი: (მინდია ჟორდანიანი) // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 32-37.

ქართული ხალხური მუსიკის მკვლევარ, შემკრებ და პედაგოგ მ. ჟორდანიანს მოღვაწეობა.

781. თავართქილაძე ი. შენ საქართველოს დედოფლობა დაგმწე-
ენდებოდა // ნოსტალგია. - 2000. - ივლისი. - გვ. 16-17.

მოგონებები ოპერის მომღერალ მერი ნაკაშიძეზე.

782. თარხნიშვილი ნ. ჯერჯერობით // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 20-21. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მომღერალ ქეთი ფარესაშვილის შემოქმედებითი პორტრეტი.

783. თევდორაძე ი. ანდრია ბალანჩივაძის სიმფონიზმის პრობლემები და „ტყის სიმფონია“ // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 52-58.

განხილულია კომპოზიტორის შემოქმედება.

784. თუშიშვილი გ. უკანასკნელი მოპიკანი // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 42-44.

მომღერალ თამარ იშხნელის შემოქმედებითი ბიოგრაფია.

785. ისაკაძე ლ. ყველაფერი კულტურიდან იწყება // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №4(20). - გვ. 34-39. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ინტერვიუ მევიოლინე ლიანა ისაკაძესთან ბორჯომში გამართული II საერთაშორისო ფესტივალის – „ხელოვნების ზეიმი“ – მიმდინარეობისა და ახალგაზრდა მუსიკოსების შესახებ / ესაუბრა ქ. ბაქრაძე.

786. კაკულია ლ. დავით თორაძის შემოქმედებითი ცხოვრების ქრონიკები // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 11-18.

კომპოზიტორის მიერ შექმნილი ნაწარმოებების განხილვა: ბალეტი „გორდა“, ოპერა „წრდილოეთის პატარძალი“ და სხვ.

787. კაკულია ლ. ესკიზები [კომპოზიტორ] გურამ ბზვანელის შემოქმედებითი პორტრეტისათვის // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 147-153.

788. კორძია მ. პიროვნება, მასა, ჭეშმარიტება – ყანჩელისეული ინტერპრეტაციით // ხელოვნება. - 2000. - №12. - გვ. 133-139.

კომპოზიტორ ვია ყანჩელის შემოქმედება.

789. კუკულაძე ს. ინტერვიუ სანდრო კუკულაძესთან // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 153-163.

საუბარი ესპანეთში მცხოვრებ, ალექსანდრე კანდელაკის სახელით მოღვაწე პიანისტ ს. კუკულაძესთან შემოქმედებითი ცხოვრებისა და საქართველოდან საზღვარგარეთ ახალგაზრდების მიგრაციის პრობლემის შესახებ / ესაუბრა მ. ავაზაშვილი.

790. ლონდარიძე ვ. ცეცხლოვანი მგზნებარებით, ქართული ტემპერამენტით // დროშა. - 2000. - №8-10. - გვ. 22-23.

ღირიჟორ ვახტანგ ჟორდანიას ბიოგრაფია და საკონცერტო მოღვაწეობა.

791. ლორია ა. ვაჟა აზარაშვილის საავტორო სადამოხე // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 137-139.

კომპოზიტორის კამერული მუსიკისადმი მიძღვნილი შემოქმედებითი სადამო.

792. მაყაშვილი ბ. ინტელიგენტური როკი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 38-39. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ქართული ინგლისურენოვანი როკ-ჯგუფის – „Soft Eject“-ის შექმნის ისტორია და შემოქმედება.

793. რობიტაშვილი ი. „ეს გაზაფხული“ – მათ სულს შემოდგომამ მოუტანა // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 5-6.

ელისო შონია და ქეთევან მეფარიშვილი – 2002 წელს საბერძნეთში გამართულ პიანისტთა მერვე საერთაშორისო კონკურსის გამარჯვებულნი.

794. ლონდაძე თ. „ხმა კვდება ჩვენს შემდეგ“ // ომეგა. - 2000. - №1. - გვ. 94-98.

მომღერალ ვანო სარაჯიშვილის ფენომენი. ოპერის მომღერალ ნოდარ ანდლუღაძის მიერ აღდგენილი ვ. სარაჯიშვილის სიმღერების ჩანაწერების, კომპაქტდისკებისა და აუდიოკასეტების გამოცემა.

795. შაყულაშვილი გ. ძნელია, მაგრამ აუცილებელი! // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 103-107.

ძველი თბილისის მუსიკალური კულტურის აშუღ ხელოვანთაგან გამიჯვნის ცდა. ქართული მუსიკალური კულტურის წარმომადგენლებად შეიძლება თუ არა ჩაითვალოს საიათნოვა, სათარა, მანახელი, შანშიაშვილი, საგინაშვილი, შამში-მელქო და სხვ.

796. ჩხიკვიშვილი ნ. ის კაცი იყო და ჰანგად იქცა // ომეგა. - 2000. - №4. - გვ. 87-92.

მოგონებები კომპოზიტორ რევაზ ლალიძეზე.

797. ჯავახიშვილი მ. პარიზში მოღვაწე ქართველები // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 96-97.

პიანისტ ირაკლი ავალიანის შემოქმედებითი გზა თბილისიდან პარიზამდე.

798. ჯაფარიძე დ. პატარა მწეგმის სალამური // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №1(17). - გვ. 44-47. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1937 წელს ი. ჯავახიშვილისა და ს. ჯანაშიას ხელმძღვანელობით ჩატარებულ არქეოლოგიურ გათხრებზე მცხეთის სამთავროს სამაროვანში აღმოჩენილი, სამი ათას სამასი წლის წინანდელი უნიკალური მუსიკალური ინსტრუმენტის – სალამურის შესახებ.

თეატრი

799. ნასარიძე ი. ედიშერ მაღალაშვილი. - თბ., 2000. - 119 გვ.

ქართული თეატრისა და კინოს მსახიობის შემოქმედებითი პორტრეტი.

800. ჩხარტიშვილი ლ. ბათუმის თოჯინების თეატრი: (1936–1938). - ბათუმი, 2000. - 24 გვ.

ნაშრომი ეყრდნობა საარქივო მასალას და ეძღვნება ბათუმის თოჯინების სახელმწიფო თეატრის 20 წლისთავს.

801. ხმა, დარჩენილი განძად – ციალა შუბლაძე. - თბ., 2000. - 48 გვ.

მოგონებები საქართველოს რადიოს დიქტორზე, რესპუბლიკის დამსახურებულ არტისტ ციალა შუბლაძეზე.

802. ანდლულაძე დ. „ქართველ მსახიობებს მისიონერები შეიძლება ვუწოდოთ, ხოლო მათ მხარდამჭერებს – ერის სულის გადამრჩენნი“ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №10. - გვ. 53-55.

ინტერვიუ ს. ახმეტელის თეატრის ხელმძღვანელ, რეჟისორ დავით ანდლულაძესთან თეატრის რეპერტუარის შესახებ / ესაუბრა ა. ჩიტაძე.

803. არაბული მ. მზია არაბულს არ უყვარს, როცა პირადულზე ეკითხებიან // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 12-13.

საუბარი მსახიობ მ. არაბულთან მისი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ / ესაუბრა ნ. ბუკია.

804. ბოკუნავა თ. დაკარგული დროის ძიებაში // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 2-13.

სპექტაკლი „ნახვის დღე“ რუსთაველის თეატრში. პიესის ავტორი თ. ჭილაძე, რეჟისორები რ. სტურუა და გ. თავაძე.

805. ბოკუნავა თ. ვარიაციები შექსპირის „ვენეციელი ვაჭრის“ თემაზე // არილი. - 2000. - №9. - გვ. 24-27.

შიაილოკის მონოლოგის ახლებური წაკითხვა მოსკოვის თეატრის „ეტ სეტერას“ მიერ რუსთაველის თეატრში წარმოდგენილ რობერტ სტურუას რეჟისორულ ნამუშევარში – „ვენეციელი ვაჭარი“.

806. ბოლქვაძე რ. „თეატრი ჩემთვის ყველაფერია“ // ომეგა. - 2000. - №1. - გვ. 33-37.

საუბარი მსახიობ რუსუდან ბოლქვაძესთან პირადი ცხოვრებისა და კინომსახიობთა თეატრში მოღვაწეობის შესახებ.

807. ბუსრიკიძე დ. ქართველი რეჟისორი შინ და გარეთ: რელიგიურ-პოლიტიკური შექსპირი მოსკოვში; დეპრესიულ-პუბლიცისტური ილია თბილისში // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 60-64.

რ. სტურუას მიერ დადგმული სპექტაკლები: მოსკოვის „სატირიკონში“ – „ჰამლეტი“, „შიაილოკი“ – „ეტ სეტერაში“ და „კაცია-ადამიანი?!“ – რუსთაველის თეატრში.

808. გიგოშვილი ი. „მე მსახიობი ვარ და ჩემი საქმე მაქვს საკეთებელი“ // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 34-38.

ინტერვიუ ი. გიგოშვილთან მისი სამსახიობო მოღვაწეობის შესახებ / ესაუბრა ი. ასანიშვილი.

809. გოგიბერიძე ს. ამდენი თეატრის შენახვა სახელმწიფოს არ შეუძლია // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 4-8.

საქართველოს კულტურის მინისტრი სესილი გოგიბერიძე კულტურის სფეროში მოსალოდნელი რეფორმებისა და მიმდინარე საბაზრო ეკონომიკის პირობებში ქართული თეატრის არსებობის შესახებ.

810. გოლიაძე მ. 40 წელი თეატრსა და კინოში / მ. გოლიაძე, თ. თოთიბაძე // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 92-94.
მსახიობ იური ჯიჯეიშვილის შემოქმედებითი მოღვაწეობა თეატრსა (ოზურგეთში) და კინოში.

811. გურაბანიძე ნ. არ მოკლა ანტიგონე, კრეონტ! // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 3-12.
კ. მარჯანიშვილის სახ. სახელმწიფო დრამატული თეატრის სპექტაკლი „ანტიგონე“. რეჟისორი თ. ჩხეიძე.

812. გურაბანიძე ნ. თამაშის ხელოვნება // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 16-20.
სპექტაკლი „არტი“ მარჯანიშვილის თეატრში: პიესის ავტორი იასმინა რეზა, რეჟისორი თ. ჩხეიძე

813. ედიშერ მაღალაშვილი – 75 // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 68-71.
მსახიობის დაბადების 75 წლისთავთან დაკავშირებით მის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე საუბრობენ ზინა კვერენხილაძე, რობერტ სტურუა, თემურ ჩხეიძე, ელენე ყიფშიძე და თამაზ ჭილაძე.

814. ვარშანიძე ნ. ხელოვნების მოყვარულთა წრეები ბათუმში XIX-XX საუკუნეთა მიჯნაზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 97-98.
სცენისმოყვარეთა, სამუსიკო საზოგადოებისა და „ქართული დრამატული ხელოვნების მოყვარეთა“ წრეების ჩამოყალიბება ბათუმში.

815. თევზაძე დ. მოსაგონარი მეცა მაქვს // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 78-86.
მოგონებები აკაკი ხორავას ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე.

816. თვალავაძე ვ. სამტრედიის თეატრალური წარსულიდან // ხელოვნება. - 2000. - №1-2. - გვ. 166-171.

817. თოფურია მ. თეატრის პრობლემატიკა კონსტანტინე გამსახურდიას პუბლიცისტიკაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 133-140. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ლიტერატურულ-კრიტიკული წერილის – „თეატრი და ექსპრესიონიზმი“ (1923 წ.) – განხილვა. ანტიკური ტრაგედია, რენესანსის კულტურის ტრადიციები და ქართული თეატრი.

818. კლანდარიშვილი მ. „ანზორის“ სამი განზომილება // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 49-58.

რუსთაველის თეატრის სცენაზე რეჟისორ სანდრო ახმეტელის მიერ განხორციელებული სპექტაკლის – „ანზორის“ (1928 წ.) სამი განზომილება: პოლიტიკური, ეროვნული და ესთეტიკური.

819. კლანდაძე მ. კაზიმირ მაღვეიჩის სცენოგრაფიული ნიმუშები: (კოტე მარჯანიშვილის თეატრის მუზეუმის არქივიდან) // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 17-22.

კოტე მარჯანიშვილის მიერ რუსეთში 1913-1914 წლებში „თავისუფლების თეატრის“ სცენაზე დადგმული პიესის – „ტალანტები და ნიღბები“ – დეკორაციები და კოსტუმების ესკიზები.

820. კასრაძე ნ. ახლა დაფიქრება, სიფრთხილე და პროფესიონალიზმია საჭირო // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №1(17). - გვ. 32-39. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

საუბარი რუსთაველის თეატრის მსახიობ ნინო კასრაძესთან მისი შემოქმედების შესახებ / ესაუბრა თ. ბოკუჩავა.

821. კიკნაველიძე თ. გრიგოლ რობაქიძის „ლამარას“ სტურუალსეული ადაპტაცია // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 22-26.

1996 წელს რუსთაველის თეატრში დადგმული სპექტაკლის განხილვა.

822. კიკნაძე ვ. ქართული თეატრის მოღვაწე // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 79-82.

პავლე კანდელაკის გახსენება.

823. კუპრეიშვილი ნ. მარად ახალგაზრდა ქალბატონი // დროშა. - 2000. - №11-12. - გვ. 4-6.

ტელევიზიის დიქტორი და მსახიობი ჯულიეტა ვაშაყმაძე.

824. კუხიანიძე ც. „ძველი სახლის“ ახალი სიცოცხლე // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 24-32.

მეტეხის თეატრის სცენაზე რეჟისორ სანდრო მრევლიშვილის მიერ დადგმული სპექტაკლების – „მამა უბე“, „მარტორქები ორკესტრში“, „მაგალითად ჟორჟი“, „ბედი მგოსნის“, „კვერცხი“, „მატყუარები“ – ანალიზი.

825. ლომსიანიძე ნ. ოსკარ უაილდის „სალომეა“ ქართველ თეატრალურ მხატვართა შემოქმედებაში // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 43-45.

განხილულია პიესის ორი დადგმა: ა) ოციან წლებში – კოტე მარჯანიშვილისა და მხატვარ ირაკლი გამრეკელისა და ბ) 1999 წელს – რეჟისორ დავით დოიაშვილისა და მხატვარ სიმონ მაჩაბლისა (კ. მარჯანიშვილის სახ. თეატრი).

826. ლორთქიფანიძე გ. მას ორი სიცოცხლეც არ ეყოფოდა: იპოლიტე ხეიხია – 90 // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 64.

827. მაჭავარიანი ნ. და რატომ მხოლოდ თორმეტი // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 22-32.

მიმოხილულია მიხეილ თუმანიშვილის სახელობის საერთაშორისო ფესტივალ „საჩუქარში“ მონაწილე ქართული დასების სპექტაკლები.

828. მაჭავარიანი ნ. ვინ ხარ შენ, ანჯგელო, ან რა დროა ეს ჩვენი დრო // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 13-18.

განხილულია თელავის თეატრის სპექტაკლი, შექსპირის კომედია – „საწყაული საწყაულის წილ“. რეჟისორი ნანა ხატისკაცია.

829. მაჭავარიანი ნ. მესხეთის მესამედ განახლებული თეატრალური კერა // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 64-68.

მესხეთის თეატრის წარსული და აწმყო.

830. მეგრელიძე გ. სასიყვარულო სამკუთხედის ზნეობრივი ლაბირინთი // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 107-108.

ს. ახმეტელის სახ. თეატრის სპექტაკლის – „ღალატი“ – განხილვა. რეჟისორი დავით ანდღულაძე, მხატვარი აივენგო ჭელიძე.

831. მესხი თ. აკაკი ვასაძე ქუთაისის თეატრში // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 72-77.

თეატრის ხელმძღვანელის თანამდებობაზე.

832. მოქმედი გმირნი და შემსრულებელი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №1 (13). - გვ. 30-36. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ოთარ მეღვინეთუხუცესის ცხოვრება და მოღვაწეობა – დაბადების 70 წლისთავის გამო.

833. მურვანიძე ნ. ანტიგონე ჯინსებში // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 65-67.

საუბარი თეატრის მსახიობ ნატო მურვანიძესთან მისი შემოქმედებითი და პირადი ცხოვრების შესახებ / ესაუბრა დ. ბუხრიძე.

834. ნინიძე თ. დაბრუნება... დროებით // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 12-13.

მსახიობ მერაბ ნინიძის შემოქმედება.

835. პატარიძე ნ. მიხეილ ნასიძე – თეატრალური კრიტიკოსი // ცისკარი. - 2000. - №4. - გვ. 135-136.

გაზეთ „ივერიასა“ და „ცნობის ფურცელში“ გამოქვეყნებული წერილები (1893-1901 წწ.).

836. რას ამბობდა ტიცვიან ტაბიძე სანდრო ახმეტელზე // ომეგა. - 2000. - №6. - გვ. 118-119.

სომეხი მოქანდაკის ზაირ აზგურის მოგონება.

837. სადღობელაშვილი ქ. რობერტ სტურუას ვნებანი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 32-35. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

რეჟისორის შემოქმედებითი პორტრეტი.

838. საყვარელიძე დ. და თუ ღამემ ინება... // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 17-22.

საუბარი რეჟისორ დათო საყვარელიძესთან მის მიერ მარჯანიშვილის თეატრში დადგმული სპექტაკლის – „დოქტორ ფრანკენშტეინის“ შესახებ / ჩაიწერა ლ. ოჩიაურმა.

839. სტურუა რ. რობერტ სტურუა: რუსთაველიც საქართველოზე ლაპარაკობს // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №3(19). - გვ. 38-43.

რეჟისორი რობერტ სტურუა „ვეფხისტყაოსნის“ დადგმის პერსპექტივისა და ზოგადად თეატრის მდგომარეობის შესახებ / ესაუბრა თ. ბოკუჩავა.

840. ურუშაძე თ. მხატვრის როლი ქართული სცენოგრაფიის ჩამოყალიბების პროცესში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 226-232. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XX ს.-ის 20-იანი წლების თეატრალური ცხოვრება; ვახტანგ სიღამონ-ერისთავისა და კოტე მარჯანიშვილის წვლილი თეატრის განვითარებაში.

841. ურუშაძე თ. რეჟისორისა და მხატვრის შემოქმედებითი ურთიერთობის პრინციპები თეატრში // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1]. - გვ. 333-340. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კოტე მარჯანიშვილის თეორიული მოსაზრებები სპექტაკლის მხატვრული სახიერების შესახებ.

842. ფაჩუაშვილი ნ. მსახიობობა პროფესია კი არა, მიმიკ ხვედრია // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 12-14.

მსახიობი ნანა ფაჩუაშვილი თავის ცხოვრებაზე, შემოქმედებასა და ოჯახზე / ესაუბრა ნ. ბუკია.

843. ქარქაშაძე გ. აკაკი ხორავას პირველი ფილმები: (1924-1926) // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 152-170.

მხატვრული ფილმები: „დაკარგული საუნჯე“, „წარსულის საშინელებანი“, „ათასის ფასად“, „შუქურას საიდუმლოება“, „ნათელა“.

844. ქუთათელაძე ნ. თეატრალური მოგონება // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 95-99.

მსახიობი იგონებს რუსთაველის თეატრის სტუდიაში მოღვაწეობასა (1935-37 წწ.) და რეჟისორ სანდრო ახმეტელს.

845. ქუთათელაძე თ. „დასანგრევია“ // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 39-41.

თეატრალური ინსტიტუტის სახელოსნოში დადგმული სპექტაკლი – „დასანგრევია“. რეჟისორი გ. ბრეგაძე, პიესის ავტორი ტენესი უილიამსი.

846. ლაღანიძე ჯ. მე ბედნიერი კაცი ვარ // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 65-67.

მოგონებები იპოლიტე ხვინიაზე.

847. შალიკაშვილი ა. 35 წლის პანტომიმის თეატრი – „ნაგვის ყუთიდან მორთმეული მარგალიტი“ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №12. - გვ. 51.

საუბარი პანტომიმის თეატრის დირექტორ ამირან შალიკაშვილთან თეატრის წარმატებულ წლებსა და მიმდინარე პრობლემებზე / ესაუბრა ლ. გეფერძიძე.

848. შალუტაშვილი ნ. დიმიტრი ალექსიძე ცხოვრებასა და თეატრში // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 63-68.

რეჟისორ დ. ალექსიძის გახსენება.

849. შურღაია ნ. უფრო ზნეობრივი ამბავი იქნება, განა?... // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 9-16.

რ. სტურუას მიერ მოსკოვში განხორციელებული სპექტაკლები: თეატრ „სატირიკონში“ – „ჰამლეტი“ და „ეტ სეტერაში“ – „ვენეციელი ვაჭარი“.

850. ჩუბინიძე მ. „დოქტორი ფრანკენშტეინი“ // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 17-23.

მარჯანიშვილის თეატრის სპექტაკლი – „დოქტორი ფრანკენშტეინი“. რეჟისორი დათო საყვარელიძე, პიესის ავტორი ლაშა ბუღაძე.

851. ჩხარტიშვილი ლ. მემედ აბაშიძე და ბათუმის თოჯინების თეატრი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 134-140.

852. წიფურია ლ. ხმა წყვდიადიდან // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 19-21.

რუსთავის თეატრალურ ფესტივალზე წარმოდგენილი თეატრალური სარდაფის სპექტაკლი „FM-90“-იანი ადამიანის ხმა“. ავტორი და რეჟისორი ნანა ჯანელიძე.

853. წულაძე ხ. „მარწვევის ცივი ტორტი“ შესაჭმელად მუპატიუება // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №3. - გვ. 33-38.

გორის დრამატული თეატრის სპექტაკლი „მარწვევის ცივი ტორტი“. რეჟისორი გ. სიხარულიძე, პიესის ავტორი ალ. ქოქრაშვილი.

854. წულაძე ხ. შინაგანი ხედვით აღქმული რადიო-სპექტაკლები // თეატრი და ცხოვრება. - 2000. - №4. - გვ. 48-54.

საქართველოს რადიოთეატრის რეჟისორის ხათუნა ბედელაძის შემოქმედება.

855. ხარტიშვილი მ. სარეჟისორო ექსპლიკაცია მომავალი სპექტაკლის მოდელია (მ. თუმანიშვილი) // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 235-237.

მიხეილ თუმანიშვილის მიერ ახალი სპექტაკლისათვის სარეჟისორო გეგმა-პროექტის, ანუ ექსპლიკაციის შედგენა.

856. ხუსკივაძე ნ. „არასოდეს არ უნდა მისტირო წარსულს...“ // ომეგა. - 2000. - №4. - გვ. 28-33.

ინტერვიუ მსახიობ ნანა ხუსკივაძესთან რუსთაველის თეატრში მისი მოღვაწეობის შესახებ / ჩაიწერა გ. ჩართოლანმა.

857. Баканидзе Д. Первые встречи А. Корнейчука с грузинской общественностью / Д. Баканидзе, О. Баканидзе // Научные труды: Серия: Филология.- 2001. - т. 2. - с. 22-31. Рез. на англ. яз.

Пьесы «Гибель эскадры» и «Платон Кречет» украинского драматурга А. Е. Корнейчука на сцене грузинских театров. Пребывание драматурга в Тбилиси и его связи с грузинскими режиссерами и актерами.

858. Микадзе М. Из грузинской театральной булгаковианы: (Грузинская периодическая пресса о постановке пьесы М. Булгакова «Зойкина квартира» на сцене Тифлисского Рабочего театра (Т. Р. Т.) // Научные труды: Серия: Филология.- 2001. - т. 3. - с. 112-120. Рез. на англ. яз.

Пьеса была поставлена в 1926 году режиссерским советом театра под руководством Вл. Швейцера (псевдоним В. Пессимист).

859. Микадзе М. Из грузинской театральной булгаковианы: (Ал. Ахметели и М. Булгаков) // Научные труды: Серия: Филология.- 2002. - т. 4. - с. 136-146. Рез. на англ. и немец. яз.

Неосуществленный замысел режиссера Ал. Ахметели поставить пьесу М. Булгакова «Бег» на сцене театра им. Ш. Руставели и факты пребывания М. Булгакова в Тифлисе осенью 1928 г.

860. Микадзе М. Из грузинской театральной булгаковианы: (Грузинская сценическая история пьесы М. Булгакова «Дни Турбиных») // Научные труды: Серия: Филология. – 2002. - т. 4. - с. 147-163.

Постановка пьесы «Дней Турбиных» («Белая гвардия») на сцене театра им. А. С. Грибоедова в 1954 г. режиссером А. Варпаховским и его творческое содружество с Е. Ахвледиани.

ქორეოგრაფია. ბალეტი

861. ფაილოძე რ. დავით ჯავრიშვილი: მონოგრაფია. - თბ., 2000. - 288 გვ.

ბალეტმაისტერის, საზოგადო მოღვაწისა და პედაგოგის მრავალმხრივი საქმიანობა და ღვაწლი ქორეოგრაფიული ხელოვნების აღორძინებაში.

862. ჭანიშვილი რ. ხალხური ქორეოგრაფიული ხელოვნება მოსწავლე ახალგაზრდობის აღზრდის სამსახურში. - თბ., 2000. - 195 გვ.

წიგნში განხილულია ხალხური ქორეოგრაფიული ხელოვნების სწავლების აქტუალური საკითხები; ცალკე თავები აქვს დათმობილი ქორეოგრაფების – ჯანო ბაგრატიონის, ბესიკ სვანიძისა და ზაურ ლაზიშვილის შემოქმედებით საქმიანობას.

863. ალავერდაშვილი ქ. ცენტრის სიმბოლიკისათვის ზოგიერთ ქართულ ფერხულში // ანალები. - 2000. - №1. - გვ. 85-90. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

864. არდაშელია ც. ძეგლი არის მეტყუელი... საუკუნოდ // დროშა. - 2000. - №11-12. - გვ. 18-19.

ნინო რამიშვილის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით საუბარია ილიკო სუხიშვილისა და ნინო რამიშვილის სახელობის სახელმწიფო ქორეოგრაფიულ ანსამბლზე.

865. ვაშაკიძე თ. „მინდოდა შემექმნა თანამედროვე ცეკვა ქართულ ელემენტებზე გაკვალული“ / თ. ვაშაკიძე, ი. ნადარეიშვილი, ლ. ბუღაძე // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - №11. - გვ. 44-45.

საუბარი ქორეოგრაფ თამაზ ვაშაკიძესთან, პროდიუსერ ირაკლი ნადარეიშვილსა და დრამატურგ ლაშა ბუღაძესთან თანამედროვე ქართული ცეკვის – „დილის საარის“ შესახებ / ესაუბრა ლ. გეფერძიძე.

866. ჭელიძე ი. უმცროსები // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2003. - №2(18). - გვ. 40-46. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

სუხიშვილების სახელმწიფო ქორეოგრაფიული ანსამბლის ხელმძღვანელების – ილიკო და ნინო სუხიშვილების შემოქმედებითი წარმატებების შესახებ.

სპორტი. ტურიზმი

867. გიორგობიანი ა. შოთა ჩოჩიშვილი. - თბ., 2000. - 120 გვ.
ძიუდოში პირველი ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონის სპორტული მიღწევები და ცხოვრების გზა.
868. გურასაშვილი ა. XX საუკუნის რჩეულნი. - თბ., 2000. - 88 გვ.
კრებულში შესულია ნარკვევები მე-20 ს.-ის საუკეთესო ქართველი სპორტსმენების (სპორტულ ჟურნალისტთა ასოციაციის ვერსიით): ქალებში – ნონა გაფრინდაშვილის, მამაკაცებში – ვიქტორ სანეევის შესახებ.
869. დარჩია ც. გელა მიქაბერიძე / ც. დარჩია, ზ. ლოსაბერიძე. - თბ., 2000. - 11 გვ.
60-იანი წლების ცნობილი მორაგბის, სპორტის ოსტატის ცხოვრება და სპორტული საქმიანობა – დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით.
870. ქართველი ოლიმპიელები სიდნეიში. - თბ., 2000. - 92 გვ.
2000 წლის ზაფხულის XXVII ოლიმპიურ თამაშებზე სიდნეიში აკრედიტებულ ქართველ ჟურნალისტთა წერილების კრებული ასახავს საქართველოს წარგზავნილთა და სხვა ქვეყნების სახელით მოასპარეზე ქართველ სპორტსმენთა გამოსვლებს; თან ერთვის ფოტოები და ოლიმპიადის შემაჯამებელი ცხრილები.
871. ქართული რაგბის სათავეებთან: (60-იანი წლები). წ. 1. - თბ., 2000. - 188 გვ.
კრებული გვაცნობს მორაგბეებს, რომლებიც სპორტის ამ სახეობის მოთავეები იყვნენ საქართველოში.
672. ცხადაძე ო. ფიზიკური აღზრდის პრობლემები ქართველ მოღვაწეთა ნააზრევში. - [ქუთაისი], 2000. - 64 გვ.
ქართული ფიზიკური აღზრდის საკითხების მკვლევარის – მიხეილ გორგაძის, ცნობილი მეცნიერების, მწერლებისა და საზოგადო მოღვაწეების – ე. თაყაიშვილის, დ. ბოცვაძის, გ. ნიკოლაძის, ილიას, აკაკის, ვაჟას, ი. გოგებაშვილის, ა. ფურცელაძისა და სხვათა შეხედულებანი ფიზიკურ აღზრდაზე, როგორც აღზრდის ერთ-ერთ შემადგენელ ნაწილზე.

873. ცხონდია ზ. ოდიშური ნახტომი. - ზუგდიდი, 2000. - 78 გვ.

საარქივო მასალები, ისტორიული წყაროები და ზუგდიდის სპორტული მოვლენების უშუალო მონაწილე და თვითმხილველი ადამიანების მოგონებები წარმოაჩენენ საქართველოს ამ ძირძველი კუთხის მდიდარ სპორტულ მიღწევებსა და ტრადიციებს.

874. ახალმოსულიშვილი თ. ოლიმპიზმი და ოლიმპიური იდეები ძველ საქართველოში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 310-316.

ანტიკურ ხანაში შავიზღვისპირეთში დაარსებული ბერძნული ახალშენების როლი საქართველოში ოლიმპიური იდეების დანერგვაში.

875. „კაი ყმის სახელი ღამპარია“ // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №3(15). - გვ. 22-25. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე. აღზინისტ გურამ თიკანაძის ფოტოსხელოვნება.

876. კანდელაკი გ. ჩემი საბოლოო მიზანი მსოფლიო ჩემპიონთან შეხვედრაა // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 115-117.

ინტერვიუ მოკრივე გიორგი კანდელაკთან მისი სპორტული კარიერის შესახებ.

877. კაპანაძე ე. ეკლიანი გზით მწვერვალებისაკენ // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 15-18. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მთამსვლელ აღექსანდრე ჯაფარიძის სპორტული ბიოგრაფია.

878. კვარაცხელია მ. ტურიზმის განვითარების ეკონომიკური პრობლემები საქართველოში // საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ეკონომიკის სერია. - 2000. - ტ. 8. №3-4. - გვ. 121-126. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

879. მაზიაშვილი ბ. კლასიკურ ჭიდაობებს მასაზრდოებელ წყაროს უსპობენ. ვუშველეთ!... // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 118-124.

ინტერვიუ მოჭიდავეთა მწვრთნელთან – ბიძინა მაზიაშვილთან ქართული ძიულოს პრობლემებზე / ესაუბრა დ. ჭელიძე.

880. მეტრეველი მ. მოსაზრებები საქართველოში ტურიზმისა და კურორტების განვითარების შესახებ // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2000. - № 5. - გვ. 24-25.

881. მჭედლიშვილი თ. საქართველოს რესპუბლიკის საკურორტო მეურნეობა და ტურიზმის განვითარების პერსპექტივები // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 326-391. რეზ. ინგლ. ენაზე.

882. ნინიძე თ. ჭადრაკის ფიგურების სამყაროში // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 20.
მოჭადრაკე ნინო ხურციდიის სპორტული წარმატებები.

883. ნადირაშვილი გ. ტურიზმის პერსპექტივა საქართველოში / გ. ნადირაშვილი, მ. მარგველაშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 173-179. რეზ. ინგლ. ენაზე.

884. ღვინჯილია მ. საქართველოს შავიზღვისპირეთში ეკოტურიზმის მდგრადი განვითარების პრობლემები // საქართველოს გეოგრაფია. - 2002. - №1. - გვ. 78-80. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
კოლხეთის ეროვნული პარკის მნიშვნელობა ეკოლოგიური ტურიზმის განვითარებისა და სანაპირო ზოლში ბუნებრივ-ეკოლოგიური ბალანსის შენარჩუნებისთვის.

ენათმეცნიერება. ტოპონომიკა

885. ბელინსკაია თ. მეფეთ-მეფის დავით IV-ის „აღმაშენებელ“ მსაზღვრელის თარგმნის შესახებ რუსულ, ფრანგულ, გერმანულ და სომხურ ენებზე. - თბ., 2000. - 32 გვ.

886. გამყრელიძე თ. რჩეული ქართველოლოგიური შრომები. - თბ., 2000. - 258 გვ.

აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული მოიცავს მის შრომებს ქართველურ ენათა უძველესი სტრუქტურის, ზმნის „პირიანობის“, „ვალენტობისა“ და სხვა საკითხების შესახებ.

887. ენისა და ლიტერატურის განვითარების იმანენტური პროცესები. - თბ., 2000. - 152 გვ.

თბილისის, თელ-ავივისა და სანკტ-პეტერბურგის სახელმწიფო უნივერსიტეტების ერთობლივ ნაშრომში გაშუქებულია ენის, ლიტერატურის, კულტურის, თარგმნისა და ლიტერატურულ ურთიერთობათა საკითხები.

888. ქუთაისური საუბრები – VII: სიმპოზიუმის მასალები: [სიმპოზიუმის თემა: დღეთისმსახურება – ენობრივი და კულტურული ასპექტები]. - ქუთაისი., 2000. - 160 გვ.

889. ჩართოლანი ნ. ჰანს ფოგტი. - თბ., 2000. - 82 გვ.

ნორვეგიელი ენათმეცნიერის, ოსლოს უნივერსიტეტის რექტორის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის – ჰანს ფოგტის ქართველოლოგიური მოღვაწეობის დახასიათება.

890. ცეცხლაძე ნ. შავშეთ-იმერხევის ტოპონიმია. - ბათუმი, 2000. - 280 გვ.

ნაშრომში პირველადაა აღნუსხული და გაანალიზებული თურქეთის ტერიტორიაზე დარჩენილი ერთ-ერთი ძირძველი ქართული რეგიონის ტოპონიმიური მასალა ისტორიულ-გეოგრაფიული მონაცემების გათვალისწინებით.

891. წერეთელი კ. სემიტი ხალხების აღმნიშვნელი ეთნიკური ტერმინები ქართულში. - თბ., 2000. - 131 გვ.

სემიტი ხალხების აღმნიშვნელი ეთნიკური ტერმინები, მათი ეტიმოლოგია და ქართულში შემოსვლის გზები.

892. ჭოსონელიძე ნ. კორელაციურ ფუძეთა ისტორია ქართულ ენაში. - თბ., 2000. - 120 გვ.

გამოკვლევაში ნაჩვენებია ძველი ქართულის რომელ ფუძეებთან და როდის იჩენს თავს კორელაცია (ეროვნული ერთეულების ურთიერთდაპირისპირებულობა) და რა სახის ცვლილებებია მისთვის დამახასიათებელი დიალექტებში.

893. ხეცურიანი ნ. ფუნქციურ-სემანტიკური კატეგორია და ენათა შეპირისპირებითი ანალიზი. - თბ., 2000. - 141 გვ.

ნაშრომში ანალიზის მასალად გამოყენებულია XX ს.-ის ქართულ, ინგლისელ და ესპანელ მწერალთა მხატვრული ნაწარმოებები დედანში და ამ ნაწარმოებთა მხატვრული თარგმანი შეპირისპირებულ ენაზე.

894. არაბული ა. მეცნიერი და მასწავლებელი // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №12. - გვ. 8-10.

ენათმეცნიერი ივანე ქავთარაძე: სამეცნიერო-კვლევითი მოღვაწეობა და ღვაწლი დიალექტოლოგთა პროფესიულ დაოსტატებაში.

895. ახვლედიანი ვ. „ო, ენავ, ჩემო“... // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №12. - გვ. 97-101.

მშობლიური ენის სიწმინდისა და გადარჩენისათვის.

896. ახვლედიანი ნ. ერთი ტოპონიმის ეტიმოლოგიისათვის // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №12. - გვ. 127-128.

შუახვევის რაიონის სოფ. პაპოშვილებში მდებარე საძოვარ „კორეჯის“ სახელწოდების წარმომავლობის შესახებ.

897. ბაბუნაშვილი ე. კვლავ აბრევიატურების შესახებ ქართულში // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №3. - გვ. 2.

გამოსმაურება ჟურნალ „ბურჯი ეროვნებისაში“ ამავე საკითხებზე დაბეჭდილ გ. წიბახაშვილისა (№10-11, 1999) და ლ. ღვინჯილიას (№1-2, 2000) წერილებზე.

898. ბეზარაშვილი ქ. „მაყვლოვანის“ გაგებისათვის ძველ ქართულ მწერლობაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 56-70. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვის ლექსიკური და სიმბოლური მნიშვნელობა – „ეკალი“, „ეკლის ბუჩქი“ – მომდინარეობს ბიბლიური მოსეს ეკლის ბუჩქიდან.

899. ბერიძე მ. ზანზობის ეტიმოლოგიისათვის // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 23-27.

ასპინძის რაიონში მდებარე ნასოფლარი.

900. ბერუღავა რ. ენობრივი გლობალისტიკის სიკეთე ძველად და თანამედროვე გლობალიზაციაში // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №10(59). - გვ. 39-41.

ბერძნული და ლათინური ენებიდან სამეცნიერო და საეკლესიო ლიტერატურის თარგმნის მეშვეობით ძველ ქართულში დამკვიდრებული ტერმინები და თანამედროვე კომპიუტერული სატერმინო სიტყვები.

901. ბერულავა რ. ქართული სიტყვათშემოკლებათა წესების ძველი და ახალი სისტემები // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №3. - გვ. 3-4.

გამოსმაურება ჟურნალ „ბურჯი ეროვნებისას“ 1999 წლის №10-11-ში დაბეჭდილ გ. წიბახაშვილის წერილზე „აბრევიატურების ადგილი ქართულში“.

902. ბესელია ბ. სიტყვა „ორბის“ ეტიმოლოგია // ორბეთი. - 2000. - №3-4. - გვ. 304-306.

903. გვანცველაძე თ. ქართველური სუბსტრატული ტოპონიმები აფხაზეთში // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 87-92. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სოხუმი, გაგრა, ტყვარჩელი.

904. გოგიაშვილი ნ. მეტსახელთა სემანტიკა კახურ დიალექტში: (სოფელ გავაზის მასალების მიხედვით) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 305-309. რეზ. რუს. ენაზე.

ეპითეტური მეტსახელების სტრუქტურული ანალიზი სიღნაღის რაიონის სოფ. გავაზში მოპოვებული მასალების მიხედვით.

905. გოზალიშვილი დ. რიცხვში შეთანხმების საკითხები თეიმურაზ II-ის ენაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 118-122. რეზ. რუს. ენაზე.

ნართანიან მრავლობითში დასმული პირდაპირი დამატების შემასმენელთან შეთანხმებისა და შეუთანხმებლობის მაგალითები თეიმურაზ II-ის სალიტერატურო ენაში.

906. გოზალიშვილი დ. ჰიპოტაქსის საკითხები ქართულ ენათმეცნიერულ ლიტერატურაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 127-131. რეზ. რუს. ენაზე.

907. გულუა ნ. გავუფროთხილდეთ დედაენას // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 31-33.

ქართული ენა, როგორც ქართული სახელმწიფოებრიობის, ქართველი ერის ცნობიერების, მისი მაღალი კულტურის დამამტკიცებელი რეალობა.

908. გურამიშვილი ე. ზონიშვილი წარმოება ქიზიყურში: (სოფელ ქვემო მადაროს მასალების მიხედვით) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 310-316. რეზ. რუს. ენაზე.

შინაური ცხოველების სახელდება გარეგანი და შინაგანი თვისებების ან მოტივირებული გარემოებების მიხედვით.

909. დოიაშვილი თ. წინ, მომავლისკენ // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 56.

ქართული ლექსის მეკლევარის, პროფესორ აკაკი ხინთიბიძის დაბადების 75 წლისთავის გამო – მილოცვა.

910. დონანაშვილი ე. ტერმინ „მბერავის“ მნიშვნელობანი წინასწარმეტყველთა წიგნების მიხედვით / ე. დონანაშვილი, ს. სარჯველაძე // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 46-49.

911. ზუხბაია ვ. ისევ იმის შესახებ, რომ სოხუმი ქართული ქალაქია // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 34-36.

სოხუმის, გუდაუთის, გაგრისა და მიმდებარე სოფლების ძირკველი ქართული სახელწოდებების გაშიფვრა.

912. თოიძე მ. სახელდების პრობლემა და მეტყველების (ენის) წარმოშობის თეორიები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 100-104.

ბგერა, როგორც სიტყვის აგების მასალა. პლატონის, სოკრატეს, ნ. მარის, ა. ჩიქობავას, ფერდინანდ დე სოსიურისა და სხვა მეცნიერთა თეორიები სახელდებისა და ენის წარმოშობის შესახებ.

913. ივანიშვილი მ. „მუხა“ მნიშვნელობასთან დაკავშირებული ლინგვისტური და ზოგადკულტურული მოდელები ქართველურ ენებში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 130-136.

„მუხის“ აღმნიშვნელი ძირები ქართველურ ენებში, ქართველურ ენათა მონაცემების ტიპოლოგიური პარალელები.

914. ივანიშვილი მ. ხეებისა და მცენარეების სახელები ქართველურ ენებში: („მლოკვი“) // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 58-59.

915. იმნაძე ე. ნიკო მარი – ქართველოლოგი // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 197-202. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნიკო მარის ქართველოლოგიური ნაშრომების ჩამონათვალი და მისი პირადი მიმოწერა ნიკო ნიკოლაძესთან.

916. იოსელიანი რ. ერთი ლექსემის გააზრებისათვის სვანურ საამშენებლო ტერმინოლოგიაში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 143-146. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

განხილულია საცხოვრებელი სახლის სართულების აღმნიშვნელი ტერმინები.

917. კაშია ჯ. ენა, საზრისი, ყოფიერება: (მეტათეორიული მიდმოგონებანი) // ივერია: ქართულ-ვეროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 154-217.

ენის, მათ შორის ქართული ენის რაობის, მისი შინაგანი სისტემისა და თვითშემოქმედი ენერგიის შესახებ.

918. კახიძე ა. ზოგიერთი ცნობა აფსაროსის შესაძლებელი ეტიმოლოგიის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 73-76.

გონიოს მიდამოებში არსებული უძველესი დასახლება. „აფსაროსის“ სახელწოდების წარმოშობის კვლევა.

919. კიკვაძე ზ. დედა, ენა და დედა ენა: ქართული ენობრივი მსოფლხედვის ზოგიერთი თავისებურების შესახებ // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 152-155. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართული სიტყვის „დედის“ პარალელები ევროპულ ენებში, კულტურული ფასეულობების წარმოჩენა ენობრივი ფასეულობების ფონზე.

920. კიკნაძე ლ. ახალი სახელი ქართულ ლექსიკოგრაფიაში // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 113-115.

XIX ს.-ის პირველ ნახევარში რუსეთში მოღვაწე ქართველი მთარგმნელი და ლექსიკოგრაფი ვასილ ჭილაძე (ჭილავეი).

921. კოკოლაძე თ. დარღვევები მეორე სუბიექტური და მესამე ობიექტური პირების ხმარებისას უძველეს „იადგარში“ / თ. კოკოლაძე, თ. ქიტოშვილი // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 74-77.

922. ლალიაშვილი ნ. ტერმინ „გადასხვავების“ შესახებ // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 135-144. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტერმინ „გადასხვაების“ მნიშვნელობა და მისი გამოყენება აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის მითოლოგიურ გადმოცემათა სისტემის, როგორც გენეზისის, ასევე ანდრეზების აღწერისას.

923. ლეკიაშვილი ვ. სიტყვის „ლექსიკურ-სემანტიკური ვარიანტები“ და მისი „პირდაპირი“ და „გადატანითი“ მნიშვნელობები // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 78-80.

924. ლემონჯავა ნ. სასიქადულო ქართველი ქალი: (აკადემიკოს ქეთევან ლომთათიძის დაბადების 80 წლისთავისთვის) // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 10-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ენათმეცნიერის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

925. ლერნერი კ. მცხეთა – სახელი და ქალაქი / კ. ლერნერი, ჯ. კაშია // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 97-106.

„მცხეთის“ ეტიმოლოგიის გარკვევა საისტორიო წყაროებისა და XIX-XX სს-ის ქართველ ისტორიკოსთა და მეცნიერების მოსაზრებებზე დაყრდნობით.

926. ლობჯანიძე გ. მშვენიერი მაგალითი // არილი. - 2000. - №9. - გვ. 40.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფ. ალ. გვახარიას პიროვნული ხიბლი, მისი თარგმანები და ლექციები სპარსულ ლიტერატურაზე.

927. ლომაშვილი ნ. მეტსახელები ანაგაში: (მასალები ანთროპონიმთა ლექსიკონისათვის) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 334-343. რეზ. რუს. ენაზე.

მეტსახელები ადამიანისთვის დამახასიათებელი თვისებების, ქცევა-მანერის, მოღვაწეობა-საქმიანობის, გარეგნობისა და სხვა ნიშნების მიხედვით.

928. ლორთქიფანიძე ვ. რა ენა წახდეს // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 87-92.

უცხოური ტერმინების მოზღვაობა და მათი ქართული შესატყვისების პოვნის აუცილებლობა.

929. მამარდაშვილი თ. მიმღეობათა გასუბსტანტივება ქართულ-ში // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 135-140. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიაში განხილულია მიმღეობათა გასუბსტანტივების თანმხლები ცვლილებები ფორმათწარმოებასა და ურთიერთშეთანხმებაში.

930. მგელაძე ნ. ტოპონიმი „ჯვართანა“ და ჯვართის ნაეკლესიარი ზემო აჭარაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 144-150.

931. მარგეტ ბირო – უნგრელი ქართველოლოგი // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 9.

932. მელიქიძე მ. ეს უთე რიგერია // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №3. - გვ. 13-14.

შტრიხები პორტრეტისათვის: გერმანელი ქართველოლოგი უთე რიგერი და მისი დამოკიდებულება ქართული კულტურისადმი.

933. მელიქიძე ნ. ხიზაბავრის ანთროპონიმიდან: (მეტსახელები) // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 17-22.

ასპინძის რაიონის სოფ. ხიზაბავრაში გავრცელებული მეტსახელები.

934. მელიქიძე ს. მცირე ეტიმოლოგიები // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 28-32. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვების – წირქოლი, გადია, ჯინჯიგორის წყარო, ქალაკოდა, ძალალ-ქომ, წეროვანი – წარმოშობის ისტორია.

935. მელიქიძე ს. წინაენისმიერ ხშულთა და სონორთა სამწვერა კომპლექსები ქართულ გვარებსა და ლექსიკაში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 189-193. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

936. მირიანაშვილი ლ. იოანე ბაგრატიონის „ქართლ-კახეთის აღწერის“ ერთი სოფლის ლოკალიზაციისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 33-37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაშრომში მოხსენიებული ტოპონიმის „როჭიკანთ ყურეს“ (ქიზიყი) ეტიმოლოგიის შესახებ.

937. მირიანაშვილი ლ. ქალაქ სიღნაღის ერთი უბნის წარმოშობისა და მისი ტოპონიმის ეტიმოლოგიისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 38-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტოპონიმ „მერეუბნის“ (სიღნაღი, ქიზიყი) ეტიმოლოგია. ისტორიული და ლიტერატურული მასალების მიმოხილვა.

938. მიქაძე მ. კიდევ ერთხელ ენათმეცნიერულ ტერმინთა უნიფიცირებისათვის // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 150-153. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსულ, საერთო ევროპულ და საკუთრივ ქართულ ნიადაგზე დაფუძნებული ენათმეცნიერული ტერმინოლოგია და ქართული-სათვის დამახასიათებელ ტერმინთა სიჭრელე.

939. მიქელაძე მ. აფიქსის ნაწილობრივი სესხების საინტერესო შემთხვევა: (წოვა-თუშურ-ქართულ ორენოვნების მასალების მიხედვით) // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 34-39.

940. მიქელაძე მ. ინტერვენტული ცვლილებები წოვა-თუშური ენის სახელთა ბრუნების პარადიგმებში: (წოვა-თუშურ-ქართული ორენოვნების მასალების მიხედვით) // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 29-33.

941. მუსხელიშვილი დ. აფშილთა ეთნიკური კუთვნილების საკითხისათვის // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 17-23. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ტოპოგრაფიული ძიებანი.

942. მჭედლიშვილი ნ. სოფელ ძველი ანაგის ონომასტიკური მასალა // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 3. - გვ. 304-308. რეზ. რუს. ენაზე.

სიღნაღის რაიონის სოფ. ძველ ანაგაში მოძიებული ტოპონომური და ანთროპონიმული მასალები.

943. ნაცვალაძე მ. XIX საუკუნის დასაწყისის რუსულ კავკასიოლოგიაში არსებული რამდენიმე უზუსტობის განმარტებისათვის // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 98-107. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართული ენის წარმოშობის საკითხი ე. ბოლხოვიტინოვის ნაშრომში – “Историческое изображение Грузии” და იმ წყაროთა ანალიზი, რომელთაც იგი ეყრდნობოდა.

944. სანაია ნ. დერივაციულად დაკავშირებული ანალიტიკური სტრუქტურების ფუნქციონალური კლასიფიკაცია: („ზროვნების“ პროცესის აღმნიშვნელი ზმნური შესატყვისების მასალაზე დაყრდნობით ფრანგულსა და ქართულ ენებში) // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 14-19.

945. სარალიძე ე. ჭიკაბანის ტოპონიმთა მორფოლოგიურ-სემანტიკური ანალიზი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 360-363. რეზ. რუს. ენაზე.

ყვარლის რაიონის სოფ. ჭიკაბანში არსებულ ტოპონიმთა ჯგუფები: ანთროპონიმული სახელები, ტოპომაწარმოებლები, გვარსახელები და მეტსახელები.

946. სახლთხუციშვილი უ. შიბლიანი – ანთროპოტოპონიმი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 59-64. რეზ. რუს. ენაზე.

ტოპონიმ „შიბლიანის“ (საგარეჯოს რ-ნი, სოფ. შიბლიანი) ეტიმოლოგია საისტორიო წყაროების, სიგელ-გუჯრებისა და კახური დიალექტების მიხედვით.

947. სახლთხუციშვილი უ. ხორნაბუჯისა და დედოფლისწყაროს ისტორია-ეტიმოლოგიისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 99-105. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტოპონიმი „დედოფლისწყარო“ ისტორიულ წყაროებში და მკვლევართა მოსაზრებანი ამ საკითხთან დაკავშირებით.

948. ტონია ვ. სიტყვა „საწმისის“ განმარტებისათვის // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 72-73.

949. ფხაკაძე ბ. ტოპონიმ „საყულია“-ს დასადგენად // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 241-256. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თითო-ოროლა წერილობითი და ზეპირი გადმოცემა ტოპონიმ „საყულას“ (სოფლის სახელი ქ. ქუთაისის სამხრეთ-დასავლეთით) შესახებ და ტოპონიმის ჯერ კიდევ დაუდგენელი წარმომავლობა (ზ. ჭუმბურიძე, პ. ცხადაია).

950. ფხაკაძე კ. ბუნებრივი ქართული ენობრივი სისტემის მათემატიკური ფორმალურ-ლოგიკური იზომორფის (ადეკვატის) მოძიების მიზნით / კ. ფხაკაძე, ნ. ივანიშვილი // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 129-148.

ფორმალურ-ლოგიკური ადეკვატების ძიების მიზნები და მოსალოდნელი პარადელური შედეგები: ავტომატური თარგმნის ამოცანა, ბუნებრივი ქართული ენის ზოგიერთი თავისებურება, ენის მკაცრი მათემატიკური ამოხსნა და შემეცნებით-მსოფლმხედველობითი ხასიათის პრობლემები.

951. ფხაკაძე კ. სიტყვათა შორის სინტაქსური კავშირის შესახებ // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 137-147.

სინტაგმის, ანუ სინტაქსური წყვილის, ანუ სიტყვათა შერწყმის პრობლემა თანამედროვე ენათმეცნიერებაში. ამ პრობლემის გადაწყვეტის გზების მოძიება.

952. ფეიქრიშვილი ქ. საშუალო გვარის „ობ“ სუფიქსიან ნასახლარ ზმნათა ფუნქციისათვის თანამედროვე ქართულში // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 221-227. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზმნურ ფორმათა წარმოება (ძირეული და ნასახლარი ზმნები), „ობ“ თემატურ ნიშნიანი ზმნები სამწერლობო ენასა და ზეპირსიტყვიერებაში.

953. ქადაგიშვილი მ. „ნუკრიანის“ ტოპონიმის ლინგვისტური ანალიზი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 384-389. რეზ. რუს. ენაზე.

სიღნაღის რაიონის სოფ. ნუკრიანის სახელწოდების თაობაზე.

954. ქურასბედიანი გ. ღალატის მოტივის შემცველი თქმულება „დამკალი“ // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 12-14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კავშირი თმოგვის ციხის მახლობლად არსებულ ტოპონიმ „დამკალთან“.

955. შავთვადაძე ნ. ერთი ტიპის თავისებურ ზმნათა ისტორიისათვის // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 61-66.

თავისებურ ზმნათა ფუნქცია და მათი შესწავლის ისტორია ქართული ენის მკვლევართა (ანტონ ბაგრატიონი, გაიოზ რექტორი, დავით ბატონიშვილი, ს. დოდაშვილი, პლ. იოსელიანი, თ. ჟორდანიას, დ. კარიჭაშვილი) ნაშრომების მიხედვით.

956. ჩანტლაძე ი. სვანური ენის ზოგადი დახასიათება // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 109-115. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

957. ჩანტლაძე ი. სვანური ტექსტის ორთოგრაფია და მისი კომპიუტერული ასახვა // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 202-204. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

958. ჩანტლაძე-ბაქრაძე გ. სანთელსა და ცეცხლთან დაკავშირებული რელიგიური რიტუალისა და მათი სახელების საკითხისათვის ბასკურ-ქართველურ ეთნო-ლინგვისტურ სამყაროში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 92-96. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

959. ჩიქავა ლ. ეკონომიკური ტერმინების მართლწერის საკითხისათვის // მაკრო მიკრო ეკონომიკა. - 2002. - №2(51). - გვ. 40-41.

960. ცაბუტაშვილი მ. მეტსახელები სოფელ ბოდბისხევში: (სალექსიკონო მასალა) / მ. ცაბუტაშვილი, ი. ბალიაშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 1. - გვ. 309-320. რეზ. რუს. ენაზე.

მოკლე ინფორმაციული ცნობები სოფლის შესახებ. სოფლის უბნები და მოსახლეობის მეტსახელები.

961. ცისკარიშვილი მ. რამდენიმე ახალი თანდებულისათვის წოვა-თუშურში: (ბაცბურში) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 165-167. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

962. ცისკარიშვილი მ. ცალკე მდგომ თანდებულებიან სახელთა ბრუნება წოვა-თუშურში: (ბაცბურში) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 210-213. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

963. ცხადაია პ. ზოლომენტა კონვერსია და მეტაფორიზაცია ზოლონიმიაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 43-57. რეზ. რუს. ენებზე.

ზოლომენტა კონვერსიით წარმოქმნილი ზოლონიმები კახურსა და მეგრულ დიალექტებში.

964. ცხადაია პ. ტოპონიმიკური ვითარება სამურზაყანოში // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 67-87. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

სამურზაყანოს ქართველური (მეგრული) წარმოშობის ისტორიულ-გეოგრაფიული სახელები და მათგან მიღებული აფხაზური ვარიანტები.

965. ცხადაია პ. ფინალური -ია მეგრულის აპელატიურ და ონიმურ ლექსიკაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 107-116. რეზ. რუს. ენაზე.

-ია სუფიქსის წარმომავლობა და მნიშვნელობა მეგრულ გვარსახელებში.

966. წერეთელი კ. „ახალგაზრდებთან ურთიერთობა ჩემი ცხოვრების მიზანს ქმნის“ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 6-8.

საუბარი ენათმეცნიერ კონსტანტინე წერეთელთან მის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე / ესაუბრნენ და მასალა მოამზადეს თ. სახეიშვილმა და მ. უსტიაშვილმა.

967. ჭელიძე გ. მართლაც რა ენაზე მეტყველებდა მეფე აიეტი? // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 117-120.

საქართველოს დასავლეთ ნაწილში, კოლხეთში, 3000 წლის წინათ კოლხური ენისა და დამწერლობის არსებობა – ინფორმაციული და ფაქტობრივ-ლინგვისტური ანალიზის მიხედვით.

968. ჭოჭუა თ. ადამიანის სხეულისა და მის ნაწილთა აღმნიშვნელი სპარსული და ქართული სახელწოდებების პოლისემიურობა // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 152-155. რეზ. რუს. ენაზე.

მასალა ამოკრეფილია ლექსიკონებიდან და განხილულია მხოლოდ ერთსიტყვიანი სახელწოდებები.

969. ხუფენია თ. განკერძოებული განსაზღვრება მეგრულში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 9.

970. ჯინჯინაძე ჯ. ახალი ჰიპოთეზა ქართველური რიცხვითი სახელების წარმოშობის შესახებ // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 146-149.

რიცხვით სახელთა ეტიმოლოგიის კანონზომიერებანი.

971. Беридзе Н. Частицы, вводящие чужую речь в русском и грузинском языках // ქუთაისის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - №8. - გვ. 26-29. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

972. Вахрамишвили Л. Э. Функциональное противопоставление непереходных глаголов движения идти / ходить // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 3. - с. 52-59. Рез. на англ. яз.

Рассмотрена лексико-семантическая группа глаголов движения (идти - მოდის ; ходить - დადის) в русском и грузинском языках.

973. Гогатишвили Г. А. О значении отраслевого изучения пшавской лексики и классификации диалектных различий лексико-семантического уровня // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 3. - с. 65-78. Рез. на англ. яз.

Фонетические и грамматические особенности пшавского диалекта грузинского языка.

974. Модебадзе И. Проблемы научной терминологии и современное грузинское литературоведение // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 178-185. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ლიტერატურათმცოდნეობა

საერთო

975. თბილისის სახ. უნ-ტი. ფილოლოგიის ფაკულტეტი. ფილოლოგიის ფაკულტეტის ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. წ. 4. ეძღვნება გიორგი ლეონიძის დაბადების 100 წლისთავს. - თბ., 2000. - 272 გვ.

კრებული მოიცავს ნაშრომებს ლიტერატურის ისტორიაში, ენათმეცნიერებასა და ფილოლოგიაში; იხილავს გ. ლეონიძის, დ. კლდიაშვილის, გ. ტაბიძის, შ. აფხაიძის, ვაჟა-ფშაველას, ეფრემ მცირის, შოთა რუსთაველის, ი. ჭავჭავაძის შემოქმედებასა და ქართულ ჰაგიოგრაფიულ მწერლობას.

976. სილაგაძე ა. ქართული ლიტერატურის ისტორია, როგორც სისტემა და ლიტერატურული ნორმების საკითხი. - თბ., 2000. - 140 გვ. ტექსტი ქართ., ინგლ. და რუს. ენებზე.

ნაშრომი, რომელშიც განხილულია ქართული ლიტერატურის, კერძოდ პოეზიის ისტორია შედგება ოთხი თავისგან: შესავალი, იამბიკოს ფუნქციისათვის ქართული პოეზიის ისტორიაში, რუსთველური ლექსი და ანჟამბემანი ქართულ ლექსში.

977. ქირია ც. მეთოდურ-თეორიული ხასიათის წერილები ქართულ ლიტერატურაში: გიმნაზიებისა და პროფილური სასწავლებლების დასახმარებლად / ც. ქირია, ზ. სარია. - თბ., 2000. - 150 გვ.

ჰიმნოგრაფიის ნიმუშების, ი. ჭავჭავაძის, ნ. ბარათაშვილის, ლ. ქიაჩელის, გალაკტიონისა და სხვა მწერალთა შემოქმედების სწავლება სკოლაში.

978. ხინთიბიძე ა. ქართული ლექსთმცოდნეობა: ლექციების შემოკლებული კურსი. - თბ., 2000. - 152 გვ.

ქართული ლექსის ისტორიისა და თეორიის ძირითადი საკითხები.

979. Rayfield D. The literature of Georgia: A History / second, revised edition. - [Richmond]: Garson, [2000].- 320 p.

ინგლისელი ქართველოლოგის დონალდ რეიფილდის ნაშრომი – „ქართული ლიტერატურის ისტორია“ (მეორე შესწორებული გამოცემა) – მიმოიხილავს V–XX სს.-ის ქართულ მწერლობას.

980. ზურაბიშვილი დ. ახალი დროების ძველი სივრცეები // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №2. - გვ. 7-35.

მთარგმნელობითი აღმანახის ბედი პოსტსაბჭოურ საქართველოში. ემიგრანტი მწერლების – ზაზა კაკაბაძისა და ზვიად შამანაურის, ამერიკელი გამომცემლის – ედვარდ გოლდმან უმცროსის 1990-იანი წლებით დათარიღებული წერილები მთარგმნელობითი საქმიანობის პერსპექტივებზე თანამედროვე საქართველოში.

981. ზურაბიშვილი დ. ჯიმზ ბონდის რეაბილიტაცია, ანუ პოლემიკური შენიშვნები თვითრეკლამის ელემენტებით // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №1. - გვ. 3-32.

ქართული მთარგმნელობითი კულტურის დაბალი დონე; მსატვრელი თარგმანისა და მასობრივი ლიტერატურის ურთიერთ-მიმართების საკითხი.

982. კენჭოშვილი ი. „ლიტერატურათმცოდნეობა“ თუ „კრიტიკა“ // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 12-16.

არის თუ არა განსხვავება „კრიტიკასა“ და „ლიტერატურათმცოდნეობას“ შორის.

983. მარგინალური საზოგადოება და ლიტერატურული პროცესი // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №1. - გვ. 202-222.

ქართული ლიტერატურის როლი თანამედროვე ქართველის სულიერი წყობის ფორმირებაში, საზოგადოებაში მიმდინარე პროცესების ზემოქმედება ლიტერატურულ პროცესზე. საუბარში მონაწილეობდნენ: დავით ზურაბიშვილი, გაგა ნიჟარაძე, კახა კაციტაძე, ზაზა ჭილაძე, ზურაბ ქარუმიძე, გია ჭუმბურიძე. 1993 წლის ჩანაწერი.

984. სადღობელაშვილი ქ. „ჩემს მიერ თარგმნილი წიგნების გამოცემას საუკუნე დასჭირდება“ // ომეგა. - 2000. - №8. - გვ. 84-89.

ბაჩანა ბრეგვაძის მთარგმნელობითი მოღვაწეობა.

985. საქართველოს მეფის საზანდარი ვარ! // მუდმივი კავშირის სამეარო. - 2003. - №2(18). - გვ. 48-52. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

აშუღების – საიათნოვასა და იეთიმ გურჯის ბიოგრაფიული ცნობები და შემოქმედებითი შტრიხები.

986. ხინთიბიძე ა. ალიტერაციის ინტენსივობა // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 58-63.

ალიტერაციის, ანუ ერთი და იგივე ან მსგავს თანხმოვანთა განმეორების მნიშვნელობა ქართული ლექსისთვის.

987. Гаприндашвили М. Некоторые вопросы восприятия творчества В. Быкова в Грузии // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 1. - с. 52-61. Рез. на англ. яз.

Грузинский перевод произведений белорусского писателя В. Быкова на примере повести «Сотников», выполненный Андреем Вязниковым и Зурабом Кикнадзе.

988. Гапринდაшвили М. Сборник «Счастливый день» в контексте грузино-белорусских поэтических взаимоотношений / М. Гаприндашвили, Н. Циклаური // Научные труды: Серия: Филология. – 2002. - т. 4. - с. 117-122. Рез. на немец. и англ. яз.

Переводы произведений белорусской литературы на грузинский язык на примере двуязычного грузино-белорусского сборника «Счастливый день», подготовленный кафедрой литературных взаимосвязей и художественного перевода ТГУ в 1983 году.

989. Цибахашвили Г. Некоторые аспекты перевода художественной классики // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 2. - с. 150-162. Рез. на англ. яз.

Стилизация языка русских переводов грузинской классики.

ძველი მწერლობა

990. გოჩელაშვილი ო. ვინ, რისთვის აწამა შუშანიკი?. - თბ., 2000. - 63 გვ.

ნაშრომში ახალი კონცეფციის საფუძველზე უარყოფილია ვარსკენ პიტიახშისაგან შუშანიკის ფიზიკური წამების გაიგივება მოწამებობასთან; წინა პლანზეა წამოწეული ქართველი ხალხის ბრძოლა დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისათვის სპარსელ დამპყრობთა წინააღმდეგ მესხეთე საუკუნეში.

991. თავდიშვილი მ. ვეფხისტყაოსნის ტექსტის საიდუმლოებანი: (რუსთველოლოგიური ეტიუდები). - თბ., 2000. - 256 გვ.

პოემის ცალკეულ ადგილთა გაგების დაზუსტება.

992. კუსრაშვილი რ. დავით გურამიშვილის ენა და ლექსიკა. - თბ., 2000. - 83 გვ.

993. მეტრეველი ფ. აგიოგრაფიული სიტყვა და ლოგოსი. - თბ., 2000. - 110 გვ.

ორი ძეგლის – „წმიდა ნინოს ცხოვრებისა“ და „წმიდა შუშანიკის წამების“ მიხედვით ნაშრომში გაანალიზებულია აგიოგრაფიული მწერლობის სიტყვიერი ქსოვილი და პრინციპები.

994. ტატიშვილი ლ. „ვეფხისტყაოსნის“ გადამწერნი. – თბ. – კოპენჰაგენი, 2000. – 324 გვ.

პოემის ხელნაწერთა ისტორია და მისი გადამწერების (მამუკა თავქარაშვილი, იოსებ სააკაძე-თბილელი, სულხან-საბა ორბელიანი, პეტრე ლარაძე, დავით რექტორი, მანანა ზედგენიძე, ანა თუმანიშვილ-ამილახვარი, ქაიხოსრო ჩოლოყაშვილი და სხვ.) ცხოვრება-მოღვაწეობა.

995. ქებაი და დიდებაი ქართულისა ენისაი: (ქებაი ქართველთაი და ქართველთა ენისაი): [ხელნაწერები, თარგმანები, შესწავლის ისტორია, ტექსტის ანალიზი, საგალობელი / შემდგ. – რედ.: ტ. ფუტკარაძე]. – [ქუთაისი], 2000. – 131 გვ.

რეც.: დგებუაძე ზ. თამაში ყალბი მარგალიტებით // არილი. – 2000. – №7. – გვ. 33-34.

996. არაბული გ. „თამარიანის“ 16-მარცვლიანი სტროფები: ინტერპოლაცია // კრიტიკრიუმი. – 2000. – №1. – გვ. 94-96.

ჩახრუხაძის „თამარიანის“ სალექსო საზომი.

997. არაბული გ. ომონიმური რითმა ძველ ქართულ პოეზიაში // ლიტერატურული ძიებანი. – 2000. – ტ. 21. – გვ. 410-423. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რიტმის გაჩენა, მისი სახეები და განვითარების საფეხურები.

998. ბაზიერაშვილი ნ. ერეკლე მეფის სახე ქართველი რომანტიკოსების შემოქმედებაში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. – 2000. – ტ. 2(11). – გვ. 47-52.

ვახტანგ ორბელიანის პოეზიის განხილვა.

999. ბალხამიშვილი ბ. მეტაფორა ანტონ კათალიკოსის „მარტირიკაში“ // ლიტერატურული ძიებანი. – 2000. – ტ. 21. – გვ. 146-152. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1000. ბარათელი ე. ფილოსოფიური იდეები ათონის მწიგნობრულ სკოლაში: ევთვიმე ათონელი // მნათობი. – 2000. – №1-2. – გვ.106-110.

ათონის ივერთა მონასტერში მოღვაწე ევთვიმე მთაწმინდელის (995-1038 წწ.) შემოქმედება: თხზულება „წინამძღვრის“ ანალიზი.

1001. ბარამიძე რ. დაკვირვებები მოტივებისა და დეტალების ოსტატობაზე „ვეფხისტყაოსანში“ // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 167-184.

რუსთაველის გამომსახველობითი ოსტატობა განხილულია შემდეგი თავების მიხედვით: „ავთანდილისაგან მის ყმის ძეხნად წასვლა“, „ამბავი ავთანდილისა, ასმათს რომ ეუბნების ქვაბს შიგან“ და „შეკრა ტარიელისა და ავთანდილისა“.

1002. ბარამიძე რ. ზოგიერთი ქრისტელოგიური საკითხი გიორგი მერჩულეს შემოქმედებაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 40-44. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ცხოვრება გრიგოლ ხანძთელისას“ მიხედვით.

1003. ბარბაქაძე თ. მზეჭაბუკ ორბელიანის ლექსი „ძეობაში თქმული“ // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 63-68.

ცნობები თეიმურაზისა და ერეკლეს სამეფო კართან დაახლოებული მწიგნობარისა და მდივანბეგის მ. ორბელიანის (XVIII ს.) ცხოვრებიდან. განხილულია მისი ლექსი „ძეობაში თქმული“.

1004. ბართაია ნ. მონოგრაფია „შაჰ-ნამეს“ შესახებ // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 134-142.

ირანში სპარსულ ენაზე გილანის უნივერსიტეტის გრიფთა და გერბით გამოცემული მაგალი თოდუას წიგნის – „თხუთმეტი სარკმელი“ – მიმოხილვა.

1005. ბართაია ნ. „ხვადი ნამეს“ ქართულ ლიტერატურაში შემოსვლის შესახებ // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 3-8. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სასულიერო ხასიათის სპარსული ძეგლის – „ხვადი ნამეს“ ქართულ ლიტერატურაში შემოსვლის გზა.

1006. ბეზარაშვილი ქ. „ვეფხისტყაოსნის“ საღვთო სიყვარული და „ტურფა საჭვრეტელი“: წერილი პირველი // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 107-131.

განხილულია შემდეგი საკითხები: ა). საღვთო აღგორია შუა საუკუნეების თხზულებებში; ბ). მშვენიერების, ჭვრეტისა და სიყვარულის გაგება ბიზანტიური ესთეტიკისა და „ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგისა და ავთანდილის ანდერძის მიხედვით.

1007. ბერიძე რ. ფანტასტიკური ხილვის მშვენიერი ნიმუში // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 299-307.

განხილულია „ვეფხისტყაოსნის“ ერთი ტაეპი – „დავხოცეთ მხეცი, ფრინველი არცა ზე გარდაგეფურენია.“

1008. ბურჭულაძე რ. ერთი პოეტიკური ტერმინის განმარტებისათვის: (ეძღვნება მამუკა ბარათაშვილის „ჭაშნიკის“ 265 წლისთავს) // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 53-60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XVIII ს.-ის I ნახევრის ქართველი პოეტის – მამუკა ბარათაშვილის პოეტიკურ ტრაქტატში (1731 წ.) წარმოდგენილი ორი ლექსის – „მუხრანელი“ და „ვახტანგური“ – განხილვა.

1009. გაგოშაშვილი ნ. ღვთის შემეცნების გზა „ჰაბოს წამების“ მიხედვით // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 20-25. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წმინდა აბოს უფლისკენ სვლის საფეხურებრივად წარმოდგენა იოანე საბანისძის ნაწარმოების მიხედვით.

1010. გვარამია რ. ზოგი რამ ქრისტიანული არაბულიდან ქართულად თარგმნილი ძეგლების შესახებ // რელიგია. - 2000. - №5-6. - გვ. 55-59. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტეფანე საბაწმიდელის – „რომანოზ ახალი მოწამის მარტვილობა“, „ოცი საბაწმინდელი ბერის მარტვილობა“, ამონიოსის „სინარაითის წმიდა მამათა მოსვრა“ – ქართული ვერსიები.

1011. გვახარია ა. „ვეფხისტყაოსნის“ აღმოსავლური ლექსიკიდან (მახალი, ნასი, ხლა) // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 262-271.

სიტყვის ლექსიკური მნიშვნელობისა და ეტიმოლოგიის დადგენის ცდა.

1012. გიორგაძე ო. სილოვან ხუნდაძის რუსთველოლოგიური ძიებანი // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 34-43. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიაში განხილულია ქართველი პედაგოგისა და ლიტერატორის – სილოვან ხუნდაძის (1860-1928 წწ.) 1912 წ. გამოქვეყნებული გამოკვლევა შოთა რუსთაველზე.

1013. გონჯილაშვილი ნ. „ყაბაჩა და ერთი რიდე“ // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 57-76.

რუსთაველის მიერ პოემაში სხვადასხვა მნიშვნელობით გამოყენებული სიტყვების განმარტება.

1014. გოცაძე მ. „შაჰ-ნამეს“ მიბაძვა „ბაჰმან-ნამე“ და მისი ქართული ვერსია „ბაამიანი“: (საკითხის შესწავლის ისტორიიდან) // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 104-110. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ირანელ პოეტ ფირდოუსის მოღვაწეობა, მისი პოემა „შაჰ-ნამე“ და პოემის მიბაძვით XVI-XVIII სს.-ში შექმნილი სხვადასხვა დამოუკიდებელი თხზულება.

1015. გრიგალაშვილი ი. აპოკრიფული სახეები სტეფანე მტბევერის „მიქელ-გობრონის მარტვილობაში“ // რელიგია. - 2000. - №1-2-3. - გვ. 49-55. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტეფანე მტბევეარი – X ს.-ის ქართველი საეკლესიო მოღვაწე მწერალი.

1016. გრიგალაშვილი ი. „მიქელ-გობრონის მარტვილობის“ ლიტერატურული წყაროები // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 134-136.

შუა საუკუნეების ქართული სასულიერო მწერლობის წარმომადგენლის, სტეფანე მტბევეარის ნაწარმოები.

1017. გუგუშვილი მ. „ვეფხისტყაოსანი“ და სასულიერო საზოგადოება // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 114-117.

პოემის დევნის საკითხი.

1018. გუგუშვილი მ. სასულიერო საზოგადოების დამოკიდებულება „ვეფხისტყაოსნისადმი“ // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 239-261.

1019. დარჩია ბ. ე. წ. „აბდულ-მესიანის“ პროლოგის ბიბლიოგრაფიული ცნობა // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 133-144. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორის ვერსიით „აბდულ-მესიანი“ ეკუთვნის XVII ს.-ის პოეტსა და საეკლესიო მოღვაწეს იაკობ დუმბაძე-შემოქმედელს.

1020. დარჩია ბ. მარგალიტის ერთი სიმბოლური მნიშვნელობა „ვეფხისტყაოსანში“ // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 132-153.

აფორიზმის – „მარგალიტი არვის მიჰხვდეს უსასყიდლოდ, უვაჭროდა“ – განხილვა.

1021. დარჩია ლ. „შუშანიკის წამება“ – ქართული მემუარული ლიტერატურის პირველი ნიმუში?! // მეცნიერება და ტექნიკა. - 2000. - №1-3. - გვ. 122-123.

ნაწარმოების ზოგიერთი მემუარული დეტალის მოკვლევა და თვით ძეგლის ქართული მემუარული ლიტერატურის ნიმუშად მიხსნევა.

1022. დუმბაძე ი. „გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრების“ ერთი ეპიზოდის განმარტებისათვის // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 16-17.

გიორგი მთაწმინდელის ბიზანტიის იმპერატორ კონსტანტინე დუკასთან შეხვედრისა და რელიგიაზე გამართული საუბრის ერთი სადავო ეპიზოდის შესახებ.

1023. ელაშვილი ქ. ღვთისმშობლის სიმბოლური სახე და ადრეული პერიოდის ქართული ჰაგიოგრაფია // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 45-47. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„წმინდა ნინოს ცხოვრებისა“ და „მარტვილობაი შუშანიკისას“ მიხედვით.

1024. ელიავა ლ. ფერების მეტაფიზიკა რუსთაველთან // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 83-89.

ფერთა სიმბოლიკა „ვეფხისტყაოსანში“.

1025. ვასაძე თ. „ვეფხისტყაოსნის“ მხატვრული შინაარსის კომენტარები: სიყვარული და თავისუფლება ავთანდილის ანდერძში // არილი. - 2000. - №12. - გვ. 1.

1026. ზაალიშვილი-სუმბაძე მ. ბიბლიური რემინისცენციები „ხელახალი აღორძინების“ ხანის ქართულ პოეზიაში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - №2(11). - გვ. 62-83.

ბიბლიური თემატიკა და სიუჟეტები არჩილის სკოლის მწერალთა ნაწარმოებებში.

1027. ზარიძე ღვთისო. „ერთი ამბავი აიწყე“ // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 188-201. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ვეფხისტყაოსნის“ პირველი ბეჭდური გამოცემა (1712 წ.) და მისი თავისებურება.

1028. ზარიძე ხეთოსო. „ვეფხისტყაოსნის“ კომპოზიცია // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 77-79.

პოემის სიუჟეტურ თავისებურებათა კვლევა.

1029. თვარაძე რ. „სიბრძნის დარგი“ და „ამოდ დაშვრა“ // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 182-186. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსთაველის ესთეტიკური კონცეფცია. „სიბრძნის“ ცნება „ვეფხისტყაოსანში“.

1030. იორდანიშვილი ს. რეცენზია: მუხტარ შავლოხოვისეულ „ვეფხისტყაოსნის“ ოსურ თარგმანზე // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 329-339.

1943 წელს სტალინში გამოცემული ქართული გრაფიკით შესრულებული თარგმანი.

1031. კალაძე ი. სიემე და მოცალეობა „ვეფხისტყაოსანში“ // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 272-284.

ცნებათა განმარტება.

1032. კარბელაშვილი მ. რუსთველოლოგია XX-XXI საუკუნეთა მიჯნაზე: XX საუკუნის პრობლემები და XXI საუკუნის პერსპექტივები // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 5-40.

რუსთველოლოგიური მეცნიერული სკოლის ორი ფუძემდებელი – ვახტანგ VI და ნიკო მარი.

1033. კარტოზია გ. და კავშირის თავისებური ხმარებისათვის „ვეფხისტყაოსანში“ // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 215-219. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1034. კარტოზია გ. „ვეფხისტყაოსნის“ ლექსიკიდან: უცხო–სუცხო // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 285-298.

სიტყვის გრამატიკული ფორმა და მნიშვნელობა.

1035. კარტოზია გ. ზოგი მეშველზმნიანი ფორმისათვის „ვეფხისტყაოსანსა“ და რუსთაველის დროინდელ სხვა ძეგლებში // ენათმეცნიერების საკითხები. - 2000. - №1. - გვ. 50-57.

მეშველზმნიანი ფორმები „ვეფხისტყაოსანსა“ და მოსე ხონელის „ამირანდარეჯანიანში“.

1036. კაციტაძე კ. სნორი სტურლუსონის „ქვეყნიერების წრე“ და არქაული ტექსტების ტიპოლოგია // ენა და კულტურა. - 2000. - №1 - გვ. 64-78. რეზ ინგლ. ენაზე.

წერილების ციკლი ეხება შუა საუკუნეების ირლანდიური და სკანდინავიური ტექსტების შესწავლისას დადგენილი პრინციპების ფორმულირებასა და მათ გამოყენებას ამავე პერიოდის ქართულ ძეგლებში, კერძოდ ლეონტი მროველის ქრონიკებში.

1037. კობიაშვილი მ. ანდრია პირველწოდებულის „მიმოსვლათა“ ევთვიმე ათონელისეული თარგმანი: (წერილი მეორე) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 107-116. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1038. კოტინოვი ნ. სიტყვაწარმოების რუსთაველური მოდელები და „ინდო-ხატაველთა ამბის“ ავთენტურობის საკითხი // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 100-106.

პოემაში გამოყენებული გაზმნაგებული ფორმების შესწავლა „ინდო-ხატაველთა ამბის“ რუსთაველისეულობის დასასაბუთებლად.

1039. კულემანსბეინენი გ. შოთა რუსთაველი და კურტუაზული სიყვარულის სტრუქტურა // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 43-59.

თარგმანი ინგლისურიდან და შენიშვნები ეკა ქუთათელაძისა.

1040. კუჭუხიძე გ. რუსთაველი და თეიმურაზი // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 59-63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თეიმურაზ პირველისა და შოთა რუსთაველის პოეტური ოსტატობის შედარება.

1041. კუჭუხიძე გ. ქრისტეანი მეფის სახე-იდეალი „დავით აღმაშენებლის ცხოვრებაში“ // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 87-96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1042. ლომაშვილი ჯ. „ვპოვე და ლექსად გარდავთქვი“ // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 108-110.

„ვეფხისტყაოსნის“ ტაეპის გაგებისათვის.

1043. ლორთქიფანიძე ა. შოთა რუსთაველი და „მესხი მოღვექსე“ ერთი და იგივეა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №9. - გვ. 63-72.

1044. მაზმიშვილი ნ. დავით აღმაშენებლის „ცხოვრების“ სახის-მეტყველებითი ასპექტები // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 26-37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უცნობი ავტორის თხზულებაში ბიბლიური პერსონაჟების მოხმობა დავით აღმაშენებლის იდეური სახის მეტი სისრულით წარმოსახვისათვის.

1045. მახარაშვილი ს. იოანე ოქროპირის „ჯუართა აღპერობის“ საკითხავის ძველ და მეტაფრასულ რედაქციათა ურთიერთმიმართებისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. კრ. 3. - გვ. 95-98. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ჯუართა აღპერობის“ ქართული თარგმანების სინური და მეტაფრასული ტექსტების ურთიერთ და ორიგინალის სხვადასხვა რედაქციებთან შედარებითი ანალიზი.

1046. მახარაშვილი ს. სვიმეონ ლოლოთეტის შემოქმედების ერთი ნიმუში: („წმინდა პატაპის ცხოვრება“) // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 37-41. რეზ. რუს. ენაზე.

თეოფილე ხუცესმონაზვნის მიერ XI ს.-ის მიწურულს შავ მთაზე ნათარგმნი „წმინდა პატაპის ცხოვრების“ მეტაფრასული რედაქციის შინაარსობრივი განხილვა.

1047. მენაბდე ლ. რუსთაველის აღმსარებლობისა და „კეფხისტყაოსნის“ ბიბლიური წყაროების შესწავლის ისტორიიდან // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 185-207.

1048. მენაბდე ლ. ძველი ქართული ლიტერატურული ურთიერთობანი; ქართულ-ბიზანტიური ლიტერატურული ურთიერთობანი // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 168-180. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1050. მეტრეველი ფ. ენის განცდა – სიტყვის ემოციური და სულიერი შემეცნება ქართულ აგიოგრაფიაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 3-7. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აგიოგრაფიულ ნაწარმოებში სიტყვის საღვთისმეტყველო დატვირთვა, მისი საშუალებით ადამიანის სულიერი ამაღლებისათვის აუცილებელი ემოციურ-ზნეობრივი ატმოსფეროს შექმნა.

1051. მეტრეველი ფ. წმინდა გრიგოლ ხანძთელი – შვილი მშობლისა მოყვარე // რელიგია. - 2000. - №4-5-6. - გვ. 41-44. რეზ. რუს. ენაზე.

დედაშვილობის გრძნობა და შვილის მიერ მესხეთე მცნების დაცვისა და აღსრულების მაგალითი გიორგი მერჩულეს „გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებაში“.

1052. ნოზაძე ვ. „ვეფხისტყაოსნის“ ფსიქოლოგიის მეტყველება / ტექსტი პუბლიკაციისათვის მოამზადა და გამოკვლევა დაურთო მ. კვატაიამ // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 459-477. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვიქტორ ნოზაძის პირად არქივში დაცული ნაშრომის პუბლიკაცია.

1053. პავლიაშვილი დ. მებაღეობის საკითხი „ვეფხისტყაოსანში“ // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 26-34.

1054. რობაქიძე მ. „აკადრა ქება სრულსა სრული“ // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 120-124.

„ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთი სტროფის გაგებისათვის.

1055. რობაქიძე მ. „ვეფხისტყაოსნის“ ზოგიერთი ცნების შესახებ // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 107-122.

„ვეფხისტყაოსნის“ ცნებები: „აღმაფრენა“, „შედრეკილობა-კლევა“, „ჭირი“; პიროვნების აღმნიშვნელი ცნებები: „სრული“, „სავსე“, „მთელი“ – განხილვა.

1056. რობაქიძე მ. „ვეფხისტყაოსნის“ ორი ადგილის ინტერპრეტაციისათვის // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 250-253. რეზ. რუს და ინგლ. ენებზე.

1. „ჭირი ჭირთა მოგვისავსენ“; 2. „ნესტანის ჭირისა“ და „ორი სიკვდილის“ შესახებ.

1057. სანიკიძე ი. მემედ აბაშიძე და „ვეფხისტყაოსანი“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 140-143.

„ვეფხისტყაოსნის“ სიუჟეტისა და კომპოზიციის მ. აბაშიძისეული გააზრება.

1058. სირაძე რ. „გზა“ და „ლაბირინთი“; დ. გურამიშვილის ცხოვრების გზა // არილი. - 2000. - №17. - გვ. 2-6.

1059. სულავა ნ. განგების რუსთველური კონცეფცია: წერილი პირველი // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 208-230.

მითოლოგია და საღვთისმეტყველო სწავლება „ვეფხისტყაოსანში“.

1060. სულავა ნ. შიო მღვიმელი დემეტრე მეფის პოეზიაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 97-106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მიმოხილულია დემეტრე მეფის იამბიკოები.

1061. სუხიაშვილი მ. ირან-საქართველოს კულტურულ ურთიერთობათა ისტორიიდან: (უნდილაძეთა ლიტერატურული მოღვაწეობა) // პერსპექტივა-XXI. - 2003. - ტ. 5. - გვ. 93-95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გამუსვლიმებული ქართველების მოღვაწეობა სეფიანთა ირანის სამხედრო-პოლიტიკურ და კულტურულ სარბიელზე XVI-XVII სს.-ში. უნდილაძეთა შტოს წარმომადგენლები ირანის ლიტერატურულ ასპარეზზე: აღურ-ლუ ბეგი (ფსევდონიმი „შოლა“), სეიდ მობარამ ხან შირაზელი (ფსევდონიმი „მადჰუში“), მოსიმ-ბეგი.

1062. ტრაპაიძე ქ. ბიბლიური სახეები არჩილ მეფის დიდაქტიკურ ლექსებში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 38-41. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლექსები: „საქართველოს ზნეობანი“, „გვამისა რვათა ასოთა“, „ლექსნი ასნი ორმუხლნი“, „ლექსნი ასდაათნი“, „იამბიკო ლექსები“, „კაცს უთხარ“.

1063. ფარშიდ დელშადი – „ვეფხისტყაოსნის“ სპარსულ ენაზე მთარგმნელი // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 60-61.

მონათხრობი პოემის თარგმნის თაობაზე.

1064. ფირცხალაიშვილი რ. აძიკვის ბარელიეფის წარწერაში მოხსენიებული შოთას ვინაობისათვის // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 41-56.

ავტორის აზრით, წარწერის ერთ-ერთი პერსონაჟის – მთავარ ბეშქენის ცხოვრების პერიოდის განსაზღვრით წარწერაში მოხსენიებული შოთა შეიძლება აღიარებულ იქნას შოთა რუსთაველად.

1065. ფირცხალაიშვილი რ. ინდო-ხატაელთა ამბავი „ვეფხისტყაოსნის“ მოუკვეთელი ამბავი // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 202-214. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1066. ფიფია რ. ჯვარცმა უფლისა იოანე მინჩხის პოეზიაში // ცისკარი. - 2000. - №2. - გვ. 128-129.
იოანე მინჩხი – X საუკუნის ჰიმნოგრაფი.

1067. ფხაკაძე თ. ჰაგიოგრაფიული ნაკადი „ცხოვრების“ ტიპის მატიანეებში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 14-19. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მხატვრული ანალიზი „ცხოვრების“ ტიპის მატიანეთა საუკეთესო ნიმუშებისა: „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“, „ცხოვრება მეფეთ-მეფისა დავითისი“, „ცხოვრება მეფეთ-მეფისი თამარისი.

1068. ღლონტი მ. ფიქრები სულხან-საბაზე „სიბრძნე სიცრუეზე“ და სხვა... // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №10-11. - გვ. 27-29.
არაკების – „ორი ძმანი“ და „ორმოში ჩაგდებული მეფე“ – ანალიზი.

1069. ღლონტი რ. ბედის ცნება ვახტანგ VI-ის პოეზიაში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 84-96.

ღვთისა და ბედის ურთიერთმიმართებაზე მსჯელობა ვახტანგ VI-ის შემოქმედებაში, სადაც მეფე-პოეტი ბედის ყოვლისშემძლეობას აღიარებს, მაგრამ ბედი მისთვის მაინც მეორეულია – წარმართველი არის ღმერთი.

1070. ღლონტი რ. ლიტურგიკული ცნობიერება „დავითიანის“ ლირიკაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 87-95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დ. გურამიშვილის შემოქმედებაში ლიტურგიკული აზროვნების გამოყენების საფუძვლების განსაზღვრა.

1071. შარაძე გ. მიხაკო წერეთლის უცნობი რუსთველოლოგიური შრომა // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 318-328.

გამოქვეყნდა სახელწოდებით „მცირე რამ ვეფხისტყაოსნის“-თვის“, პარიზში გამოშვებულ გაზეთში „თეთრი გიორგი“ (1938, №6).

1072. ჩანტლაძე-ბაქრაძე გ. „ვეფხისტყაოსანი“ ესპანურ და ბასკურ ენებზე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 75-77.

ესპანურ ენაზე „ვეფხისტყაოსნის“ პირველი მთარგმნელი (1960 წ.) ჩიღელი მწერალი გუსტავო-ალფრედო დე ტორე ბოტაროსი და ბასკურ ენაზე შესრულებული თარგმანის (1999 წ.) ავტორი – ქართველოლოგი შაბიერ კინტანა.

1073. ჩაჩავა მ. ს. ს. ორბელიანის იგავთა ხალხური პარალელები // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 447-452. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საინგილოში ჩაწერილი ფოლკლორული მასალა.

1074. ჩიკვატია ნ. ეფთვიმე მთაწმინდელის „წინამძღუარი“, როგორც ქრისტიანული მართლმადიდებლობის სახელმძღვანელო // რელიგია. - 2000. - №1-3. - გვ. 11-21. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მწერლისა და მთარგმნელის, სასულიერო მოღვაწის – ექვთიმე მთაწმინდელის (955-1028 წწ.) ბერძნულიდან თარგმნილი ფილოსოფიური თხზულებების – „წინამძღუარი“ – შესახებ.

1075. ჩოგოვაძე ლ. თეიმურაზ I-ისა და „ამირანდარეჯანიანის“ გამლექსავთა რელიგიური თანაგანწყობა // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 156-157.

XVII ს.-ის II ნახევარში მოღვაწე პოეტი ძმების – სულხან და ბეგთაბეგ თანიაშვილების მიერ გალექსილი „ამირანდარეჯანიანისა“ და მეფე თეიმურაზ I-ის პოეზიის სასულიერო მოტივების მსგავსება.

1076. ჩოგოვაძე ლ. „ამირანდარეჯანიანის“ გამლექსავთა სარწმუნოებრივი მრწამსისათვის // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 262-266. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სასულიერო ელემენტები აღორძინების ხანის ქართველი მწერლების საერო ხასიათის ნაწარმოებებსა და თარგმანებში; მოსე ხონელის „ამირანდარეჯანიანის“ გალექსვა სამეფო კარის მდივან-მწიგნობრების – ს. და ბ. თანიაშვილების მიერ.

1077. „ცხოვრება ფარნავაზისი“ – უძველესი ქართული ლიტერატურული ძეგლი // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 5-19. ქართულ-ინგლისური პარალელური ტექსტი. ინგლისური თარგმანი და შესავალი არიანე ჭანტურიასი.

1078. წაქაძე ი. „ვეფხისტყაოსნის“ ყარაბაღული ვარიანტის ხელნაწერი ლექსიკონი // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 308-317.

დართული აქვს 1828 წელს ყარაბაღში გადაწერილ ხელნაწერს.

1079. ხეცურიანი ღ. რიტორიკა „ვეფხისტყაოსანში“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 63-73. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რიტორიკის თეორიულად დამუშავებული ნორმების მიხედვით რამდენიმე ნაკვეთის განხილვა „ვეფხისტყაოსნიდან“ დასასაბუთებლად იმისა, რომ შოთა რუსთაველი კარგად იცნობდა ანტიკურ ფილოსოფიასა და ქრისტიანულ თეოლოგიას.

1080. ხვედელიანი თ. დავარის სახის ინტერპრეტაციისათვის // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 107-131.

„ვეფხისტყაოსნის“ ერთ-ერთი პერსონაჟის დახასიათება.

1081. ხინთიბიძე ე. „ვეფხისტყაოსნის“ შეფასება ევროპულ ლიტერატურათმცოდნეობაში // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 34-42. ტექსტი ინგლ. და ქართ. ენებზე.

1082. ხინთიბიძე ე. ძველი ბერძნული სააზროვნო სტილის ერთი ნიმუში ძველ ქართულ მწერლობაში // შოთა რუსთაველი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 231-238.

„ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგში დადასტურებული ეთიკურ-ფილოსოფიური ტერმინი – „მოცადეობა“.

1083. ჯიქია ა. სულხან-საბა ორბელიანის ჰომილიათა შესწავლისათვის // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 79-86. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქადაგებები: „სწავლანი და მოძღვრებანი“.

1084. Баканидзе О. Страница из истории литературных взаимоотношений: (Павло Тычина о Шота Руставели) // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 4. - с. 38-46. Рез. на англ. и немец. яз.

Тема Руставели в творчестве классика украинской литературы Павло Тычина.

XIX-XX სს.-ის მწერლობა

1085. აბაშიძე ბ. გიორგი (გოგლა) ლეონიძის ლექსი „ოლე“ და შემოქმედის შემფოთებული ცნობიერი. - თბ., 2000. - 24 გვ.

ერის ბუნების, ყოფის გააზრება ეროვნულ-საზოგადოებრივი ფენომენის მკვლევართათვის საყურადღებო ნაშრომში – გ. ლეონიძის ლექსში „ოლე“.

1086. აკაკი ბაქრაძის ხსოვნას. - თბ., 2000. - 116 გვ.

კრებულში თავმოყრილია მწერლისა და ეროვნული მოღვაწის გარდაცვალების გამო პრესაში გამოქვეყნებული წერილები.

1087. ბაქრაძე ა. მითოლოგიური ენგადი. - თბ., 2000. - 210 გვ.

მითოლოგიის გამოყენების ტრადიცია თანამედროვე ქართველი მწერლების შემოქმედებაში კონსტანტინე გამსახურდიასა და დემნა შენგელაიას შემოქმედების მაგალითზე. წიგნში დამატების სახით წარმოდგენილია ნაშრომი – ვაჟა-ფშაველა და მითოსი („გველის მჭამელი“ და „ბახტრიონი“).

1088. გოგოლაშვილი გ. მარადიული თანამედროვენი. - თბ., 2000. - 140 გვ.

სამეცნიერო-პუბლიცისტური ნაშრომი აკაკი წერეთლის ურთიერთობების შესახებ იღია ჭავჭავაძესთან, ვაჟა-ფშაველასა და გალაკტიონ ტაბიძესთან.

1089. გოგოჭური დ. გოგლაურა. - თბ., 2000. - 80 გვ.

შეხვედრები გიორგი ლეონიძესთან. აქვე ქვეყნდება გ. ლეონიძის იუბილესადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე ავტორის მიერ წაკითხული მოხსენება – „ხალხური მასალები გიორგი ლეონიძის შემოქმედებაში“.

1090. გონელაშვილი ლ. მოშაირე არა ჰქვიან... ანუ „ამ კრეტიონობის ნარნარი ბოდვით“... - თბ., 2000. - 48 გვ.

გამოკვლევა ეხება რუსთაველის საიუბილეო (750 წლისთავი, 1936 წ.) პრემიის პირველ ლაურეატს, მწერლობაში თითქმის უცნობ, ვინმე ნიკოლოზ (ურაგან) ფხაკაძეს და მის პრემირებულ პოემას – „შრომადღებები“.

1091. ევგენიძე ი. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. ტ. 1. - თბ., 2000. - 360 გვ.

მე-19 ს.-ის ქართველი მწერლების (ვაჟა-ფშაველა, რაფიელ ერისთავი, დანიელ ჭონქაძე, ლავრენტი არდაზიანი, მამია გურიელი და სხვ.) ცხოვრებისა და ლიტერატურული მემკვიდრეობის ზოგიერთი მხარე.

1092. ელენე დარიანი [პაოლო იაშვილი]. ლექსები. - თბ., 2000. - 104 გვ.

წიგნში წარმოდგენილია პაოლო იაშვილის ლექსები და ზ. ლომჯარიას გამოკვლევა პოეტის „დარიანული ციკლის“ შესახებ.

1093. ილია მართალი [ილია ჭავჭავაძე]. ქადაგებანი, სიტყვანი, მოძღვრებანი. - თბ., 2000. - 111 გვ.

1987 წლის 20 ივლისს ილიაობაზე სევეტიცხოველში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია II-ის მიერ წარმოთქმული ქადაგება და ილია ჭავჭავაძის მიერ სხვადასხვა დროს წარმოთქმული სიტყვები.

1094. კენჭოშვილი ი. კრიტიკული ძიებანი. - თბ., 2000. - 28 გვ.

გარდამავალი პერიოდის (XII-XVIII სს.) ქართული ლიტერატურა და გალაკტიონ ტაბიძის ლირიკა.

1095. კვლიაშვილი ს. უბის წიგნაკი. - თბ., 2000. - 63 გვ.

„ცისფერყანწელთა“ ჯგუფის ერთ-ერთი დამაარსებლის სერგო კვლიაშვილის ჩანაწერები და მოგონებები მის თანამედროვე გამონჩენილ ადამიანებზე.

1096. კოდუა ე. გერონტი ქიქოძის ფილოსოფიური და სოციოლოგიური შეხედულებანი. - თბ., 2000. - 75 გვ.

მეოცე საუკუნის ქართველი მოაზროვნის ცხოვრების გზა და მსოფლმხედველობრივი კრეალო.

1097. კუკულაძე ნ. ტკბილი ოცნება და მწარე სინამდვილე. - თბ., 2000. - 155 გვ.

ფოტოალბომში წარმოდგენილი არიან: მწერალი და საზოგადო მოღვაწე აკაკი ბაქრაძე და მისი ოჯახის წევრები, მეგობრები. სურათებს ერთვის აკაკი ბაქრაძის რამდენიმე პირადი წერილი, გაგზავნილი მშობლებისა და დებისათვის.

1098. ლეონიძე გ. ოლე. - თბ., 2000. - XXX, 626 გვ.

კრებულები, რომელიც მოიცავს გიორგი ლეონიძის ლექსებს, მოთხრობებს, წერილებსა და სხვადასხვა ღონისძიებებზე წარმოთქმულ სიტყვებს, ეძღვნება პოეტის დაბადების 100 წლისთავს.

1099. მიმინოშვილი ო. ორი პოეტის ერთი თვალსაზრისი: (რაფიელ ერისთავისა და აკაკი წერეთლის ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობა). - თბ., 2000. - 75 გვ.

რ. ერისთავი და ა. წერეთელი ეთნოგრაფიის როლის შესახებ ეროვნული ცნობიერებისა და ეროვნული თვითგამორკვევის სრულყოფა-განვითარების საქმეში.

1100. მონიავა მ. აკაკი წერეთლის პუბლიცისტიკის სტილისტური თავისებურებანი. - თბ., 2000. - 24 გვ.

აკაკის პუბლიცისტური სატირა.

1101. მრეველიშვილი მ. უბის წიგნაკი. - თბ., 2000. - 52 გვ.

საბავშვო მწერლის მოკლე ავტობიოგრაფიული ჩანახატები, მოგონებები ეკატერინე გაბაშვილზე, საფო მგელაძეზე, მისიელ მამულაშვილზე, ივანე ჯავახიშვილსა და სხვ.

1102. ნიკოლეიშვილი ა. XX საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ნარკვევები. წ. 3. - თბ., 2000. - 544 გვ.

ავტორი თანამედროვეობის პოზიციებიდან ახლებური თვალთახედვით წარმოაჩენს კოტე მაყაშვილის, ვასილ ბარნოვის, ჭოლა ლომთათიძის, გრიგოლ რობაქიძის, დემნა შენგელაიას, სიმონ ჩიქოვანისა და კონსტანტინე ლორთქიფანიძის შემოქმედებას.

1103. ნინიძე მ. დაცარიელებული ბეთლემი: წმინდა ილია მართლის პოემა „განდგეილის“ შესახებ. - თბ., 2000. - 103 გვ.

1104. სარია ზ. გალაკტიონ ტაბიძის ინტიმურ-მედიტაციური და სამოქალაქო პუბლიცისტური ლირიკა. ნაწ. 1. - თბ., 2000. - 159 გვ.

კრებულები აერთიანებს ბოლო წლებში გალაკტიონის პოეზიაზე დაწერილ წერილებს: „მკერდს მიღებულ ქნარი“, „ლურჯა ცხენები“, „სიტყვის ნიუანსირება“ და სხვ.

1105. ტაბიძე ნ. გალაკტიონი. - თბ., 2000. - 518 გვ.

წიგნში წარმონეწილია გალაკტიონ ტაბიძის ცხოვრებისა და შემოქმედების ადრეული პერიოდი, გამოვლენილია არაერთი უცნობი ნაწარმოები და ბიოგრაფიული ფაქტი.

1106. შუშანაშვილი ა. წიწამურის ტრაგედია. - თბ., 2000. - 207 გვ.
სისხლის სამართლის საქმეების, ლიტერატურული წყაროებისა და საარქივო დოკუმენტების კრიტიკული განხილვის საფუძველზე ნაშრომში გააშუქებულია ილია ჭავჭავაძის მკვლევლობის ფაქტობრივი გარემოებები.

1107. წერეთელი ა. გამზრდელი: დოკუმენტური გამოცემა. - თბ., 2000. - 33, XXII გვ.

1913 წელს ი. მერკვილაძის მიერ გამოცემული აკაკის პოემა „გამზრდელის“ ტექსტი, რომელსაც თან ერთვის ჯ. გაბობის გამოკვლევა პოემის შექმნის ისტორიასთან დაკავშირებით.

1108. ჯავახიშვილი გ. შეხვედრები გიორგი ლეონიძესთან. - თბ., 2000. - 110 გვ.

წიგნში თავმოყრილია ნარკვევები, რომელშიც წარმოჩენილია საქართველოში სხვადასხვა დროს გამართული შეხვედრები გ. ლეონიძესთან.

1109. ჯიბლაძე ა. მამია ვარშანიძის შემოქმედება. - ბათუმი, 2000. - 138 გვ.

პოეტის შემოქმედებითი პორტრეტი.

1110. აბდუშელი ჯ. ალექსანდრე ყაზბეგის დამოკიდებულება სახალხო საკრავებისადმი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 72-75.

ვანდური და ჩონგური აღ. ყაზბეგის შემოქმედებაში.

1111. აბზიანიძე ზ. აკაკი წერეთელი // ცისკარი. - 2000. - №1. - გვ. 124-130.

პოეტის ბიოგრაფიული და ლიტერატურული პორტრეტი.

1112. აბზიანიძე ზ. გალაკტიონი: ლიტერატურული პორტრეტი // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 65-75.

1113. აბზიანიძე ზ. გრიგოლ ორბელიანი: (ლიტერატურული პორტრეტი) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 221-227.
რეზ. ინგლ. ენაზე.

1114. აბზიანიძე ზ. ლადო ასათიანი // კრიტიკერიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 61-68.

შემოქმედების მიმოხილვა.

1115. აბზიანიძე ზ. ნიკო სამადაშივილი // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 68-74.

ბიოგრაფიული მონაცემები და პოეზიის განხილვა.

1116. ადამია რ. არა სიცოცხლე, არა სიკვდილი, რაღაც მესამე... (ფიქრები ტერენტი გრანელზე) // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 85-87.
ტერენტი გრანელის პოეტური სამყარო.

1117. აღხაზიშვილი გ. სულის გამოსმობა // ომეგა. - 2000. - №4. - გვ. 84-86.

პოეტ და მთარგმნელ გიგლა სარიშვილის გახსენება.

1118. აღხაზიშვილი გ. „ხან მიწისა ვარ“: აკაკი და მარგანეცი // ომეგა. - 2000. - №7. - გვ. 37-38.

აკაკი წერეთლის როლი საქართველოში მარგანეცის წარმოებისა და განვითარების საქმეში.

1119. ამყოლაძე თ. გენო კაღანდიას ერთი ლექსი // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 11-103.

ანალიზი პროზად დაწერილი ლექსისა – „ოლიფანტე“ ციკლიდან „ლოტოფაგები“.

1120. ანდრიაძე დ. „შავი მიწის სქოლიოში“ // არილი. - 2000. - №7. - გვ. 2-3.

პოეტ გივი გეგეჭკორის გარდაცვალების გამო – შემოქმედება.

1121. არაბული ა. აკაკი ბაქრაძის ენობრივი პოზიციის გააზრებისათვის // ლიტერატურა და სხვა. - 2000. - №1. - გვ. 62-74.

1122. არახამია ნ. „კერძო თვისებისა ზოგადი, საკაცობრიო ხდება“ // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 112-114.

ილია ჭავჭავაძის „განდევილის“ ხალხური წყაროების შესახებ. ლიტერატურათმცოდნეობაში არსებული ძირითადი მოსაზრებების ანალიზი.

1123. ახვლედიანი გ. კორნელი კეკელიძე და ქართული ხალხური და ლიტერატურული პოეზიის ურთიერთობის საკითხები // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 424-432. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1124. ბაბლოვანი ც. საბავშვო მწერლობის პრობლემა: (თავისებური აზროვნების ბავშვები) // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 3-8.

როდიონ ქორქიას „მაცდური გოგონა“, დეო ქიანელის „ჭინკა ბიჭი“, ოტია იოსელიანის „სახელგატეხილი“ – განხილვა.

1125. ბარბაქაძე თ. „სილაში ვარდი“ და „ყვავილი... გავსილი სილით“ // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 79-82.

განხილვა კოწია ერისთავის ლექსებისა – „ერთხელ ვიხილე ბაღში ყვავილი“ და „ერთხელ ვიხილე ბაღში სიზმარი“. პარალელი გალაკტიონის ლექსთან „სილაჟვარდელ ანუ ვარდი სილაში“.

1126. ბარბაქაძე ლ. კაცთათვის მსახურება მსახურებაა ღვთისა // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 118-119.

ილია ჭავჭავაძის „გლახის ნაამბობის“ კრიტიკის რამდენიმე ნიმუშის განხილვა.

1127. ბარბაქაძე ლ. ცოდვა-მადლის პრობლემა ალ. ყაზბეგის „მოძღვარში“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 107-114. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1128. ბარბაქაძე ც. „რაც სამუდამოდ რჩება უთქმელი“: გ. ალხაზიშვილი „ამოდის თუ ჩადის მზე?!“ // ცისკარი. - 2000. - №3. - გვ. 132-136.

გივი ალხაზიშვილის რომანის – „ამოდის თუ ჩადის მზე“, ასევე მისი პოეტური შემოქმედების განხილვა-ანალიზი.

1129. ბაქრაძე ა. სამი მწერალი // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 128-137.

1992 წელს საქართველოს რადიოსათვის გაკეთებული ჩანაწერი ჭაბუა ამირეჯიბის, ანა კალანდაძისა და ოთარ ჭილაძის შემოქმედების შესახებ / პუბლიკაცია მოამზადა ლამარა კიკილაშვილმა.

1130. ბახტაძე გ. ვინ არის „ბათუმის სურათების“ ავტორი? // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 123-129.

1883 წელს „დროებაში“ გამოქვეყნებული მოთხრობის „ბათუმის სურათების“ სავარაუდო ავტორად ეგნატე ნინოშვილის მოაზრება.

1131. ბენაშვილი ც. ბუნების სიმბოლიზაცია გ. ტაბიძის პოეზიაში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 66-75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1132. ბენაშვილი ც. გალაკტიონ ტაბიძე კახეთში // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 130-131. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დაკარგვით გამოწვეული სულიერი ტკივილის გამოხატვა კახეთის თემაზე შექმნილი ლექსების ციკლში – „აღზიორა“.

1133. ბენაშვილი ც. თანამედროვე ქართული ლიტერატურათმცოდნეობა ინგლისური რომანტიზმის შესახებ // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 129-130. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლიტერატურათმცოდნეების – მაყვალა კუჭუხიძის, თამარ ნუცუბიძის, მიხეილ კვესელავას, ნინო კვიციანიშვილის, ინესა მერაბიშვილისა და სხვათა ნაშრომებისა და წერილების მიხედვით.

1134. ბერაია გ. ვიცით კი კითხვა? // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 95-96. განხილულია გაზ. „ქართული კულტურის“ 1997 წ. 18-24 ივლისის ნომერში დაბეჭდილი ტარიელ ჭანტურიას წერილი თანამედროვე ქართულ მწერლობაზე.

1135. ბერაია გ. რევაზ მიშველაძე – 60 // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 72-73. მოგონება მწერლის დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით.

1136. ბერიაშვილი მ. სინდისის ხმა // არილი. - 2000. - №16. - გვ. 15-16. ჯემალ ქარჩხაძის მოთხრობის – „ანტონიო და დავითი“ – განხილვა.

1137. ბიბილეიშვილი ი. თანამედროვე სახეები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 54-62. მწერალ გერონტი ქუთათელაძის შემოქმედება.

1138. ბიბილეიშვილი ი. ჯვრის სიმბოლიკა აჭარაში მოღვაწე მწერალთა შემოქმედებაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 105-120; №5. - გვ. 133-140.

ოსებს ბექირიშვილის, მემედ აბაშიძის, ფრიდონ ხალვაშის, პარმენ ლორიას, ჯემალ ჯაყელის, უუუუნა საქიშვილის, დავით თედორაძის, ნათელა და ნიკოლოზ დუმბაძეების შემოქმედების განხილვა.

1139. ბრეგაძე ლ. პოსტმოდერნიზმი ქართულ მწერლობაში: (წერილი პირველი) // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 110-124.

ტერმინ „პოსტმოდერნიზმის“ განმარტება; განხილულია ნაირა გელაშვილის, მუხრან მაჭავარიანისა და ვახტანგ ჯავახაძის პოსტმოდერნისტული ნაწარმოებები.

1140. ბრეგაძე ლ. „სარკის ნატყეხების ფაუნა“ // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 91-96.

ნაირა გელაშვილის წიგნის – „ავტობიოგრაფიული მეტის-მეტად ავტობიოგრაფიული“ (თბ., 1999) – განხილვა.

1141. ბუაჩიძე ა. მიწით შესვრილი ღექსი // არილი. - 2000. - №8. - გვ. 1-2.

გიორგი ლენინძის პოეზია – პოეტის დაბადების 100 წლის-თავის გამო.

1142. ბუაჩიძე ა. ოსიპ მანდელშტამის უცნაური მოგზაურობა // მნათობი. - 2000. - №7-8. - გვ. 96-97.

რუსი პოეტის თბილისური შთაბეჭდილებები; ვაჟა-ფშაველას ფენომენით დაინტერესება.

1143. გაბოძე ჯ. აკაკი წერეთლის ღექსების კრებულ „სალამურის“ გამოცემის ისტორია და ტექსტოლოგიური ანალიზი // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 122-135. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გამოიცა 1893 წელს კ. ლორთქიფანიძის მიერ ქუთაისში.

1144. გაბოძე ჯ. აკაკი წერეთლის „პატარა კახის“ ახალი ავტორიზებული ნაბეჭდი წყარო // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 150-156.

თხზულებათა ახალი აკადემიური გამოცემისას ძირითადი ტექსტის წყაროს შერჩევა და „ავტორის ნების“ გათვალისწინება.

1145. გაბოძე ჯ. „გამზრდელის“ წყარო – აფხაზური თქმულება // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 97-99.

აკაკი წერეთლის პოემა „გამზრდელი“.

1146. გადილია ა. შოთა ნიშნიანიძის პოეზია // აფხაზეთის რე-
გიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეც-
ნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 66-78. რეზ. რუს. ენაზე.

1147. გამსახურდია ო. განტოლვა ჩრდილოეთიდან // ცისკარი. -
2000. - №7-8. - გვ. 116-117.

ლიტერატურული დაჯგუფება – „აკადემიური ასოციაცია“ (XX
ს.-ის 20-იანი წლები), მისი წევრები და მათი ღვაწლი.

1148. გაჩეჩილაძე მ. „ცისფერყანწელები“ გაზეთ „ბარიკადში“ //
ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 372-389. რეზ.
ინგლ. ენაზე.

1149. გაწერელია ა. მზის მაქებარი // სჯანი. - 2000. - №1. -
გვ. 162-168.

ესეი პაოლო იაშვილზე.

1150. გელაშვილი ნ. ავტობიოგრაფიული მეტისმეტად ავტო-
ბიოგრაფიული: [რომანი – „სარკის ნატეხები“, ლიტერატურული
ზღაპრები, ლექსები, პოემები, სიმღერები]. - თბ., 1999. - 380 გვ.

რეც.: ლობჯანიძე გ. წინწკლების ქოხიდან ჭიანჭველებზე-
სეულ ქოხამდე // არილი. - 2000. - №5. - გვ. 9-11.

1151. გენძეხაძე ც. „ის ხომ სულ სხვა საქართველოზე ფიქრობ-
და“ / ც. გენძეხაძე, ჟ. ქვლივიძე // მნათობი. - 2000. - №11-12. -
გვ. 125-134.

მიხეილ ჯავახიშვილის რომანებისა და მოთხრობების მიხედ-
ვით გადაღებული ქართული მხატვრული სრულმეტრაჟიანი, მოკ-
ლემეტრაჟიანი და სატელევიზიო ფილმები.

1152. გვარამაძე ლ. „ახდენილი სიზმარი“ და არა „ახლანდელი
სიზმარი“ // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 100-101.

„აკაკის კრებულის“ 1899 წლის №9-ში დაბეჭდილი ა. წერეთ-
ლის სტატიის სათაურში გაპარული კორექტული შეცდომა.

1153. გიგაშვილი მ. „ეშმაკის მოსახვევი“ // ცისკარი. - 2000. - №5.
- გვ. 114-117.

გურამ გეგეშიძის ამავე სახელწოდების მოთხრობის ანალიზი.

1154. გიორგაძე ნ. მხატვრული მატრიანე // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 92-97.

განხილულია რევაზ მიშველაძის ნოველები.

1155. გიორგაძე ნ. პოეტური წახნაგები // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 84-91

მიხეილ ქვლივიძის პოეზია.

1156. გიორგი ლეონიძე 100 // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 102-107.

მწერლის იუბილესთან დაკავშირებით იბეჭდება მიხეილ მამულაშვილის, გიორგი სეხნიაშვილის, ალექსი გზირიშვილისა და სერგო კლდიაშვილის მოგონებები.

1157. გოგია ზ. ირონიიდან ეპიკური დრამის პოეტიკამდე // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 133-141.

გურამ დოჩანაშვილის შემოქმედება.

1158. გოგოლაშვილი თ. ენისა და მეტყველების პრობლემები ილია ჭავჭავაძის თეატრალურ რეცენზიებში // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №10-11. - გვ. 11-13; №12. - გვ. 18-20.

1159. გომართელი ა. წინასწარმეტყველური პიესა // ლიტერატურა და სხვა. - 2000. - №1. - გვ. 127-131.

დავით კლდიაშვილის პიესა – „უბედურება“ – განხილვა.

1160. გონიტაშვილი თ. ვაჟა-ფშაველას ესთეტიკის ზოგიერთი ასპექტი: (პოეზიის მიხედვით) // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 138-143.

1161. გრძელიძე გ. ადამიანის არსებობის პრობლემა თანამედროვე დრამატურგიაში // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 46-52.

ირაკლი სამსონაძის, პ. მარბერისა და ბერნარ-მარი კოლტესის შემოქმედებაში.

1162. გულუა ნ. „უგზო ქარავანი“ და „თავგადასავალი ლევან გოთუასი“ // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 44-48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გიორგი სააკაძის ქარტეხილიანი ცხოვრება ლ. გოთუას „უგზო ქარავანში“.

1163. დარბაისელი ნ. წერილები დენიელს: №5 – მუხრან მაჭავარიანის „საბა“ // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 125-133.

ლექსის განხილვა.

1164. დეკანოზიშვილი ქ. ლევან ასათიანი – ლიტერატურათმცოდნე და კრიტიკოსი // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 49-58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიაში განხილულია XX ს.-ის 30-იან წლებში გამოქვეყნებული ლევან ასათიანის შრომები – „ვალაქტიონ ტაბიძე“ და „ვალერიან გაფრინდაშვილი“.

1165. დოიაშვილი თ. ილიას ლექსთწყობა: პოემები // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 390-400.

1166. დოლიძე მ. აზრით მხატვრობა // არილი. - 2000. - №16. - გვ. 9. მწერალ ჯემალ ქარჩხაძის სტილი.

1167 დოღონაძე ლ. ქრონოტიპი დრამატულ ნაწარმოებში // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 48-52.

განხილულია გ. ნატროშვილის პიესა „ბარათაშვილის უკანასკნელი ღამე“.

1168. დოჩანაშვილი გ. „მწერლის დანიშნულებაა ბიბლია მიიტანოს ხალხამდე“ // არილი. - 2000. - №4. - გვ. 1-2.

ღაბადების 61-ე წლისთავთან დაკავშირებით ქ. „არილის“ სახელით გურამ დოჩანაშვილს ესაუბრა ბესო ხვედელიძე.

1169. დუმბაძე ლ. ლადო ასათიანის ცხოვრების ერთი ფურცელი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №6. - გვ. 78-82.

ლ. ასათიანის დედის დაპატიმრება 1937 წელს და ამით გამოწვეული ტვივილი პოეტის შემოქმედებაში.

1170. ევგენიძე ნ. „წმინდა მხედარი“ და ნიკოლოზ ბარათაშვილისეული „თავგანწირული მხედარი“ // სკოლა და ცხოვრება. - 2000. - №1-6. - გვ. 53-57.

„მერანის“ ლაიტმოტივი, მისი ადრინდელ კულტურულ-ლიტერატურულ ტრადიციებთან კავშირი და მხატვრული ჩანაფიქრი.

1171. ელაშვილი ქ. ჩვენს ხელში უნებლიეთ აღმოჩენილი „ეშმაკის ქვა“ // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 74-77.

ბრძოლის ფენომენი მიხეილ ჯავახიშვილის მოთხრობაში – „ეშმაკის ქვა“.

1172. ერაძე ლ. რატომ იღუპებიან „გლახის ნაამბობის“ პერსონაჟები უზიარებლად // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 84-87.

1173. ვასაძე თ. თავისუფალ პიროვნებად ყოფნა // არილი. - 2000. - №16. - გვ. 17.

ჯემალ ქარჩხაძის შემოქმედების თემა.

1174. ვაშაყმაძე მ. გადაფრენა გუგულის ბუდეზე და უკან // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2000. - №2. - გვ. 25-28. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

მწერალ აკა მორჩილაძის შემოქმედებითი ბიოგრაფია.

1175. ვახანია ნ. აღ. ორბელიანის „დაღისტნითგან ლეკების გამოსვლა და სხვა ამბები“ // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 108-111.

ნაწარმოების გარჩევა.

1176. ვახანია ნ. აღ. ორბელიანის სალიტერატურო კრიტიკის შესახებ // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 134-136. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

რომანტიკოსი მწერლის წერილები მის თანადროულ სალიტერატურო კრიტიკაზე.

1177. ვეშაპიძე შ. ილია ჭავჭავაძე საზოგადოებრივი ცხოვრების, მისი ეკონომიკური და სამართლებრივი მხარეების კვლევის შესახებ // ადამიანი და კონსტიტუცია. - 2000. - №1. - გვ. 135-138.

1178. ზაზანაშვილი ნ. წრეები წრეში // არილი. - 2000. - №4. - გვ. 12-15.

ლია სტურუას პოემის – „წრეში“ – განხილვა.

1179. ზოიძე ზ. მზიანი იეროგლიფები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 82-87.

პოეტ სანდრო ბერიძის შემოქმედება.

1180. ზოიძე შ. მარინე თევდორაძის ნოველები // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 86.

მ. თევდორაძის მოთხრობებისა და ნოველების კრებულის – „ცოდვის ცრემლები“ – განხილვა.

1181. ზოიძე შ. მწერლის „მესამე თვალი“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 81-83.

ნაშრომში წარმოჩენილია მწერალ თამაზ ჭილაძის შემოქმედებითი ნიჭი.

1182. ზოიძე შ. სიცოცხლე პოეზიაში: (მამია ვარშანიძის შემოქმედება) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 79-94.

მწერალ მამია ვარშანიძის შემოქმედების კრიტიკული ანალიზი.

1183. ზოიძე შ. ტიცინ ტაბიძე // მნათობი. - 2000. - №3-4. - გვ. 90-94.
პოეტის შემოქმედებითი პორტრეტი.

1184. ზოიძე შ. ცისფერყანწველთა ორდენის წევრი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 114-116.

კოლაუ ნადირაძის მოკლე ბიოგრაფია და შემოქმედება.

1185. ზურაბიშვილი დ. ერთი და იგივეს მარადიული შემობრუნება: (რამდენიმე სიტყვა ზურაბ ქარუმიძის ერთი ლიტერატურული ოპუსის გამო) // ახალი დროება: ლიტერატურული აღმანახი. - 2002. - №1. - გვ. 223-227.

ზ. ქარუმიძის წარმატებული ლიტერატურული დებიუტი.

1186. თავაძე ზ. ეძღვნება აკაკი ბაქრაძეს // არილი. - 2000. - №11. - გვ. 22.

სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ გამოცემული ჟურნალის – „ლიტერატურა და სხვა“ – პირველი ნომერი.

1187. თავბერიძე თ. აკაკის სატირული ლექსები // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 126-127.

ლექსთა დასაწყისის ტიპოლოგიური ნიშნების მიხედვით დაჯგუფება.

1188. თავბერიძე თ. აკაკი წერეთლის სატირული ლექსების რითმა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 68-71.

1189. თავბერიძე თ. მეტაპლაზმები აკაკი წერეთლის სატირულ ლექსებში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 126-128.

მხატვრულ-გამომსახველობითი ხერხები და მისი ფუნქცია აკაკის სატირაში.

1190. თავბერიძე თ. მეტასემები და მეტალოგიზმები აკაკი წერეთლის სატირულ ლირიკაში // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 111-112.

აკაკის სატირული ლექსების პოეტური ენის მიმოხილვა.

1191. თავბერიძე თ. პუანტი სატირულ ლირიკაში // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 52-55.

პუანტი, ანუ მოულოდნელი პარადოქსული დასასრული კომიკური ეფექტის მიზნით აკაკის სატირული ლირიკის მიხედვით.

1192. თავდიშვილი ქ. სატირულ-იუმორისტული ნაკადი ზაურ ბოლქვაძის პოეზიაში // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 113-123.

1193. თათარაიძე ე. დაგორდნენ გაყინულ მამულზედ მამაის ნახვევი ხინკლები... // მუღმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №4(16). - გვ. 44-47. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

ვაჟა-ფშაველას ქალიშვილ გულქან რაზიკაშვილის მოგონებები მამაზე.

1194. თარგამაძე ნ. „ვარდფენობა“ // საქართველოს ქალი. - 2003. - №3-4. - გვ. 6.

მწერალ გიორგი შატბერაშვილის გახსენება.

1195. თევზაძე დ. აფხაზური მწერლობის კოლოსი // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 44-64. რეზ. რუს. ენაზე.

დიმიტრი გულიას მოღვაწეობა.

1196. თევზაძე დ. ვინ არის დამნაშავე ანუ ვინ ჩათესლა ომი აფხაზთა და ქართველთა შორის // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 37-42. რეზ. რუს. ენაზე.

ამ საკითხთან დაკავშირებით განხილულია კ. გამსახურდიას ნოველა „ტაბუ“.

1197. თევზაძე დ. რომანი დაუმორჩილებელ ქართულ სულზე // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 313-326. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჭაბუა ამირეჯიბის რომანი – „გორა მბორგალი“.

1198. თოდუა ვ. განგაშის ზარები // ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 143-144.

კონსტანტინე გამსახურდიას ნოველის – „ზარები გრიგალში“ – ანალიზი.

1199. თოდუა ვ. შემოქმედის უცვლელი პოზიცია // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 101-103.

უცხოტომელთა მოძალების პრობლემა მ. ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნებში“.

1200. თოფურია მ. ფრიდრიხ ნიცშე და კონსტანტინე გამსახურდიას 20-იანი წლების პუბლიცისტიკა // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 123-128. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კ. გამსახურდიას ნაშრომები: „ტრადიციის წარმოშობა მუსიკის სულიდან“ და ესეი – „გოეთე, ნაპოლეონი, ნიცშე“. განხილვა.

1201. თურმანიძე თ. „პატარძელის ქრონიკებიდან“ „ნატვრის ხემდე“ // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 104-107.

გიორგი ლეონიძის მემუარულ თხზულებებში („პატარძელის ქრონიკები“, „ნატვრის ხე“) და მის ავტობიოგრაფიაში გაბნეული ბავშვობისდროინდელი მოგონებების შედარება-ანალიზი.

1202. თურნავა რ. მიხეილ ჯავახიშვილისა და გი დე მოპასანის ნოველისტიკა // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 239-246. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტიპოლოგიური პარალელები მ. ჯავახიშვილისა და გი დე მოპასანის შემოქმედებას შორის.

1203. იაშვილი პ. გრიგოლ რობაქიძეს: (ზეინაბ ღომჯარიას პუბლიკაცია) // კრიტიერიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 115-117.

პაოლო იაშვილის ორი ლექსი, რომლებიც არ არის შესული პაოლო იაშვილის არც ერთ კრებულში (1. გაზ. „ბარიკადი“, 1922, №4, 7 იანვარი. 2. გაზ. „რუბიკონი“, 1923, №5, 18 თებერვალი).

1204. კავთიაშვილი ვ. ვაგნერიანობის საკითხი გალაკტიონ ტაბიძის შემოქმედებაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 288-300. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1205. კანდელაკი ბ. ილიას დაკრძალვა მთაწმინდაზე // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 111-112.

1907 წლის საგაზეთო პუბლიკაციების მიხედვით.

1206. კანკავა გ. „კაცია-ადამიანის?!“ წინასიტყვაობის ტექსტების მხატვრულ ხატთა სისტემა, იდეოლოგია, დათარიღება // ცისკარი. - 2000. - №3. - გვ. 114-126.

ილია ჭავჭავაძის მოთხრობა „კაცია-ადამიანის?!“ წინასიტყვაობის ისტორიული მნიშვნელობა.

1207. კანკავა გ. ლიტერატურულ პროცესს „აღტერნატივა“ არა აქვს // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 83-93.

ლიტერატურაში დამკვიდრებული „ტრადიციული“ (ძველი) და თანამედროვე „ავანგარდისტული“ მიმართულებების ურთიერთ-მიმართება.

1208. კანკავა გ. „მგზავრის წერილების“ მხატვრულ ხატთა სისტემა, იდეოლოგია, დათარიღება // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 232-256. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1209. კახიძე მ. თაფლად და ნექტრად დაღვრილი ლექსები // საქართველოს ქალი. - 2003. - №11-12. - გვ. 2-3.

პოეტ ნაზი კიდასონიას გახსენება. პიროვნული და შემოქმედებითი შტრიხები.

1210. კაციტაძე კ. ქართული რომანტიზმის ფილოსოფიური საფუძვლები და გრიგოლ ორბელიანი // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 75-88.

გერმანელი ლიტერატურათმცოდნისა და ფილოსოფოსის ფრიდრიხ შლეგელის (1772-1829 წწ.) წვლილი ლიტერატურული მიმართულების – რომანტიზმის ჩამოყალიბებაში და რომანტიკოსი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე გრ. ორბელიანი.

1211. კვინტრაძე ც. ილიას „კაცია-ადამიანი?!“-ს სწავლებისათვის // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 7. - გვ. 67-72.

1212. კვიციანიშვილი ე. ასეთი მახსოვს იგი // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 142-162.

აკაკი გაწერელის დაბადების 90 წლისთავი – მოგონებები მეცნიერის ცხოვრებიდან.

1213. კვიციანიშვილი ე. ქართული დოკუმენტური პროზის მშვენიე-
ბა: („ნამწვემსარის მოგონებანი“) // ლიტერატურული ძიებანი. -
2000. - ტ. 21. - გვ. 257-263. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ალ. ყაზბეგის ნაწარმოების გარჩევა.

1214. კლდიაშვილი ი. უუფლებობის სევდა: (მიხეილ ჯავახიშვი-
ლის მოთხრობების მიხედვით) // ქუთაისის სახელმწიფო უნი-
ვერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერე-
ბათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 112-118. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უუფლებო, ღირსებააყრილი, „ძლიერთაგან ვნებული“ ქალები
მიხეილ ჯავახიშვილის მოთხრობებში „უპატრონო“ და „ეკა“. მწერლის დამოკიდებულება ქალისა და XX ს.-ის დასაწყისის ქართული საზოგადოებისადმი.

1215. კლდიაშვილი ი. ქალის ფსიქოლოგიური პორტრეტის დახ-
ასიათებისათვის მ. ჯავახიშვილის მოთხრობიდან „ოქროს კბილი“
// ინტელექტი. - 2000. - №1(7). - გვ. 150-151.

1216. კობალაძე თ. მთაზე წასული // დროშა. - 2000. - №8-10. -
გვ. 14-15.

მწერალ ლევან გოთუას გახსენება; საქართველოს რადიოს
„ოქროს ფონდში“ დაცული პოეტ გ. ლეონიძის ასი წლის იუ-
ბილესადმი მიძღვნილი ლ. გოთუას სიტყვის ჩანაწერი.

1217. კოტორაშვილი გ. სიმბოლო და ალეგორია ვაჟა-ფშაველას
პოეტური ეპოსის მიხედვით // კლასიკური და თანამედროვე ქართუ-
ლი მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 136-143. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვაჟა-ფშაველას პოემაში „სული ობლისა“ მოცემული სიმ-
ბოლოებისა და ალეგორიების ფართო სპექტრის განხილვა-ანა-
ლიზი.

1218. კოჭლაშვილი ნ. შიო არაგვისპირელის ნოველები // ცისკარი.
- 2000. - №2. - გვ. 130-131.

1219. კრავენკო ი. სიკვდილის აპოლოგია ტერენტი გრანელის პოეზიაში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №12. - გვ. 70-80.

1220. კუტივაძე ნ. „ცისფერყანწელთა“ შემოქმედება და პროლეტარული კრიტიკა // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 128-134. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ცისფერყანწელთა“ (ტიციან ტაბიძე, პაოლო იაშვილი, ვალერიან გაფრინდაშვილი) დაპირისპირება გარკვეულ ლიტერატურულ ტრადიციებთან; პროლეტარული კრიტიკის დამოკიდებულება სიმბოლისტთა მოღვაწეობისადმი (პლატონ ქიქოძე, ვალერიან რუხაძე, ბენიტო ბუჩიძე, ყარიბი (პეტრე გელეიშვილი), შალვა რადიანი და სხვები).

1221. კუჭავა ნ. ვაჟა-ფშაველას საყმაწვილო პროზა // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 86.

1222. ლეიაშვილი ნ. პერსონაჟთა ხასიათის გახსნა ლიტერატურული დეტალების საშუალებით // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 81-88.

მეფე გიორგი I-ის პიროვნული თვისებების ზოგიერთი ასპექტი კ. გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენის“ მიხედვით.

1223. ლეონიძე ნ. მამაზე // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №3. - გვ. 14-15.

გიორგი ლეონიძის ქალიშვილის მოგონებები მამაზე – პოეტის დაბადების 100 წლის იუბილეთან დაკავშირებით.

1224. ლომიძე გ. რამდენიმე მოსაზრება დემნა შენგელაიას რომან „სანავარდოს“ შესახებ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 226-229. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ნაწარმოებში მრავლად მოყვანილი მითების, სიმბოლოებისა და ალეგორიების გაანალიზების ცდა.

1225. ლომიძე ზ. ეგოსტის ტრაგედია: (მ. ჯავახიშვილის „ჯაფოს ხიზნები“) // კრიტიკრიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 75-78.

რომანის განხილვა.

1226. ლომიძე თ. ფერის მხატვრული გააზრების თავისებურებები ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 228-231. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1227. ლორთქიფანიძე თ. ქართველი რომანტიკოსები გერონტი ქიქოძის დახასიათებით: (ალექსანდრე ჭავჭავაძე) // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 237-281. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ალ. ჭავჭავაძის პიროვნება და შემოქმედება გერონტი ქიქოძის წიგნში „XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან“.

1228. მაღაზონია დ. ილია ჭავჭავაძე ისტორიის აღმზრდელობითი მნიშვნელობის შესახებ // სკოლა და ცხოვრება. - 2000. - №1-6. - გვ. 83-88.

1229. მანიუაშვილი ი. თანამედროვე ქართული დრამატურგიის ძირითადი ტენდენციები: (80–90-იანი წლების პერიოდის მოკლე მიმოხილვა) // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 75-83.

1230. მარგეტ ბირო – უნგრელი ქართველოლოგი // საქართველოს ქალი. - 2000. - №9-10. - გვ. 19.

ფილოლოგი, ქართველ მწერალთა შემოქმედების მკვლევარი და მათ ნაწარმოებთა მთარგმნელი.

1231. მახარაშვილი თ. ბიბლიური აზროვნების მწერლები ხაიმ ნახმან ბიალიკი და გრიგოლ რობაქიძე // პერსპექტივა-XXI. - 2003. - ტ. 5. - გვ. 71-72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პარალელები გრიგოლ რობაქიძისა და ებრაელი პოეტის, ისტორიკოსისა და საზოგადო მოღვაწის ხაიმ ნახმან ბიალიკის აზროვნებასა და წერის მანერაში. მათი პოეზიის განუყოფლობა ბიბლიისაგან.

1232. მგელაძე გ. ხილული და ციური საქართველოს დამამშვენებელი // საქართველოს ქალი. - 2000. - №1-2. - გვ. 2-3.

მოგონებები პავლე ინგოროყვას ცხოვრებიდან.

1233. მელაძე ლ. გერონტი ქიქოძის ესთეტიკური მრწამსი // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 102-105.

1234. მელაძე ლ. ქართველ რომანტიკოსთა შემოქმედება გ. ქიქოძის ლიტერატურულ-კრიტიკულ ნააზრევში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 230-238. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ანალიზი 1942 წელს ჟურნალ „მნათობში“ (№1) დაბეჭდილი გამოკვლევისა „XIX საუკუნის ლიტერატურის ისტორიიდან“.

1235. XX საუკუნის საუკეთესო ნააზრვეი: კიტა აბაშიძიდან აკაკი ბაქრაძემდე: ხუთი ქართველი კრიტიკოსის თანავარსკვლავედი // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 18-19.

ჟურნალ „ომეგას“ თვალსაზრისით ქართული კრიტიკული აზროვნების ყველაზე თვალსაჩინო ლიტერატურულ მოღვაწეებად მიჩნეულნი არიან: კიტა აბაშიძე, გერონტი ქიქოძე, აკაკი ბაქრაძე, გურამ ასათიანი, ვახტანგ კოტეტიშვილი.

1236. მესხი ნ. ექსპრესიონიზმი ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 88-94.

ექსპრესიონისტული მიმართულებისა და სხვადასხვა სკოლების არაერთგვაროვანი შეფასება XX ს.-ის პირველი მეოთხედის ქართულ კრიტიკასა და ლიტერატურათმცოდნეობაში.

1237. მესხია ც. ჯანო ჯანელიძის პოეტური ფენომენი // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 96-110. რეზ. რუს. ენაზე. შემოქმედების მიმოხილვა.

1238. მეტრეველი ე. მან არ ისურვა, ეცხოვრა... ამ წელს // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 103-106.

მწერალ გურამ ნარმანიას გახსენება.

1239. მეფარიშვილი თ. პოეზიის კარებთან // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 113-115.

ციური თარგამაძის პოეტური ქმნილებები.

1240. მთვარელიძე მ. საქართველოს სიყვარულზე ორი სიტყვა მათქმევინე // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 121-123.

პოეტ ამირან აბშილავას შემოქმედება.

1241. მილორავა ი. ნიღბის მხატვრული ფუნქცია ქართულ მოთხრობაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 150-163. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია კ. გამსახურდიას „ლილი“, „ქოსა გახუ“; ლ. ქიანელის „Escalade“, „სტეფანე“; გრ. რობაქიძის „გველის პერანგი“ და სხვა.

1242. მილორავა ი. ოთარ ჩხეიძე: „თეთრი დათვი“ // ომეგა. - 2000. - №4. - გვ. 74-79.

რომანის განხილვა.

1243. მიქელთაძე ნ. ფატალიზმი და მისი მხატვრული ნიმუშები // ნუგეში. - 2000. - №2. - გვ. 124-128.

ბედის გარდაუვალობის იდეა XX ს.-ის ქართველ მწერალთა შემოქმედებაში: მ. ჯავახიშვილი, ო. ჭილაძე, კ. გამსახურდია.

1244. მიქიაშვილი ო. მეცნიერის პოეტური სამტომეული // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 80-94. რეზ. რუს. ენაზე.

ნაშრომში განხილულია აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის, ჯემალ ჯინჯიხაძის მიერ 1996-1998 წლებში გამოცემული პოეტური კრებულები.

1245. მიხეილაძე ე. ეროვნული პრობლემატიკა გრიგოლ აბაშიძის პოეზიაში // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 163-169.

1246. მშვენიერაძე ნ. დიმიტრი უზნაძე ნიკოლოზ ბარათაშვილის შემოქმედების შესახებ // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 109-111.

განხილულია გაზეთ „დროებაში“ 1909 წელს დაბეჭდილი დ. უზნაძის წერილი – „ნ. ბარათაშვილის ლირიკის მოტივები“.

1247. მჭედლიშვილი გ. ილია ჭავჭავაძის მოთხრობის „სარჩობელაზედ“ ფსიქოლოგიური ანალიზი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 159-164. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1248. ნატრიაშვილი მ. პერსონაჟთა ხატვის ზოგიერთი თავისებურება ნიკო ლორთქიფანიძის მცირე ფორმის ნაწარმოებებში: (წერილი პირველი) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 302-312. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1249. ნაჭყეპია მ. გალაკტიონის პოეტური ჯვარცმა // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 328-337. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია გ. ტაბიძის ლექსების კრებული „არტისტული ყვავილები“.

1250. ნიკოლაძე ნ. აკაკი წერეთელი და საზღაპრო ეპოსი // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 154-159. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზღაპრული მოტივების გამოყენება აკაკის მიერ თითქმის ყოველ ჟანრში: პროზა, პოეზია, დრამატურგია, პუბლიცისტიკა.

1251. ნიკოლეიშვილი ა. მიხეილ ჯავახიშვილის „ქალის ტვირთი“, როგორც ოპოზიციური რომანი // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 160-175. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რომან „ქალის ტვირთში“ (1936 წ.) ასახული მ. ჯავახიშვილის კრიტიკულ-ოპოზიციური დამოკიდებულება 1905 წლის რევოლუციისა და მასთან დაკავშირებული მოვლენებისადმი.

1252. ნიკოლეიშვილი ა. მიხეილ ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნები“ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №12; 2001. - №1-2.

1253. ნიკოლეიშვილი ა. რევაზ მიშველაძის ნოველების ცრემლიანი იუმორი // ცისკარი. - 2000. - №2. - გვ. 118-127.

ნოველები: „ქველი“, „მარტვილი“, „სპირიდონ“, „ხატია“.

1254. ოდიშარია გ. „რიურაჟის ქაფიდან“ შაოსან ხეებადე // ცისკარი. - 2000. - №3. - გვ. 127-129.

წერილი ეძღვნება გენო კალანდიას 2000 წელს გამოცემულ ლექსთა კრებულს „რეკვიემი“.

1255. ომარაშვილი ა. ილია და საინგილო // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 95-100.

ილია ჭავჭავაძის ურთიერთობა საინგილოსთან; შემოქმედებითი ურთიერთობები დიმიტრი და მოსე ჯანაშვილებთან.

1256. ოსეფაშვილი ნ. ფერთამეტყველება გალაკტიონ ტაბიძის რამოდენიმე ლექსის მიხედვით // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 198-205. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია: „თოვლი“, „მარიამ ანტუანეტა“, „შემოდგომა უმანკო ჩასახების მამათა სავანეში“.

1257. პატარიძე ნ. პირველი მონოგრაფია ილია ჭავჭავაძეზე // მნათობი. - 2000. - №7-8. - გვ. 116-118.

1898 წელს გამოცემული მიხეილ ნასიძის ბროშურის – „თ. ილია ჭავჭავაძე: ბიოგრაფიული და კრიტიკული ეტიუდები“ – განხილვა.

1258. პატაშური ს. ღვთის ძიება გ. ტაბიძის პოეზიაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 206-211. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლექსი – „მაგრამ მე რა ვქნა“.

1259. რჩეულიშვილი ნ. ბუნების ხიბლი ოთარ ჭილაძის რომანში „ყოველმან ჩემმან მპოვნელმან“ // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 43-46.

1260. სანადირაძე ნ. აიექტიდან მარადიულ საიდუმლომდე: (მითი ქართულ კინოსა და ლიტერატურაში) // ხელოვნება. - 2000. - №5-6. - გვ. 80-87.

ოთარ ჭილაძის რომანის – „გზაზე ერთი კაცი მიდიოდა“ – მიხედვით.

1261. სანდოძე დ. ქართულ-უკრაინული ლიტერატურული ურთიერთობანი XIX ს.-ში და XX ს.-ის დასაწყისში // ამირანი. - 2000. - №3. - გვ. 81-87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„კავკასიური“ და ქართული კულტურის დღეები ხარკოვში, კიევისა და ოდესაში; პოეტებისა და საზოგადო მოღვაწეების: გ. ნამორაძის, ი. ჭავჭავაძის, ა. წერეთლის, ლ. უკრაინკას, ტ. შვეჩენკოს, ალ. ნავროცკისა და სხვათა მთარგმნელობითი ურთიერთთანამშრომლობა.

1262. საღირაშვილი ნ. ნიკო ლომოურის ქრისტიანულ-ზნეობრივი მრწამსი // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 264-272. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1263. სახურია მ. სევდიანი მზერა ევროპიდან // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 128-130.

20-იანი წლების ქართული მოდერნისტული პროზა: კ. გამსახურდიასა და ნ. ლორთქიფანიძის მოდერნისტული ქმნილებების ანალიზი.

1264. სახურია მ. შუამდინარული „საკრალური ქორწინების“ პერსონაჟთა არქეტიპები „დიონისოს ღიმილში“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 181-185. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პარალელები შუამდინარულ მითოსსა და კ. გამსახურდიას „დიონისოს ღიმილს“ შორის.

1265. სიხარულიძე მ. „ბერიკონი“ და „წითელი ქარები“ ჩვენი ცხოვრების სარკე // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. - ტ. 8-9. - გვ. 126-129.

მერაბ ელიოზიშვილის პიესები „ბერიკონი“ და „წითელი ქარები“, რომლებშიც ავტორმა ნაყოფიერებისა და ბუნების განახლების ზეიმი ეროვნული თვითშეგნების გამოღვივების ტრიბუნად აქცია.

1266. სოზაშვილი ნ. აკაკი წერეთლის პოემა „კიკოლას ნაამბობის“ ფოლკლორული წყაროები // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 53-57.

1267. სოსელია მ. „ყივჩაღის პაემანი“ // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 76-80.

პოეტური სახეების ასოციაციური ხატება გ. ლეონიძის „ყივჩაღის პაემანსა“ და ხალხურ ლექსში „შემომეყარა ყივჩაღი“.

1268. უბილავა ნ. სიცოცხლის გარდასახვის მხატვრული სიმბოლოები „გველის პერანგსა“ და „მთვარის მოტაცებაში“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 191-197. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გრ. რობაქიძისა და კ. გამსახურდიას ნაწარმოებები.

1269. უზარაშვილი თ. გ. ერისთავის პოემა „ოსური მოთხრობა“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 115-121. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ანალიზი ისტორიულ თემაზე შექმნილი პოემისა „ზარე და ყანიმათი“, ანუ „ოსური მოთხრობა“ (დაიბეჭდა 1853 წელს ჟურნალ „ცისკრის“ მეოთხე ნომერში).

1270. ფირცხალაიშვილი ზ. ლადო სეიდიშვილის პოეზიის გაგებისათვის // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 90-91.

პოეტის შემოქმედების თავისებურება.

1271. ფიფია დ. XX საუკუნის ოციანი წლების ქართული სალიტერატურო კრიტიკა ტერენტი გრანელის მოდერნისტული პოეზიის შესახებ // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 115-118.

1272. ფიფია დ. მოდერნისტული ნიშნები ტერენტი გრანელის სონეტებსა და ტრიოლეტებში // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერიის. - 2000. - №1. - გვ.131-137. რეზ. რუს. ენაზე.

1273. ფორჩხიძე დ. გიორგი ლეონიძის პოეზიის ერთი მხატვრული ნიშანთვისების გამო // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 97-100.

გ. ლეონიძის ლექსის რიტმისთვის დამახასიათებელი ვერსიფიკაციული ხერხი – გადატანა (enjmbement).

1274. ქადაგიძე ი. პიროვნებისა და საზოგადოების ურთიერთმიმართების საკითხი მ. ჯავახიშვილის შემოქმედებაში // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 141-151.

„თეთრი საყელოს“ მიხედვით.

1275. ქავთარაძე ზ. ლადო ბალიაური: 1924 წლის ერთ-ერთი შეთქმულთაგანი // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 137-139.

მწერლის შემოქმედების მიმოხილვა.

1276. ქარდავა მ. გიორგი ლეონიძის მხატვრული ენის თავისებურება // ცისკარი. - 2000. - №3. - გვ. 130-131.

1277. ქაჯაია შ. გიორგი ლეონიძის „ციფნალის პაემანი“ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №8-9. - გვ. 12-14.

ლექსის ანალიზი.

1278. ქობულაძე მ. „რა კარგი იყო ბარდნალა“ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №10-11. - გვ. 24-26.

ლადო ასათიანის ლექსის – „ბარდნალას“ განხილვა.

1279. ქუთათელი ალ. ეროვნული მომენტი ახალ ქართულ პოეზიაში: გრ. რობაქიძე, ტ. ტაბიძე, პ. იაშვილი: (მოხსენება, წაკითხული 1922 წლის 2 აპრილს ხელოვანთა სასახლეში. იბეჭდება შემოკლებით // კრიტიკერიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 101-104.

1280. ქურდაძე შ. იაკობ გოგებაშვილი ეროვნული საბავშვო მწერლობის შესახებ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №6-7. - გვ. 18.

1281. ქურთიშვილი შ. ათ და თოთხმეტმარცვლიანი სახომეხი გალაკტიონის ადრეულ ლირიკაში // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 68-74.

განხილულია პოეტის 1914 წელს გამოცემული პირველი ლექსების კრებული.

1282. ყუბანეიშვილი მ. ჯემალ ქარნხაძე – დიდი მწერალი // არილი. - 2000. - №16. - გვ. 12-13.

ჯ. ქარნხაძის პროზის მცირე ანალიზი.

1283. შათირიშვილი ზ. სიფითრე და სიბნელე: ინტერტექსტუალობა „არტისტულ ყვავილებში“: ეძღვნება „არტისტული ყვავილების“ (1919) 80 წლისთავს // სჯანი. - 2000. - №1. - გვ. 109.

გ. ტაბიძის ლექსების – „ანგელოზს ეჭირა გრძელი პერგამენტი“, „საუბარი ედგარზე“, „გემი დაღანდი“ და ტ. ტაბიძის – „პეტერბურგის“ პარალელური წაკითხვის ცდა.

1284. შამანაძე ნ. მოგონებები გიორგი ლეონიძეზე // არილი. - 2000. - №8. - გვ. 2-5.

პოეტის დაბადების 100 წლისთავის გამო.

1285. შანშიაშვილი ლ. „ჯუგაანში ერთი სახლია“ // დროშა. - 2000. - №11-12. - გვ. 22-23.

მოგონებები მწერალ სანდრო შანშიაშვილის მეგობრობაზე ნიკოლოზ ტიხონოვსა და სერგეი ესენინთან.

1286. შარაძე გ. უცნობი მასალები გრიგოლ რობაქიძის შვეიცარიაში ცხოვრების პირველი წლების შესახებ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 164-180. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ემიგრანტი მწერლისა და პოლიტიკოსის ხარიტონ შავიშვილისა და გრ. რობაქიძის პირადი მიმოწერა.

1287. შატაიძე ნ. „ჩემი სამშობლო ნოსტური ნალია კამეჩია – რომელიც ვამშობიარე“ // არილი. - 2000. - №10. - გვ. 1-4.

საუბარი მწერალ ნუგზარ შატაიძესთან მის შემოქმედებაზე, პირველ ლიტერატურულ ცდებზე, ახალგაზრდა ქართველ მწერლებსა და სხვ.

1288. შენგელია ქ. ლამარა – სახე სიმბოლიკა: (გრ. რობაქიძის პიესის „ლამარას“ მიხედვით) // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 172-175.

„ლამარას“ მხატვრული და სიმბოლური ანალიზი ქართული მწერლობის განვითარების ძირითად მიმართულებებთან მიმართებაში.

1289. შენგელია ქ. „ლამარას“ სახისმეტყველებისათვის // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 76-83.

გრ. რობაქიძის „ლამარას“ და ვაჟა-ფშაველას „გველისმჭამელის“ სახისმეტყველურ სისტემათა ტიპოლოგიური ანალიზით იდეურ-კონცეპტუალური მსგავსება-განსხვავებანის დადგენა.

1290. შოთა აკობია // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 78.

მწერალთა კავშირის აფხაზეთის ორგანიზაციის ქართული სექციის თავმჯდომარის, მწერალ შ. აკობიას გახსენება. შემოქმედებითი ბიოგრაფია.

1291. ჩაგუნავა ი. ჰაინრიჰ ჰაინეს „მოგზაურობის სურათები“ და ქართული ლიტერატურული კრიტიკა // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 96-106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გერმანელი პოეტისა და საზოგადო მოღვაწის – ჰ. ჰაინეს პროზაული თხზულებისა და მისდამი მიძღვნილი ქართველი კრიტიკოსების – გრ. ხავთასისა და დ. ლაშქარაძის ნაშრომთა ანალიზი.

1292. ჩიხუა შ. მეოცე საუკუნის ქართული რომანი // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 273-287. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ მწერალთა – ლ. ქიაჩელის, მ. ჯავახიშვილის, ვ. ბარნოვის, გრ. რობაქიძისა და სხვ. ნაწარმოებების მიმოხილვა.

1293. ჩოხელი გ. გოდერძი ჩოხელის სევდა // იმიჯი. - 2000. - №13-14. - გვ. 28-29.

მწერლისა და კინორეჟისორის – გ. ჩოხელის ცხოვრება და შემოქმედებითი კრედი.

1294. ჩუთლაშვილი ნ. სიკეთე და კეთილი ადამიანები რევაზ ინანიშვილის მოთხრობაში „ღამაში ცრემლები“ // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 160-163.

1295. ცარციძე ნ. სარწმუნოების და პიროვნების პრობლემა კონსტანტინე გამსახურდიას შემოქმედებაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 186-190. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1296. ცარციძე ნ. ფიქრის კაცის ეროვნული საზრუნავი // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 59-63.
ჭაბუა ამირეჯიბის რომანის – „დათა თუთაშხიას“ განხილვა.

1297. ცერცვაძე ლ. „აზრი ქვეყნის ხსნისა“: ვაჟა და ქართველი საზოგადოება // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 99-101.
ვაჟა-ფშაველას მოსაზრებები ქართველი ხალხის ეროვნულ-კულტურული კონსოლიდაციისათვის აუცილებელ პროცესებზე; დაპირისპირება სხვადასხვა პოლიტიკურ პარტიებთან, რომლებიც ცდილობდნენ ხალხისთვის თავს მოეხვიათ ანტიქართული რევოლუციური იდეები.

1298. ცერცვაძე ლ. ტრაგიკულის პრობლემა ვაჟა-ფშაველას მსოფლმხედველობაში // ხელოვნება. - 2000. - №3-4. - გვ. 45-54.
„ალუდა ქეთელაურის“ მაგალითზე.

1299. ცნობილაძე ნ. ფშავ-ხევსურეთში გავრცელებული რუსული სამართლის კრიტიკა ვაჟა-ფშაველას ნააზრევში // სამართალი. - 2000. - №3. - გვ. 87-90.
პოეტის დამოკიდებულება მეფისდროინდელი რუსული სამართლისა და სასამართლოს წარმომადგენელთა საქმიანობაზე ფშავ-ხევსურეთში.

1300. ცნობილაძე ნ. ფშავ-ხევსურეთში გავრცელებული ხალხური რელიგიური დღესასწაულები და საკულტმსახურო ხასიათის ცერემონიები ვაჟა-ფშაველას მიხედვით // სამართალი. - 2000. - №6-7. - გვ. 111-113.

1301. ცნობილაძე ნ. ხევისბერის ინსტიტუტი ფშავ-ხევსურეთში ვაჟა-ფშაველას რამდენიმე მოსაზრების მიხედვით // სამართალი. - 2000. - №2. - გვ. 72-76.

1302. ცხადაია ზ. შტრიხები პორტრეტისათვის: „ყველაფერი ჩახახახებს სიყვარულის ხარჯითა“ // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 95-99.

გიორგი ლეონიძის შემოქმედება.

1303. წერეთელი ლ. იმედი გვარის გადარჩენისა // ომეგა. - 2000. - №2. - გვ. 92-94.

ოთარ ჩხეიძის რომანის – „თეთრი დათვი“ – განხილვა-ანალიზი.

1304. წერეთელი ლ. „მარადი გარსი“ // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 212-215. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კ. გამსახურდიას დრამატული პოემის – „მარადი გარსის“ (ქურნალი „ილიონი“. 1923 წ. №4) განხილვა.

1305. წურწუშია კ. ბიბლიური მოტივები ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაში // ცისკარი. - 2000. - №4. - გვ. 122-123.

1306. წურწუშია კ. ნიკოლოზ ბარათაშვილი და ხალხური ზეპირსიტყვიერება // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 119-121.

ქართული ხალხური პოეზია – ნ. ბარათაშვილის შემოქმედების წყარო.

1307. წურწუშია კ. ქართული სასულიერო პოეზიის მოტივები ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაში // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 148-150.

1308. ჭანტურია მ. სახეობრივი აზროვნების თავისებურებანი ვაჟაფშაველას პოეზიაში // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 101-105.

1309. ჭიკაძე რ. ძველქართული ლექსიკა გიორგი ლეონიძის ნაწარმოებებში // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 3-22.

1310. ჭილაძე თ. მარადიული სიჭაბუკე // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 93-96.

გიორგი ლეონიძის შემოქმედებითი პორტრეტი.

1311. ჭილაძე ო. გაურკვევლობის ბურუსიდან მშობლიურ წიაღში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 94-113.

ქართულ მწერლობაში არსებული პრობლემები და თვითგანახლების გზების ძიება.

1312. ჭიჭინაძე მ. ქრისტიანული კულტურა და მიხეილ ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნები“ // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 267-272. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანული კულტურის ზეგავლენა მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედებაზე და თეიმურაზ ხევისთავის მხატვრული სახე.

1313. ჭრელაშვილი ლ. გაზეთ „ივერიაში“ ზოგიერთი ხელმოუწერელი ნაწარმოების ავტორისა და ფსევდონიმ „Amicus“-ის ვინაობის დადგენა: (აკაკი წერეთლის უცნობი ნაწერები) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 339-349. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1314. ჭურღულია ო. ილია ჭავჭავაძე და აფხაზეთი // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 25-35. რეზ. რუს. ენაზე.
აფხაზეთი ილიას პუბლიცისტურ-ეპისტოლარულ მემკვიდრეობაში.

1315. ჭყონია ი. დღეს ქართული მწერლობის უქმეა // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №6-7. - გვ. 9.

მწერალ ილია ჭყონიას არქივში დაცული დაუმთავრებელი ხელნაწერი (შექმნილი სავარაუდოდ 1920 წელს), რომელიც ეძღვნება ქართველ მწერალთა პირველი საერთო დღესასწაულის – „პოეზიის დღის“ დაარსებას.

1316. ხალვაში ფ. გოგლას სუფრა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 97-105.

გიორგი ლეონიძის გახსენება.

1317. ხარიტონაშვილი ჯ. ილია ჭავჭავაძის შეხედულებანი საქართველოს ეკონომიკური განვითარების გზების შესახებ // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 153-157. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1318. ხვედელიანი თ. კონსტანტინე ჭიჭინაძე – რედაქტორი // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 74-78. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კ. ჭიჭინაძის რუსთველოლოგიური გამოკვლევები.

1319. ხინთიბიძე ა. „რა ჩურჩული ესმით ჩემთა ყურთა“ (ანა კალანდაძის „თუთა“) // მნათობი. - №3-4. - გვ. 95-102.

1320. ხორავა ი. ჩემი არს შურისგებაი: (ი. ჭავჭავაძის „გლახის ნაამბობის“ მიხედვით) // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 95-99.

1321. ხუჭუა თ. „ეშმაკის ბორბალი“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №2. - გვ. 89-92.

გურამ ფანჯიკიძის რომანის – „ეშმაკის ბორბალის“ განხილვა.

1322. ჯავახაძე გ. გალაკტიონის საბავშვო პოემა „დიდუდას სათვალეები“ // პირველი სხივი. - 2000. - №28. - გვ. 152-158.

1323. ჯავახიშვილი გ. დავით კლდიაშვილი „ოთხი დღით სამოთხეში“ // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №6-7. - გვ. 13-15.

გაზეთ „სახალხო საქმეში“ (1919 წ. №648-649) გამოქვეყნებული მწერლის კახეთში მოგზაურობის შთაბეჭდილებები.

1324. ჯაიანი ჯ. აკაკი წერეთლის პოეტური ფენომენი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 62-67.

1325. ჯალიაშვილი მ. თამაშის ასპექტები ქართულ მოდერნისტულ რომანებში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 216-225. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თამაშის ელემენტების წარმოჩენა რომანებში: დ. შენგელაიას „სანავარდო“, კ. გამსახურდიას „დიონისოს ღიმილი“, გრ. რობაქიძის „გველის პერანგი“.

1326. ჯამბურია კ. თაურფენომენის ძიებაში // ლიტერატურა და სხვა. - 2000. - №1. - გვ. 51-59.

აკაკი ბაქრაძე გრიგოლ რობაქიძის შესახებ.

1327. ჯამბურია კ. მარადიული პრობლემა // არილი. - 2000. - №16. - გვ. 10-12.

ჯემალ ქარჩხაძის რომანის – „მდგმურის“ განხილვა.

1328. ჯანაშია რ. კონსტანტინე გამსახურდიას უცნობი წერილები // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 113-118.

ისტორიკოს სიმონ ჯანაშიასადმი მიწერილი კ. გამსახურდიას წერილები.

1329. ჯიჯეიშვილი ე. შუქი ნათლისა // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №7. - გვ. 75-78.

პოეტ ჯემალ ჯაყელის შემოქმედება.

1330. ჯოჯუა ტ. მუსიკის სულიდან ამოსული პოეზია // სკოლა და ცხოვრება. - 2000. - №1-6. - გვ. 58-67.

გალაკტიონის ღირიკისათვის დამახასიათებელი ფერებისა და მუსიკის ჰარმონიული შერწყმა.

1331. Ахвледиани Т. Место и структура бога в модели художественного мира Акакия Церетели // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 4. - с. 27-37. Рез. на англ. и немец. яз.

Иноземное происхождение акакиевского Бога, его сущность и строение на примере стихотворений: «Ответ молодой девушке», «Живые картины» и др.

1332. Ахвледиани Т. Брак родины – возлюбленной в творчестве Акакия Церетели // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 14-22. Рез. на англ. и немец. яз.

Рассмотрены варианты желательного и нежелательного браков по произведениям Акакия Церетели («Агмарт – агмарт», «Горячие вести», «Больной солнцеликой», «Каварная Тамар», «Натела», «Живые картинки»).

1333. Баканидзе О., Гогитидзе Н. Грузинская тема в творчестве Павло Тычины // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 23-28. Рез. на груз. яз.

Рассмотрены произведения украинского поэта Павло Тычины «Кончина феодала», посвященные Давиду Гурамишвили и стихотворение «Тамара Абакелия работает над памятником Лесе Украинке», посвященное грузинской художнице.

1334. Берадзе И. К проблеме изучения творчества писателей–народников // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 3. - с. 40-44.

Оценка заслуг грузинского писателя-народника Нико Ломоури в развитии грузинской реалистической прозы.

1335. Имнадзе Э. Константинэ Гамсахурдиа: 3/V 1897-17/VII 1975; (Библиографический обзор) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 258-262. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1336. Микадзе М. Пребывание М. А. Булгакова в Грузии (1921 год) // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 1. - с. 84-99. Рез. на англ. яз.

Литературно-творческая деятельность М. Булгакова в Тбилиси и Батуми и причины неудач Булгаковских публикаций в Грузии в 1921 году.

1337. Миресашвили М. Новые координаты грузинского романа: (70-80 годы XX века) // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 1. - с. 100-111. Рез. на англ. яз.

Процесс субъективизации повествования в грузинских исторических романах 70-80 годов на примере произведений О. Чиладзе («Шел по дороге человек», «И всякий кто встретится со мной...») и Ч. Амиреджиби («Дата Туташиа»).

1338. Немсадзе Л. Григол Робакидзе и Грааль // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 101-110. Рез. на англ. и немец. яз.

Авторское осмысление Грааля на примере романа Григола Робакидзе «Хранители Грааля».

1339. Цицишвили Т. Романоз Панцхава (Хомлели), как критик грузинской литературы // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 187-191. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1340. Хведелидзе Р. Импрессионизм в творчестве Н. Лордкипанидзе // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 2. - с. 129-143. Рез. на англ. яз.

Реализация моментального восприятия, выражение первого впечатления от соприкосновения с предметом на примере «Сельской картины», «Мельница» и «Выдали замуж» грузинского писателя Нико Лордкипанидзе.

1341. Хведелидзе Р. Рассказ Нико Лордкипанидзе «Для очага» в свете модернистского искусства // Научные труды: Серия: Филология. - 2001. - т. 2. - с. 144-149. Рез. на англ. яз.

Социальная природа человека как объект отражения реалистического искусства на примере рассказа «Для очага» Нико Лордкипанидзе.

1342. Шарабидзе Т. Христианские мотивы в творчестве Николоза Бараташвили // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 168-175. Рез. на англ. и немец. яз.

Искание вечности в произведениях Николоза Бараташвили на примере «Кетеван», «Одинокая душа», «Раздумья на берегу Куры», «Сумерки на Мтацминда», «Мерани», «Цвет небесный», «Моя молитва» и др.

1343. Цоцколаури Д. Важа Пшавела о природных началах национального // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 159-167. Рез. на англ. и немец. яз.

Положительные и отрицательные стороны космополитизма и патриотизма в контексте реально-исторических явлений в жизни человечества в мировоззрении Важа-Пшавела.

1344. Цоцколаури Д. О ценностной ориентации в системе образов «Змеода» // Научные труды: Серия: Филология. - 2002. - т. 5. - с. 150-158. Рез. на англ. и немец. яз.

Символический художественный образ Миндиа по произведению Важа-Пшавела «Змеода».

ფოლკლორი

1345. კორძაია ა. ლაპრაკად არი...: სვანური ანდაზები. - თბ., 2000. - 296 გვ.

ანდაზები შეკრებილია ლატალის, ლენჯერის, მესტიის, მულახის, წვიმრის, იფარის, ადიშისა და კალა-უშგულის თემებში შემავალ სოფლებში.

1346. მოსია ბ. ახალი აღქმის სახისმეტყველებითი აზროვნების ასახვა ქართულ ხალხურ სიტყვიერებაში: (მეგრული მასალების მიხედვით). - ზუგდიდი, 2000. - 203 გვ.

ნაშრომში ბიბლიური წიგნებისა და საღვთისმეტყველო ლიტერატურის გაანალიზების საფუძველზე წარმოდგენილია ქრისტიანულ სახე-სიმბოლოთა კვლევა-ძიება ქართულ ხალხურ სიყვეიერებაში.

1347. ასლანიძე ზ. ქატო იქა, ფქვილი აქა // მნათობი. - 2000. - №1-2. - გვ. 87-94.

ადამიანური გრძნობები და მაღალი იდეალები ქართულ ხალხურ ზღაპრებში: „მონადირის ქალიშვილი“, „ჩაქუნა“, „ქვრივის შვილი“.

1348. ახვლედიანი გ. ავღივარ მაღლა ზენამდე // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 107-111.

პუბლიცისტისა და ეთნოგრაფის ივანე გვარამაძის მიერ მესხეთ-ჯავახეთში შეკრებილი ფოლკლორული ნიმუშები.

1349. ბაყაშვილი მ. დევ-კერპები და ქართული ტოპონიმები // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 97-103. რეზ. რუს. ენაზე.

„ქვანარი“, „დევით ხევი“, „კოპალას ქვა“, „ავთანდილის საქანი“, „დევის პინები“ და სხვა ტოპონიმები დევ-კერპებზე არსებულ მითოლოგიურ გადმოცემებში.

1350. გაბიტაშვილი მ. სიკვდილ-სიცოცხლის ფილოსოფიური პრობლემა ქართულ ხალხურ პოეზიაში // ფილოსოფიური ძიებანი. - 2000. - №4. - გვ. 390-395. რეზ. ინგ. ენაზე.

1351. გოგიაშვილი ე. ზღაპარი – „მითოსის ნამსხვრევი“: 1. დვთის შვილები; 2. ტრიქსტერი და ცრუ გმირი; 3. „დავლათიანები“ მითოსსა და ზღაპარში // ცისკარი. - 2000. - №5. - გვ. 123-125.

ზღაპრის გმირების წმინდა გმირებად (მხედრებად) მიჩნევა. მათი ბრძოლა ბოროტების წინააღმდეგ ფიზიკური ძალით.

1352. დემეტრაშვილი ა. ამინდის წინასწარმეტყველების ნიშნები ხალხურ ზეპირმეტყველებაში და მათი მეტეოროლოგიური დასაბუთება // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 194-198. რეზ. რუს. ენაზე.

ამინდის ხალხური ნიშნის „ნასესხების“ (აპრილის შუა რიცხვები) სისწორე მეტეოროლოგიური მასალების ანალიზის მიხედვით.

1353. ზანდუკელი ფ. ქართული ხალხური სატრფიალო ლექსების ვარიანტული თავისებურებანი // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 433-442. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს ცალკეულ კუთხეებში.

1354. თავბერიძე ს. ბედის გამრიგე ღვთაება ქართულ ფოლკლორში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 240-244. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1355. კოჭლაშვილი მ. ეპითეტი ხალხურ პოეზიაში // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 443-446. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1356. ლონდარიძე ე. სიტყვისა და მუსიკის კავშირი ბალადაში // ბურჯი ეროვნებისა. - 2000. - №12. - გვ. 25-26.

ქართული ბალადის განვითარების გზა.

1357. ლონდარიძე ე. ქართული ბალადის ფესვები // დროშა. - 2000. - №11-12. - გვ. 11.

განსილულია ფერხულთან დაკავშირებული მრავალხმიანი ნიმუშები.

1358. მიქელთაძე ნ. ზომორფები და მითოლოგიური ვერძი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 95-100.

ცხოველები, კერძოდ, ვერძი ქართულ მითოლოგიაში.

1359. ნადირაძე ი. ქართული ხალხური გამოცანა // ცისკარი. - 2000. - №4. - გვ. 124-126.

გამოცანის მხატვრული ფორმის ჩამოყალიბება და მისთვის დამახასიათებელი თავისებურებანი.

1360. ნიჟარაძე მ. სიკეთისა და ბოროტების მარადიული ბრძოლა ქართულ ჯადოსნურ ზღაპრებში // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 187-192. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართულ ზღაპრებში სიკეთე-ბოროტების შეჯვარება და რაღაც შუალედური, უსქესო მარცვლის აღმოცენება, რომელსაც სიკეთე მოსწონს, მაგრამ ბოროტებას თავის მარწუხებში ჰყავს მომწვედეული („წიქარა“).

1361. სიხარულიძე ქ. ღმერთმებრძოლობის არქაული მითის ფრაგმენტები ჩრდილოეთკავკასიურ და ქართულ ფოლკლორში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 193-195. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1362. სპარსიაშვილი ზ. „საგმირო“ საომარი საჭურველი // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 58-61.

ლექსემა საგმირო ქართულ ხალხურ პოეზიაში.

1363. ქერივიშვილი მ. დროისა და სივრცის კატეგორიების აღმნიშვნელი ზოგიერთი ქართული ტერმინისათვის // ცივილიზაციური ძიებანი. - 2003. - №1. - გვ. 34-37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტერმინების – „სოფელი“, „ქვეყანა“, „წუთისოფელი“ – ერთი და იმავე მნიშვნელობით სმარება წერილობით ძეგლებსა და ქართულ ფოლკლორში.

1364. შიოშვილი თ. სულეთის ზნეობრივი ფუნქციისათვის ქართულ ფოლკლორში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №10. - გვ. 118-122.

სიკვდილ-სიცოცხლისა და ადამიანის სააქაო-საიქაო ცხოვრების საკითხი ქართულ ზეპირსიტყვიერებაში.

1365. შიოშვილი თ. ჰუმანიზმის იდეები ქართულ ხალხურ პოეზიაში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 123-127.

ქართული ხალხური პოეზიის როლი ადამიანთა ზნეობრივ სრულყოფილებასა და მისი მოქალაქეობრივი კრედოს ჩამოყალიბებაში; სიყვარული, ძმობა-მეგობრობა, წინაპართა კულტი, ზოგადსაკაცობრიო ჰუმანიზმი და სტუმარმასპინძლობის ტრადიციები ქართულ ხალხურ პოეზიაში.

1366. ხუხუნაიშვილი-წიკლაური მ. ქართული ჯადოსნური ზღაპრის პერსონაჟთა მითოსური ძირების შესწავლისათვის // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 454-457. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შავ-თეთმურაზი, მთვარე-თეთმურაზი – პერსონაჟები და მითოსური ძირები.

1367. ჯაყელი ჯ. „დემონი“ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №3. - გვ. 65-71.

დემონის სახის დაკავშირება ქართულ ფოლკლორთან, კერძოდ, ხალხურ ამირანთან.

არქეოლოგია

1368. დმანისი: [კრ.] 2. / საქ. მეცნ. აკად. არქეოლ. კვლევ. ცენტრი [რედ.: ჯ. კობალიანი]. - თბ., 2000. - 328 გვ.

კრებული აშუქებს დმანისში და საერთოდ მთელ ქვემო ქართლში აღმოჩენილ არქეოლოგიურ და ეთნოგრაფიულ ძეგლებს და ეძღვნება არქეოლოგ ლევან მუსხელიშვილის ხსოვნას.

1369. მამულაძე შ. აჭარისწყელის ხეობის მატერიალური კულტურის ძეგლები: (გზამკვლევი). - [ად. არ.], 2000. - 102 გვ.

ნაშრომი გვაცნობს აჭარის მიწისზედა და მიწის წიაღში შემონახულ ძეგლებს: ქვის ხანის უძველეს სადგომებს, ენეოლით-ბრინჯაოს ხანის ნამოსახლარებს, ანტიკური ხანის გამაგრებულ ტერასული ტიპის დასახლებებს, შუასაუკუნეების ციხეებს, კოშკებს, საეკლესიო ნაგებობებს, ხიდებს და სხვ.

1370. ცინდელიანი ზ. მითი და სინამდვილე: კოლხურ-მინოსურ ცივილიზაციათა კავშირები მითებისა და არქეოლოგიური აღმოჩენების ფონზე. - თბ., 2000. - 133 გვ.

ზემო სვანეთში აღმოჩენილი, საქართველოს არქეოლოგიის ისტორიაში დღემდე უცნობი „მედალიონის“ ტიპის ბრინჯაოს ნივთის მეცნიერული კვლევა.

1371. ძიძიგური ლ. ამიერკავკასიის უძველესი სამიწათმოქმედო კულტურა (იარალი): (ნეოლითი-გვიანბრინჯაო, ადრერკინის ხანა). - თბ., 2000. - 343 გვ.

მონოგრაფიაში გაშუქებულია ამიერკავკასიის ტერიტორიაზე მცხოვრები ტომების მეურნეობის განვითარების ეტაპები.

1372. ჭილაშვილი ლ. ნეკრესის წარმართული სამლოცველოები. - თბ., 2000. - 114 გვ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენებზე.

ნეკრესის წინაქრისტიანული ხანის სამლოცველოების არქეოლოგიური მონაცემები და ქალაქის ისტორიის შესწავლის ცდა.

1373. აფაქიძე ა. დიდი აღმოჩენა მცხეთაში / ა. აფაქიძე, გ. ყიფიანი // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №4(16). - გვ. 36-39. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენებზე.

სეგტიცხოვლის კედლის სამარხში აღმოჩენილი საწერი მოწყობილობის – პენალისა და სხვა ნივთების შესახებ.

1374. აფაქიძე ჯ. აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთსა და ანატოლიის ბრინჯაოსა და ადრერკინის ხანის არქეოლოგიური კულტურების ურთიერთობების პრობლემები // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 219-225. რეზ. რუს. ენაზე.

1375. ახალაია ა. ადრებრინჯაოს ხანის კერამიკა ლაშეთხევის გორა-ნასახლარიდან // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 3-11. რეზ. რუს. ენაზე.

1973 წელს, უფლისციხის არქეოლოგიურ-არქიტექტურული ექსპედიციის მიერ უფლისციხის ნაქალაქარის აღმოსავლეთით მოპოვებული მტკვარ-არაქსის კულტურის ადრებრინჯაოს ხანის მასალები – კერამიკული კომპლექსი, ძვ. წ. IV-III ათასწლეული.

1376. ბახტაძე ნ. პირღებულის მონასტრის არქეოლოგიური კვლევის ზოგიერთი ასპექტი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 94-101.

თეთრიწყაროს რაიონში გათხრების დროს აღმოჩენილი მოჭიქული და მოუჭიქავე ჭურჭლის ფრაგმენტები და წარწერიანი საფლავის ქვები, რომლის მიხედვითაც მონასტერი XVII ს.-ში აბაშიშვილების საკუთრება ყოფილა.

1377. ბრეგვაძე ზ. რგანის სამაროვანი // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 107-122. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჭიათურის რაიონში მიმდინარე არქეოლოგიური კვლევის შედეგები.

1378. ბრეგვაძე ზ. მოდინახეს გვიანანტიკური ხანის სამაროვნის №66 სამარხი / ზ. ბრეგვაძე, ქ. ჩიგოგიძე // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 102-104. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ყვირილის ხეობის არქეოლოგიური გათხრების მასალების ფონზე.

1379. გაბრიაძე ა. განვითარებული შუა საუკუნეების მინის ნაწარმი ქუთაისის ნაქალაქარიდან // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4. - გვ. 30-34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჭურჭელი და სამკაული.

1380. გაფრინდაშვილი პ. ქართველ ტომთა წრიული კონსტრუქციის ცრუგუმბათოვანი ქვის სახლები ბრინჯაოს ეპოქაში: (3000 წ. ძვ. წ.) // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 105-118. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნაშრომში განხილული ჯავახეთის ქვით ნაგები დასაკრძალი მეგალითური კულტურის კამერები გენეტიკურად დაკავშირებულია საცხოვრებელ სახლთან და წარმოდგენას იძლევა ბრინჯაოს ეპოქის საცხოვრებლის ხუროთმოძღვრებასა და სამშენებლო ტექნიკის კონსტრუქციაზე.

1381. დავითაშვილი ქ. მცხეთიჯვრის წინარეანტიკური ხანის სამარხები // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 18-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხელოვნების მუზეუმის ყვირილის ხეობის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ ხაშურის რაიონის სოფ. მცხეთიჯვარში 1972-1975 წლებში გამოვლენილი მასალის მიმოხილვა.

1382. ებრაელიძე ტ. წითელდაკიანი დოქები გონიო-აფსაროსიდან // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 62-69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გონიო-აფსაროსის მუდმივმოქმედი არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ 1995-99 წლებში აღმოჩენილი სუფრის ჭურჭლის ზოგიერთი ნიმუშის აღწერილობა და პარალელები გერმანიაში, რეინის ოლქსა და ზოგიერთ სხვა ქვეყანაში აღმოჩენილ მსგავს დოქებთან.

1383. ვარშალაძე ი. პოლიტიკურ-ეკონომიკური მიმართებანი გონიო-აფსაროსში ნუმიზმატიკური მასალების მიხედვით (I-III სს.) // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 72-77.

განხილულია სამხრეთ-აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ძეგლზე, 1995-1998 წწ-ში, არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ მოპოვებული რომაული ხანის მონეტები.

1384. ვარშალომიძე ი. რომაული აურეუსის მინაბაძი კოლხეთიდან // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 52-54. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქალაქ ფოთის მიდამოებში ნაპოვნი რომაული ოქროს მონეტების იმიტაცია.

1385. ვარშალომიძე ი. რომაული ხანის მონეტების განძი გონიო-აფსაროსიდან // ძიებანი. - 2000. - №5. - გვ. 81-86. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოკლე ისტორიული ცნობები გონიო-აფსაროსის შესახებ და ციხის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი რომაული ხანის ვერცხლის მონეტების აღწერილობა.

1386. თოდუა თ. სებასტოპოლის გამაგრების სისტემა (ახ. წ. I-IV სს.) // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4. - გვ. 19-29. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოხუმის (ახ. წ. I-IV სს-ით სებასტოპოლისი) ტერიტორიაზე არქეოლოგიური გათხრებით აღმოჩენილი სამი სხვადასხვა დროის სასაზღვრო-თავდაცვითი სისტემის ციხესიმაგრეთა აგებულება.

1387. თუშაბრამიშვილი ნ. დასავლეთ საქართველოს რამდენიმე შუა პალეოლითური ძეგლის ხელახალი დათარიღებისათვის // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3. - გვ. 13-18. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჯრუჭულა, სამგლე კლდე და შვალიეთის მღვიმე.

1388. კახიძე ა. ადრესაუკუნეების სამარხები ფიჭვნარიდან / ა. კახიძე, მ. ვიკერსი, შ. მამულაძე // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 70-87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოცემულია მათი აღწერილობა, გავლებულია პარალელი ჩრდილო შავიზღვისპირეთის თანადროულ ძეგლებთან.

1389. კახიძე ა. ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის ახალი ექსპონატები / ა. კახიძე, ს. გოგიტიძე // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 115-119. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბათუმთან მდებარე მახვილაურის ნეოლითურ ნამოსახლარზე და ქობულეთის რაიონის სოფ. ხუცუბანში მოპოვებული „სათლელეები“, ასევე ტალახნარის და კვირიკეს კაუის ისრის პირები ხელვაჩაურის რაიონიდან.

1390. კახიძე ა. დავით ხახუტაიშვილი: (1924-998) // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 120-123.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ნ. ბერძენიშვილის სახ. ბათუმის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი – ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

1391. კიღურაძე თ. კულტურული მემკვიდრეობის და მეღვინეობის აკვანი // ვაზი და ღვინო. - 2000. - №1-2. - გვ. 27-29.

ქვემო ქართლის ტერიტორიაზე (მარნეული, ბოლნისი) ადრესამიწათმოქმედო ძეგლებზე აღმოჩენილი მასალები ვაზის კულტურის არსებობის შესახებ.

1392. ლეკაშვილი დ. მცხეთის ანტიკური ხანის მინის მძივების ქიმიური შემადგენლობის შესწავლის შედეგები // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1. - გვ. 16-18. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1393. ლომიტაშვილი დ. ძვ. წ. VIII-V საუკუნეების კერამიკა ნოქალაქებიდან: (ყურმილიანი ხელალები) // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 175-178.

1394. ლომიძე გ. მოდინახეს შუაბრინჯაოს ხანის სამაროვნები // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 5-12. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხელოვნების მუზეუმის ყვირილას ხეობის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ 1967-1975 წლებში მოპოვებული მასალის მიმოხილვა.

1395. ლორთქიფანიძე ბ. მურვან-ყრუს ლაშქრობა ციხეგოჯში წერილობითი წყაროების მიხედვით / ბ. ლორთქიფანიძე, დ. ლომიტაშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 26-31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართულ წყაროებში – „ქართლის ცხოვრება“ (ჯუანშერი), „დავით და კონსტანტინეს მარტვილობა“ – დაცული ცნობები არაბთა ლაშქრობების შესახებ ციხეგოჯ-არქეოპოლისზე.

1396. მაისურაძე ბ. უძველესი სამთამადნო და მეტალურგიული ძეგლები საქართველოს ტერიტორიაზე / ბ. მაისურაძე, გ. ინანიშ-

ვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 20-21. რეზ. რუს. ენაზე.

აფხაზეთის, სვანეთის, რაჭის რეგიონების სამთამადნო და ქვემო ქართლის რეგიონის რკინის მეტალურგიული წარმოების ძეგლები არქეოლოგიური მასალების მიხედვით.

1397. მაისურაძე ბ. ძვ. წ. II ათასწლეულის მეორე ნახევრის ცენტრალურ-ამიერკავკასიური კულტურის გენეზისის საკითხისათვის: (ბრინჯაოს ცულები, წინააზიური სატევრები) / ბ. მაისურაძე, გ. გობეჯიშვილი // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 12-17. რეზ. რუს. ენაზე.

წინა აზიიდან კავკასიაში შემოსული კულტურის გავლენა და პროტოტიპები სვანეთში, თრიალეთში, შილდაში, წეროვანსა და თბილისში (დრმადელე) აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალების (ცულები, სატევრები) მიხედვით.

1398. მამარდაშვილი გ. საუკუნის აღმოჩენა დმანისში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 214-217.

„პირველი ევროპელების“ თავის ქალა.

1399. მამულაძე შ. გათხრები გონიო-აფსაროსში // ომეგა. - 2000. - №7. - გვ. 51-57.

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ზღვისპირეთში, მდ. ჭოროხთან მდებარე გვიანელინისტური ხანის ციხექალაქ გონიო-აფსაროსის გათხრებისას მოპოვებული არქეოლოგიური მასალები.

1400. მახარაძე გ. მოდინახეს წინარეანტიკური ხანის სამაროვანი / გ. მახარაძე, გ. ლომთაძე // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 34-39. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გამოვლენილია 1968 წელს მოდინახეს ციხის (საჩხერის რაიონი) ქვედა ტერასაზე.

1401. მახარაძე გ. საირხის ნაქალაქარის ისტორიის მნიშვნელოვანი ეტაპი // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 43-60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საბადურის გორაზე (საჩხერის რ-ნი) მოპოვებული არქეოლოგიური მასალის საფუძველზე საირხის ნაქალაქარის განვითარების ძვ. წ. VI ს-ით დათარიღებული ეტაპის დახასიათება.

1402. მგელიაშვილი ვ. ორმოსამარხი უძველესი ბრინჯაოსტარ-
ანი მახვილით ფევერების სამაროვნიდან // თსუ სიღნაღის ფილ-
იალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 4-9. რეზ. რუს. ენაზე.

გურჯაანის რაიონის სოფ. მელაანის ფევერების სამაროვანში აღმოჩენილი სამარხების არქეოლოგიური მასალები.

1403. მინდორაშვილი დ. ადრეული შუა საუკუნეების არქეო-
ლოგიური მასალა დარიალის ხეობიდან // ძეგლის მეგობარი. -
2000. - №3. - გვ. 6-19. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ძველეთის ციხის მახლობლად მდ. თერგის მარცხენა ნაპირზე
1991 წელს შესწავლილი სამაროვნის მონაცემები.

1404. მინდორაშვილი დ. სამარხთა აღნაგობა და დაკრძალვის
წესი გველეთის სამაროვანზე // ძიებანი. - 2000. - №5. - გვ. 87-
95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დარიალის ხეობის (ისტორიული ხევი. ყაზბეგის რ-ნი) VI-
VIII სს.-ის სამარხები.

1405. მირცხულავა გ. კავკასია ადრეულითონების ხანის ევროპის
არქეოლოგიურ კულტურათა სისტემაში / გ. მირცხულავა, ნ. მირ-
ცხულავა // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3.
- გვ. 4-9. რეზ. რუს. ენაზე.

კავკასიის ევროპასთან კავშირები მტკვარ-არაქსის არქეო-
ლოგიური მასალების მიხედვით. მკვლევართა მოსაზრებები მცირე-
აზიურ-ქართველური და ეგეოსურ-ქართველური ტოპონიმური
პარალელებისა და ენობრივი დამთხვევების თაობაზე.

1406. ნიკოლაიშვილი ვ. ახლადაღმოჩენილი ძეგლები ნარეკვავის
სამაროვანზე // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №1. - გვ. 5-15. რეზ.
ინგლ. ენაზე.

მცხეთის არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ 1998 წელს მუხ-
რანის ველზე აღმოჩენილი ნივთების მიმოხილვა.

1407. პაპუაშვილი რ. გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ცენ-
ტრალური კოლხეთის სამაროვანთა აგებულებისათვის // ძიე-
ბანი. - 2000. - №5. - გვ. 55-64. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1408. პაჭიკაშვილი ნ. რუსთავში აღმოჩენილი ქვის სარკოფაგები
// ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2. - გვ. 39-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.
მიეკუთვნება VII-VIII საუკუნეებს.

1409. რაზმაძე ქ. ქსნის ხეობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და არქიტექტურის მუზეუმ-ნაკრძალის ფონდები // წელიწდეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 187-193.

მუზეუმ-ნაკრძალის ეთნოგრაფიის განყოფილების ფონდებში დაცული, სოფლებში მოძიებული XVIII-XIX სს.-ის ქართულწარწერიანი ლითონის ჯამები.

1410. რამიშვილი რ. ბესარიონ ჯორბენაძე // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4. - გვ. 40-42. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არქეოლოგი. გარდაცვალების გამო.

1411. სულაგა ნ. სამთავროს სამაროვნის ფიბულებიანი სამარხების დათარიღებისათვის // ძიებანი. - 2000. - №5. - გვ. 65-71. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1412. ფხაკაძე გ. მტკვარ-არაქსული კერებისა და სადგრების გავრცელების საკითხისათვის // ძიებანი. - 2000. - №5. - გვ. 15-26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თიხის სტაციონარული კერებისა და სადგრების გავრცელება საქართველოში და მათი კულტურისათვის დამახასიათებელი კერის ყველა დამოწმებული ტიპის (ბორდიურიანი, ქორდონიანი, ძირზე გახვრეტილი, შვერილებიანი) განხილვა.

1413. დამბაშიძე ი. სარიტუალო ატრიბუტები წარჩინებულ პირთა სამარხებში (სამცხის არქეოლოგიური მასალების მიხედვით) // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 88-92. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1414. ყიფიანი გ. აღმოსავლური ეტლები უფლისციხიდან // სამეცნიერო შრომების კრებული: თსუ ხელოვნების ისტორიის და თეორიის კათედრა. - 2000. - [ტ. 1.]. - გვ. 261-270. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1415. ყიფიანი გ. ბრინჯაოს ჭვირულ ბალთათა ატრიბუციის საკითხები // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 80-91. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბალთების არსებობა მდიდრულ სამარხებში: (მცხეთა, უფლისციხე, დედოფლის მინდორი, ვანი).

1416. ყიფიანი გ. სამარხებში ჭვირულ ბალთათა მდებარეობისათვის // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4. - გვ. 35-37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გამოთქმულია მოსაზრება ბალთათა ფუნქციის შესახებ.

1417. ყიფიანი გ. უფლისციხის კლდოვანი სამარხის ინვენტარი: (კატალოგი და შენიშვნები) // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 74-84. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1418. შაღიკაძე თ. ვერტიკალურწიბოიანი მინის ფიალები გონიო-აფსაროსიდან // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 56-61. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1995-99 წწ. გონიო-აფსაროსის ტერიტორიაზე განხორციელებული საეკლესიო არქეოლოგიური ძიების შედეგად აღმოჩენილი მინის ფიალების ზოგიერთი ნიმუშის მოკლე აღწერილობა და მეცნიერული კვლევა.

1419. ჩიქოვანი თ. დავაღმოსილი მეცნიერი // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 98-102.

არქეოლოგ ოთარ ლორთქიფანიძის დაბადების 70 წლისთავი – ცხოვრება და მოღვაწეობა.

1420. ძნელაძე მ. ბრინჯაოს ბრტყელი ცული ლაბიჭინის ეკლესიიდან // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 179-182.

ამბროლაურის რ-ის სოფ. ჭყვიშში მდებარე ლაბიჭინის მთავარანგელოზის XI ს-ის დარბაზული ეკლესიის ეკვდერის გვერდზე აღმოჩენილი საეკლესიო დანიშნულების სხვადასხვა ნივთები, მათ შორის ბრინჯაოს ე. წ. „ბრტყელი ცული“.

1421. ძნელაძე ნ. ტერაკოტები ფიჭვნარიდან // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 25-32. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქობულეთის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი სამი მცირე ზომის ქანდაკება – ტახტზე მჯდომი ქალღმერთისა (2 ცალი) და ფრთოსანი ჭაბუკის ფიგურები.

1422. წერეთელი მ. გრაფიკული ნახატით შემკული ჭურჭელი საირხიდან // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 67-72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1423. ჭანიშვილი გ. ახლად აღმოჩენილი ეკლესია სოფ. განთიადიდან / გ. ჭანიშვილი, დ. კახიანი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 58-67.

დმანისის რაიონში აღმოჩენილი ნაგებობის ნაშთები: სამეცნიერო გამოკვლევა.

1424. ხალვაში მ. გეიანანტიკური და ადრეშუასაუკუნეების ხანის ყავისფერკეციანი ამფორების გენეზისისა და ქრონოლოგიის საკითხისათვის // ბათუმის არქეოლოგიური მუზეუმის შრომები. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 33-49. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველი და უცხოელი არქეოლოგების მოსაზრებანი ექსპონატების კოლხური წარმომავლობის შესახებ.

1425. ხახუტაიშვილი ნ. კოლხთა ეთნოგენეზის პრობლემა კოლხური სამთო-მეტალურგიული ცენტრის მონაცემთა შუქზე // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 140-143. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1426. ხუნდაძე ნ. ბამბების სამარხთა თარიღებისათვის // არქეოლოგიური ჟურნალი. - 2000. - №1. - გვ. 96-99. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უფლისციხის მახლობლად მდებარე სამარხთა არქეოლოგიური მასალის მიმოხილვა.

1427. ჯავახიშვილი გ. საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი უძველესი დროის მცირე პლასტიკის ნიმუშები // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 101-104. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქარელის რაიონის სოფ. ურბნისის მახლობლად ნასოფლარ ქვაცხელებზე ნაპოვნი ადრებრინჯაოს ხანის თიხისაგან გამოძერწილი მცირე ზომის ფიგურები, რომლებიც ცნობილია III ათასწლეულის დამდეგიდან.

1428. ჯაფარიძე ვ. დიმი-დიმნა // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №3. - გვ. 3-6. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატია მოგვითხრობს აღმოსავლეთ კოლხეთის ერთ-ერთ მნიშვნელოვანი ძეგლს – დიმის შესახებ, არქეოლოგიური გათხრების შედეგად მოპოვებული მონაცემების მიხედვით.

1429. ჯორბენაძე ბ. XII-XIII სს.-ის კერამიკული ქურები ს. თრანში // კერამიკა. - 2000. - №1(3). - გვ. 13-14.

თიანეთის რ-ის სოფ. თრანში არქეოლოგიური გათხრებისას მოპოებული კერამიკული წარმოების ნაშთები.

ისტორიული გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები

1430. ხარაძე კ. საქართველოს ისტორიული გეოგრაფია: ზემო ქართლი. - თბ., 2000. - 202 გვ.

ნაშრომი წარმოაჩენს მდინარე მტკვრის აუზის ზემო ნაწილის ფიზიკურ-გეოგრაფიულ და ისტორიულ საზღვრებს, ბუნებრივი პირობების თავისებურებებს, ადმინისტრაციული ერთეულებისა და მოსახლეობის ცვალებადობას და სხვ.

1431. ჯანაშვილი დ. ისტორიული და გეოგრაფიული აღწერა ჰერეთისა. - თბ., 2000. - 128 გვ.

საინგილოს გეოგრაფიულ-კლიმატური პირობები, ნამოსახლარი ადგილები, ძველი ქართული სოფლები, ტაძრების, ეკლესიების, სასახლეებისა და ციხე-სიმაგრეების ადგილსამყოფელი.

1432. ბენაშვილი ც. ჯონ სტაინბეკის „რუსული დღიური“ საქართველოს შესახებ // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 76-84. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამერიკელი მწერლის საქართველოში მოგზაურობის შთაბეჭდილებების ასახვა წიგნში „რუსული დღიური“.

1433. გორგოძე თ. ქ. ქუთაისის და მისი შემოგარენის არქეოლოგიური და ისტორიულ-არქიტექტურული ძეგლების კარტოგრაფირება // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2000. - №10-12. - გვ. 103-105.

1434. ელაშვილი ქ. რუსებს სწადიათ, რომ ქართველებს დაემსგავსონ // ომეგა. - 2000. - №9. - გვ. 116-118.

ამერიკელი მწერლის – ჯონ სტაინბეკის 1947 წ. საქართველოში მოგზაურობის შთაბეჭდილებები მის წიგნში – „რუსული დღიური“.

1435. იოთნიშვილი ვახტანგ. „კავკასიანთა“ ეთნიკური ვინაობისა და ისტორიულ-გეოგრაფიული ლოკალიზაციის საკითხისათვის // ისტორიულ-გეოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 47-82.

1436. იმნაძე მ. ფრანგი მოგზაური ერეკლეს შესახებ // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 125.

XVIII ს.-ის ფრანგი იურისტი, არქეოლოგი და საზოგადო მოღვაწე – შარლ დე პეისონელი საქართველოსა და ქართველი მეფეების შესახებ.

1437. მაღაყაძე რ. დიგანის ხეობა ძველ ისტორიულ წყაროებში // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №7. - გვ. 108-111.

სობის გეოგრაფიული მდებარეობა (სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო), ტოპონიმია და ცნობები ისტორიული წარსულის შესახებ.

1438. მერკვილაძე დ. „ზენა სოფელი“: (აღმოსავლეთ საქართველოს ისტორიული გეოგრაფიიდან): „ზენა სოფელი“ ლეონტი მროველის საისტორიო თხზულებაში // ამირანი. - 2000. - №3. - გვ. 65-79. რეზ. ინგლ. ენაზე.

„ზენა სოფლის“ გეოგრაფიული ადგილმდებარეობა და მისი საზღვრები.

1439. მირიანაშვილი ლ. სიღნაღის წარმოშობის ისტორიის საკითხები // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2003. - კრ. 4. - გვ. 10-23. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული და უცხოური საისტორიო წყაროების მიხედვით.

1440. სარალიძე ლ. დიუბუა დე მონპერეს ცნობები XIX საუკუნის საქართველოზე: (აფხაზეთი, სამურზაყანო) // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 104-111. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

ფრანგი მოგზაური, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, ნატურალისტი და არქეოლოგი.

1441. ქარდავა ნ. გასვირნება ძველ აფხაზეთში: (კარლა სერენას მეგზურობით და დენის ჩანახლიას კომენტარებით) // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 18-21.

1999 წელს, მოსკოვში, დ. ჩანახლიას რედაქტორობით გამოცემული იტალიელი ეთნოგრაფი ქალის კ. სერენას ნაშრომის – „მოგზაურობა აფხაზეთში“ – მიმოხილვა (XIX ს. 70-80-იანი წლები).

1442. ჩიგოგიძე ნ. „ნოსტალგიას“ ავსტრალიაშიც კითხულობენ // ნოსტალგია. - 2000. - დეკემბერი. - გვ. 15-16.

ავსტრალიურ პრესაში გამოქვეყნებული დოუნ უაიტის წერილები საქართველოში მოგზაურობასა და ქართული კერამიკით დაინტერესებოვნდა.

1443. ხაზარაძე ნ. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიული გეოგრაფიიდან // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 33-40. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ანძიანძორ-ანძორეთ-ანძორის ლოკალიზაციის საკითხი ქართული წერილობითი წყაროების მიხედვით.

1444. Саникидзе Г. Жак Франсуа Гамба – первый консул Франции в Тбилиси // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 122-124. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

Статья повествует о жизни и деятельности дипломата и путешественника Жака Франсуа Гамба (1763-1833). По возвращении на родину в 1833 году был издан двухтомник путешествия по южным регионам Российской империи („მოგზაურობა ამიერკავკასიაში“), где основное внимание уделено описанию Грузии.

გენეალოგია

1445. რამიშვილი გ. რამიშვილების საგვარეულო. - თბ., 2000. - 324 გვ.

ვარაუდები ამ საკმარად გავრცელებული გვარის წარმოშობის შესახებ; ცნობები სოფ. დიდ ვანთან დაკავშირებით, რომელიც რამიშვილთა საგვარეულოს თავდაპირველ და ძირითად საცხოვრებელს წარმოადგენდა. ნაშრომში მოკლედაა აღწერილი სოფლის ეთნოგრაფიული ყოფის ეპიზოდები, მოსახლეობის სულიერი და ნივთიერი კულტურის ზოგიერთი მხარე.

1446. ხორნაული გ. ქართული გვარების წარმოშობის შესახებ. - თბ., 2000. - 74 გვ.

მოსაზრება საზოგადოების განვითარებასთან ერთად ქართული გვარების წარმოშობა-ფორმირებისა და სრულყოფის შესახებ.

1447. ბალიშვილი ა. ბაღვაშები: III ნაწილი // აია. - 2000. - №8. - გვ. 66-81.

ბალვაშთა გვარის გავრცელება ისტორიული წყაროების მიხედვით: ქართლში – ორბელები, აბულეთის-ძენი, ჰერეთში – არიშიანნი, მესხეთის მხარეში – თორელ-ფანასკერტელნი, ლისსიქით – დადიანნი, ვარდანის-ძენი, კახაბერის-ძენი.

1448. გელოვანი ა. დადიშგელიანთა გვარის ეთნოგენეზისი, ეტიმოლოგია და გენეალოგია // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 61-79. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს.-ში სვანეთის გაყოფა ორ ნაწილად; რუს კოლონიზატორთა მიერ ბალსქვემო სვანეთში გაბატონებულ თავადთა – დადიშგელიანთა მონათვლა არაქართველებად; გვარის ადგილობრივი სვანურ-ქართული წარმომავლობის დადგენა.

1449. გეწაძე ა. გარდასულ დროთა მაუწყებელი // მნათობი. - 2000. - №7-8. - გვ. 128-132.

1999 წელს გელათის მეცნიერებათა აკადემიის მიერ გამოცემული წიგნის – „იმერეთის თავადთა და აზნაურთა ოჯახები“ (წინასიტყვაობა და რედაქცია ზურაბ ჭუმბურიძისა) – მიმოხილვა.

1450. მგელაძე ნ. ეთნოკულტურული პროცესები სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში: (წარსული და თანამედროვეობა) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 76-82.

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს გეოგრაფიული და სოციალური მახასიათებლები; გვარების წარმოშობისა და აჭარაში ძველქართული გვარ-სახელების აღდგენის საკითხი.

1451. მიქელაძე მ. მიქელაძეთა საგვარეულოს მოკლე ისტორია // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 176-179.

1452. ნანობაშვილი ბ. მუშტარაულები: (ფეშკრი-ფეშკრობი) // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 78-79.

ახმეტის რაიონის სოფელ ზემო აღვანში ჩამოსახლებული წოვა თუშების – მუშტარაულების გვარის ისტორია.

1453. ცხადაია პ. -ვა დაბოლოება კოლხურ გვარსახელებში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 160-163. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1454. ჭითანავა დ. სოფელ ყულიშკარის მხეიძეთა სათავადო // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - №2. - გვ. 191-211.

ზუგდიდის რაიონის სოფელ ყულიშკარის მხეიძეთა სათავადოს ისტორია სამეცნიერო ლიტერატურის, საარქივო და სხვადასხვა ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით.

1455. ხორავა ბ. ეთნიკური პროცესებისათვის გვიანი შუასაუკუნეების აფხაზეთში: (აფხაზეთური გვარ-სახელები) // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 39-50. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1456. ჯავახიშვილი ნ. ნაშრომი რომანოვთა დევნილი საიმპერატორო სახლის შესახებ // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 555-573. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მიმოხილვა 1998 წ. მოსკოვში გამოცემული სტანისლავ დუშინის სამეცნიერო-პოპულარული ნაშრომისა – „რომანოვები: (საიმპერატორო სახლი დევნილობაში)“, რომელშიც რომანოვთა დინასტიის გენეალოგიასთან ერთად მოცემულია საქართველოს სამეფო სახლის მეთაურის გიორგი ბაგრატიონ-მუხრანელის ოჯახის ისტორია (XIX ს. მეორე ნახევრიდან დღემდე).

საარქივო საქმე

1457. საქართველოს არქივები: (ცნობარი-მიმოხილვა). - თბ., 2000. - 214 გვ.

ნაშრომი მიზნად ისახავს ზოგადად გააცნოს დაინტერესებულ საზოგადოებას საქართველოს არქივების მოკლე ისტორია და მათი დღევანდელი მდგომარეობა, დოკუმენტური ინფორმაციის გამოყენების ფორმები, მეთოდები და სხვ.

ეპიგრაფიკა. პალეოგრაფია

1458. ბერძენიშვილი დ. ზედა ვარძიის წარწერების გამო // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 56-66.

განხილულია XI ს.-ში ლიპარიტის მიერ აგებული ზედა ვარძიის ღვთისმშობლის სახელობის ეკლესიის წარწერები.

1459. გაფრინდაშვილი გ. მირაშხნის ქვაბი და მისი წარწერა, როგორც საისტორიო წყარო თურქ-სელჩუკთა შემოსევის შესახებ // წელიწადიწერი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 47-84. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თურქ-სელჩუკთა შემოსევა, ჯავახეთისა და მისი ცენტრის – ახალქალაქის აღსრება, ახალქალაქის დაცემის ზუსტი თარიღის განსაზღვრა (1064 წ. 8 ივლისი) მირაშხნის ქვაბის წარწერის (XI ს.-ის 60-იანი წლები) მიხედვით.

1460. ზუხბაია ვ. შუა საუკუნეების ქართული წარწერები აფხაზეთში // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №2(109). - გვ. 44-46. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია ეკლესიების კედლებზე, ხატებზე, ქვის სვეტებზე, ფილებსა და მღვიმის კედლებზე შემორჩენილი წარწერები.

1461. სილოგავა ვ. ეკლესიის მოდელი ახალდაბიდან და მის კედლებზე ამოკვეთილი წარწერა // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 67-81. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ს. ჯანაშიას სახ. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქვის ძეგლების ფონდში დაცული ახალდაბის ეკლესიის მოდელი, რომელიც მასზე ამოკვეთილი წარწერების მიხედვით XII ს-ით თარიღდება.

1462. დვინიაშვილი ე. ერთი არაბულენოვანი წარწერა ქიზიყიდან // პერსექტივა-XXI. - 2003. - ტ. 5. - გვ. 112-113. რეზ. ინგლ. ენაზე.

2002 წელს დედოფლისწყაროში, ეთნოგრაფ იოსებ მენტეშაშვილის სახლ-მუზეუმში აღმოჩენილი არაბულენოვანი საფლავის ქვის აღწერილობა.

1463. ჭიჭინაძე ნ. შუა საუკუნეების ქართული ფერწერული ხატების დამკვეთთა ვინაობისათვის // რელიგია. - 2000. - №1-2-3. - გვ. 22-31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული ხატწერის ნიმუშებზე სატიტორო და მოსახსენებელთა წარწერების (ეპიგრაფიკული მოწმობები) განხილვა.

ისტორია

1464. ასპინძა სამცხის და ჯავახეთის საზღვარზე. - ახალციხე, 2000. - 346 გვ.

ასპინძის რაიონის ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოლოგია, ენათმეცნიერებისა და ეკოლოგიის საკითხები.

1465. გამახარია ჯ. აფხაზეთი: ისტორიისა და პოლიტიკის საკითხები: წერილების კრებული. - თბ., 2000. - 159 გვ.

1989-92 წლებში ავტორის მიერ გამოქვეყნებული აფხაზეთის საზოგადოებრივი და პოლიტიკური სიტუაციის ამსახველი სამეცნიერო და პუბლიცისტური წერილები.

1466. გობეჯიშვილი ვ. დები. - თბ., 2000. - 464 გვ.

მონოგრაფიაში რაჭის არქეოლოგიის, ფოლკლორისა და ეთნოგრაფიის გათვალისწინებით ასახულია ამ უძველესი სოფლის წარსული და აწმყო.

1467. გულიაშვილი ც. შილდა: კურთხეული სოფელი. - თბ., 2000. - 96 გვ.

ნაშრომის ავტორი, შილდის საშუალო სკოლის ისტორიის მასწავლებელი, წარმოგვიდგენს მდიდარ ინფორმაციას კახეთის ერთ-ერთი სოფლის ისტორიის, ეთნოგრაფიისა და კულტურის შესახებ.

1468. ისტორიანი: სამეცნიერო კრებული მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი. - თბ., 2000. - 158 გვ.

კრებული გვაცნობს რ. მეტრეველის ცხოვრებასა და მოღვაწეობას, მისი ნაშრომების ბიბლიოგრაფიას, დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ცენტრებს, გიორგი IV ლაშასა და კათოლიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას პიროვნებებს, საქართველოს საკითხს რუსეთის IV სახელმწიფო სათათბიროში და სხვ.

1469. ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინ-ტი. სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი საქართველოს სახელმწიფოებრიობის 3000 წლისთავისადმი, თბილისი, 2000 წლის 22-24 მაისი: მოხსენებათა თეზისები. - თბ., 2000. - 36 გვ.

მოხსენებათა თეზისები ისტორიის, ხალხური მედიცინის, პოლიტოლოგიის, ქართული სოფლისა და ეთნოგრაფიის საკითხებზე.

1470. კაკულია გ. საქართველოს ისტორიის ახალი აღქმა. ტ. 3. - თბ., 2000. - 244 გვ.

განხილულია ბიბლიის შუემრული ფესვები, კოლხურ-შუემრულ სამყაროთა ურთიერთობანი, კოლხური ტოპონიმიკა და გვარები.

1471. კობალიანი ე. რუსეთის ურთიერთობა ჩრდილო-დასავლეთ კავკასიასთან XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში. - თბ., 2000. - 168 გვ.

1472. ლომსაძე შ. მესხეთი და მესხები. - თბ., 2000. - 68 გვ.

სამხრეთ საქართველოს ისტორიისა და ეკონომიკური, კულტურული, ეთნიკური და რელიგიური ყოფის მოკლე მიმოხილვა.

1473. მახარაძე მ. გზა ძნელად სავალი: ქართველი კაცის განგლილი გზა ქრისტიანობის მიღებიდან დღემდე. - თბ., 2000. - 54 გვ.

წიგნი ოთხ მონაკვეთად არის დაყოფილი: 1) რელიგიური ორიენტაციის არჩევა და განმტკიცება (I-XIII სს.); 2) ფიზიკური გადარჩენისთვის ბრძოლის პერიოდი (XIII-XVIII სს.); 3) მეხსიერების წაშლის ხანა და ეროვნული სულის გამოღვიძება (XIX ს-დან XX ს-ის 20-იანი წლების დასაწყისამდე); 4) მანქურობის უამი (მეხსიერების წაშლის პროცესი ახალ საფეხურზე) და ეროვნული მოძრაობის ახალი აღმავლობის ხანა.

1474. მესხეთი: ისტორია და თანამედროვეობა / თსუ-ის ახალციხის ფილიალი; [სარედ. საბჭო: მ. ბერიძე და სხვ.]. - ახალციხე, 2000. - 338 გვ.

კრებულში შესულია ნაშრომები მესხეთის ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიის, სამართალმცოდნეობის, ლიტმცოდნეობის, ეკონომიკური მეცნიერებისა და სხვა საკითხებზე.

1475. მცხეთა / [ტექსტის ავტ.: მ. ბულია, მ. ჯანჯალია]. - თბ., 2000. - 95 გვ. თავფ. და ტექსტი ქართ და ინგლ. ენებზე.

მცხეთის ისტორია, არქეოლოგიური ძეგლები და სიძველენი.

1476. ნადირაძე გ. ნარკვევები XIX საუკუნის ქართული ისტორიოგრაფიიდან. - თბ., 2000. - 488 გვ.

ნაშრომში გაშუქებულია ისტორიკოსების – ს. ბარათაშვილისა და ნ. ხიზანიშვილის (ურბნელი) დამსახურება ქართული საისტორიო მეცნიერების განვითარების საქმეში.

1477. ნებიერიძე მ. საქართველოს ისტორიის საკითხები ჟურნალ „ბელი ქართლისაში“. - თბ., 2000. - 60 გვ.

ფრანგულ ენაზე გამოქვეყნებული საქართველოს ისტორიის სხვადასხვა საკითხისადმი მიძღვნილი ნაშრომების მიმოხილვა.

1478. როინ მეტრეველი 60: აკადემიკოს როინ მეტრეველის სამოცი წლისთავისადმი მიძღვნილი მასალების კრებული. - თბ., 2000. - 108 გვ.

1479. სანიკიძე ღ. 777 ქართული სიქვედე. - თბ., 2000. - 300 გვ.
წიგნში თავმოყრილია ქართველი ერისთვის დამახასიათებელი სიკეთის, სულგრძელობის, ერთგულებისა და სიყვარულის მაგალითები.

1480. საქართველოს მეფეები. - თბ., 2000. - 282 გვ.
ნაშრომში წარმოჩენილია საქართველოს მეფეების, ერისმთავრებისა და ქორეპისკოპოსების წარმომავლობისა და მოღვაწეობის საკითხები, რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიის შემდეგ ბაგრატიონთა სახელში შექმნილი ვითარება.

1481. სილაგაძე ა. საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა: (1917-1918) / ა. სილაგაძე, ვ. გურული. - თბ., 2000. - 64 გვ.

წიგნის პირველ ნაწილში მოკლედ არის დახასიათებული ეროვნული მოძრაობის ძირითადი ეტაპები 1801 წლიდან 1917 წლამდე; მეორე ნაწილი ეთმობა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის ისტორიის ამსახველ მასალებს.

1482. სიმონ ჯანაშია 100. - თბ., 2000. - 205 გვ.
კრებულში წარმოდგენილია თანამედროვეთა მოგონებები დიდი მეცნიერისა და პიროვნების შესახებ. აქვეა აქისტოლარული მასალა ს. ჯანაშიას არქივიდან.

1483. ტაბაღუა ი. ევროპული ცნობები ერეკლე მეორის შესახებ. - თბ., 2000. - 48 გვ.

გამოკვლევა გვაცნობს ერეკლე II-ისადმი მიძღვნილ თავს ფრანგი ავტორის შარლ დე პეისონელის 1754 წელს პარიზში გამოქვეყნებული წიგნიდან „მოთხრობა ახლანდელ არეულობაზე სპარსეთსა და საქართველოში“.

1484. ფირცხალაიშვილი ა. საქართველო-რუსეთ-ირან-თურქეთის ურთიერთობანი XVIII საუკუნის პირველ ნახევარში. - თბ., 2000. - 118 გვ.

ნაშრომში ქართულ, რუსულ, ევროპულ ენებზე გამოქვეყნებულ წყაროებსა და საარქივო მასალებზე დაყრდნობით გაშუქებულია ვახტანგ VI-ის პოლიტიკური მოღვაწეობა, აგრეთვე, რუსეთ-ირან-თურქეთის წინააღმდეგობანი კავკასიასა და აღმოსავლეთში.

1485. ქავთარია გ. აზონი „პირველი მეფე მცხეთასა შინა“. - თბ., 2000. - 75 გვ.

საისტორიო წყაროებზე დაყრდნობით გამოკვლევაში განხილულია საქართველოს ისტორიის უძველესი პერიოდის თვალსაჩინო მოღვაწის საქმიანობა, ურთიერთობა ელინისტურ სამყაროსთან და მისი როლი ქართველი ტომების ერთ სახელმწიფოდ გაერთიანების საქმეში.

1486. ქავთარია გ. ქუჯი. - თბ., 2000. - 32 გვ.

ნაშრომში წარმოჩენილია მეფე ფარნავაზ პირველის ეპოქის ეგრისის მმართველის (ერისთავის), თვალსაჩინო პოლიტიკური მოღვაწის ცხოვრება და მოღვაწეობა, გაანალიზებულია მისი როლი ქართლისა და ეგრისის ერთ სახელმწიფოდ გაერთიანების საქმეში.

1487. ყორანაშვილი გ. საქართველოში სახელმწიფოს წარმოშობის საკითხი. - თბ., 2000. - 64 გვ.

1488. შონია ვ. დანაშაული ერის წინაშე ანუ როგორ შეითითხნა „მეგრელთა საქმე“. - თბ., 2000. - 159 გვ.

წიგნში საუბარია სტალინზე, ბერიაზე, მათ თანამზრახველებსა და მოწინააღმდეგეებზე.

1489. ცერცვაძე კ. დოკუმენტები საქართველოსა და ჩრდილო კავკასიის ურთიერთობების შესახებ 1918-1921 წლებში / კ. ცერცვაძე, მ. ბახტაძე. - თბ., 2000. - 44 გვ.

ბოლშევიკთა და თეთრგვარდიელთა ზეწოლის ქვეშ მყოფი კავკასიელ მთიელთა ურთიერთობები დამოუკიდებელ საქართველოსთან.

1490. ცერცვაძე კ. მოხსენებითი ბარათი ავარიის მხარის საქართველოსთან შეერთების შესახებ / კ. ცერცვაძე, მ. ბახტაძე. - თბ., 2000. - 23 გვ.

საქართველოს სახელმწიფო ცენტრალურ საისტორიო არქივში დაცული დოკუმენტი – ავარიის მმართველის პოლკოვნიკ ყაითმაზ ალიხანოვის მოხსენებითი ბარათი საქართველოს საგარეო მინისტრის სახელზე, დათარიღებული 1920 წლის 2 ივნისით.

1491. წიგნი ღირსებისა. წ. 1.: 1992-1996. / [შემდგ. თამაზ ყიფიანი]. - თბ., 2000. - 496 გვ.

ნაშრომი წარმოაჩენს დამოუკიდებელი საქართველოს ღირსეულ მამულიშვილებს.

1492. ხორგუაშვილი გ. თევდორე თავდადებული: (თევდორე მღვდელი). - თბ., 2000. - 127 გვ.

ამბავი გმირისა, რომელმაც 1609 წელს სიცოცხლის ფასად იხსნა მეფე ლუარსაბ მეორე და ქართლი ოსმალების შემოსევისაგან.

1493. ხოშტარია-ბროსე ე. აფხაზეთის ისტორიის საკითხები ქართულ ისტორიოგრაფიაში. - თბ., 2000. - 40 გვ.

1494. ჯანელიძე ო. დახვეწილი თავისუფლება. - თბ., 2000. - 154 გვ.

კრებული, ძირითადად, XX ს.-ის პირველი მეოთხედის საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკისა და მისი მომდევნო ხანის ისტორიის პრობლემებს აშუქებს.

1495. Ментешавили А. Из истории взаимоотношений Грузинской Демократической Республики с Советской Россией и странами Антанты. 1918-1921 гг.- Тб., 2000. - 120 с.

1496. აბდალაძე გ. ლაშა-გიორგის გამეფების საკითხისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 66-71. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გიორგი IV ლაშას ტახტზე ასვლის თარიღის დადგენა ქართული და სომხური წყაროების მიხედვით.

1497. აბულაძე გ. საქართველო-სომხეთის ურთიერთობა 1918 წლის დეკემბრის ომის წინ // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 5-17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სახელმწიფო საზღვრების დადგენის საკითხი საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკებს შორის; ბორჩალო, ახალციხე-ახალქალაქის მაზრების კუთვნილებაზე გამოთქმული პრეტენზიები.

1498. ასათიანი ნ. კახეთის სახალხო აჯანყების (ბახტრიონის გამირული ეპოპეის) თარიღის დაზუსტებისათვის // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 18-24. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

მეცნიერთა განსხვავებული მოსაზრებები კახეთში სახალხო აჯანყების თარიღთან (1659 წ.) დაკავშირებით; შაჰ-აბას II-ის ერთ-ერთი ფირმანის (დათარიღებული 1660 წლით) მიხედვით დადგენილი ზუსტი თარიღი.

1499. ბარამიძე ი. ოსმალეთის მმართველობის ბოლოდროინდელი ბეგარა-გადასახადები სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში: [XIX ს.] // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №4. - გვ. 84-89.

1500. ბარამიძე ი. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს საკითხი სან-სტეფანოს, ბერლინისა და კონსტანტინოპოლის ხელშეკრულებებში // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 19-23. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთ-თურქეთის 1877-1878 წლების ომის შემდეგ.

1501. ბერია გ. ერთხელ საქართველოში // ომეგა. - 2000. - №2. - გვ. 53-58.

რუსეთის იმპერატორ ნიკოლოზ I-ის ვიზიტი საქართველოში 1837 წლის 27 სექტემბერს.

1502. ბერძენიშვილი დ. ლევან მუსხელიშვილი 1900-1942 // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 4-9.

ბიოგრაფია და სამეცნიერო შრომების ჩამონათვალი.

1503. ბლიაძე ე. ალექსანდრე ამილახვარი – წერილები: (დაბადების 250 წლისთავის გამო) // ქუთაისის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - №8. - გვ. 26-29. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

მე-18 ს.-ის ქართველი მოაზროვნის ექვსი წერილისა და ეპიტაფიის შესახებ.

1504. ბლიაძე ე. „მეფისა“ და „მეფობის“ არსის გარკვევისათვის ვახტანგ VI-ის პოლიტიკურ ნააზრევში // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 9-13. რეზ. ინგლ. ენაზე.
„მეფისა“ და „მეფობის“ საკითხის ვახტანგ მეფისეული გაგება პოემა „ამირ-ნასარიანის“ მიხედვით (XVIII ს.).

1505. ბუხრაშვილი პ. რუსული კოლონიალური ცნობიერება და ამიერკავკასიის ეთნოპოლიტიკური რეალობა // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 72-86. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთის იმპერიის კოლონიზატორული პოლიტიკა კავკასიაში XIX ს.-ში.

1506. გაბუნია გ. ათასწლოვანი ისტორიის გადასახედიდან ანუ „ბაგრატული გაკვეთილები“ // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 14-34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ისტორიული პარალელები: ბაგრატ III (X ს.) და დავით აღმაშენებელი (XI-XII სს.); მოსაზრება ბაგრატ III-ის წმინდანად შერაცხვის თაობაზე.

1507. გელაშვილი ა. 1812 წლის კახეთის აჯანყების ისტორიოგრაფიის ზოგიერთი საკითხისათვის // თსუ სიღნაღის ფილიალის შრომები. - 2001. - კრ. 3. - გვ. 73-84. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1812 წლის კახეთის აჯანყების ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობად მიჩნევა ქართული საისტორიო და ლიტერატურული წყაროების მიხედვით; ქართველ მკვლევართა (ნ. ბერძენიშვილი, შ. ხანთაძე, ბ. ანთელავა და სხვ.) მოსაზრებები და რუსი ისტორიკოსების (ო. მარკოვა, ვ. პოტო და სხვ.) ტენდენციურობა ამ საკითხთან დაკავშირებით.

1508. გელაშვილი ნ. მეფე არჩილ II-ის შეხვედრა ირანის შაჰთან (1663 წ.) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 226-234. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სპარსული სამინიატურო ხელოვნების აღიარებული ოსტატის აღიყვლი-ბეგ ჯაბადარის მინიატურა – „შაჰი და დიდებულები“; ქართული წარწერისა და საისტორიო წყაროებში დაცული მონაცემების შეჯერების საფუძველზე გამოთქმულია ვარაუდი, რომ მინიატურაზე გამოსახულია მეფე არჩილ II-ის (1661-1699 წწ.) სტუმრობა შაჰ-აბას II-ის კარზე 1663 წელს.

1509. გელოვანი ა. რუსეთის მიერ დასავლეთ საქართველოს მთიანეთის (სადადიანო სვანეთის) შეერთების საკითხისათვის // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 80-103. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთის ანექსიურ-კოლონიზატორული პოლიტიკა საქართველოს მიმართ XIX ს.-ის პირველ ნახევარში.

1510. გვანცელაძე თ. ქართველური ქრისტიანული ტერმინების აფხაზურ ენაში სესხების დროის საკითხისათვის // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 51-66. რეზ. ინგლ. და რუს. ენებზე.

აფხაზთა წინაპრების გაქრისტიანების დროის საკითხი; მეგრულიდან ნასესხები ქრისტიანული ტერმინები აფხაზურ ენაში; იტალიელი კარტოგრაფის ჯაკომო გასტალდის 1561 წ. შედგენილი რუკა, რომელზეც „აფხაზეთის მხარე“ აღნიშნულია ჩრ. კავკასიაში მდ. ყუბანის შუა წელზე.

1511. გიორგაძე გ. ხეთური ლურსმული ტექსტების ქასქების (ქაშქების) ტომთა ეთნიკური წარმომავლობისათვის // არტანუჯი. - 2000. - №10. - გვ. 9-16. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქასქური ტოპონიმების, საკუთარ სახელთა და ცალკეული სიტყვების ანალიზის საფუძველზე განსაზღვრულია მათი უფრო მეტად კოლხური წარმოშობა ვიდრე აფხაზურ-ადიგური.

1512. გოგიაშვილი გ. საქართველო და ფედერალიზმი // იურიდიული ჟურნალი. - 2000. - №4. - გვ. 13-21.

სახელმწიფოს მართვის ისტორია და პერსპექტივა, ფედერალიზმის არსი.

1513. გოგიტიძე ს. უძველესი ქართული სახელმწიფოებრივი გაერთიანება // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 101-110.

ნაშრომში წარმოდგენილია უძველესი სახელმწიფო წარმონაქმნების – ურარტუს, ასურეთისა და დაიაენის ისტორია ძვ. წ. IX–VIII სს.-ის მიჯნაზე.

1514. გოგოლაშვილი ო. დიდი სახელმწიფოების ბათუმის ოლქით დაინტერესება პირველი მსოფლიო ომის წინ // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 104-106.

რუსეთისა და ოსმალეთის იმპერიის დამპყრობლური ინტერესების შეჯახება კავკასიასა და ბათუმის ოლქში, მათი ურთიერთობის უკიდურესი დაძაბვა 1913 წლიდან.

1515. გოგოლაშვილი ო. ფრანგები ბათუმში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 99-103.

როტშილდის ქარხნის დირექტორის – ფრანგი გიონის ურთიერთობა ქართველებთან; 1905-1907 წწ. ბათუმის საბარეკადო ბროკლებში ფრანგი გიმარშის მონაწილეობა და დაღუპვა; კათოლიკური მოძრაობა ბათუმში 1908-1916 წწ. და ფრანგი ლეფლერი; 1920 წ. ბათუმში განვითარებული მოვლენები და ფრანგების დამოკიდებულება ამ საკითხებისადმი.

1516. გოგოლაძე დ. ეთნოსის მკვიდრობის (ავტოქტონობის) ამოსავალი საწყისი და მისი განმსაზღვრელი ნიშანი: (დღევანდელ აფხაზეთთან და აფხუებთან დაკავშირებით); თეორიულ-მეთოდოლოგიური საკითხი // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 167-174. რეზ. რუს. ენაზე.

1517. გოგოლაძე დ. ლეონტი მროველის ქართველი ხალხის ეთნოგენეტიკური და გლოტოლოგიური კონცეფცია // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 127-143.

განხილულია ამ კონცეფციის შეფასების ორი ერთმანეთის საპირისპირო თვალსაზრისი: 1. ქართული პოლიტიკურ-რაციონალური და 2. არმენოფილური; ლეონტი მროველის ვინაობა და ადგილი ქართულ ისტორიოგრაფიაში.

1518. გოგოლაძე დ. „ქართლის ცხოვრება“ „აფხაზთა“ და ცხუმის საერისთაოების შესახებ // აფხაზეთის რეგიონალური მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა სერია. - 2000. - №1. - გვ. 149-165. რეზ. რუს. ენაზე.

1519. გორდეზიანი ლ. B-ხაზოვანი ტექსტების DO-E-RO ძველი სამყაროს სოციალური ისტორიის კონტექსტში. - თბ., 1999. - 224 გვ.

რეც.: ბერიაშვილი მ. ძველი საზოგადოების სოციალური სტრუქტურების ახლებურად გააზრების ცდა ქართულ ისტორიოგრაფიაში / მ. ბერიაშვილი, ა. ყულიჯანიშვილი // ენა და კულტურა. - 2000. - №1. - გვ. 124-127.

1520. გორდეზიანი რ. „ქართლის ცხოვრება“ ქართული ერთიანობის საწყისის შესახებ // ხატაური. - 2000. - №1. - გვ. 46-52.

1521. გუჯეჯიანი რ. სოფელ ეცერის ისტორიისათვის // საზრისი. - 2000. - №3. - გვ. 163-173.

ხემო სვანეთის სოფ. ეცერის ტრადიციული ყოფისა და კულტურის განვითარების პროცესები.

1522. დაუშვილი ალ. სოციალური ბრძოლის ფორმები XX ს. 20-იანი წლების საქართველოში: (მუშათა გაფიცვები) // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 184-206.

1522ა. დაუშვილი რ. „თეთრი გიორგი“ მეორე მსოფლიო ომში // ომეგა. - 2000. - №3. - გვ. 35-40.

1924 წლის აჯანყების მონაწილისა და „თეთრი გიორგის“ რაზმის წევრის – შოთა ბერეჟიანის ცხოვრების ემიგრანტული წლები.

1523. დაუშვილი რ. კავკასიელი ემიგრანტები მეორე მსოფლიო ომში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №1. - გვ. 50-58. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართული ემიგრანტული წრეების მცდელობა გერმანელთა დახმარებით აღედგინათ კავკასიის დამოუკიდებლობა 1942-43 წლებში.

1524. დაუშვილი რ. მეორე მსოფლიო ომი და ქართველები // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 235-256. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული და სხვა კავკასიური ლეგიონების, გერმანელების მხარეზე მებრძოლი ქართველი ემიგრანტების – გივი გაბლიანის, შალვა მაღლაკელიძისა და სხვათა თავგადასავალი; 1963 წ. ბერლინში დაარსებული „საკავშირო შტაბისა“ და ქართული კომიტეტის საქმიანობა; ბერლინში გამომავალი მათი ჟურნალი – „ქართველი ერი“.

1525. დუმბაძე ს. ვიყოთ ობიექტურნი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №8. - გვ. 98-102.

თვალსაზრისი საქართველოს 1941-45 წლების სამამული ომში მონაწილეობის ობიექტური შეფასების აუცილებლობაზე ქართული ისტორიოგრაფიაში.

1526. ეკალაძე ე. მთიულეთის 1804 წლის ამბოხება და ქსნის ხეობა // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 137-148.

ისტორიული ვითარება, დამარცხების მიზეზები და შედეგები; ბატონიშვილების – ალექსანდრეს, იულონის, ფარნავაზისა და ქსნის ერისთავთა როლი ამბოხებაში.

1527. ელანიძე ვ. „ლეკიანობა“ და თუშეთი // თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - ტ. 2(11). - გვ. 111-161.

დიდოეთ-დაღესტნისა და საქართველოს მრავალსაუკუნოვანი თანაცხოვრების ისტორია.

1528. ვაშაყმაძე ნ. ადმინისტრაციული საზღვრების საკითხი ამიერკავკასიაში 1917-1918 წლებში // ქუთაისის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები. - 2000. - №8. - გვ. 128-130.

სომეხი პოლიტიკოსების ტერიტორიული პრეტენზიები სამხრეთ საქართველოს მიწებზე; საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი.

1529. ვახტანგიშვილი თ. საქართველოს ვაჭართა წოდების გენეზისისა და კლასად ჩამოყალიბების საკითხისათვის // კლიო. - 2000. - №1(7). - გვ. 43-53.

მიმოხილულია XVII-XIX სს-ის ისტორიული მასალები.

1530. თავხელიძე ნ. ინგლისის ჯარის შემოსვლა საქართველოში: (1918 წლის დეკემბერი) // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 52-60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1531. ილურიძე ე. ქრისტიანობისათვის წამებულნი // წელიწადი: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 91-93. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

პოლიტიკური მდგომარეობა XVII სს-ის შუა წლებში: ირანოსმალეთის 1639 წლის ზავით საქართველოს ორ ნაწილად გაყოფა, ქართლის მეფის ვახტანგ V-ისა და ზაად არაგვის ერისთავის დაპირისპირება, ელიზბარ და შალვა ქსნის ერისთავებისა და ბიძინა ჩოლოყაშვილის მოწამეობრივი სიკვდილი ირანში.

1532. ინაძე მ. ძველი კოლხეთის სახელმწიფოებრიობის წარმოქმნის პრობლემისათვის // მნათობი. - 2000. - №7-8. - გვ. 111-115.

კოლხეთის სამეფოს წარმოქმნის დროის, ვითარებისა და მისი პოლიტიკური ცენტრის ადგილსამყოფელის ისტორიული კვლევა-ძიება სხვადასხვა ისტორიულ წყაროებსა და არქეოლოგიურ აღმოჩენებზე დაყრდნობით.

1533. ინგოროყვა ნ. შტეფი ხოტივარი-იუნგერი და მისი ბროშურა „ქართველები ბერლინში“ // ქართველოლოგი. - 2000. - №7. - გვ. 62-64.

განხილულია 1999 წელს ბერლინში გერმანულ ენაზე გამოცემული ქართველოლოგ შტეფი ხოტივარი-იუნგერის 80-გვერდიანი ბროშურა.

1534. იობაშვილი გ. სოლომონ ლიონიძე – პოლიტიკოსი, დიპლომატი // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 507-540. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ერეკლე მეორისა და სოლომონ მეორის სამეფო კარის დიპლომატის – სოლომონ ლიონიძის ბიოგრაფია, მისი პოლიტიკური ორიენტაცია და მრწამსი.

1535. კალანდაძე რ. ჰუვერის სახელობის ინსტიტუტის დოკუმენტების კოლექცია საქართველოს შესახებ // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2002-2003. –

ტ. 8-9. - გვ. 79-83.

ამერიკის შეერთებული შტატების სტენფორდის უნივერსიტეტის ომის, რევოლუციისა და მშვიდობის ჰუვერის სახელობის ინსტიტუტის არქივებში დაცული საყურადღებო მასალები საქართველოს ისტორიის შესახებ: პოლიტიკური მოღვაწის – ირაკლი (კაკი) წერეთლის, დიპლომატ დიმიტრი შალიკაშვილის, პუბლიცისტ ალექსანდრე ტარსაიძის ფონდები.

1536. კარბელაშვილი მ. ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი: XII საუკუნის საქართველოს „ოქროს ხანის“ იდეოლოგია და მისი თეოლოგიურ-ფილოსოფიური საფუძვლები // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 118-131. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მასალები ქართული პოლიტიკური აზროვნების ისტორიისათვის.

1537. კახიძე ი. საქართველოს ურთიერთობა ჯვაროსნებთან და ბიზანტიასთან // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 128-132.

XI-XII საუკუნეები.

1538. კახიძე ნ. დავით წერეთელი და მაჭახლის ხეობა // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 66-70. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აკაკი წერეთლის უფროსი ძმის (მუშაობდა მაჭახლის უბნის უფროსად 1878-1881 წწ.) წერილები ამ ხეობის მოსახლეობის მიმე სოციალურ-ეკონომიკურ ყოფაზე.

1539. კვატაია მ. დასავლეთის ანტიკური იბერია და იბერები: (სტრაბონის მიხედვით) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 497-503. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პირინეის ნახევარკუნძულზე მცხოვრები იბერიელების დახასიათება სტრაბონის გეოგრაფიის შესამე წიგნში.

1540. კვაშილავა ი. სამურზაყანოს ისტორიული ადგილები // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 130-141.

მატერიალური კულტურის ძეგლები, ისტორიული წყაროები, არქეოლოგიური და ნუმისმატიკური მასალები ისტორიული სამურზაყანოს (თანამედროვე გალის რ-ნი) შესახებ.

1541. კვაშილავა ი. სამურზაყანოს წარსულიდან: (XVI-XVII სს.) // რიწა. - 2000. - №3-4. - გვ. 22-25.

1542. კიკნაძე გ. პერიოდიზაციის საკითხი და კრიტერიუმები თანამედროვე ქართულ საისტორიო მეცნიერებაში // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 117-128. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1543. კირვალიძე ლ. პოლონეთის 1863 წლის აჯანყება და საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა // კლიო. - 2000. - №8.- გვ. 43-51.

1863 წლის პოლონეთის აჯანყება, როგორც საქართველოს 60-იანი წლების ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის გზამკვლევი.

1544. კლდიაშვილი დ. ქართლ-კახეთის სამეფოს დიდი სახელმწიფო ბეჭედი // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 86-87.

ერეკლე II-ის მიერ გეორგიევსკის ტრაქტატზე დასმული ბეჭდის გამოსახულების (რომლის ცენტრალური ფიგურა მეფისა და ბაგრატიონთა საგვარეულოს გერბს წარმოადგენს) აღწერა და განხილვა.

1545. კობალაძე ვ. საერთაშორისო ურთიერთობების თეორიული საკითხები ქართულ აზროვნებაში XII-XIII საუკუნეებში: (მონღოლთა შემოსვლამდე) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 173-225. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წყაროთა განხილვის საფუძველზე დადგენილია XII-XIII სს.-ის ქართული აზროვნების განსაკუთრებული თავისებურებები: იმპერიალისტური, დიდმპყრობელური ტენდენციები, ძალის განსაკუთრებული განდიდება, სუვერენიტეტისა და ეროვნული თვითმყოფადობის საკითხები და სხვა.

1546. კობალიანი ე. „ქართლის ცხოვრებაში“ დაცული ზოგიერთი ცნობა ჩრდილო კავკასიელი ხალხების შესახებ / ე. კობალიანი, ი. წიკლაური // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 79-82. - რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ცნობები ჩრდილო კავკასიელ ხალხთა ისტორიული წარსულის შესახებ.

1547. კოსრეიძე ა. ოღონდ განძეული გადარჩენილიყო: (ეპიზოდი ექვთიმე თაყაიშვილის ცხოვრებიდან) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 158-175.

1548. ლეჟავა ა. დაღესტანი 1920-1921 წლებში და საქართველო // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 149-157.

მენშევიკური საქართველოს დამოკიდებულება ჩრდილო კავკასიაში რევოლუციასა და კონტრრევოლუციას შორის მიმდინარე ბრძოლისადმი.

1549. ლომოური ნ. ბიზანტია და საქართველო // საქართველოს ხელოვნების სახელმწიფო მუზეუმის ნარკვევები. - 2000. - ტ. 6. - გვ. 147-153.

ქართულ-ბიზანტიური პოლიტიკური ურთიერთობები; ბიზანტიური ცივილიზაციის გავლენა ქართულ კულტურაზე.

1550. ლორთქიფანიძე ბ. არაბები დასავლეთ საქართველოში VIII საუკუნის I ნახევარში და ციხეგოჯი არქეოპოლისი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 132-136.

ქართულ წერილობით წყაროებში – „ქართლის ცხოვრება“ (ჯუანშერი), „დავითის და კონსტანტინეს მარტვილობა“ – დაცული ცნობები მურვან ერუს ლაშქრობების შესახებ 735-737 წწ.; ეგრისის სამეფოს დედაქალაქის – არქეოპოლისის როლი ამ ლაშქრობაში და მისი დარბევა.

1551. მაზმიშვილი ნ. ვახტანგ გორგასალი და მისი პარადიგმული სახეები // მნათობი. - 2000. - №11-12. - გვ. 88-94.

კლასიკური ხანის ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლის – „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“ – მიხედვით.

1552. მაღაზონია დ. დიმიტრი ბაქრაძე და „ქართლის ცხოვრება“ // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 24-35.

დ. ბაქრაძის დამსახურება „ქართლის ცხოვრების“, როგორც ისტორიული წყაროს მეცნიერული ღირებულების წარმოჩენაში.

1553. მაღაზონია დ. ზოგიერთი უძველესი ტომის ეთნიკური კუთვნილების პრობლემა XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართულ ისტორიოგრაფიაში // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 111-115. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თუბაღების, მეშხეების, ხეთების, ურარტუელებისა და სხვა უძველესი ტომების ქართულ სამყაროსთან საერთო ეთნიკური წარმომავლობის თაობაზე.

1554. მაღაზონია დ. XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული ისტორიოგრაფია და ქართველი ხალხის ეთნოგენეზისის საკითხები // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 110-112. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართველ და უცხოელ ისტორიკოსთა მოსაზრებანი ქართველი ხალხის პირველსაცხოვრისის შესახებ მიგრაციის თეორიის პრინციპებიდან გამომდინარე.

1555. მამუკელაშვილი ვ. ანდრია ავაქიძე იუბილარია // ძეგლის მეგობარი. - 2000. - №4. - გვ. 20. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეცნიერის დაბადების 85 წლისთავი. მოღვაწეობა.

1556. მანგოშვილი თ. პეტრე მირიანაშვილის პუბლიცისტიკის ზოგიერთი საკითხი: (1860-1940) // ლიტერატურული ძიებანი. - 2000. - ტ. 21. - გვ. 365-370. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მწერლის, პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის გაზ. „ივერიაში“ გამოქვეყნებული წერილები ქართველთა და სომეხთა თანაცხოვრებისა და ურთიერთობის საკითხებზე.

1557. მანგელიშვილი ალ. დეცენტრალიზაციის პრინციპი ძველი საქართველოს პოლიტიკურ წყობილებაში // ივერია: ქართულ-ევროპული ინსტიტუტი. - 2001. - ტ. 6. - გვ. 52-67.

საქართველოს ისტორიული წარსულის მიმოხილვის საფუძველზე დასკვნა იმისა, რომ საქართველოს გეოგრაფიული გარემო ვერ აიტანდა ცენტრალიზმის აბსოლუტურ ბატონობას. ამ მომენტის გათვალისწინების აუცილებლობა საქართველოს ეროვნული სახელმწიფოებრიობის ფორმირების დროს.

1558. მანგელიძე ი. 1924-ის უაზრო მსხვერპლნი // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 102-105.

აჭარის ცენტრალურ არქივში დაცულ დოკუმენტში მოცემულია 1924 წლის აგვისტოს აჯანყებაში მონაწილე ეჭვიმტანილთა გაუსამართლებლად დახვრეტილების სია.

1559. მაჭარაშვილი ტ. საქართველოსა და ჩრდილო-დასავლეთ ევროპის ურთიერთობის ისტორიიდან // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 141-151. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

საქართველოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკური მდგომარეობა XI ს.-ის 40-იან წლებში; ბაგრატ IV-ისა (1027-1072) და კლდეკარის ერისთავის ლიპარიტ ბაღვაშის დაპირისპირება; ბიზანტიის მიერ ვარანგთა ლაშქრის შემოყვანა ბაგრატ IV-ის წინააღმდეგ.

1560. მელაძე ო. ქართულ-ვაინახური ყოფითი ურთიერთობის ისტორიიდან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი. - 2000. - ტ. 1. - გვ. 69-80.

ჩეხნეთ-ინგუშეთთან საქართველოს ურთიერთობის ხასიათი ეთნიკური, ენობრივი და სარწმუნოებრივი მონაცემების მიხედვით (XVIII ს.).

1561. მიქელაძე მ. საქართველო-საფრანგეთის ურთიერთობები თანამედროვე ეტაპზე // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 428-437. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XX ს.-ის 90-იანი წლები.

1562. მიწიშვილი ნ. „მეფეთა მეფე“, „დიდი მეფე“: (სამეფო ტიტულების გენეზისის საკითხისათვის) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 546-554. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეპიგრაფიკული მასალის საფუძველზე აღნიშნული ტიტულების დროსა და ისტორიულ-გეოგრაფიულ სივრცეში გადანაცვლების მიზეზების დადგენა და დასავლეთსა და აღმოსავლეთს შორის ისტორიულად ჩამოყალიბებულ ურთიერთობათა ფონზე ქართული სახელმწიფოს ადგილისა და როლის განსაზღვრა.

1563. მოსეშვილი ი. ქართველი მეცნიერი ნაპოლეონის ეგვიპტურ ექსპედიციაში // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 83.

ცნობა 1798 წ. ივნისში ეგვიპტეს მიმავალი ნაპოლეონის ექსპედიციაში ქართული წარმომოხების მეცნიერის – რენე შან-შიეს მონაწილეობის შესახებ.

1564. მრეღაშვილი დ. მეფე ერეკლე // საქართველოს ქალი. - 2003. - №1-2. - გვ. 3.

მწერლის აზრი ერეკლე II-ის მიერ რუსეთ-საქართველოს შორის დადებული ხელშეკრულების თაობაზე.

1565. მუსხელიშვილი დ. თბილისი ადრეული შუა საუკუნეების საერთაშორისო ურთიერთობებში // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 21-49. რეზ. ინგლ. ენაზე.

IV-VII სს.-ის ქართლის მეფეთა აღმოსავლური პოლიტიკა; ვახტანგ გორგასლის მიერ სახელმწიფოს ცენტრის მცხეთიდან თბილისში გადმოტანა და მისი გადაქცევა კავკასიური საერთაშორისო სავაჭრო-ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთკავშირების ცენტრად.

1566. ნადარეიშვილი გ. ფეოდალური საქართველოს სახელმწიფო წყობილების თავისებურებანი // აღმანახი: საქართველოს ახალ-გაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 69-82.

1567. ნარიმანიძე ე. მაღაროსკარის ბრძოლა (1922 წლის 1 სექტემბერს) // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 52-58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქაქუცა ჩოლოყაშვილი – ბოლშევიკური რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლის მეთაური.

1568. ნატყებია ი. ალექსანდრე და თეიმურაზ ბატონიშვილების მიერ ნაპოლეონისადმი გაგზავნილი სპარსულად დაწერილი წერილების ფრანგული თარგმანები (1809 წ.) // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 116-121. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

წერილებში ბატონიშვილები ნაპოლეონს ანუ ქრისტიანულ ევროპას ბაგრატიონთა სამეფო ოჯახისათვის დახმარებას სთხოვდნენ. სტატიის ბოლოს მოყვანილია ერთ-ერთი წერილის ასლი სპარსულ ენაზე.

1569. ნინიძე დ. XIV-XV სს. ბაგრატიონთა სამეფო სახლი და სასისხლო სიგელთა პრობლემა // საქართველოს პრეზიდენტის სტიპენდიანტ ახალგაზრდა მეცნიერთა შრომები. - 2000. - ტ. 2. - გვ. 32-37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაყაღბევი სასისხლო სიგელებისა და საბუთების კვლევა „პროვინციის მეფეთა“ ინსტიტუტის ისტორიის შესასწავლად.

1570. პაიჭაძე დ. ეროვნული მოძრაობა და სახელმწიფოებრიობის აღდგენის პრობლემა საქართველოში 1901-1914 წწ. // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 52-102.

1571. პაიჭაძე დ. მისაკო წერეთლის „საქართველო და მსოფლიო ომი“ // მნათობი. - 2000. - №5-6. - გვ. 91-98.

1915 წ. ციურისში ანონიმურად გამოცემული მისი ნაშრომის – “La Georgia et la Guerre actuelle”-ს განხილვა.

1572. რამიშვილი ა. ჩვენი შეცდომები: 1918-1921. - თბ., 2000. - 128 გვ. რეკ.: ნოე რამიშვილის პიროვნული პორტრეტის ფონზე // ომეგა. - 2000. - №10. - გვ. 127-129.

1573. რამიშვილი შ. საქართველო-ოსმალეთის ურთიერთობა 1918 წელს და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის შექმნა // ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები: ისტორიულ და ფილოლოგიურ მეცნიერებათა სერია. - 2003. - ტ. 3(37). - გვ. 193-206. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1917 წლის თებერვლის რევოლუციის შემდეგ ამიერკავკასიაში შექმნილი პოლიტიკური ვითარება; 1918 წ. საქართველო-ოსმალეთის სამხედრო-პოლიტიკური და დიპლომატიური ურთიერთობები, ტრაპიზონისა და ბათუმის კონფერენციები.

1574. საითიძე გ. რუსეთის და იმერეთის სამეფოებს შორის დიპლომატიური კავშირ-ურთიერთობების დამყარების ძირითადი ფაქტორები: (XVII ს.-ის 40-50-იანი წლები) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 301-310. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1575. სვანიძე მ. დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარება საქართველოსა და ქემალის თურქეთის მთავრობებს შორის // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 133-154. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოსა და ანკარის მთავრობებს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების ისტორია (1918-1920 წწ.).

1576. სიგუა ქ. ოდიშის სამთავროს ურთიერთობა ადიღეელებთან XV საუკუნის II ნახევარში // ცისკარი. - 2000. - №7-8. - გვ. 123-124.

1577. სიმონ ჯანაშია – 100. ორი დოკუმენტი სახელმწიფო არქივიდან // მნათობი. - 2000. - №9-10. - გვ. 92-97.

ისტორიკოს ს. ჯანაშიას მოღვაწეობის ამსახველი პუბლიკაციები.

1578. სიორიძე მ. ასლან აბაშიძის ბიოგრაფიისათვის // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 13-18. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მემედ აბაშიძის ძმის, გენერალ ასლან აბაშიძის (1877-1924 წწ.) მოღვაწეობა პირველი მსოფლიო ომის დროს ოსმალთა გასამხედროებული რაზმის „ჩეთეს“ მეთაურად და მისი დამოკიდებულება ქართველი ემიგრანტების მიერ 1924 წ. ბერლინში შექმნილ „საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტთან“ და მის ლეგიონთან.

1579. სოფრომაძე თ. 1989 წლის 9 აპრილის მოვლენები მაშინდელ ქართულ პრესაში // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 223-225.

1580. სტეფნაძე მ. ტრაპიზონის იმპერიის დაარსების მიზეზებისათვის // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 155-172. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბაგრატიონებსა და კომნენოსთა გვარს შორის არსებული ნათესაური კავშირები და XIII ს.-ის დასაწყისში საქართველოს ზეგავლენითა და ქართული არმიის დახმარებით ალექსი და დავით კომნენოსების მიერ ტრაპიზონის იმპერიის შექმნა.

1581. სუნი რ. საქართველო 1918-1921 წლებში // ახალი დროება. - 2000. - №2. - გვ. 14-19.

ფრაგმენტები 1989 წელს, ლონდონში, წარმოშობით სომეხი მეცნიერის როლანდ გრიგორ სუნის მიერ გამოცემული წიგნიდან „ქართველი ერის ჩამოყალიბება“.

1582. სურგულაძე ა. კრემატორიუმებში დაფერფლილი სიცოცხლე // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 10-12.

გერმანელთა საკონცენტრაციო ბანაკებში დაღუპული ქართველი ტყვეები.

1583. სურმანიძე რ. იუნუს ზეირექს პასუხს პირველ რიგში თურქი ხალხი მოსთხოვს: (ანტიქართული გამოსვლები თურქულ პრესაში) // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 72-81; №12. - გვ. 86-96.

წერილი ეხება ჟურნალ „თურქ იერღუსში“ (1999 წ. №11) დაბეჭდილ სტატიას, რომელშიც ტენდენციურადაა გაშუქებული ფაქტები საქართველოს ისტორიიდან.

1584. ტაბაღუა ვ. ოლივერ უორდროპისა და ლორდი კერზონის რამდენიმე წერილი საქართველოდან ინგლისის ჯარის წასვლის შესახებ // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 61-67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამიერკავკასიაში ბრიტანეთის წარმომადგენლის, ქართველოლოგ ო. უორდროპისა და ინგლისის საგარეო საქმეთა მინისტრ ლორდ კერზონის მიმღწერა 1920 წელს ამიერკავკასიიდან ინგლისის ჯარის გაყვანის თაობაზე.

1585. ტაბაღუა ი. საქართველოს გავლით აღმოსავლეთის ქვეყნებთან საფრანგეთის ვაჭრობის გეგმა // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 4-9. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

ევროპიდან აზიაში საქართველოზე გავლით სავაჭრო გზის დადგენა ვახტანგ VI-ის მეფობის პერიოდში.

1586. ტაბაღუა ს. ტაბუდადებული მასალებიდან // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 78-80.

აჭარის ჩეკას დადგენილება 1924 წ. „აჯანყების მონაწილეთა“ ერთი ჯგუფის დახვრეტის შესახებ. პუბლიკაცია.

1587. ტიკაძე მ. ქართველი მამლუქი სირიის პოლიტიკურ სარბიელზე: (ოსმან ფაშა აღ-ქურჯი 1760-1771 წწ.) // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 79-89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველი მამლუქის 11-წლიანი მოღვაწეობა ოსმალეთის უდიდეს არაბულ პროვინციაში (დამასკო) XVIII ს.-ში.

1588. ფერაძე გ. საქართველოს ინტერესები ჰააგის 1907 წლის საერთაშორისო კონფერენციაზე // აღმანახი: საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია. - 2000. - №14. - გვ. 34-44.

ჟურნალისტ ფენრი ნეინსონის მიერ ჰააგაში ჩატანილი „ქართველი ხალხის მემორანდუმი“, რომელიც რუსეთის სახელმწიფოს საქართველოსთან მიმართებაში ადამიანის უფლებების უხეშ და სისტემატურ დარღვევებში ამხელს (1783 წლის ხელშეკრულება). ამ აქციის ორგანიზატორ ვარლამ ჩერქეზიშვილის პოლიტიკური და რევოლუციური მოღვაწეობა. წერილს თან ერთვის მემორანდუმის სრული ტექსტი.

1589. ფირფილაშვილი პ. მოსკოვის დონის მონასტრის მირქმის ქართველთა ეკლესიის საძვალის პათომორფოლოგიური კვლევის ზოგიერთი საკითხი // მეცნიერება და ტექნოლოგიები. - 2000. - №10-12. - გვ. 106-111.

ვახტანგ VI-ის საოჯახო სამარხი, არჩილ II-ისა და ვახტანგ VI-ის ახლობელთა სამარხები.

1590. „ქართველი“ მიურატები // მუდმივი კავშირის სამყარო. - 2002. - №3(15). - გვ. 32-36. ტექსტი ქართ. დ ინგლ. ენებზე.

ფრანგი ოფიცრის აშილ მიურატისა და სამეგრელოს მთავარ დავით დადიანის ასულ საღომე დადიანის შთამომავლების პრინც ალენ მიურატისა და პრინცესა ვერონიკას სტუმრობა ზუგდიდში. ფონდის – „მიურატები საქართველოში“ დაარსება.

1591. ქიქავა ნ. სისხლით დაწერილი დიდღირსებიანი კაცობა / ნ. ქიქავა, ო. გოგოლიშვილი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №1. - გვ. 129-132.

ბათუმის ოლქში არსებული პოლიტიკური მდგომარეობა ინგლისელთა ბატონობის პერიოდში (1918-1920 წწ.). მემედ ბეგ აბაშიძისა და ჯემალ ეფენდი ქიქავას აქტიური მონაწილეობა აჭარის საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში დარჩენისათვის.

1592. ქიქოძე მ. გიორგი XI-ის მოღვაწეობა და თ. კრუზინსკის ცნობები მის შესახებ // ანალები. - 2000. - №1. - გვ. 34-42. რეზ. რუს. და ინგლ. ენ.

XVI-XVII სს. პოლონელი მისიონერი.

1593. ქსნის ხეობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და არქიტექტურის მუზეუმ-ნაკრძალის 20 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო ზეიმი // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 223-225.

2002 წლის 5 ოქტომბერს დაბა ახალგორში მუზეუმ-ნაკრძალის 20 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო სხდომა.

1594. ქუთათელაძე ქ. ბაღვაშთა საგვარეულოს როლი ქვემო ქართლის მიწების დაცვის საქმეში // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 129-133. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სომხეთის საბჭოთა ენციკლოპედიაში დაბეჭდილ კვირიკეთა სამეფო რუკაზე დაშვებული შეცდომის გამო.

1595. ღუნაშვილი ვლ. სეპარატიზმი და მის წინააღმდეგ ბრძოლა გვიან შუა საუკუნეების საქართველოში // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დეპარტამენტი. - 2002-2003. - ტ. 6-7. - გვ. 85-90. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

პოლიტიკური ვითარება საქართველოში XVI-XVII სს.-ში: 1555 წ. ამასიის ზავი, ირანის ზეწოლით ქართლის მმართველი პოლიტიკური გუნდის გათიშვა, სიმონ I-სა და მის ძმას დაუდ-ხანს შორის 1562 წ. დაწყებული შინაომი, ქართლის სამეფოს ორად გაყოფა. ქართლის მეფის ვახტანგ V-ისა და ზაალ არაგვის ერისთავის დაპირისპირება.

1596. ღუნაშვილი ვლ. ქსნის ერისთავი და ქართლში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესები XVI საუკუნის მეორე ნახევარში // წელიწადეული: საქართველოს ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი. - 1999-2001. - ტ. 4-5. - გვ. 102-113.

ქართულ ნარატიულ ძეგლებში დაფიქსირებული ელიზბარ ქსნის ერისთავის პოლიტიკური აქტივობის რამდენიმე მომენტის ახლებურად გაახრების ცდა.

1597. ყავრელიშვილი რ. რამდენიმე თურქული დოკუმენტი „ყარსის მთავრობისადმი“ ინგლისის დამოკიდებულების შესახებ: [1917-1919 წწ.] // თსუ ახალციხის ფილიალის შრომები. - 2000. - კრ. 2. - გვ. 47-51.

1598. შაკიაშვილი თ. „მე ვარ მეფე ქართველთა“: მეფე ვახტანგ III-ის [მეფობის წლები – 1298-1306] დეაწლი მართლმადიდებლური ეკლესიისა და ქართველი ერის წინაშე // რწმენა და ცოდნა. - 2000. - №2. - გვ. 20-21.

1599. შარაბიძე თ. რატომ უყვარდა ყველას თამარი? // ამარტა. - 2000. - №1. - გვ. 78-79.

თამარის, როგორც მეფე-ქალის, ბუნებისა და გასაოცარი სილამაზის შესახებ მემკვიდრეობით მასალებისა და შოთა რუსთაველის „გეგხისტყაოსნის“ მიხედვით.

1600. შენგელია ლ. ქართველი ბაგრატიონები უკანასკნელ სეფიანთა კარზე // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 112-124. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გიორგი XI (შაჰნავაზ II) – ირანის სახელმწიფოს სამსახურში; ბრძოლა ავღანელი ტომების – დიღაეებისა და აბდალეების წინააღმდეგ (XVII-XVIII სს.).

1601. შენგელია ნ. 1728 წლის თბილისის ვილაიეთის დიდი დავთარი // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 333-350. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილვა სტამბოლის მინისტრთა საბჭოს არქივში დაცული ოსმალთა ხელისუფალთა მიერ შედგენილი ფისკალური დოკუმენტისა – „თბილისის ვილაიეთის დიდი დავთარი“ (I და II ტომი).

1602. შენგელია ნ. საქართველოს ისტორიის ოსმალური წყაროები თურქეთის არქივებში // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 351-372. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტამბოლის მინისტრთა საბჭოს არქივში, სტამბოლის თოფკაფის სასახლის არქივში და სხვა არქივებში დაცული ოსმალური დოკუმენტური წყაროების მეცნიერული განხილვა-ანალიზი.

1603. შუბითიძე ლ. პირინეისა და კავკასიის იბერების ნათესაობის საკითხი ანტიკური ხანის მწერლობაში // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 152-164. რეზ. ფრანგ. ენაზე.

ბერძენ და რომაელ ავტორთა (ვარონი, პლინიუს უფროსი, ფლავიუსი, დიონისე პერიეგეტე) მოსაზრებები ესპანელების – დასავლეთ იბერებისა და ქართველ იბერთა იგივეობაზე; სხვადასხვა მეცნიერთა აზრი ტერმინ „იბერის“ წარმოშობა-განვითარებაზე (ვახუშტი ბატონიშვილი, მ. საბინინი, ნ. მარი, ჟ. კრიაშვილი, ალ. სარჯველაძე).

1604. ჩანტლაძე-ბაქრაძისა გ. საქართველოსა და ესპანეთის ურთიერთობათა ისტორიისათვის // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 24-29.

ისტორიული, კულტურული და სამეცნიერო ურთიერთკავშირების ამსახველი ზოგადი ექსკურსი XV ს.-ის დამლევიდან დღემდე.

1605. ჩხაიძე ა. კიდევ ერთხელ მუჰაჯირობის შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №11. - გვ. 102-105.

ტერმინი „მუჰაჯირობა“, მისი არსი და გამომწვევი მიზეზები.

1606. ჩხენკელი თ. ასე იყოფოდა აწისამდე // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 48-53.

თბილისი საქართველოს ისტორიის სხვადასხვა ეპოქაში.

1607. ცინცაძე მ. ქეთევან დედოფალი XVII, XVIII, XIX საუკუნის პირველი ნახევრის წყაროებსა და ლიტერატურაში // კლასიკური და თანამედროვე ქართული მწერლობა. - 2000. - №3. - გვ. 46-52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ინფორმაცია ქეთევან დედოფლის წმინდა ნაწილებისა და ხატის არსებობის შესახებ ქალაქ ზაგორსკის მუზეუმში ს. ბელაკუროვის, მ. პოლიევკტოვის, დ. ლიხანოვისა და სხვა რუს მწერალთა და მეცნიერთა ნაშრომებში.

1608. ჭელიძე გ. მართლა რა ენაზე მეტყველებდა მეფე აიგტი? // რიწა. - 2000. - №1-2. - გვ. 27-30.

ფილოლოგ გიზო ჭელიძის პასუხები კითხვებზე: რა მოდგმის მოსახლეობა დახვდა ისტორიულ კოლხეთში მოსულ არგონავტებს? რა ენაზე ლაპარაკობდნენ მაშინდელი კოლხეთის მცხოვრებნი? / საუბარი ჩაიწერა ანა ასანიძემ.

1609. ჭირღვია ტ. გერმანიის როლი საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენაში 1918 წლის 26 მაისს // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 61-67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1610. ჭირღვია ტ. საქართველო და საბჭოთა რუსეთი (1918-1921 წწ.) // საისტორიო მაცნე. - 2000. - №9. - გვ. 30-36. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1917 წ. ოქტომბრის რევოლუციის გამარჯვება, ამიერკავკასიის ფედერაციის თვითგაუქმება, დამოუკიდებლობის გამოცხადება, ურთიერთობა საბჭოთა რუსეთთან და საქართველოს ანექსია.

1611. ჭოხონელიძე გ. გერმანიის ბიბლიოთეკებში... // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 123-124.

გერმანიის ბიბლიოთეკებში დაცული საქართველოსთან დაკავშირებული წიგნები ქართულ და ფრანგულ ენებზე. ჩამონათვალი.

1612. ჭუმბურიძე დ. რუსულ-ქართულ ურთიერთობათა ზოგიერთი ეპიზოდი 1918-1921 წლებში // საისტორიო შტუდიები. - 2000. - №1. - გვ. 165-175. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1918 წ. 27 მაისს ქართული ენის სახელმწიფო ენად გამოცხადებით გამოწვეული უკმაყოფილება არაქართველ მოსახლეობაში; რუსთა ეროვნული საბჭოს დაფუძნება; რუსეთის რეაქციული ძალების მხარდასაჭერად შექმნილი ორგანიზაციები – „რუსული კლუბი“, „ფარშევანგის კული“ და სხვ.

1613. ჯავახიშვილი გ. ღირსებით სავსე წიგნი // ომეგა. - 2000. - №12. - გვ. 85.

განხილულია აკადემიკოს როინ მეტრეველის 1999 წელს გამოცემული წიგნი „ისტორიზმი ქართველი მწერლების შემოქმედებაში“.

1614. ჯაფარიძე გ. დიპლომატია 1123 წლის შარვანის კონფლიქტის დროს // ქართული დიპლომატია. - 2000. - №7. - გვ. 257-263. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სულთან მუჰამედის ლაშქრობა დავით IV აღმაშენებლის დროს საქართველოს წინააღმდეგ, მისი შეჭრა შარვანში, რასაც შედეგად მოჰყვა სელჩუკთა წინააღმდეგ ქართველთა გამოსვლა და გამარჯვება.

1615. ჯინჭარაძე მ. ქომაგნი // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №7. - გვ. 117-121.

საზოგადო მოღვაწეებისა და მწერლების (თ. სახოკია, გ. ყაზბეგი, დ. ბაქრაძე, ნ. ნიკოლაძე, ს. მესხი, ი. ჭავჭავაძე და სხვ.) თანადგომა და ინტერესი ოსმალეთის მიერ მიტაცებული აჭარისა და გამაჰმადიანებული ქართველებისადმი.

1616. ჯიქია ნ. დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობის წასვლა ემიგრაციაში // საქართველო-ევროპა-ამერიკა. - 2000. - №4. - გვ. 96-103. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს მთავრობის წევრების (ნ. ჟორდანიას, ე. გეგეჭკორის, ნ. რამიშვილისა და სხვ.) მიმართვა ევროპის სოციალისტური და მუშათა პარტიებისადმი რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიასთან დაკავშირებით.

1617. ჯიჯიშვილი მ. დავით IV ზედსახელის „აღმაშენებლის“ შესახებ // ლიტერატურული აჭარა. - 2000. - №5. - გვ. 141-143.

1618. ჯოხაძე გ. თემურ-ლენგი და ქართული მართლმადიდებლური ეკლესია // ინტელექტი. - 2000. - №2(8). - გვ. 116-117. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

თემურ-ლენგის მიერ ე. წ. „სადვთო ომის“ (გამუსულმანების მიზნით) გამოცხადება საქართველოსადმი (1400 წ.) და მეფე ბაგრატ მეხუთის გალაშქრება მის წინააღმდეგ; ისტორიული მასალები კათოლიკოს ელიოზის (1399-1419 წწ.) მოღვაწეობაზე გაპარტახებული ქვეყნის აღსადგენად.

1619. Асатиани В. Работа морских портов Грузии в период битвы за Кавказ в годы Великой Отечественной войны // კლიო. - 2000. - №8. - გვ. 207-217.

1620. Исмаилов М. К вопросу о дагестанско-грузинских взаимоотношениях в конце XVI начале XVII вв. // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №2. - გვ. 70-73. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1621. Chotiware-Junger Steff. Georgier in Berlin. - Berlin, 1999. - 80 p.

რეც.: ბილღერბეკი ედიტ. Steffi Chotiware-Junger. Georgier in Berlin.- Berlin, 1999 (მტეფი ხოტივარი-იუნგერი. ქართველები ბერლინში. - ბერლინი, 1999) // კრიტიკიუმი. - 2000. - №1. - გვ. 124-125.

1622. Mchedlishvili G. Foreign Policy of the South Caucasian States: Comparative analyses // პერსპექტივა-XXI. - 2002. - ტ. 4. - გვ. 77-91. რეზ. ქართ. ენაზე.

სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების საგარეო-პოლიტიკური ორიენტაცია. ურთიერთობა თურქეთსა და ირანთან, ევროპულ ქვეყნებთან, აშშ-სთან და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

1623. Sanadze M. The Political map of Caucasia of 7-th-8-th cc. According to an Ancient Georgian Geographical work / M. Sanadze, T. Beradze // კავკასიის მაცნე. - 2000. - №3. - გვ. 117-121.

„ქართლის ცხოვრების“ შესავალ ნაწილში მოცემული VII-VIII სს.-ის მიჯნის კავკასიის პოლიტიკური რუკა.

1624. Sandodze D. Historical Aspects of Georgian-Ukrainian Relations // ამირანი. - 2000. - №2. - გვ. 57-62. რეზ. ქართ. ენაზე.

ქართულ-უკრაინული ურთიერთობების ისტორიული ასპექტები.

პირთა ანბანური საძიებელი

ა

- აბაკელია ნ. 456
აბაშიძე ა. 358
აბაშიძე ასლან იბრაიმის ძე (მასზე) 1578
აბაშიძე ასლანბეგი (მასზე) 407
აბაშიძე ბ. 457, 1085
აბაშიძე გრ. (მასზე) 1245
აბაშიძე კ. (მასზე) 1235
აბაშიძე მ. (მასზე) 851, 1057, 1138, 1591
აბაშიძე რ. 421
აბდალაძე გ. 1496
აბდუშელი ჯ. 1110
აბესაძე გ. 184
აბესაძე ნ. 146, 147
აბესაძე რ. 557
აბზიანიძე ზ. 1111, 1112, 1113, 1114, 1115
აბრამიშვილი ვ. 663
აბრამიშვილი მ. (მასზე) 735
აბრამიძე თ. 459
აბულაძე გ. 1497
აბულაძე ი. 706
აბშილავა ა. (მასზე) 1240
ადამია რ. 1116
ადეიშვილი გ. (მასზე) 262
ავაზაშვილი მ. 789
ავალიანი ი. (მასზე) 797
ავალიშვილი ი. 191
ავალოვ-ბერმონდტი (ავალიშვილი) პ. (მასზე) 342
აზარაშვილი ვ. (მასზე) 791
აზგური ზ. (მასზე) 836
აზონი, მეფე (მასზე) 1485
აიეტი, მეფე (მასზე) 967, 1608
აკობია შ. (მასზე) 1290
ალადაშვილი ი. 50
ალადაშვილი ნ. 621
ალავერდაშვილი გ. 416
ალავერდაშვილი ქ. 863
ალავიძე შ. 192
ალექსანდრე ბატონიშვილი (მასზე) 1526
ალექსი კომნენოსი (მასზე) 1580
ალექსიშვილი გ. 742
ალექსიძე დ. (მასზე) 848
ალექსიძე ლ. 96
ალექსიძე ნ. (მასზე) 608
ალვარიძე გ. 264
ალიბეგაშვილი გ. (მასზე) 621
ალილუევა ს. (მასზე) 181
ალიხანოვი ყ. (მასზე) 1490
ალხაზიშვილი გ. 1117, 1118
ალხაზიშვილი გ. (მასზე) 1128
ალხანიშვილი მ. 265
ამაღლობელი ნ. 523

ამაშუკელი გ. (მასზე) 724, 742
ამილახვარი ალ. (მასზე) 49, 1503
ამირანაშვილი შ. (მასზე) 624, 629, 645
ამირეჯიბი ი. (მასზე) 230
ამირეჯიბი ჭ. (მასზე) 1129, 1197, 1296
ამონიოსი (მასზე) 1010
ამეოლაძე თ. 1119
ანა დედოფალი (მასზე) 47
ანდრიაძე დ. 1120
ანდრიაძე დავით 707-709
ანდლულაძე დ. 802
ანდლულაძე დ. (მასზე) 830
ანდლულაძე მ. 580
ანდლულაძე ნ. (მასზე) 794
ანთაძე ც. 266
ანთელავა ბ. (მასზე) 1507
ანტონ მარტყოფელი (მასზე) 131
ანტონ I, კათოლიკოსი (მასზე) 78, 427, 999
ანტონ II, კათოლიკოსი (მასზე) 4
არაბული ა. 76, 894, 1121
არაბული გ. 458, 996, 997
არაბული მ. 803
არაგანაშვილი გ. 762
არაგვისპირელი შ. (მასზე) 1218
არაქელოვი ქრ. (მასზე) 772
არახამია ნ. 1122
არდაზიანი ლ. (მასზე) 1091
არდაშელია ც. 864
არეველაძე ბ. 620
არისტოტელე (მასზე) 50
არსენ იყალთოელი (მასზე) 49, 52
არსენიშვილი ი. 710, 711
არზილ II (მასზე) 1508, 1026, 1062
ასათიანი გ. 577
ასათიანი გ. (მასზე) 1235
ასათიანი ლადო (მასზე) 1114, 1169, 1278
ასათიანი ლევან (მასზე) 1164
ასათიანი ნათია 712
ასათიანი ნოდარ 1498
ასანიშვილი ი. 808
ასანიძე მ. 667
ასლანიკაშვილი ნ. 526
ასლანიძე ა. 77
ასლანიძე ზ. 1347
აფაქიძე ა. 1373
აფაქიძე ა. (მასზე) 1555
აფაქიძე ჯ. 1374
აფციაური მ. 460
აფციაური რ. 198
აფხაიძე შ. (მასზე) 975
აღნიაშვილი ლ. (მასზე) 776
ახალაია ა. 1375
ახალაია ვ. 267
ახალაია მ. 527
ახალაძე პ. 193
ახალმოსულიშვილი თ. 874
ახელედიანი გ. 1123, 1348
ახელედიანი ელენე (მასზე) 745
ახელედიანი ერლომ (მასზე) 769
ახელედიანი ვ. 895
ახელედიანი თ. 528
ახელედიანი კ. 268

ასკლედიანი ნ. 896
ასმეტელი ნ. 586
ასმეტელი ს. (მასზე) 818, 836, 844
ასნაზაროვი ა. (მასზე) 23
ასობაძე მ. (მასზე) 715

ბ

ბაბლოვანი ც. 1124
ბაბუნაშვილი გ. 269
ბაბუნაშვილი ე. 897
ბაგრატ III (მასზე) 1506
ბაგრატ IV (მასზე) 1559
ბაგრატ V (მასზე) 1618
ბაგრაციონ-დავითაშვილი ნ. 508
ბაგრაციონ-მუხრანელი გ. (მასზე) 1456
ბაგრაციონი ა. (მასზე) 955
ბაგრაციონი ვ. (მასზე) 369, 698, 1603
ბაგრაციონი ჯ. (მასზე) 862
ბაზიერაშვილი ნ. 998
ბათიაშვილი გ. 777
ბაკაშვილი ნ. 270
ბაღანჩივაძე ა. (მასზე) 783
ბაღახაშვილი ბ. 78
ბაღიაური ლ. (მასზე) 1275
ბაღიაშვილი ი. 960
ბაღსამიშვილი ბ. 999
ბანძელაძე გ. (მასზე) 49
ბარათაშვილი გ. 622
ბარათაშვილი მ. (მასზე) 1008

ბარათაშვილი ნ. (მასზე) 977, 1167, 1170, 1226, 1246, 1305-1307
ბარათაშვილი ს. (მასზე) 1476
ბარათელი ბ. 51
ბარათელი ე. 52, 53, 1000
ბარამიძე ი. 1499, 1500
ბარამიძე რ. 1001, 1002
ბარბაქაძე თ. 22, 1003, 1125
ბარბაქაძე ლ. 1126, 1127
ბარბაქაძე ც. 1128
ბარდაველიძე ე. 587
ბარდაველიძე ვ. (მასზე) 478
ბართაია ნ. 1004, 1005
ბარკალაია გ. 271
ბარნაბიშვილი ლ. (მასზე) 723
ბარნოვი ვ. (მასზე) 10, 1102, 1293
ბასილაია ზ. 588
ბასილაძე თ. 422, 423
ბასილაძე ი. 79, 80
ბასილაძე ნ. 424
ბასილი დიდი (მასზე) 45
ბაქანიძე თ. 6
ბაქრაძე ა. 171, 172, 194, 195, 755, 1087, 1129
ბაქრაძე ა. (მასზე) 757, 1086, 1097, 1121, 1186, 1235, 1326
ბაქრაძე დავით (მასზე) 698
ბაქრაძე დიმიტრი 1615
ბაქრაძე დიმიტრი (მასზე) 1552
ბაქრაძე ლ. (მასზე) 214
ბაქრაძე ქ. 785
ბაღვაშები (მათზე) 1447, 1594
ბაღიშვილი ა. 1447

- ბაყაშვილი მ. 1349
 ბახია-ოქრუაშვილი ს. 461, 462
 ბახტაძე გ. 407, 1130
 ბახტაძე მ. 357, 1489, 1490
 ბახტაძე ნ. 1376
 ბედელაძე ს. (მასზე) 854
 ბეზარაშვილი ქ. 898, 1006
 ბელაკუროვი ს. (მასზე) 1607
 ბელინსკაია თ. 885
 ბენაშვილი ც. 1131, 1132, 1133, 1432
 ბეჟუაშვილი გ. 272
 ბერაია გ. 1134, 1135
 ბერეკაშვილი თ. 135
 ბერეჟიანი შ. (მასზე) 1522ა
 ბერთლანი ა. 3
 ბერია გ. 1501
 ბერია ლ. (მასზე) 1488
 ბერიაშვილი მ. 1136, 1519
 ბერიძე მ. 899
 ბერიძე მ. (რედ.) 1474
 ბერიძე რ. 1007
 ბერიძე ს. (მასზე) 1179
 ბერიძე ც. 776
 ბერულავა რ. 900, 901
 ბერძენიშვილი ბ. (მასზე) 740, 741
 ბერძენიშვილი დ. 1458, 1502
 ბერძენიშვილი ლ. 182
 ბერძენიშვილი მ. (მასზე) 709
 ბერძენიშვილი ნ. (მასზე) 698, 1507
 ბესელია ბ. 902
 ბეჭირიშვილი ი. 509
 ბეჭირიშვილი ი. (მასზე) 1138
 ბზვანელი გ. (მასზე) 787
 ბიალიკი ხაიმ ნახმან (მასზე) 1231
 ბიბილეიშვილი ი. 425, 756, 1137, 1138
 ბილლერბეკი ე. 1621
 ბირო მ. (მასზე) 931, 1230
 ბიტელი ქ. 773
 ბლიაძე ე. 1503, 1504
 ბლიაძე მ. 530
 ბლიაძე ნ. 423
 ბოკუჩავა თ. 804, 805, 820, 839
 ბოლქვაძე ზ. (მასზე) 1192
 ბოლქვაძე ი. (მასზე) 27
 ბოლქვაძე რ. 806
 ბოლხოვიტინოვი ე. (მასზე) 943
 ბოტაროსი გუსტავო-ალფრედო დე ტორე (მასზე) 1072
 ბოცვაძე დ. (მასზე) 872
 ბოჭორიშვილი ა. 570
 ბოჭორიშვილი თ. 196
 ბოჭორიძე მ. 648
 ბრეგაძე გ. 845
 ბრეგაძე ლ. 452, 1139, 1140
 ბრეგაძე ლ. (მასზე) 15
 ბრეგვაძე გ. 558
 ბრეგვაძე ზ. 1377, 1378
 ბუაჩიძე ა. 1141, 1142
 ბუაჩიძე ბ. (მასზე) 1220
 ბუკია ნ. 58, 546, 758, 803, 842
 ბულია მ. 1475
 ბულისკერია მ. 227

ბურდული მ. 547
ბურკაძე ვ. 273
ბურჭულაძე ნ. 81, 623
ბურჭულაძე რ. 1008
ბულაძე ლ. 850, 865
ბუხრაშვილი პ. 463, 1505
ბუხრიკიძე დ. 807, 833

ბ

გაბა, პოლკოვნიკი 240
გაბადაძე თ. 426
გაბაშვილი გ. 82
გაბაშვილი დ. 704
გაბაშვილი ე. (მასზე) 1101
გაბაშვილი ზ. (მასზე) 49
გაბაშვილი ქ. (შემდგ.) 704
გაბედავა ო. 410
გაბიტაშვილი მ. 1350
გაბლიანი გ. (მასზე) 1524
გაბოძე ჯ. 1107, 1143, 1144, 1145
გაბრიაძე ა. 1379
გაბრიელ ეპისკოპოსი (მასზე)
79, 80, 84
გაბუნია გ. 1506
გაგნიძე თ. 427
გაგოშაშვილი ნ. 1009
გაგუა თ. 553
გადილია ა. 1146
გაზდელიანი ლ. 359
გაიოზ რექტორი (მასზე) 427, 955
გამახარია ჯ. 1464
გამგებელი ნ. (მასზე) 777

გამრეკელი ი. (მასზე) 727, 825
გამსახურდია თ. 274, 275
გამსახურდია კ. (მასზე) 817, 1087,
1196, 1198, 1200, 1222, 1241, 1243, 1263,
1264, 1268, 1295, 1304, 1325, 1328
გამსახურდია ო. 1147
გამყრელიძე თ. 886
გამყრელიძე ო. 360
გარიშვილი მ. 361
გასტალდი ჯ. (მასზე) 1510
გაფრინდაშვილი გ. 668, 669, 1459
გაფრინდაშვილი გ. (მასზე) 640
გაფრინდაშვილი ვ. (მასზე) 1164,
1220
გაფრინდაშვილი ნ. (მასზე) 868
გაფრინდაშვილი პ. 1380
გაჩეხილაძე ე. 714, 715
გაჩეხილაძე მ. 1148
გაწერელია ა. 1149
გაწერელია ა. (მასზე) 1212
გახოკიძე ჯ. 199
გეგეშიძე გ. (მასზე) 1153
გეგეშიძე დ. 83
გეგეჭკორი გურამ. 464, 465
გეგეჭკორი გივი. (მასზე) 1120
გეგეჭკორი ე. (მასზე) 1616
გეთია მ. 84
გელაშვილი ა. 1507
გელაშვილი დ. 276
გელაშვილი თ. 590
გელაშვილი ნაირა 529
გელაშვილი ნანა 1508
გელაშვილი ნაირა (მასზე) 1139,
1140, 1150

გელეიშვილი პ. (მასზე) 1220
გელენიძე მ. (მასზე) 731
გელოვანი ა. 1448, 1509
გელოვანი რ. (მასზე) 447
გენგაშვილი დ. 277
გენძეხაძე ც. 1151
გერგაია პ. 200
გეფერიძე ლ. 847, 865
გეწაძე ა. 1449
გვანცველაძე თ. 903, 1510
გვარამაძე ი. (მასზე) 444
გვარამაძე ლ. 1152
გვარამია რ. 1010
გვასალია ნ. 778
გვასარია ა. 1011
გვასარია გ. 757
გვენცაძე ე. 577, 581
გვენცაძე ლ. 542
გვერდწითელი რ. 670
გვიმრაძე ა. 278
გზირიშვილი ალ. 1156
გიგაშვილი მ. 1153
გიგიაძე გ. 201
გიგინეიშვილი გ. 513
გიგინეიშვილი ლ. 591
გიგოშვილი ი. 808
გიდენსი ე. (მასზე) 137
გიმარში (მასზე) 1515
გიონი (მასზე) 1515
გიორგაძე მ. 1511
გიორგაძე ნ. 1154, 1155
გიორგაძე ო. 1012

გიორგაძე ს. (მასზე) 64
გიორგი XI (მასზე) 1592, 1600
გიორგი IV ლაშა (მასზე) 1496
გიორგი მერჩულე (მასზე) 1002,
1051
გიორგი III (მასზე) 356
გიორგი მთაწმინდელი (მასზე)
53, 1022
გიორგი I (მასზე) 1222
გიორგობიანი ა. 867
გიორხელიძე გ. 202
გნოლიძე მ. 85
გობეჯიშვილი გ. (მასზე) 1397
გობეჯიშვილი ვ. 1466
გობეჯიშვილი რ. 531
გობრონიძე ა. 428
გოგატიშვილი მ. 203
გოგებაშვილი ი. (მასზე) 93, 417,
424, 425, 428, 430, 431, 433-436, 441,
872, 1280
გოგია ზ. 1157
გოგიაშვილი გ. 1512
გოგიაშვილი ე. 1351
გოგიაშვილი ნ. 904
გოგიბერიძე ნ. (მასზე) 751
გოგიბერიძე ს. 809
გოგიტიძე ს. 1389, 1513
გოგიჩაიშვილი ფ. 269
გოგოლაშვილი გ. 1088
გოგოლაშვილი თ. 1158
გოგოლაშვილი მ. 23
გოგოლაშვილი ო. 1514, 1515
გოგოლაძე დ. 1516, 1517, 1518

გოგოლიშვილი ო. 204, 1591
გოგოჭური დ. 1089
გოგოჭური ნ. (მასზე) 758
გოგოხია მ. 279
გოგოხია რ. 284
გოდერძიშვილი თ. 280
გოზალიშვილი ლ. 905, 906
გოთუა ლ. (მასზე) 1162, 1216
გოილაძე ვ. 86
გოლდმანი ე. 616
გოლიაძე მ. 810
გოლიაძე ო. 453
გომართელი ა. 1159
გომელაური ზ. (მასზე) 747
გონიტაშვილი თ. 1160
გონჯილაშვილი ნ. 1013
გორაძე რ. 535
გორგაძე მ. (მასზე) 872
გორგოძე თ. 1433
გორდაძე თ. 205
გორდეზიანი ლ. 466
გორდეზიანი ლ. (მასზე) 1519
გორდეზიანი რ. 1520
გონელაშვილი ლ. 1090
გონელაშვილი ო. 990
გონელეიშვილი ი. 24
გონიაშვილი ქ. 362
გოცაძე მ. 1014
გრანელი ტ. (მასზე) 1116, 1219,
1271, 1272
გრიგალაშვილი ი. 1015, 1016
გრიგოლი (ცერცვაძე), მიტრო-
პოლიტი (მასზე) 70

გრიგოლია გ. (მასზე) 698
გრძელიძე გ. 1161
გრძელიძე რ. 173
გუგუნავა ნ. 429, 430
გუგუშვილი მ. 1017, 1018
გუგუშვილი პ. (მასზე) 320, 324
გუგუშვილი პ. (შემდგ.) 284
გუდიაშვილი ლ. (მასზე) 711, 712,
743
გულია დ. (მასზე) 1195
გულიაშვილი დ. (მასზე) 779
გულიაშვილი ნ. 779
გულიაშვილი ც. 1467
გულუა ნ. 907, 1162
გუნია ავ. (მასზე) 327
გუნია გ. 514
გურაბანიძე ნ. 716, 811, 812
გურამიშვილი დ. (მასზე) 992,
1070, 1058
გურამიშვილი ე. 908
გურასაშვილი ა. 868
გურეშიძე უ. 570
გურიელი მ. (მასზე) 1091
გურული ვ. 174
გურული ვ. (მასზე) 209
გუჯეჯიანი მ. (მასზე) 477
გუჯეჯიანი რ. 1521

დ

- დადიანები (მათზე) 1448
დადიანი ბ. (მასზე) 508
დადიანი გრ. (მასზე) 84
დადიანი დ. (მასზე) 371
დადიანი ს. (მასზე) 1590
დადიშგელიანები (მათზე) 1448
დავით აღმაშენებელი (მასზე) 334, 356, 1041, 1044, 1067, 1506, 1614, 1617
დავით ბატონიშვილი 47, 361, 389, 955
დავით კომნენოსი (მასზე) 1580
დავით რექტორი (მასზე) 427, 994
დავითაშვილი ზ. 148
დავითაშვილი ქ. 1381
დავითაძე ე. 671
დავითი, მიტროპოლიტი (წერეთელი) (მასზე) 112
დანელია ნ. (მასზე) 555
დარბაისელი ნ. 1163
დარეჯან ქობულეთელი (მასზე) 509
დარჩია ბ. 1019, 1020
დარჩია ლ. 1021
დარჩია ც. 869
დარჩიაშვილი დ. 207
დაუდ-ხანი (მასზე) 1595
დაუშვილი ალ. 175, 176, 1522
დაუშვილი რ. 281, 1522ა, 1523, 1524
დეკანოზიშვილი ქ. 1164
დეღშადი, ფ. (მასზე) 1063
დემეტრაშვილი ა. 1352
დემეტრაშვილი თ. 531
დემეტრაძე ბ. (მასზე) 565
დემეტრე I (მასზე) 1060
დვალიშვილი გ. 515
დვალიშვილი ლ. 282
დვალიძე ლ. 717
დიასამიძე ბ. 87
დიასამიძე ბ. (მასზე) 77
დიონისე პერიეგეტე (მასზე) 1603
დიუბუა დე მონპერე ფრედერიკ (მასზე) 698, 1440
დოდაშვილი ს. (მასზე) 47, 50, 55, 57, 60, 474, 955
დოიაშვილი დ. (მასზე) 825
დოიაშვილი თ. 909, 1165
დოლაბერიძე ლ. 38
დოლიძე ი. 718
დოლიძე ლ. 406
დოლიძე მ. 25, 1166
დოლიძე ნ. 548
დოლიძე ს. 720
დომენტი IV, კათოლიკოსი (მასზე) 128
დოსითეოსი, ეპისკოპოსი (მასზე) 95
დოდონაძე ლ. 1167
დონანაშვილი გ. 1168
დონანაშვილი გ. (მასზე) 1157
დონანაშვილი ე. 910
დონაძე გ. 408
დოსტურიშვილი მ. (მთარგმ.) 177
დუმბაძე ი. 1022

დუმბაძე ლ. 1169
დუმბაძე ნათელა (მასზე) 1138
დუმბაძე ნიკოლოზ (მასზე) 1138
დუმბაძე ს. 149, 1525
დუმბაძე-შემოქმედელი ი. (მასზე) 1019
დუმინი ს. 1456
დურმიშიძე ს. (მასზე) 539
დულაშვილი ე. 88-90

ქ

ებანოიძე თ. 523
ებანოიძე თ. (რედ.) 524
ებრაღიძე თამარ 363
ებრაღიძე თეიმურაზ 579
ებრაღიძე ნ. 467
ებრაღიძე ტ. 1382
ეგვენიძე ი. 1091
ეგვენიძე ნ. 1170
ეკალაძე ე. 150, 1526
ელანიძე ვ. 1527
ელაშვილი ქ. 1023, 1171, 1434
ელენე დარიანი იხ. : იაშვილი პაოლო
ელიავა ლამპირა 1024
ელიავა ლია (მასზე) 761
ელიზბარ ქსნის ერისთავი (მასზე) 1531, 1596
ელიზბარაშვილი ი. 649
ელიზბარაშვილი ნ. 516
ელიოზიშვილი მ. (მასზე) 764, 1265

ეპიშევა ლ. 272, 346, 578
ერაძე ლ. 1172
ერეკლე II (მასზე) 998, 1436, 1483, 1534, 1544, 1564
ერიაშვილი ჟ. (მასზე) 1603
ერისთავი გ. (მასზე) 1269
ერისთავი ე. (მასზე) 283
ერისთავი კ. (მასზე) 1125
ერისთავი რ. (მასზე) 1091, 1099
ესენინი ს. (მასზე) 1285
ეტეენი ჟ. 177
ეფრემ II, კათოლიკოსი (მასზე) 67
ეფრემ მცირე (მასზე) 101, 975
ექვთიმე, არქიმანდრიტი (მასზე) 100
ექვთიმე მთაწმინდელი (მასზე) 53, 1000, 1037, 1074

ჭ

ვადაჭკორია მ. 592
ვადაჭკორია შ. 178, 208
ვაჟა-ფშაველა (მასზე) 872, 975, 1087, 1088, 1091, 1160, 1193, 1217, 1221, 1289, 1297-1301, 1308
ვარაზაშვილი ა. 64
ვარამაშვილი მ. 554
ვარლიაშვილი მ. 285
ვარდლოსანიძე ს. 65-67, 91
ვარონი (მასზე) 1603
ვარსკენელიძე ი. 144
ვარშალომიძე ი. 1383-1385

ვარშანიძე მ. (მასზე) 1109, 1182
 ვარშანიძე ნ. 814
 ვასაძე ა. (მასზე) 831
 ვასაძე თ. 1025
 ვასაძე ნ. (შემდგ.-რედ.) 417
 ვაშაკიძე თ. 865
 ვაშაკიძე ო. 593
 ვაშაყმაძე მ. 1174
 ვაშაყმაძე ნ. 1528
 ვაშაყმაძე ჯ. (მასზე) 823
 ვანნაძე მ. (მასზე) 209
 ვაჭროძე გ. 364, 403
 ვახანია ნ. 1175, 1176
 ვახტანგ ბატონიშვილი (მასზე) 389
 ვახტანგ გორგასალი (მასზე) 1067, 1551
 ვახტანგ VI (მასზე) 289, 1069, 1484, 1504, 1589
 ვახტანგ III (მასზე) 1598
 ვახტანგ V (მასზე) 1531
 ვახტანგიშვილი თ. 1529
 ვეკუა დ. 286
 ვეფხვაძე ნ. 549
 ვეშაპიძე შ. 1177
 ვიკერსი მ. 1388
 ვოლსკაია ა. 621

ზ

ზაალ არაგვის ერისთავი (მასზე) 1531, 1595
 ზაალიშვილი ნ. 720
 ზაალიშვილი-სუმბაძე მ. 1026
 ზაზანაშვილი ნ. 1178
 ზამბახიძე ლ. (მასზე) 729
 ზამბახიძე ტ. 365
 ზანდუკელი ფ. 1353
 ზარანდია ჯ. 287
 ზარიძე დ. 1027, 1028
 ზარქუა გრ. 206
 ზაუტაშვილი ი. (მასზე) 750
 ზაქარაია პ. 624, 672
 ზაქარაია პ. (მასზე) 628
 ზაქარაძე ლ. 54
 ზდანევიჩი ი. (მასზე) 706
 ზედგენიძე მ. (მასზე) 994
 ზეირეჟი ი. (მასზე) 1583
 ზვიადაძე გ. 92
 ზოიძე ზ. 1179
 ზოიძე ო. 366
 ზოიძე შ. 1180-1184
 ზოსიძე ნ. 209, 468
 ზუბალაშვილები (მათზე) 411, 415
 ზუმბაძე ნ. 780
 ზურაბიშვილი დ. 182, 980, 981, 983, 1185
 ზურაბიშვილი თ. 136
 ზურაბიშვილი ი. (მასზე) 568
 ზურაშვილი მ. 469
 ზურიკაშვილი ფ. 151
 ზუსბაია ვ. 673, 911, 1460

თ

თავართქილაძე ი. 781
თავაძე გ. (მასზე) 804, 805
თავაძე ზ. 1186
თავბერიძე თ. 1187-1191
თავბერიძე ს. 1354
თავდგირიძე ხ. 470
თავდიშვილი მ. 991
თავდიშვილი ქ. 1192
თავქარაშვილი მ. (მასზე) 994
თავხელიძე ა. (მასზე) 523
თავხელიძე ნ. 1530
თათარაიძე ე. 1193
თათარაშვილი ნ. 650, 674
თამაზაშვილი ი. 26
თამარ ბატონიშვილი (ვახტანგ VI-ის ასული) (მასზე) 622
თამარ მეფე (მასზე) 1067, 1599
თამარაშვილი მ. (მასზე) 64
თანიაშვილი ბ. (მასზე) 1075, 1076
თანიაშვილი ს. (მასზე) 1075, 1076
თარგამაძე ნ. 1194
თარგამაძე ც. (მასზე) 1239
თარხნიშვილი ნ. 782
თაყაიშვილი ა. 582
თაყაიშვილი ე. (მასზე) 872, 1547
თედორაძე დ. (მასზე) 1138
თევდორაძე ი. 783
თევდორაძე მ. (მასზე) 1180
თევდორე თავდადებული (მასზე) 1492
თევზაძე დ. 815, 1195-1197

თევზაძე თ. 651
თევზაძე რ. 404
თევზაძე ს. (მასზე) 532
თეხელიშვილი ს. 450
თეიმურაზ ბატონიშვილი (მასზე) 4, 47
თეიმურაზ II (მასზე) 905
თეიმურაზ I (მასზე) 1075
თემურ-ლენგი (მასზე) 1618
თეოფილე ხუცესმონაზონი (მასზე) 108, 1046
თვალავაძე ვ. 816
თვალჭრელიძე ზ. 675
თვარაძე რ. 1029
თვაური ე. 384
თვაური მ. 543
თიკანაძე გ. (მასზე) 875
თიკანაძე რ. 759
თოდუა ვ. 1198, 1199
თოდუა თ. 1386
თოდუა მაგალი (მასზე) 1004
თოდუა მირანდა 68, 69
თოთიბაძე თ. 810
თოძე გ. (მასზე) 714
თოძე თ. (მასზე) 625
თოძე მ. 912
თოძე ქ. 625
თორაძე დ. (მასზე) 786
თორაძე ე. 93
თორდია ვ. 367
თორელ-ფანასკერტელები (მათზე) 1447
თორია მ. 94

თოფაძე გ. 288
 თოფურია თ. 510
 თოფურია მ. 817, 1200
 თოფნიშვილი რ. 145
 თუთბერიძე გ. 292
 თუმანიშვილ-ამილახვარი ა. (მასზე) 994
 თუმანიშვილი თ. (მასზე) 40, 43
 თუმანიშვილი მ. 652, 653
 თუმანიშვილი მ. (მასზე) 855
 თურმანიძე თ. 1201
 თურნავა ნ. 289, 290
 თურნავა რ. 1202
 თურქია რ. (მასზე) 732
 თუშაბრამიშვილი ნ. 1387
 თუშიშვილი გ. 784
 თუშმალიშვილი გ. (მასზე) 596
 თუშმალიშვილი-გომელაურისა თ. 532
 თხილაიშვილი ა. 517
 თხელიძე მ. (მასზე) 775

ო

იაკობ ცურტაველი (მასზე) 990, 993, 1021, 1023
 იაკობაშვილი ი. 95, 635
 იაკობიძე ს. 594
 იაკობსონი ა. (მასზე) 620
 იასმინა რ. (მასზე) 812
 იაშვილი ნ. (მასზე) 585
 იაშვილი პ. (მასზე) 1092, 1149, 1203, 1220, 1273

იაძე მ. 533
 იბერი პ. [ჯანრი კაშია] 211
 იეთიმ გურჯი (მასზე) 985
 ივანიშვილი მ. 913, 914
 იველაშვილი თ. 471, 472
 ითონიშვილი ვალერიან 368, 369, 473, 474
 ითონიშვილი ვახტანგ 152, 1435
 ილია ბატონიშვილი 47
 ილია II, კათოლიკოს-პატრიარქი 212, 1093
 ილურიძე მ. 475, 595
 იმედაშვილი ი. (მასზე) 33
 იმესაშვილი მ. 713, 722, 723
 იმნაძე მ. 1436
 ინანაშვილი უ. 534
 ინანიშვილი გ. 1396
 ინანიშვილი რ. (მასზე) 1294
 ინაძე მ. 1532
 ინგოროყვა ნ. 1533
 ინგოროყვა პ. (მასზე) 1232
 იოანე ბატონიშვილი 47, 936
 იოანე დამასკელი (მასზე) 117
 იოანე იოქაბი (მასზე) 124
 იოანე მინჩხი (მასზე) 1066
 იოანე ოქროპირი (მასზე) 62, 1045
 იოანე პეტრიწი 96
 იოანე საბანისძე (მასზე) 1009
 იოანე ხინოწმინდელი (მასზე) 120

იობაშვილი გ. 1534
 იორდანიშვილი ს. 1030
 იოსელიანი ოთარ (მასზე) 760, 771

ოსელიანი ოტია (მასზე) 1124
ოსელიანი პლ. (მასზე) 955
ოსელიანი რ. 916
ოსელიანი ს. (მასზე) 230
ოსელიანი ხ. 153, 476, 477
ირემაშვილი ნ. 213
ისაკაძე ლ. 785
იულონ ბატონიშვილი (მასზე)
1526
იშხნელი თ. (მასზე) 784

კ

კავთიაშვილი ვ. 1204
კაკაბაძე დ. (მასზე) 710, 726
კაკაბაძე ვ. 310
კაკაბაძე ლ. 751
კაკაშვილი მ. 478
კაკუღია გ. 1470
კაკუღია ლ. 786, 787
კაკუღია მ. 291-293
კალანდარიშვილი მ. 818
კალანდარიშვილი ო. 654
კალანდაძე ა. (მასზე) 1129, 1319
კალანდაძე დ. 370
კალანდაძე ე. (მასზე) 746
კალანდაძე მ. 819
კალანდაძე რ. 179, 214, 215, 1535
კალანდია გენო (მასზე) 1119, 1254
კალანდია გიორგი 98
კალაძე ი. 1031
კანდელაკი ალ. იხ. : კუკულაძე
სანდრო

კანდელაკი ბ. 1205
კანდელაკი გ. (მასზე) 876
კანდელაკი ი. 596
კანდელაკი პ. (მასზე) 822
კანკავა გ. 1206, 1207, 1208
კანტი ე. (მასზე) 50
კაპანაძე ე. 877
კაპანაძე ი. 99
კაპანაძე კ. 294
კაპანაძე მ. 626
კაპანაძე ნ. 479
კარბელაშვილი ა. 614
კარბელაშვილი მ. 1032, 1536
კარიჭაშვილი დ. (მასზე) 955
კარტოზია გ. 1033-1035
კასრაძე ნ. 820
კაშია ჯ. 211, 216, 905, 917
კაციტაძე კ. 409, 983, 1210
კაჭარავა კ. (მასზე) 730
კაჭკაჭიშვილი ი. 137
კახიანი დ. 1423
კახიძე ა. 39, 480, 918, 1388-1390
კახიძე ი. 1537
კახიძე მ. 1209
კახიძე ნ. 480, 1538
კახიძე ჯ. 217
კელია სპ. 218
კეველიშვილი მ. 481
კეკელიძე კ. (მასზე) 1123
კენჭოშვილი ი. 982, 1094
კერზონი ჯ. (მასზე) 1584
კეცხოველი მ. 627
კვარაცხელია ბ. 371

- კვარაცხელია ი. 676, 677
 კვარაცხელია მ. 878
 კვატაია მ. 1052, 1539
 კვაშილავა ი. 154, 1540
 კვერენხილაძე ზ. 813
 კვესელავა მ. (მასზე) 1133
 კვესიტაძე თ. (მასზე) 721
 კვინტრაძე ც. 1211
 კვიტაიშვილი ე. 1212, 1213
 კვიტაიშვილი ნ. (მასზე) 1133
 კვიტაშვილი ნ. 431
 კიკვაძე ზ. 919
 კიკვიძე ზ. 482
 კიკილაშვილი ლ. 1129
 კიკნაველიძე თ. 821
 კიკნაძე გ. 1542
 კიკნაძე ვ. 822
 კიკნაძე ზ. 219
 კიკნაძე ლ. 920
 კილასონია ზ. 526
 კილასონია ნ. (მასზე) 1209
 კილაძე დ. 724
 კილაძე ე. 655, 656
 კინტანა შ. (მასზე) 1072
 კირვალაძე რ. 1543
 კირთაძე ნ. 180
 კირიონ II, კათოლიკოს-პატრი-
 არქი (მასზე) 91, 97
 კირცხალია ნ. 12
 კიდურაძე თ. 1391
 კლდიაშვილი დავით (მასზე) 975,
 1159, 1323
 კლდიაშვილი დათო 1544
 კლდიაშვილი თ. (მასზე) 722
 კლდიაშვილი ი. 1214, 1215
 კლდიაშვილი ს. 1095, 1156
 კობაიძე თ. 657
 კობალაძე ვ. 1545
 კობალაძე თ. 1216
 კობახიძე თ. 155
 კობერიძე ნ. 761
 კობერიძე ო. (მასზე) 761
 კობეშავიძე ვ. (მასზე) 612
 კობიაშვილი მ. 1037
 კოდუა ე. 1096
 კოეზაძე ი. 295
 კოზმა იერუსალიმელი (მასზე)
 88-90
 კოკაია ქ. 597
 კოკიევი გ. (მასზე) 369
 კოკოლაძე თ. 921
 კოლეღიშვილი ზ. (მასზე) 758
 კოლტესი ბერნარ-მარი (მასზე)
 1161
 კომახია მ. 198
 კომახიძე ა. 535
 კომახიძე თ. 8, 618, 658
 კომახიძე ი. 615
 კონსტანტინე დუკა (მასზე) 1022
 კონსტანტინე (მელიქიძე) მეუფე
 (მასზე) 105
 კონსტანტინე მიტროპოლიტი
 105
 კოპალეიშვილი ნ. 138
 კოპალიანი ე. 1471, 1546
 კორაშვილი ზ. 55

კორტავა ი. 597ა
 კორძაია ა. 1345
 კორძაია მ. 788
 კოტეტიშვილი გ. (მასზე) 725
 კოტეტიშვილი ვ. (მასზე) 1235
 კოტეტიშვილი თ. 56
 კოტეტიშვილი ც. 483
 კოტინოვი ნ. 1038
 კოტორაშვილი გ. 1217
 კოშკელიშვილი ა. (შემდგ.) 284
 კოჭლამაზაშვილი ე. 62, 100, 101
 კოჭლაშვილი მ. 1355
 კოჭლაშვილი ნ. 1218
 კოხრეიძე ა. 1547
 კრაგჩენკო ი. 1219
 კრიჭინაშვილი რ. 306
 კრუზინსკი თ. (მასზე) 1592
 კუკავა თ. (მასზე) 50
 კუკულაძე ნ. 1097
 კუკულაძე ს. (მასზე) 789
 კულემანსბეინენი გ. 1039
 კუპატაძე ბ. 220-222, 432
 კუპრაშვილი პ. 183, 184
 კუპრეიშვილი ბ. 678
 კუპრეიშვილი ნ. 823
 კურტანიძე ე. 726
 კურტანიძე ლ. 9
 კუსრაშვილი რ. 992
 კუტივაძე ნ. 1220
 კუჭავა ნ. 1221
 კუჭუხიძე გ. 4, 102, 1040, 1041
 კუჭუხიძე მ. (მასზე) 1133
 კუხიანიძე ც. 727, 824

ლ

ლაბაური მ. (მასზე) 778
 ლაბაძე მ. 156
 ლაბუჩიძე-ხოფერია დ. (მოარგმ.)
 223
 ლაზიშვილი ზ. (მასზე) 862
 ლალიაშვილი ნ. 922
 ლარაძე პ. (მასზე) 994
 ლაფანი ც. 484
 ლაღიძე რ. (მასზე) 796
 ლაშქარაძე დ. (მასზე) 1291
 ლდოკოვა მ. 728
 ლებანიძე დ. 729
 ლეიაშვილი ნ. 1222
 ლეკაშვილი დ. 1392
 ლეკაშვილი ე. 296
 ლეკიშვილი ა. 372
 ლემონჯავა ნ. 924
 ლეონიდი, კათოლიკოსი (მასზე)
 66, 91
 ლეონიძე გ. (მასზე) 975, 1085, 1089,
 1098, 1108, 1141, 1156, 1201, 1216, 1223,
 1267, 1273, 1276, 1277, 1284, 1302, 1309,
 1310, 1316
 ლეონიძე ნ. 1223
 ლეონტი მროველი (მასზე) 1036,
 1517
 ლეჟავა ა. 297, 1548
 ლეჟავა გ. (მასზე) 655, 656, 661
 ლეჟავა ს. 485, 659, 660, 679, 730
 ლერნერი კ. 925
 ლეფლერი (მასზე) 1515
 ლეფონავა გ. 408

- ლინჩი დ. 190
ლიონიძე ს. (მასზე) 1534
ლიპარიტ I ბაღვაში (მასზე) 1559
- ლობჯანიძე გ. 926, 1150
ლობჯანიძე გელა 566, 567
ლობჯანიძე დ. 183
ლომაშვილი ნ. 927
ლომაშვილი ჯ. 1042
ლომთათიძე თ. 39
ლომთათიძე ქ. (მასზე) 924
ლომთათიძე ჭ. (მასზე) 1102
ლომთაძე გ. 1400
ლომიტაშვილი დ. 628, 1393, 1395
ლომიძე გ. 1394
ლომიძე გაგა 1224
ლომიძე ვ. 373
ლომიძე ზ. 1225
ლომიძე თ. 1226
ლომსაძე შ. 1472
ლომსიანიძე ნ. 825
ლომოური ნიკო (მასზე) 1262
ლომოური ნოდარ 1549
ლომჯვარია ზ. 1092, 1203
ლონდარიძე ე. 1356, 1357
ლონდარიძე ვ. 790
ლორთქიფანიძე ა. 1043
ლორთქიფანიძე ბ. 1395, 1550
ლორთქიფანიძე გ. 826
ლორთქიფანიძე გრ. 206
ლორთქიფანიძე ვ. 928
ლორთქიფანიძე თ. 1227
ლორთქიფანიძე ი. 629
- ლორთქიფანიძე კ. (მასზე) 1102
ლორთქიფანიძე ნ. 598
ლორთქიფანიძე ნიკო (მასზე) 1263
- ლორია ა. 791
ლორია მ. 157
ლორია პ. (მასზე) 1138
ლუარსაბ II (მასზე) 1492
ლუტიძე ბ. 158
- მ**
- მაზიაშვილი ბ. 879
მაზმანიძე ნ. 535
მაზმიშვილი ნ. 1044, 1551
მაისაია ვ. 103, 184
მაისაშვილი მ. 298
მაისურაძე ბ. 1396, 1397
მაისურაძე შ. 559
მაღაზონია დ. 486, 487, 1228, 1552, 1553, 1554
მაღაზონია შ. 433
მაღაყმაძე რ. 1437
მაღვეიხი კ. (მასზე) 819
მამა გაბრიელი (მასზე) 111
მამიაშვილი ი. 630
მამარდაშვილი გ. 1398
მამარდაშვილი თ. 929
მამარდაშვილი მ. (მასზე) 49, 59, 219, 223
მამუკელაშვილი ვ. 1555
მამულაშვილი გ. 2

მამულაშვილი მარიამ 104
 მამულაშვილი მიხეილ 1156
 მამულაშვილი მიხეილ (მასზე) 1101
 მამულაძე შ. 1369, 1388, 1399
 მანაგაძე ი. 299
 მანაგაძე ნ. (მასზე) 762
 მანგოშვილი თ. 1556
 მანდარიან მ. (მასზე) 416
 მანდელშტამი ო. (მასზე) 1142
 მანველიშვილი ალ. 1557
 მანველიძე ზ. 536
 მანველიძე ი. 1558
 მანიუაშვილი ი. 1229
 მანფრედი ბ. (მასზე) 41
 მარბერი პ. (მასზე) 1161
 მარგველაშვილი მ. 883
 მარგველაშვილი პ. 418
 მარი ნ. (მასზე) 31, 64, 912, 915
 მარიამ დედოფალი (მასზე) 47
 მარკოვა ო. (მასზე) 1507
 მარსაგიშვილი გ. 631
 მარუაშვილი ე. 159
 მარხვაშვილი თ. (მასზე) 551
 მარჯანიშვილი კ. (მასზე) 819, 825, 840, 841
 მატარაძე ე. 568
 მაღალაშვილი ე. (მასზე) 799, 813
 მაღალაშვილი ქ. (მასზე) 744
 მაღლაკელიძე ნ. (მასზე) 719
 მაღლაკელიძე შ. (მასზე) 1524
 მაღლაფერიძე ნ. 138
 მაღრაძე ნ. 731
 მაყაშვილი ბ. 792
 მაყაშვილი კ. (მასზე) 1102
 მანაბელი გ. (მასზე) 281
 მანაბელი ი. (მასზე) 34
 მანაბელი კ. 632, 633
 მანაბელი ნ. (მასზე) 478
 მანაბელი ს. (მასზე) 825
 მაცაბერიძე დ. (მთარგმ.) 236
 მაცაბერიძე მ. 224
 მაჭავარიანი თ. (მასზე) 708
 მაჭავარიანი მ. (მასზე) 1139, 1163
 მაჭავარიანი ნანა 300
 მაჭავარიანი ნინო 827-829
 მაჭარაშვილი გ. 106
 მაჭარაშვილი ტ. 107, 1559
 მახარაშვილი თ. 1231
 მახარაშვილი ს. 108, 1045, 1046
 მახარაძე გ. 1400, 1401
 მახარაძე მ. 225, 1473
 მგალობლიშვილი გრ. 226
 მგელაძე გ. 1232
 მგელაძე ვ. 109
 მგელაძე ნარგიზა 732
 მგელაძე ნუგზარ 488, 930, 1450
 მგელაძე ს. (მასზე) 1101
 მგელიაშვილი ვ. 1402
 მგერელიძე გ. 830
 მელაძე გ. 160
 მელაძე ლ. 1233, 1234
 მელაძე ო. 1560
 მელაძე ქ. 272
 მელიქიშვილი დ. 96, 110
 მელიქიშვილი ი. 634

მელიქიშვილი ლ. 451
 მელიქიძე ი. 569
 მელიქიძე მ. 932
 მელიქიძე ნ. 933
 მელიქიძე ს. 934, 935
 მელქაძე ო. 374
 მენაბდე ლ. 1048
 მენაბდიშვილი ლ. 161
 მენთეშაშვილი თ. 600
 მენთეშაშვილი ი. (მასზე) 1462
 მერაბიშვილი ი. (მასზე) 1133
 მერკვილაძე დ. 1438
 მერკვილაძე ვ. 162
 მერკვილაძე ი. (გამომც.) 1107
 მესხი თ. 831
 მესხი ნ. 1236
 მესხი ს. (მასზე) 28, 1615
 მესხია ი. 301, 302
 მესხია ც. 1237
 მესხიშვილი დ. 270
 მესხიშვილი მ. 375
 მესხიშვილი ც. 489
 მეტრეველი ე. 1238
 მეტრეველი მარინა 880
 მეტრეველი მედეა 434-436
 მეტრეველი რ. 437
 მეტრეველი რ. (მასზე) 1468, 1478
 მეტრეველი, ფ. 993, 1050, 1051
 მეფარიშვილი თ. 1239
 მეფარიშვილი ქ. (მასზე) 793
 მეღვინეთუხუცესი ო. (მასზე)
 832
 მეცხოვრიშვილი გ. 12
 მთვარელიძე მ. 1240
 მიბჩუანი თ. 163
 მილორავა ი. 733, 1241, 1242
 მიმინოშვილი ო. 1099
 მიმინოშვილი ო. (მასზე) 490
 მინდელი ე. (მასზე) 552, 571
 მინდელი ლ. 111
 მინდიაშვილი ა. 680
 მინდორაშვილი დ. 1403, 1404
 მირიანაშვილი ი. 681
 მირიანაშვილი ლ. 936, 937, 1439
 მირიანაშვილი პ. (მასზე) 1556
 მირცხულავა გ. 1405
 მირცხულავა ნ. 1405
 მიურატი ალენ (მასზე) 1590
 მიურატი აშილ (მასზე) 1590
 მიქაბერიძე გ. (მასზე) 869
 მიქაბერიძე კ. (მასზე) 767
 მიქავა ს. 84
 მიქაძე მანანა 938
 მიქაძე მიხეილ 303
 მიქელაძე ა. 570
 მიქელაძე გ. 599, 600
 მიქელაძე მაყვალა 939, 940
 მიქელაძე მიხეილ 1451, 1561
 მიქელაძე ქ. 304
 მიქელაძეები (მათზე) 1451
 მიქელთაძე ნ. 1243, 1358
 მიქიაშვილი ო. 1244
 მიშველაძე რ. (მასზე) 1135, 1154,
 1253
 მიწიშვილი ნ. 1562
 მიხანაშვილი ნ. 305

მიხეილ ბატონიშვილი 47

6

მიხეილაძე ე. 1245

მონიავა მ. 1100

მოპასანი გი დე (მასზე) 1202

მორჩილაძე ა. (მასზე) 10, 1174

მოსე ხონელი (მასზე) 1035, 1076

მოსეშვილი ი. 112, 682, 1563

მოსეშვილი ლ. 683

მოსია ბ. 1346

მოსულიშვილი ი. 684, 685

მოსულიშვილი მ. 734

მოსულიშვილი უ. 601

მოწონელიძე ნ. (მასზე) 556

მრეველიშვილი მ. 1101

მრეველიშვილი ს. (მასზე) 824

მრელაშვილი ლ. 1564

მურვან ყრუ (მასზე) 1395, 1550

მურვანიძე ნ. (მასზე) 833

მუსხელიშვილი დ. 941, 1565

მუსხელიშვილი ლ. (მასზე) 1368,
1502

მუსხელიშვილი ნ. (მასზე) 537

მუქთიაშვილი ქ. 113

მუშტარაულები (მათზე) 1452

მუჯირი ი. 698

მღებრიშვილი ლ. 491

მშვენიერაძე ნ. 1246

მჭედლიშვილი გ. 1247

მჭედლიშვილი დ. 602

მჭედლიშვილი თ. 881

მჭედლიშვილი ნ. 942

მხეიძეები (მათზე) 1454

ნადარეიშვილი გ. 376-381, 1566

ნადარეიშვილი ზ. 412

ნადარეიშვილი თ. 227

ნადარეიშვილი ი. 865

ნადარეიშვილი მ. 18

ნადირაშვილი გ. 883

ნადირაშვილი ნ. 571

ნადირაშვილი ქ. 306

ნადირაშვილი შ. 228

ნადირაძე გ. 181, 1476

ნადირაძე ი. 1359

ნადირაძე კ. (მასზე) 1184

ნაეროცკი ალ. (მასზე) 1261

ნათაძე ნ. 18

ნათიძე თ. 686, 736

ნათმელაძე მ. 382

ნაკაიძე მ. 443, 549

ნაკაშიძე მ. (მასზე) 781

ნაკაშიძე რ. 307, 438

ნამორაძე გ. (მასზე) 1261

ნანიტაშვილი ბ. (მასზე) 305

ნანობაშვილი ბ. 1452

ნანობაშვილი გ. 308

ნაომი, მღვდელ-მონაზონი 70

ნაპოლეონ ბონაპარტი (მასზე)
1568

ნარიმანიძე ე. 229, 1567

ნარმანია გ. (მასზე) 1238

ნარმანია დ. 322

ნასარიძე ი. 799

ნასიძე მ. (მასზე) 31, 835

ნატრიაშვილი მ. 1248
 ნატროშვილი გ. (მასზე) 1167
 ნაცვალაძე მ. 943
 ნაჭყებია გ. (მასზე) 360
 ნაჭყებია ი. 1568
 ნაჭყებია მ. 1249
 ნებიერიძე მ. 1477
 ნებიერიძე ნ. 553
 ნევენსონი ფ. 1588
 ნიაური მ. 114
 ნიკოლაიშვილი ვ. 1406
 ნიკოლაძე ნ. 1250
 ნიკოლაძე ნ. (მასზე) 139, 1615
 ნიკოლეიშვილი ა. 1102, 1251-1253
 ნიკოლეიშვილი ი. 635
 ნიკოლეიშვილი ო. 28
 ნიკოლოზ გულაბერისძე, კათო-
 ლიკოსი (მასზე) 122
 ნიკოლოზ I, რუსეთის იმპერა-
 ტორი (მასზე) 1501
 ნიკურაძე გ. 579
 ნინიძე დ. 687, 1569
 ნინიძე თ. 311, 737, 834, 882
 ნინიძე მ. 1103
 ნინიძე მ. (მასზე) 834
 ნინოშვილი ე. (მასზე) 1130
 ნიჟარაძე ბ. (მასზე) 477
 ნიჟარაძე გ. 452, 983
 ნიჟარაძე მ. 1360
 ნიჟარაძე რ. 383
 ნიქაბაძე ა. 230
 ნიშნიანიძე შ. (მასზე) 1146
 ნიცშე ფრ. (მასზე) 1200

ნოღია გ. 182
 ნოზაძე ვ. 1052
 ნუცუბიძე თ. (მასზე) 1133
 ნუცუბიძე ნ. 18
 ნუცუბიძე შ. (მასზე) 49, 50

ო

ოდიშარია გ. 1254
 ომარაშვილი ა. 1255
 ონიანი ე. (მასზე) 739
 ორახელაშვილი მ. 206
 ორბელები (მათზე) 1447
 ორბელი ი. (მასზე) 620
 ორბელიანი აღ. (მასზე) 1175,
 1176
 ორბელიანი გრ. (მასზე) 1113, 1210
 ორბელიანი ვ. (მასზე) 998
 ორბელიანი მ. (მასზე) 1003
 ორბელიანი ხ.-ს. (მასზე) 994, 1068,
 1073
 ორჯონიკიძე ი. 19, 511, 738, 739
 ოსეფაშვილი დ. 18, 29, 30
 ოსეფაშვილი ლ. 45, 636, 637
 ოსეფაშვილი ნ. 1256
 ოსმან-ფაშა აღ-ქურჯი (მასზე)
 1587
 ოქროპირ ბატონიშვილი 47
 ოქროპირიძე ა. 638
 ოჩიაური ლ. 765, 838
 ოცხელი მ. 713
 ოცხელი პ. (მასზე) 713

პ

პავლიაშვილი დ. 1053
 პავლიაშვილი ს. 309
 პავლიაშვილი ქ. 71, 115
 პაჭაძე დ. 231-233, 1570, 1571
 პაპავა დ. 579
 პაპავა ვლ. 310
 პაპიაშვილი თ. 412
 პაპუაშვილი რ. 1407
 პაპუნძე ვ. 536
 პატარაია თ. 207
 პატარიძე ნ. 31, 835, 1257
 პატაშური ს. 1258
 პატეიშვილი ვლ. 311
 პაჭიკაშვილი ნ. 1408
 პეისონელი შარლ დე (მასზე) 1437, 1483
 პეტრე იბერიელი (მასზე) 51
 პიკასო პ. (მასზე) 706
 პლატონი (მასზე) 912
 პლინიუს უფროსი (მასზე) 1603
 პოკროვსკი 235
 პოპიაშვილი ს. (მასზე) 737
 პოსერბსკი (მასზე) 26
 პოტტო ვ. (მასზე) 1507
 პრივალოვა ე. 639
 პროკლე დიადოხოსი (მასზე) 96

ჟ

ჟორდანია ვ. (მასზე) 790
 ჟორდანია თ. (მასზე) 64, 955
 ჟორდანია მ. (მასზე) 780
 ჟორდანია ნ. (მასზე) 187, 208, 247, 1616
 ჟღენტი ს. (მასზე) 756

რ

რადიანი შ. (მასზე) 1220
 რაზიკაშვილი გ. (მასზე) 1193
 რაზმაძე ქ. 1409
 რაისნერი ო. 420
 რამიშვილები (მათზე) 1445
 რამიშვილი ა. (მასზე) 1572
 რამიშვილი გ. 1445
 რამიშვილი ნინო (მასზე) 864
 რამიშვილი ნოე (მასზე) 1572, 1616
 რამიშვილი რამინ 1410
 რამიშვილი რევაზ 584
 რამიშვილი შ. 1573
 რატიანი მ. 439, 516
 რაჭველიშვილი ბ. 234
 რაჭველიშვილი ქ. (მასზე) 234
 რეიფილდი დ. 979
 რეხვიაშვილი ი. 572
 რიგერი უ. (მასზე) 932
 რიგვავა ლ. 518

რობაქიძე გრიგოლ (მასზე) 821,
1102, 1203, 1231, 1241, 1268, 1279, 1286,
1288, 1289, 1292, 1325, 1326
რობაქიძე გურანდა 740, 741
რობაქიძე ი. 763
რობაქიძე მ. 1054-1056
რობიტაშვილი ი. 793
როგავა გ. 116
რუსთაველი შ. (მასზე) 975, 991,
1001, 1006, 1007, 1011-1013, 1017, 1018,
1020, 1024, 1025, 1027-1035, 1038-1040,
1042, 1043, 1052-1057, 1059, 1064, 1065,
1071, 1072, 1078-1082, 1599
რუხაძე ვ. (მასზე) 1220
რუხაძე ჯ. 492
რჩეულიშვილი ნ. 1259

ს

სააკაძე გ. (მასზე) 1162
სააკაძე-თბილელი ი. (მასზე) 994
საბა (ტუსიშვილი), მიტროპოლი-
ტი (მასზე) 100
საბინინი მ. (მასზე) 1603
სადღლაშვილი გ. (მასზე) 734
სადღობელაშვილი ქ. 837, 984
საიათნოვა (მასზე) 795, 985
საითიძე გ. 235, 1574
საღაღაია ქ. 117
საღახინაშვილი მ. 384
სამადაშვილი ნ. (მასზე) 1115
სამსონაძე ი. (მასზე) 1161
სანადირაძე ნ. 1260

სანაია ნ. 944
სანდლოძე ნ. 1261
სანეგვი ვ. (მასზე) 868
სანთელაძე ნ. 312, 603
სანიკიძე თ. 688
სანიკიძე ი. 1057
სანიკიძე ლ. 1479
სანიკიძე მ. 550
სანტრო ჟ. 742
სარაღიძე ე. 32, 945
სარაღიძე ლ. 1440
სარაჯიშვილი დ. (მასზე) 411, 414
სარაჯიშვილი ვ. (მასზე) 794
სარია ზ. 977, 1104
სარიშვილი გ. (მასზე) 1117
სარჯველაძე ალ. (მასზე) 1603
სარჯველაძე ნ. 167
სარჯველაძე ს. 910
საქიშვილი ჟ. (მასზე) 1138
საღარეიშვილი ჩ. 315
საღირაშვილი ნ. 1262
საღირაძე ა. 40
საყვარელიძე დ. 838
საყვარელიძე დ. (მასზე) 850
საყვარელიძე რ. 182
სახეიშვილი თ. 966
სახლთხუციშვილი უ. 946, 947
სახოკია თ. (მასზე) 473, 495, 1615
სახურია მ. 1263, 1264
საჯაია გ. 662
სეიდიშვილი ლ. (მასზე) 1270
სერენა კ. (მასზე) 1441
სეხნიაშვილი გ. 1156

- სვანიძე ბ. (მასზე) 862
 სვანიძე გ. 560
 სვანიძე გურამ 385
 სვანიძე ზ. 514
 სვანიძე მ. 1575
 სვანტე კ. 236
 სვიმეონ ლოლოთეტი (მასზე) 1046
 სიგუა ქ. 1576
 სიღამონ-ერისთავი ვ. (მასზე) 840
 სილაგაძე ა. 976, 1481
 სილოგავა ვ. 640, 1461
 სიმონ I (მასზე) 1595
 სიმონიშვილი თ. 119
 სიორიძე მ. 1578
 სირაძე რ. 7, 1058
 სირბილაძე ა. 604
 სიფრაშვილი ა. 57
 სიჭინავა ა. (შემდგ.) 666
 სიჭინავა ს. 396
 სიხარულიძე გ. (მასზე) 853
 სიხარულიძე მ. 764, 1265
 სიხარულიძე ნ. 511
 სიხარულიძე ფრ. 120, 121, 237
 სიხარულიძე ქ. 493, 1361
 სოზაშვილი ნ. 1266
 სოკრატე (მასზე) 912
 სოლომონ II (მასზე) 1534
 სონღულაშვილი ა. 164, 238, 440
 სოსელია მ. 1267
 სოსიური ფერდინანდ დე (მასზე) 912
 სოფრომაძე ბ. 316
 სოფრომაძე თ. 1579
 სოხაძე ქ. 699
 სპარსიაშვილი ზ. 1362
 სტაინბეკი ჯ. (მასზე) 1432, 1434
 სტალინი ი. (მასზე) 174, 176, 181, 204, 1488
 სტეფანე მტბევაძე (მასზე) 1015, 1016
 სტეფანე საბაწმინდელი (მასზე) 1010
 სტეფნაძე მ. 1580
 სტურუა ზ. 743
 სტურუა ლ. (მასზე) 1178
 სტურუა რ. 813, 839
 სტურუა რ. (მასზე) 804, 805, 807, 821, 837, 849
 სულაბერიძე ი. 239
 სულავა ნესტან 122, 1059, 1060
 სულავა ნინო 1411
 სულაძე მ. 494
 სუნი რ. 1581
 სურგულაძე ა. 1582
 სურგულაძე ი. 356
 სურგულაძე პ. (მასზე) 37
 სურმანიძე რ. 33, 495, 1583
 სუხიაშვილი მ. 123, 1061
 სუხიშვილი ი. (უმცროსი) (მასზე) 866
 სუხიშვილი ნ. (მასზე) 866
 სფორცა კ. 240
 სხირტლაძე ზ. 124

ტ

ტაბალუა ვ. 1584
 ტაბალუა ი. 1483, 1585
 ტაბალუა მ. 240
 ტაბალუა ს. 1586
 ტაბიძე გ. (მასზე) 975, 977, 1088, 1094, 1104, 1105, 1112, 1125, 1131, 1132, 1164, 1204, 1249, 1256, 1258, 1281, 1283, 1322, 1330
 ტაბიძე ნ. 1105
 ტაბიძე ტ. (მასზე) 836, 1183, 1220, 1279, 1283
 ტაბლიაშვილი ვ. (მასზე) 765
 ტარნავა მ. (მასზე) 115
 ტარსაიძე ალ. (მასზე) 1535
 ტატიშვილი ლ. 994
 ტერეღაძე ც. 728
 ტიკაძე მ. 1587
 ტიმჩენკო თ. (მასზე) 750
 ტიხონოვი ნ. (მასზე) 1285
 ტოკარსკი ნ. (მასზე) 620
 ტოლიაშვილი კ. 125
 ტონია გ. 948
 ტორაძე მ. 18
 ტორთმანოვი გ. (მასზე) 38
 ტოტონავა კ. 441
 ტრაპაიძე ვ. 558
 ტრაპაიძე კ. 690
 ტრაპაიძე ქ. 1062
 ტროცკი ლ. (მასზე) 181
 ტუკვაძე ა. 183, 184
 ტუკვაძე რ. 183, 184

უ

უაილდი თ. (მასზე) 825
 უბილავა ნ. 1268
 უზარაშვილი თ. 1269
 უზნაძე დ. (მასზე) 1246
 უზუნაძე რ. 619
 უილიამსი ტ. (მასზე) 845
 უკრაინკა ლ. (მასზე) 1261
 უმიკაშვილი ე. 126
 უნდილაძეები (მათზე) 1061
 უორდროპი თ. (მასზე) 1584
 ურუშაძე თ. 840, 841
 უსენაშვილი ნ. 241
 უსტიაშვილი მ. 966
 უსუფაშვილი დ. 182
 უტიაშვილი შ. 242

ფ

ფაილოძე რ. 861
 ფანჯიკიძე გ. (მასზე) 1321
 ფარაჯანოვი ს. (მასზე) 10, 770
 ფარესაშვილი ქ. (მასზე) 782
 ფარნავაზ ბატონიშვილი (მასზე) 1526
 ფარსადანიშვილი ნ. 599
 ფარჯიანი ი. (მასზე) 707, 738
 ფაჩუაშვილი ნ. 842
 ფაცია მ. 386
 ფეიქრიშვილი ქ. 952
 ფერაძე გ. 1588

ფესვიანიძე ა. 574
 ფირალიშვილი ზ. 127
 ფირდოუსი (მასზე) 1014
 ფიროსმანი ნ. (მასზე) 705, 706,
 717, 718
 ფირფილაშვილი პ. 1589
 ფირცხალაიშვილი ა. 1484
 ფირცხალაიშვილი ზ. 1270
 ფირცხალაიშვილი რ. 1064, 1065
 ფიფია დ. 1271, 1272
 ფიფია რ. 1066
 ფლაგიუსი (მასზე) 1603
 ფოგტი კ. (მასზე) 889
 ფორჩხიძე დ. 1273
 ფოცხიშვილი ბ. (მასზე) 766
 ფოცხიშვილი თ. (მასზე) 766
 ფრიდონაშვილი ქ. 243, 387
 ფრუიძე ლ. 490
 ფსუტური გ. 282
 ფურცელაძე ა. 20
 ფურცელაძე ა. (მასზე) 872
 ფუტკარაძე თ. 165
 ფუტკარაძე ი. 388, 389
 ფუტკარაძე ტ. (შემდგ.) 995
 ფხაკაძე ბ. 949
 ფხაკაძე გ. 1412
 ფხაკაძე თ. 1067
 ფხაკაძე კ. 950, 951
 ფხაკაძე ნ. (ურაგან) მასზე 1090
 ფხაკაძე ს. 317

ქ

ქადაგიშვილი მ. 953
 ქადაგიძე ი. 1274
 ქავთარაშვილი ი. 166
 ქავთარაძე ზ. 1275
 ქავთარაძე თ. 605
 ქავთარაძე ი. (მასზე) 894
 ქავთარია გ. 1485, 1486
 ქავთარია ნ. 128, 641
 ქათამაძე ც. 129
 ქანთარია მ. 318
 ქარდავა მ. 1276
 ქარდავა ნ. 1441
 ქარუმიძე თ. (მასზე) 631
 ქარუმიძე ზ. 983
 ქარუმიძე ზ. (მასზე) 10, 1185
 ქარუმიძე ნ. 41
 ქარქაშაძე გ. 767, 843
 ქარჩხაძე ჯ. (მასზე) 1136, 1166,
 1173, 1282, 1327
 ქარცივაძე შ. 691
 ქაჯაია შ. 1277
 ქებულაძე ნ. 675
 ქევიანიშვილი ე. 692
 ქეთევან დედოფალი (მასზე) 126,
 1607
 ქერქაძე დ. 244
 ქვლივიძე მ. (მასზე) 1155
 ქვლივიძე უ. 1151
 ქვრივიშვილი მ. 1363
 ქიანელი ლ. (მასზე) 978, 1124,
 1241, 1292

ქირია ც. 977

ღ

ქიტოშვილი თ. 921

ქიქავა ნ. 1591

ქიქავა ჯ. (მასზე) 1591

ქიქოძე გ. (მასზე) 1096, 1227, 1233,
1234, 1235

ქიქოძე მ. 1592

ქიქოძე პლ. (მასზე) 1220

ქობულაძე მ. 1278

ქორიძე გ. 561

ქორქია რ. (მასზე) 1124

ქორჩილავა ჯ. (შემდგ.) 544

ქოქრაშვილი ალ. (მასზე) 853

ქუთათელაძე გ. (მასზე) 1137

ქუთათელაძე თ. 138

ქუთათელაძე თამარ 845

ქუთათელაძე ლ. 531

ქუთათელაძე ნ. 844

ქუთათელაძე ქ. 1594

ქუთათელი ალ. 1279

ქუთელია ალ. (მასზე) 50

ქურასბედიანი გ. 954

ქურდაძე რ. 15

ქურდაძე შ. 1280

ქურთიშვილი შ. 1281

ქუჯი, ეგრისის ერისთავი (მასზე)
1485

ქშუტაშვილი ქ. (მასზე) 478

ღამბაშიძე ი. 1413

ღამბაშიძე ნ. 496, 537

ღაღანიძე ჯ. 846

ღვინიაშვილი ე. 1462

ღვინჯილია ლ. (მასზე) 898

ღვინჯილია მ. 884

ღლიღვაშვილი ალ. (მასზე) 598

ღლონტი თედო (მასზე) 213

ღლონტი თემურ 453, 606

ღლონტი მ. 1068

ღლონტი რ. 1069, 1070

ღონდაძე თ. 794

ღუნაშვილი ვლ. 1595, 1596

ყ

ყადომაშვილი ფ. (მასზე) 427

ყაერელიშვილი რ. 1597

ყაზბეგი ალ. (მასზე) 1110, 1127,
1214

ყაზბეგი გ. (მასზე) 1615

ყანელი გ. (მასზე) 788

ყაუხნიშვილი მ. (მასზე) 614

ყველაშვილი გ. 443

ყიფიანი გ. 664, 1373, 1414-1417

ყიფიანი თ. (შემდგ.) 1491

ყიფშიძე ე. 813

ყორანაშვილი გ. 1487

ყრუაშვილი ნ. 444

ყუბანეიშვილი მ. 1282

ყულიჯანიშვილი ა. 390, 1519

შ

შაიშმელაშვილი ლ. 391
 შავგულიძე ქ. 745
 შავთვალაძე ნ. 955
 შავიშვილი ხ. (მასზე) 1286
 შავლოხოვი მ. (მასზე) 1030
 შათირიშვილი ზ. 10, 452, 1283
 შაკიაშვილი თ. 1598
 შალამბერიძე ხ. 319
 შალიკაშვილი ა. 847
 შალიკაშვილი დ. (მასზე) 1535
 შალიკაძე თ. 1418
 შალვა, ქსნის ერისთავი 1531
 შალვაშვილი ლ. 497
 შალუტაშვილი ლ. 184, 392
 შალუტაშვილი ნ. 848
 შამათავა ო. (მასზე) 771
 შამანაძე ნ. 1284
 შამილი (მასზე) 106
 შამჩი-მელქო (მასზე) 795
 შანშიაშვილი ლ. 1285
 შანშიაშვილი ს. (მასზე) 1285
 შანშიე რ. (მასზე) 1563
 შარაბიძე თ. 498, 512, 1599
 შარაძე გ. 1071, 1286
 შარიქაძე ს. 184
 შატაიძე ნ. 1287
 შატბერაშვილი გ. (მასზე) 1194
 შაქარაშვილი თ. 580
 შაყულაშვილი გ. 794
 შაჰ-აბას II (მასზე) 1498, 1508
 შევარდნაძე დ. (მასზე) 744

შევარდნაძე ე. 523
 შევარდნაძე ე. (მასზე) 177, 197, 212, 217
 შევარდნაძე მ. (მასზე) 768
 შევარდნაძე პ. 245
 შევჩენკო ტ. (მასზე) 1261
 შენგელაია გ. (მასზე) 763, 769
 შენგელაია დ. 1087, 1102, 1224
 შენგელაია ე. (მასზე) 759
 შენგელაია ქ. 1288, 1289
 შენგელია გ. 601
 შენგელია ლ. 1600
 შენგელია ნ. 1601, 1602
 შენგელია რ. 320
 შენგელია ფ. 321
 შერგელაშვილი თ. 322
 შერვაშიძე მ. (მასზე) 510
 შერვაშიძე ნ. 746
 შექსპირი უ. (მასზე) 828
 შევლიძე დ. 180, 246
 შიოშვილი თ. 1364, 1365
 შლეგელი ფრ. (მასზე) 1210
 შლოსერი ფ. 223
 შოლღაშვილი ნ. (მასზე) 478
 შონია ე. (მასზე) 793
 შონია ვ. 1488
 შონია შ. (მასზე) 537
 შოშიკელაშვილი ა. 405
 შოშიტაიშვილი ნ. 42
 შტედერი (მასზე) 369
 შუბითიძე ვ. 139, 247
 შუბითიძე ლ. 1603
 შუბლაძე გ. 323

შუბლაძე ც. (მასზე) 801
შურღაია ნ. 849
შუშანაშვილი ა. 1106

ჩ

ჩაგუნავა ი. 1291
ჩანტლაძე ვ. (შემდგ.) 284
ჩანტლაძე ი. 956, 957
ჩანტლაძე-ბაქრაძე გ. 958, 1072, 1072, 1604
ჩართოლანი გ. 856
ჩართოლანი ნ. 889
ჩარკვიანი გ. 248
ჩარკვიანი დ. 167
ჩაჩავა მ. 1073
ჩაჩუა ნ. 58
ჩახხალია დ. (მასზე) 1441
ჩახრუხაძე (მასზე) 996
ჩელებაძე ნ. 499
ჩერქეზიშვილი გ. 59
ჩერქეზიშვილი ვ. (მასზე) 1588
ჩიგოგიძე ნ. 1442
ჩიგოგიძე ქ. 1378
ჩიკვაძე რ. 538
ჩიკვატია ნ. 1074
ჩიმაკაძე გ. (რედ.) 524
ჩინხალაძე გ. 454, 500
ჩიტაია გ. (შემდგ.) 666
ჩიტაია დ. 249
ჩიტაია ლ. 393
ჩიტაური ნ. 34

ჩიტეიშვილი მ. 642
ჩიტძე ა. 802
ჩიტოშვილი თ. 394
ჩიქავა ი. 250, 251
ჩიქავა ლ. (შემდგ.) 284
ჩიქავა ლ. 324, 959
ჩიქობავა ა. (მასზე) 912
ჩიქოვანი თამარ 752
ჩიქოვანი თეიმურაზ 1419
ჩიქოვანი რ. (რედ.) 523
ჩიქოვანი ს. (მასზე) 1102
ჩიჩუა თ. 665, 693
ჩიჩუა შ. 1292
ჩიხრაძე მ. 11
ჩიჯავაძე ი. (მასზე) 607
ჩიჯავაძე ნ. 607
ჩოგოვაძე ლ. 1075, 1076
ჩოლოყაშვილი ბ. (მასზე) 1531
ჩოლოყაშვილი ქ. (მასზე) 994, 1567
ჩომახიძე დ. 562
ჩოჩიშვილი შ. (მასზე) 867
ჩოხელი გ. (მასზე) 1293
ჩუბინაშვილი გ. (მასზე) 620
ჩუბინიშვილი ნ. (მასზე) 752
ჩუბინიშვილი ც. 608
ჩუბინიძე ვლ. 221
ჩუბინიძე მ. 850
ჩუთლაშვილი ნ. 1294
ჩუკოესკი ი. 325
ჩხაიძე ს. 754
ჩხარტიშვილი ლ. 445, 800, 851
ჩხარტიშვილი ნ. 609

ჩხეიძე თ. 813
ჩხეიძე თ. (მასზე) 811, 812
ჩხეიძე თ. (მასზე) 769, 1242, 1303
ჩხენკელი ა. 187, 188
ჩხენკელი ა. (მასზე) 221
ჩხენკელი თ. 5, 1606
ჩხიკვიშილი ნ. 769, 796
ჩხიკვიშილი რ. 770

ც

ცაბუტაშვილი მ. 960
ცაგარეიშვილი თ. 168
ცაგარელი ალ. (მასზე) 64
ცალქალამანიძე მ. (მასზე) 720
ცალქალამანიძე ც. (მასზე) 720
ცარციძე ნ. 1295, 1296
ცერაძე თ. 501
ცერცვაძე გ. 130
ცერცვაძე კ. 357, 1489, 1490
ცერცვაძე ლ. 1297, 1298
ცერცვაძე ნ. 610, 611
ცეცხლაძე გ. 502, 503
ცეცხლაძე მ. (მასზე) 750
ცეცხლაძე ნ. 890
ცინდელიანი ზ. 1370
ცინცაძე დ. (მასზე) 771
ცინცაძე მ. 1607
ცისკარიშვილი მ. 961, 962
ცისკარიშვილი თ. 18
ცისკაძე მ. (მასზე) 230
ციციშვილი დ. (მასზე) 736

ციციშვილი ი. 661
ციცხვაია ლ. 694-697
ცნობილაძე ნ. 1299-1301
ცომაია ა. 189
ცქვიტინიძე ა. (მასზე) 753
ცხადიაა ზ. 1302
ცხადიაა პ. 963-965, 1453
ცხადაძე თ. 872
ცხველაძე ნ. (მასზე) 750
ცხველიანი კ. (მასზე) 750
ცხველიანი რ. 395
ცხონდია ზ. 873

ძ

ძაგნიძე ზ. 551
ძიძიგური ლ. 1371
ძნელაძე მ. 662, 698, 1420
ძნელაძე ნ. 1421

წ

წაქაძე ი. 1078
წერეთელი ა. (მასზე) 872, 1088, 1099, 1100, 1107, 1111, 1118, 1143, 1144, 1145, 1152, 1187-1191, 1250, 1261, 1266, 1313, 1324, 1538
წერეთელი ალ. 326
წერეთელი გ. 327-329
წერეთელი დ. (მასზე) 1538
წერეთელი ი. (კაკი) (მასზე) 1535

წერეთელი კ. 891, 966
 წერეთელი ლ. 1303, 1304
 წერეთელი მ. 1422
 წერეთელი მიხაკო (მასზე) 232,
 1071, 1571
 წიბახაშვილი გ. (მასზე) 750, 897,
 901
 წიკლაური ი. 504, 1546
 წიკლაური მ. 330
 წიფურია ლ. 852
 წულაია პ. 699
 წულაძე გ. 138, 159
 წულაძე ვ. 221
 წულაძე ლ. 140, 141
 წულაძე ხ. 853, 854
 წურწუმია კ. 1305-1307
 წმ. გერასიმე (მასზე) 131
 წმ. დავითი (მასზე) 131
 წმ. ილია მართალი ის. : ჭავ-
 ჭავაძე ილია
 წმ. ლუკიანე (მასზე) 131
 წმ. მარიამი (მასზე) 117
 წმ. ნინო (მასზე) 82, 100
 წმ. შიო მღვიმელი (მასზე) 131,
 1060

ჭ

ჭავჭავაძე ი. (მასზე) 113, 872, 975,
 977, 1088, 1093, 1103, 1106, 1122, 1126,
 1158, 1165, 1172, 1177, 1205, 12-6, 1208,
 1211, 1228, 1247, 1255, 1257, 1261, 1314,
 1317, 1320, 1615

ჭავჭავანიძე ვლ. 523
 ჭანიშვილი გ. 1423
 ჭანიშვილი რ. 862
 ჭანტურია ა. (მთარგმ.) 1077
 ჭანტურია ლ. 396
 ჭანტურია მ. 1308
 ჭანტურია ტ. (მასზე) 1134
 ჭარხალაშვილი გ. (მასზე) 546
 ჭელიძე ა. (მასზე) 830
 ჭელიძე გ. 967, 1608
 ჭელიძე დ. 879
 ჭელიძე ი. 747, 866
 ჭელიძე მ. 331
 ჭითანავა დ. 505, 1454
 ჭითანავა ნ. 332
 ჭიკაძე რ. 1309
 ჭილაძე გ. 397
 ჭილაძე (ჭილავევი) ვ. (მასზე) 920
 ჭილაძე ზ. 983
 ჭილაძე თ. 813, 1310
 ჭილაძე თ. (მასზე) 804, 1181
 ჭილაძე ო. 1311
 ჭილაძე ო. (მასზე) 1129, 1243, 1259,
 1260
 ჭილაშვილი ლ. 1372
 ჭიოტაშვილი დ. 413
 ჭირღვია ტ. 1609, 1610
 ჭიჭილეიშვილი მ. 700
 ჭიჭინაძე ი. 643
 ჭიჭინაძე კ. (მასზე) 1318
 ჭიჭინაძე მ. 1312
 ჭიჭინაძე ნ. 644, 1463
 ჭონქაძე დ. (მასზე) 1091

ჭოჭუა თ. 968
ჭოხონელიძე გ. 1611
ჭოხონელიძე ნ. 892
ჭრელაშვილი ლ. 1313
ჭუმბურიძე გ. 563
ჭუმბურიძე გია 983
ჭუმბურიძე დ. 419, 1612
ჭუმბურიძე ზ. 44, 1449
ჭურდულია ო. 1314
ჭყონია ი. 1315

ბ

ბადური ნ. 333, 398
ბავთასი გრ. (მასზე) 1291
ბაზარაძე ნ. 1443
ბაღვაში მ. 1424
ბაღვაში ფ. 1316
ბაღვაში ფ. (მასზე) 1138
ბანთაძე შ. (მასზე) 1507
ბარაზიშვილი ნ. 519
ბარანაული ბ. 447
ბარატიშვილი მ. 855
ბარაძე კ. 1430
ბარაძე რ. (მასზე) 477
ბარისჭირაშვილი პ. (მასზე) 9
ბარიტონაშვილი ჯ. 1317
ბარშილაძე ი. 399
ბატიაშვილი თ. 771
ბატისკაცი ნ. (მასზე) 828
ბაჩიძე ო. 539
ბახუტაიშვილი დ. (მასზე) 1390

ბახუტაიშვილი ნ. 1425
ბელაშვილი ა. (რედ.) 523
ბელაშვილი ი. 47
ბეცურიანი ლ. 1079
ბეცურიანი ნ. 581
ბეცურიანი ნანა 893
ბეველიანი თ. 1080, 1318
ბეველიძე ბ. 1168
ბეჩია ე. 252
ბეჩია ი. (მასზე) 826, 846
ბიდაშელი ლ. 617
ბიდაშელი შ. (მასზე) 54
ბიზანიშვილი ნ. (მასზე) 1476
ბინთიბიძე ა. 978, 986, 1319
ბინთიბიძე ა. (მასზე) 909
ბინთიბიძე ე. 1081, 1082
ბინჩიგაშვილი შ. 132
ბომიზურაშვილი ნ. (მასზე) 613
ბორაგა ა. (მასზე) 767, 815, 843
ბორაგა ბ. 1455
ბორაგა ი. 1320
ბორგუაშვილი გ. 1492
ბორნაული გ. 1446
ბოტივარი-იუნგერი შ. (მასზე)
1533, 1621
ბოშტარია გ. 748
ბოშტარია დ. 701
ბოშტარია-ბროსე ე. 1493
ბრუშლოვი ნ. (მასზე) 181
ხუბულური ჯ. 334
ხუმარაშვილი უ. (მასზე) 750
ხუნდაძე ნ. 1426
ხუნდაძე ს. (მასზე) 1012

ხურციძე ნ. (მასზე) 882
ხუსკივაძე ლ. 645
ხუსკივაძე ნ. 856
ხუფენია თ. 969
ხუციშვილი გ. 448
ხუციშვილი თ. (მასზე) 749
ხუციშვილი ლ. 133
ხუციშვილი მ. 335
ხუციშვილი ნ. 750
ხუჭუა თ. 1321
ხუხუნაიშვილი ი. (მასზე) 574
ხუხუნაიშვილი-წიკლაური მ.
1366

ჯ

ჯაბადარი ა. (მასზე) 1508
ჯაბუა ნ. 702
ჯავახაძე გ. 1322
ჯავახაძე ვ. (მასზე) 1139
ჯავახია ბ. 35
ჯავახიშვილი გ. 1108, 1323
ჯავახიშვილი გიორგი 646, 647,
1427, 1613
ჯავახიშვილი ე. 60
ჯავახიშვილი თ. (მასზე) 750
ჯავახიშვილი ი. (მასზე) 64, 369,
383, 798, 1101
ჯავახიშვილი ლ. 36
ჯავახიშვილი მ. 797
ჯავახიშვილი მიხეილ (მასზე)
1151, 1171, 1199, 1202, 1214, 1215, 1225,
1243, 1251, 1252, 1274, 1292, 1312

ჯავახიშვილი ნ. 336-345, 1456
ჯავრიშვილი დ. (მასზე) 861
ჯაიანი ჯ. 1324
ჯალაბაძე დ. 400
ჯალაბაძე ნ. 760
ჯალიაშვილი მ. 1325
ჯამბურია კ. 1326, 1327
ჯანაშვილი დ. 1431
ჯანაშვილი დიმიტრი (მასზე) 26
ჯანაშია რ. 1328
ჯანაშია ს. (მასზე) 798, 1328, 1482,
1577
ჯანელიძე მ. 591
ჯანელიძე ნ. (მასზე) 852
ჯანელიძე ო. 37, 1494
ჯანელიძე ჯ. (მასზე) 1237
ჯანიაშვილი ლ. 169
ჯანჯალია მ. 1475
ჯანჯღავა მ. 401
ჯაფარიძე ალ. (მასზე) 878
ჯაფარიძე გია (მასზე) 716
ჯაფარიძე გონა 1614
ჯაფარიძე დ. 414, 415, 798
ჯაფარიძე ვ. 563
ჯაფარიძე ვახტანგ 1428
ჯაფარიძე თ. 705
ჯაფარიძე თემო (მასზე) 733
ჯაფარიძე ლ. (მასზე) 754
ჯაფარიძე მ. (მასზე) 550
ჯაყელი ჯ. 1367
ჯაყელი ჯ. (მასზე) 1138, 1329
ჯაში ო. 582
ჯაჯანიძე ი. 75

ჯგერენაია ემზარი ივლიანეს ძე	ჯიქია მ. 540
142, 452	ჯიქია ნ. 1616
ჯგერენაია ემზარი მურმანის ძე	ჯიჯეიშვილი ე. 1329
346	ჯიჯეიშვილი ი. (მასზე) 810
ჯგუბურია ლ. 616	ჯიჯეიშვილი მ. 1617
ჯეჯელავა ა. 347	ჯომარდიძე გ. 613
ჯვარშიშვილი ა. 348	ჯონსი ს. 253
ჯიბლაძე ა. 1109	ჯორბენაძე ბ. 1429
ჯიბუტი ა. 349	ჯორბენაძე ბ. (მასზე) 1410
ჯიბუტი მ. 350	ჯოხაძე გ. 1618
ჯიბლაშვილი ზ. 402	ჯოჯუა ტ. 1330
ჯინჭარაძე მ. 1615	ჯუანშერი (მასზე) 1550
ჯინჭარაძე ფ. (მასზე) 548	ჯუკაშვილი ი. 134, 506
ჯინჯიხაძე ზ. 612	
ჯინჯიხაძე ჯ. 970	
ჯინჯიხაძე ჯ. (მასზე) 1244	
ჯინჯოლავა დ. 351	
ჯიქია ა. 1083	
	ჰ
	ჰაინე ჰ. (მასზე) 1291

А

Абакелия Т. (о нем) 1333
 Алексидзе М. 254
 Амiredжиби Ч. (о нем) 1337
 Ананиашвили Н. 21
 Асатиани В. 352, 1619
 Ахвледiani Е. (о нем) 860
 Ахвледiani Т. 1331, 1332
 Ахметели Ал. (о нем) 859

Гамсахурдиа К. (о нем) 1335
 Гаприндашвили М. 987, 988
 Гвинджилия В. 575
 Гвинчидзе Д. 564
 Гигинеишвили Г. 521
 Гобечия Н. 520
 Гогатишвили Г. 973
 Гогитидзе Н. 1333
 Гурамишвили Д. (о нем) 1333

Б

Баканидзе Д. 857
 Баканидзе О. 857, 1084, 1333
 Бараташвили Н. (о нем) 1342
 Берадзе И. 1334
 Беридзе И. 703
 Беридзе Н. 971
 Бибилашвили А. 255
 Булгаков М. (о нем) 859, 860,
 1336
 Быков В. (о нем) 987

Д

Давиташвили З. 256
 Долидзе Д. 576

З

Зазанашвили Н. 522

И

Имнадзе Э. 1335
 Исмаилов М. 1620

В

Важа-Пшавела (о нем) 1343,
 1344
 Варазашвили Н. 520
 Варпаховский А. (о нем) 860
 Вахания Е. 583
 Вахрамишвили Л. 972
 Вязников А. (о нем) 987

К

Кешелава В. 257
 Кикилашвили В. 13
 Кикнадзе З. (о нем) 988
 Корнейчук А. (о нем) 857
 Кутелия М. 449

Г

Гавашели А. 576
 Гамба Жак Франсуа (о нем)
 1444

Л

Леквешвили Г. 258
 Ломоури Н. (о нем) 703, 1334,
 1340, 1341

М

Мацаберидзе М. 259
 Мачавариани М. 522
 Мгеладзе З. 583
 Меликишвили Л. 507
 Ментешашвили А. 1495
 Микадзе М. 858, 859, 860, 1336
 Миресашвили М. 1337
 Модебадзе И. 974
 Мухелишвили Д. 260

Н

Наврозашвили Е. 46
 Немсадзе Л. 1338

П

Панцхава (Хомлели) Р. (о ней)
 1339

Р

Робакидзе Гр. (о нем) 1338
 Руставели Ш. (о нем) 1084

С

Саникидзе Г. 1444

Т

Табукашвили М. 774
 Тычина П. (о нем) 1084, 1333

У

Украинка Л. (о ней) 1333

Х

Хведелидзе Р. 1340, 1341
 Хоштария-Броссе Э. 261

Ц

Церетели А. (о нем) 1331, 1332
 Церетели Б. 353
 Церетели Т. (о нем) 774
 Цибахашвили Г. 989
 Циклаური Н. 988
 Цицишвили Т. 1339
 Цицкишвили М. 522
 Цоцколаური Д. 1343, 1344
 Чикава Л. 170
 Чиладзе О. (о нем) 1337

Ш

Шарабидзе Т. 1342
 Швейцар Вл. (о нем) 858

B

Beradze T. 1623
 Berdzenishvili L. 17

C

Chotivari-Iunger S. (pers.) 1621

K

Kagitcibasi C. (pers.) 140
 Kikilashvili V. 14

L

Lynch D. 190

M

Manvelidze Z. 541
 Mchedlishvili G. 1622

O

Okinashvili N. 455

P

Papynidze V. 541

R

Rayfield D. 979
 Reisner O. 420

S

Sanadze M. 1623
 Sandodze D. 1624

T

Tsuladze L. 143

შინაარსი

აღწერილი ჟურნალებისა და კრებულების ნუსხა	4
მეცნიერება	11
ანბანი	11
კულტურა	12
ინფორმაციული ტექნოლოგიები	13
ენციკლოპედიები. ლექსიკონები	13
საბიბლიოთეკო საქმე	13
ჟურნალისტიკა. პუბლიცისტიკა	14
მუზეუმები	17
ხელნაწერები	18
ფილოსოფია. ფსიქოლოგია	19
რელიგია	21
პოლიტიკა. ეროვნული საკითხი. პოლიტიკური პარტიები	38
ეკონომიკა. მრეწველობა. ფინანსები	53
სახელმწიფო და სამართალი. სამართლის ისტორია	66
ადმინისტრაციული მმართველობა	73
სამხედრო საქმე	73
ქველმოქმედება. სოციალური უზრუნველყოფა	74
განათლება	75
ეთნოგრაფია. მითოლოგია	80
ქალები	88
გარემოს დაცვა. ეკოლოგია	89
მათემატიკა. საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი	90
სამედიცინო ლიტერატურა	93
ტექნიკური ლიტერატურა	95
ენერგეტიკა. ელექტროსადგურები	96
სამთო მრეწველობა	97
ნავთობი	98
სოფლის მეურნეობა	99
კავშირგაბმულობა	104
საგამომცემლო საქმე	104
ტრანსპორტი	105
ხელოვნება	105
არქიტექტურა. ქალაქმშენებლობა	110
საერო და საეკლესიო ხუროთმოძღვრება	113
სახვითი ხელოვნება	119
მოდა	125
კინოხელოვნება	126

მუსიკა	128
თეატრი	132
ქორეოგრაფია. ბალეტი	141
სპორტი. ტურიზმი	142
ენათმეცნიერება. ტოპონომიკა	144
ლიტერატურათმცოდნეობა (საერთო)	157
ძველი მწერლობა	160
XIX-XX სს.-ის მწერლობა	174
ფოლკლორი	207
არქეოლოგია	211
ისტორიული გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები	221
გენეალოგია	223
საარქივო საქმე	225
ეპიგრაფიკა. პალეოგრაფია	225
ისტორია	227
პირთა ანბანური საძიებელი	254

